

МАТЕСКИ Архитекти ДООЕЛ

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ

ЗА СЕЛО, ФОРМИРАЊЕ НА ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА
НА КП4416, КО МУРТИНО

ОПШТИНА СТРУМИЦА

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р **ЈОВАН МАТЕСКИ**
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

УРБАНИСТИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА:

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ЗА СЕЛО ФОРМИРАЊЕ НА ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА НА
КП4416 КО МУРТИНО, ОПШТИНА СТРУМИЦА

ИНВЕСТИТОР НА ПЛАНОТ:

Самсон Најденов, с.Муртино, бр.246 Струмица

ОДОБРУВА:

ОПШТИНА СТРУМИЦА

ИЗРАБОТУВАЧ:

МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ ДООЕЛ Битола

ул. “Партизанска” бр.23 Битола

УПРАВИТЕЛ:

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ дипл.инж.арх.

ПЛАНЕР:

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ дипл.инж.арх.

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

СОДРЖИНА

- Општ дел
- Документ за регистрирана дејност
- Лиценца за изработување на урбанистички планови
- Решение за одговорен планер
- Овластување за изработување на урбанистички планови
- Проектна програма
- Податоци од надлежни органи на државната управа и комунални претпријатија
- Урбанистички проект за село, формирање на градежна парцела на КП4416,

КО Муртино, Општина Струмица

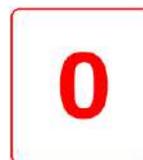
A. ТЕКСТУАЛЕН ДЕЛ

1. Вовед
2. Инвентаризација на снимениот изграден градежен фонд, вкупната физичка супраструктура и инфраструктура во рамки на проектниот опфат.
3. Опис и образложение на проектниот концепт
4. Детални услови за проектирање и градење
5. Мерки за заштита

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р **ЈОВАН МАТЕСКИ**
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

5.1. Заштита на животна средина

5.2 Мерки за заштита и спасување

5.2.1 Заштита од природни и технолошки хаварии

5.2.2. Мерки за заштита од урнатини

5.2.3. Мерки за заштита од пожар

5.3. Заштита на културно наследство

5.4. Обезбедување пристапност за лица со инвалидност

Б. ГРАФИЧКИ ДЕЛ

-Извод од план

1. Ажурирана геодетска подлога со граници на проектен опфат М = 1 : 500

2. Инвентаризација и снимање на изградениот градежен фонд и вкупната физичка супраструктура и изградената комунална инфраструктура М = 1 : 500

3. Урбанистичко решение на проектниот опфат – синтезен план М = 1 : 500

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

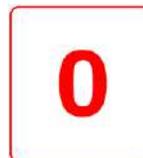

ОПШТ ДЕЛ

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р **ЈОВАН МАТЕСКИ**
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Број: 0809-50/150420190009576

Датум и време: 10.10.2019 г. 15:29:46

ПОТВРДА
за регистрирана дејност

ТЕКОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	7386826
Назив:	Друштво за трговија,градежништво и услуги МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ увоз-извоз ДООЕЛ Битола
Седиште:	ПАРТИЗАНСКА бр.23 БИТОЛА, БИТОЛА

ПОДАТОЦИ ЗА РЕГИСТРИРАНА ДЕЈНОСТ	
Предмет на работење:	Регистрирана е општа клаузула за бизнис
Приоритетна дејност/ главна приходна шифра:	71.11 - Архитектонски дејности
Други дејности во внатрешниот промет:	Нема
Евидентирани дејности во надворешниот промет:	Има
Одобренија, дозволи, лиценци, согласности:	Нема

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Изготвил:

Овластено лице:

Број: 0809-50/150420190009576

Страна 1 од 1

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Број: 0805-50/150420190009575

Датум и време: 10.10.2019 г. 15:28:56

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	7386826
Целосен назив:	Друштво за трговија, градежништво и услуги МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ увоз-извоз ДООЕЛ Битола
Кратко име:	МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ ДООЕЛ Битола
Седиште:	ПАРТИЗАНСКА бр.23 БИТОЛА, БИТОЛА
Вид на субјект на упис:	ДООЕЛ
Датум на основање:	2.10.2019 г.
Времетраење:	Неограничено
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4002019558379
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	микро
Организационен облик:	05.4 - дооел
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог EUR:	0,00
Непаричен влог EUR:	5.000,00
Уплатен дел EUR:	5.000,00
Вкупно основна главнина EUR:	5.000,00

СОПСТВЕНИЦИ	
ЕМБГ/ЕМБС:	1101983410019
Име и презиме/Назив:	ЈОВАН МАТЕСКИ
Адреса:	ПАРТИЗАНСКА бр.23 БИТОЛА, БИТОЛА
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог EUR:	0,00

Број: 0805-50/150420190009575

Страна 1 од 3

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Непаричен влог EUR:	5.000,00
Уплатен дел EUR:	5.000,00
Вкупен влог EUR:	5.000,00
E-mail:	mateski.architects@gmail.com

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	71.11 - Архитектонски дејности
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	

ОВЛАСТУВАЊА

Управител

ЕМБГ:	1101983410019
Име и презиме:	ЈОВАН МАТЕСКИ
Адреса:	ПАРТИЗАНСКА бр.23 БИТОЛА, БИТОЛА
Овластувања:	Управител, ВСС
Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Овластено лице:	Управител
E-mail:	mateski.architects@gmail.com

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	mateski.architects@gmail.com

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0805-50/150420190009575

Страна 2 од 3

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

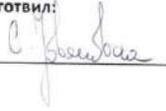

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Изготвил:

Овластено лице:

Број: 0805-50/150420190009575

Страна 3 од 3

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р **ЈОВАН МАТЕСКИ**
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ
СКОПЈЕ

Врз основа на член 16 став (2) од Законот за просторно и урбанистичко планирање,
Министерството за транспорт и врски издава

ЛИЦЕНЦА
ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

на

Друштво за трговија, градежништво и услуги
МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ увоз-извоз ДООЕЛ Битола
ул. ПАРТИЗАНСКА бр. 23 БИТОЛА, БИТОЛА
ЕМБС: 7386826

(назив, седиште, адреса и ЕМБС на правното лице)

СО ДОБИВАЊЕ НА ОВАА ЛИЦЕНЦА ПРАВНОТО ЛИЦЕ СЕ СТЕКНУВА СО ПРАВО ЗА
ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ, УРБАНИСТИЧКО-ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТАЦИИ,
УРБАНИСТИЧКО-ПРОЕКТНИ ДОКУМЕНТАЦИИ И РЕГУЛАЦИСКИ ПЛАН НА ГЕНЕРАЛЕН
УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

ЛИЦЕНЦАТА Е СО ВАЖНОСТ ДО: 20.05.2027 година

Број: 0115
20.05.2020 година
(ден, месец и година на издавање)

МИНИСТЕР
Горан Сугарски
Горан Сугарски

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Врз основа на одредбите од Законот за просторно и урбанистичко планирање (Службен весник на РМ број 32/20, 11/23, 171/24, 224/24, 101/25), а во врска со изработка на УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ЗА СЕЛО ЗА ФОРМИРАЊЕ НА ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА НА КП4416, КО МУРТИНО, ОПШТИНА СТРУМИЦА, изработена од „МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ“ ДООЕЛ Битола го издава следното:

РЕШЕНИЕ ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ НА ПЛАНЕР

За изработка на УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ЗА СЕЛО ЗА ФОРМИРАЊЕ НА ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА НА КП4416, КО МУРТИНО, ОПШТИНА СТРУМИЦА од страна на МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ ДООЕЛ Битола, се назначува:

Планер: М-р Јован Матески дипл. инж. арх. со Овластување бр. 0.0232

Образложение:

Планерот е должен Урбанистичкиот проект да го изработи согласно Законот за урбанистичко планирање (Службен весник на РМ број 32/20, 11/23, 171/24, 224/24, 101/25) како и другите важечки прописи и нормативи од областа на урбанизмот.

управител:

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ дипл.инж.арх.

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 67, став (10) од Законот за урбанистичко планирање,
(„Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 32 од 10 февруари 2020 г.)
Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ
ЗА ИЗРАБОТУВАЊЕ НА УРБАНИСТИЧКИ ПЛАНОВИ

ЈОВАН МАТЕСКИ

дипломиран инженер архитект (NQF VII/1)

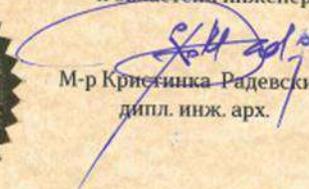
Овластувањето се издава на НЕОПРЕДЕЛЕНО ВРЕМЕ и важи се додека лицето носител на
овластувањето ги исполнува условите пропишани во овој закон и во статутот на комората

Број: 0.0232

Издадено на: 18.02.2022 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

М-р Кристишка Радевска
дипл. инж. арх.

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

0

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл. инж. арх.

Овластен
планер

0232

ПРОЕКТНА ПРОГРАМА

за изработка на Урбанистички проект за село, за формирање на градежна парцела на КП4416, КО Муртино, Општина Струмица

ВОВЕД

Урбанистички проект за село, за формирање на градежна парцела на КП4416, КО Муртино, Општина Струмица, ќе се изработува врз основа на просторните можности на локацијата, постојната состојба, ажурираната геодетска подлога, проектната програма, одредбите кои произлегуваат од изводот од УПС, како и потребите на Нарачателот. Изготвувањето на проектната документација се врши во согласност со Законот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РМ бр. 32/20, 111/23, 171/24, 224/24, 101/25), Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25).

ПЛАНСКИ ОПФАТ И НАМЕНА

Плански опфат: Границите на проектниот опфат се дефинирани со границите на катастарската парцела КП4416, КО Муртино.

Класа на намена: Градбите во предметниот плански опфат се предвидени со намени А1-домување во станбени куќи.

АНАЛИЗА НА ПОСТОЕЧКАТА СОСТОЈБА

Анализата е извршена за потребите на Проектната програма и е од информативен карактер, додека подетална анализа е предмет на работа на проектната документација. Од увидот во постоечката состојба може да се заклучи:

- Предметниот плански опфат е составен катастарската парцела КП4416, КО Муртино, од која се формира градежна парцела.

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

- На лице место на предметната парцела има изградено објекти кои не се задржуваат со новата проектна документација, односно е предвидено да се срушат.
- Предметната катастарска парцела е во приватна сопственост, и е запишана во имотен лист бр.1696, за КО Муртино.
- Целта на урбанистичкиот проект за село е разработка на урбанистичкиот план за село Муртино, предвидување на површини за градење, и определување на параметри на градежната парцела, за да се даде можност за идна градба.

ПОСТОЕЧКА ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Во прилог на проектната програма доставен е:

- Извод од УПС за с.Муртино, за КП4416, КО Муртино, усвоен со Одлука бр.07-06/1 од 11.01.1999год. и одлука за преименување бр.07-744/1 од 31.01.2013год.

ЦЕЛИ

Цел на Урбанистичкиот проект е да се формира градежна парцела на КП4416, КО Муртино, и да се определат параметри за формирање на површина за градење.

ИНФРАСТРУКТУРА

Да се почитуваат постоечките и по потреба да се предвидат нови приклучоци на локалната инфраструктурна мрежа во склад со добиените податоци од надлежните институции.

Инфраструктурните водови да се планираат подземно во јасно дефинирани инфраструктурни коридори.

МЕТОДОЛОГИЈА И ОСНОВА НА ИЗРАБОТКА НА ПЛАНОТ

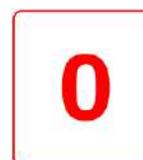
Урбанистички проект ќе се изработи врз основа на методологијата, која произлегува од одредбите утврдени со:

- Законот за урбанистичко планирање (Сл.Весник на РСМ бр. 32/20, 11/23, 171/24, 224/24, 101/25),

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

- Правилник за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РСМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25),
- Закон за животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 89/22, 171/22 и 3/25),
- Закон за заштита на природата (Сл. Весник на РМ бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 39/16, 63/16 и 113/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 151/21 и 3/25),
- Закон за урбано зеленило (Сл. Весник на РМ бр. 11/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 42/20 и 224/24),
- Закон за заштита и спасување (Сл. Весник на РМ бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 215/21),
- Други законски и под законски акти поврзани со изработката на УП.

За потребите на инвеститорот, кој е сопственик на КП4416, КО Муртино, Општина Струмица, потребно е да се направи Урбанистички проект за село, за формирање на градежна парцела, со тоа што потребно е се задржи намената предвидена со УПС за с.Муртино.

Основа за изработка на предметниот УП се:

- Имотен лист за КП4416, КО Муртино, Општина Струмица;
- Извод од УПС за с.Муртино, за КП4416, КО Муртино, и
- Елаборат со ажурирана геодетска подлога изработена од ДГУ „Гео Прем., ДООЕЛ Струмица, со бр.1301-02/4-2025, од 28.01.2025год.

ИЗРАБОТИЛ:

М-р Јован Матески дипл.инж.арх.

Овластување бр. о.0232

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

ПОДАТОЦИ ИНФОРМАЦИИ И МИСЛЕЊА ОД НАДЛЕЖНИ ИНСТИТУЦИИ

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Влада на Република Северна Македонија
- ДИРЕКЦИЈА ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ -
Подрачно одделение за заштита и спасување - Струмица

20 Февруари 2025

Архивски број: 09-41/3

ДО
ДТГУ „МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ“ ДООЕЛ Битола

Предмет: Податоци, доставува.-
Врска: Ваш акт од февруари 2025 година.-

Согласно чл. 32 став 1 од Законот за просторно и урбанистичко планирање Дирекцијата за заштита и спасување Подрачно одделение Валандово информира:

Почитувани,

Ве известуваме дека Дирекцијата за заштита и спасување не располага ниту има податоци за постоечка или планирана инфраструктура на планскиот опфат за изработка на **Урбанистички проект за село, за формирање на градежни парцели на КП 4416, КО Муртино, Општина Струмица.**

Исто така, во прилог на дописот, Дирекцијата за заштита и спасување Ви доставува претходни услови за заштита и спасување со цел истите да се вградат при изработка на **Урбанистички проект за село, за формирање на градежни парцели на КП 4416, КО Муртино, Општина Струмица.**

Во делот **МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ**, да се опфатат следните мерки:

1. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ПОЖАРИ, ЕКСПЛОЗИИ И ОПАСНИ МАТЕРИИ

При изработка на Основен проект за објектите кои се предвидува да бидат изградени од цврста градба (придружни објекти), треба да се почитуваат пропишаните мерки за заштита од пожари, согласно Законот за заштита и спасување (Сл. Весник на РСМ бр. 36/04, 49/04, 86/08, 18/11 и 93/12), Законот за пожарникарство (Сл. Весник на РСМ бр. 67/04, 81/07, 55/13) и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област. Во однос на заштитата од пожари, во наведената документација да се реши и громобранската инсталација, со цел да нема појава на зголемено пожарно оптоварување.

2. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД УРНАТИНИ

Заштитата од урнатини, како превентивна мерка, се утврдува во урбанистичките решенија во текот на планирање на просторот, урбанизирање на населбите и изградбата на објектите.

Во урбанистичките решенија се утврдува претпоставениот степен на урнатини, нивниот однос према слободните површини и степенот на проодност на сообраќајниците. При проектирањето да се води сметка да не се создаваат тесни грла на сообраќајниците и зони на тотални урнатини.

Заштитата од урнатини се обезбедува со изградба на оптимално отпорни објекти согласно сеизмолошката карта на РСМ, кои се изградени со помала количина на градежен материјал и релативно помали тежини.

1

Дирекција за заштита и спасување
Подрачно одделение за заштита
и спасување Струмица

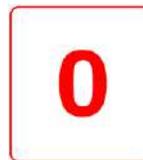
ул. „Моша Пијаде“ бб
2400 Струмица
Република Северна Македонија

Тел.034328885
076 475429
e-mail: Strumica@dzs.gov.mk

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р **ЈОВАН МАТЕСКИ**
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

3. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД ПОПЛАВИ, УРИВАЊЕ НА БРАНИ И ДРУГИ АТМОСФЕРСКИ НЕПОГОДИ

При изработка на Урбанистичката Планска Документација да се предвидат и пропишат мерките за заштита од поплави, уривање на брани и други атмосферски непогоди согласно Законот за заштита и спасување ("Службен весник на РМ" бр. 36/04, 49/04 и 86/08), и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област.

4. ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ ОД СВЛЕКУВАЊЕ НА ЗЕМЈИШТЕТО

При изработка на Државната урбанистичка планска документација, со оглед на конфигурацијата на теренот, претпоставува можно настанување на свлекување на земјиштето, потребно е да се изготви елаборат од извршени геомеханички, геолошки и хидролошки испитувања.

5. РАДИОЛОШКА, ХЕМИСКА И БИОЛОШКА ЗАШТИТА

Да се предвидат мерките за радиолошка, хемиска и биолошка заштита.

Согласно Процената на загроеност од природни непогоди и другинесреќи на опфатот за кој се однесува урбанистичкиот план, а имајќи ги предвид одредбите од Законот за заштита и спасување-пречистен текст (Сл. Весник на РСЛ бр. 93/12), може да се вградат и други мерки за заштита и спасување.

Исто така, при проектирањето, да се имаат предвид одредбите од Правилникот за мерки за заштита и спасување од пожари, експлозии и опасни материји. (Сл. весник на РСМ број 32/11), како и обврската при изградба на објекти да се изготвува техничка документација – елаборат за заштита од пожари, експлозии и опасни материји кој е дел од процесот за добивање на одобрение за градење.

Откако ќе ги разработите и вградите условите за заштита и спасување во Урбанистичката документација за изработка на **Урбанистички проект за село, за формирање на градежни парцели на КП 4416, КО Муртино, Општина Струмица**, да ја доставите до Дирекцијата за заштита и спасување, за да добиете мислење за застапеност на мерките за заштита и спасување.

ПОДРАЧНО ОДДЕЛЕНИЕ ЗА ЗАШТИТА И СПАСУВАЊЕ СТРУМИЦА

Овластено лице
Марјан Даутов

Marjan
Dautov

Digitally signed by Marjan Dautov
DN: cn=Marjan Dautov, o=Државна дирекција за заштита и спасување, ou=Дирекција за заштита и спасување, email=marjan.dautov@dzs.gov.mk, c=MK

Доставено до:

- Насловот
- Архива

2

Дирекција за заштита и спасување
Подрачно одделение за заштита
и спасување Струмица

ул. „Моша Пијаде“ 66
2400 Струмица
Република Северна Македонија

Тел.054328885
076 475429
e-mail: Strumica@dzs.gov.mk

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Македонски Телеком АД, Кеј 13-ти Ноември бр. 6, 1000 Скопје

Бр: 69009
Дата: 18.02.2025

До
Друштво за трговија, градежништво и услуги
МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ увоз-извоз ДООЕЛ Битола

Ваше упатување: Барање на податоци и информации
Наше контакт лице: Тони Илиевски, Мица Цониќ-Кепевска
Телефон: +389 70 200 045; +389 70 300 292
Во врска со: Известување за планирани и постојни тк инсталации

Почитувани,
Во врска со Вашето Барање, добиено преку системот е-урбанизам, со кое што барате податоци за Урбанистички проект за село, за формирање на градежни парцели на КП 4416, КО Муртино, Општина Струмица, Ве известуваме дека во границите на планскиот опфат нема постојна МКТ инфраструктура.

Напомена: Информациите содржани во овој документ се доверливи и тие се наменети за користење само од страна на примателот. Примателот е обврзан да преземе разумно ниво на грижа заради заштита на доверливите информации содржани во документот. Воедно, примателот е обврзан документот или било кој дел од неговата содржина да не го открива или дистрибуира на трети лица кои не се засегнати со актуелниот предмет, а заради спречување на можни злоупотреби.

Со почит,
Македонски Телеком АД Скопје
DEVOPS активности на оптика
и мрежи од следна генерација
По овластување на
Дејан Влаховиќ

Digitally signed
by Elizabeta
Maneva
Date: 2025.02.19
10:39:38 +01'00'

МАКЕДОНСКИ ТЕЛЕКОМ АД-СКОПЈЕ

Адреса: Кеј 13-ти Ноември 6, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
Телефон: +389 2 3100 200 | Факс: +389 2 3100 300 | Internet: www.telekom.mk
Контакт центар за приватни корисници: +389 2 122, +389 70 122 | E-Mail: kontakt@telekom.mk
Контакт центар за деловни корисници: +389 2 120, +389 70 120 | E-Mail: biznis.kontakt@telekom.mk
ЕМБС: 5168660 | Основна главнина: МКД 9.583.887.733,00
ISO 9001, ISO 14001 и ISO 27001 сертифицирана компанија

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Одговорно лице: Цветомир Јованоски
Контакт телефон: 072/ 932-596

Предмет: Издавање на податоци за електроенергетски објекти и инфраструктура од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје

Почитувани,

Во врска со Вашиот допис, со кој барате да Ви издадеме податоци за електроенергетски објекти и инфраструктура од ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ, Скопје за изработка на **Урбанистички проект за село, за формирање на градежни парцели на КП 4416, КО Муртино, Општина Струмица**. Ве известуваме дека во согласност со податоците од службената евиденција, располагаме со следните податоци

- 110(35)kV Трафостаница
- 110kV Подземна мрежа
- 110kV Надземна мрежа
- 35kV Подземна мрежа
- 35kV Надземна мрежа

- 10(20)/0.4kV Трафостаница
- 10(20)kV Подземна мрежа
- 10(20)kV Надземна мрежа

- 0.4kV Подземна мрежа
- 0.4kV Надземна мрежа

- Друго

Составен дел на овој одговор е и прилог – графички приказ (подлога во pdf и dwg формат со соодветно обележани леери) со вртани електроенергетски објекти и инфраструктура според податоците од службената евиденција.

НАПОМЕНА: Податоците кои ви ги даваме се од наша службена евиденција и постои можност да има отстапување во точноста на координатите на електроенергетските објекти на терен. Задолжително да се изготви ажурирана геодетска подлога која треба точно да ги претставува положбените и висинските податоци за сите видливи природни и изградени објекти под и над површината на земјата во рамки на опфатот.

Задолжително да се предвиди заштитен појас на електроенергетските објекти согласно Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија

При постоене на подземна инфраструктура во дадениот опфат, потребно е да се обратите до најблискиот Корисничко Енерго Центар, за проценка дали е потребно присуство на стручен вработен на лице место при реализирањето на активностите во предметниот опфат.

Потврдата е од ограничено времетраење во рок од 3 месеци од датумот на нејзиното издавање.

Со почит,

Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје
Оддел Мрежен Инженеринг

Jovanoski Cvetomir
Digitally signed by Jovanoski Cvetomir
Date: 2025.02.27 15:39:24 +01'00'

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р **ЈОВАН МАТЕСКИ**
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

МЕПСО

До
МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ

Максим Горки бр.4, 1.000 Скопје

Т: Кабинет на генерален директор
+ 389 (0) 2 3 1 49 811

Подружница СЕПС
+ 389 (0) 2 3 1 49 814

Подружница СПМ
+ 389 (0) 2 3 1 49 813

Ф: + 389 (0) 2 3 111 160

www.mepso.com.mk

Бр.11-1148/1

19.02.2025

Предмет: Податоци за постојни и планирани електроенергетски објекти

Врз основа на Вашето барање, предмет креиран на Е-урбанизам на 18.02.2025 година со број на постапка 69009, пристигнат преку e-mail на 18.02.2025 година, (наш број 11-1148 од 19.02.2025 година) за податоци и информации потребни за изработка на **Урбанистички проект за село, за формирање на градежни парцели на КП 4416, КО Муртино, Општина Струмица.** Ве известуваме дека предметниот плански опфат **НЕ СЕ ПРЕСЕКУВА** со ЕЕ Објекти во сопственост на АД МЕПСО.

Изработил: Дејан Калпачки

Проверил: Јасмина Ставрова

Eli

Popovska

Digitally signed
by Eli Popovska

Date: 2025.02.26
09:37:54 +01'00'

по овластување од Генерален директор
бр.02-10/112 од 06.03.2019 год.
Раководител на Служба за ГИС
и геодетски работи

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р **ЈОВАН МАТЕСКИ**
дипл.инж.арх.

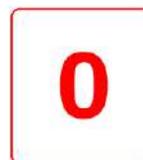
Овластен
планер

0232

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

ЈПКД “КОМУНАЛЕЦ“ СТРУМИЦА
ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА КОМУНАЛНИ ДЕЈНОСТИ

Ул. “Климент Охридски“ бр. 35 б - Струмица

Жиро сметка: 200000003051321
Банка депонент: Стопанска банка

ТЕЛЕФОН:
Централа (034) 346 341

e-mail: jpkd.komunalec@hotmail.com

До:
МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ ДООЕЛ
Битола

Датум: 02.04.2025

Наш знак: 10-1802/2

Ваш знак:

Предмет: Информации за подземни водоводни и канализациони инсталации

Почитувани,

Врз основа на Вашето барање за податоци од февруари 2025 г. за потребите за изработка на **Урбанистички проект за село, за формирање на градежни парцели на КП 4416, КО Муртино**, Општина Струмица, во прилог Ви доставуваме податоци и информации за наша постоечка и планирана инфраструктура која е од важност за наведената локација.

Поздрав

Изготвил / Одобрил
Андреј Тошев

Digitally signed by Andrej Toshev
DN: cn=Andrej Toshev, gn=Andrej, c=MK, o=JPKD, ou=Sektor vodovod i kanalizacija
Reason: I am the author of this document
Location: Strumica
Date: 2025-04-03 09:02+02:00

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

**Акционерско друштво за вршење на енергетска дејност пренос на природен гас
НОМАГАС Скопје во државна сопственост**

на пренос на природен гас НОМАГАС Скопје во државна сопственост,
Shopria Akcioni e p.b. соопштва i vnesetarijeto, središtno
prijemni i gasi na gase: NOMAGAS Скопје на пренос на природен гас

ул. Булевар Свети Климент Охридски бр.54, Скопје,
поштенски факс: 583
тел: 02 8090-137, 02 3118 555
e-mail: contact@nomagas.com.mk
www.nomagas.com.mk
ЕМБС: 7649401

Бр.иш: 08-986/2
18.02.2025 год.иш,
Скопје-Шкуп

До: Друштво за трговија, градежништво и услуги МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ увоз-извоз
ДООЕЛ Битола

Предмет: Одговор на барање

Врска: Барање податоци и информации, ваш бр. / од 18.02.2025 година

Согласно вашето Барање податоци и информации, ваш бр. / од 18.02.2025 година, за изработка на Урбанистички проект за село, за формирање на градежни парцели на КП 4416, КО Муртино, Општина Струмица.

НОМАГАС АД Скопје ве известува дека на наведениот плански опфат нема изградено ниту има планирано гасоводна мрежа.

Со почит,

Изготвил:
Анита Тевдовска дипл.инж.арх.

Постапка:
69009

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

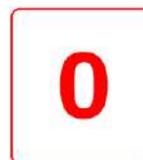
Урбанистички проект за село

А. ТЕКСТУАЛЕН ДЕЛ

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.
Овластен
планер **0232**

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ЗА СЕЛО

1. ВОВЕД

Урбанистичкиот проект за село, формирање на градежна парцела на КП4416, КО Муртино, Општина Струмица, се изработува врз основа на просторните можности на локацијата, постојната состојба, ажурираната геодетска подлога, проектната програма, одредбите кои произлегуваат од изводот од УПС, како и потребите на инвеститорот. Изготвувањето на проектната документација се врши во согласност со Законот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РМ бр. 32/20, 11/23, 171/24, 224/24, 101/25), и Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25, 101/25).

Цел на Урбанистичкиот проект е да се формира градежна парцела на КП4416, КО Муртино, Општина Струмица, односно да се предвиди површина за градење на станбена куќа. Границите на проектниот опфат се дефинирани со границите на катастарската парцела КП4416, КО Муртино. Во графичките прилози границата на планскиот опфат е прикажана со линија која ги поврзува сите прекршочни точки на ориентирана геодетска подлога од која се исчитуваат координатите по X и Y. Површината на проектниот опфат изнесува 1205,88m². Теренот е приближно рамен, со природен благ наклон кон северната страна, а надморска височина се движи околу 212,20 m.

2. ИНВЕНТАРИЗАЦИЈА И СНИМАЊЕ НА ИЗГРАДЕНИОТ ГРАДЕЖЕН ФОНД И ИЗГРАДЕНАТА КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Во границите на проектниот опфат се опфатена е катастарската парцела КП4416, КО Муртино. Во парцелата има изградено објекти кои не се задржуваат со проектната документација, односно предвидено е нивно отстранување по одобрувањето на проектната документација. Земјиштето на КП4416, КО Муртино, е во приватна сопственост запишана во имотен лист бр.1696, КО Муртино. Со Урбанистичкиот план за село Муртино, за предметната парцела е предвидена намена А1- домување во станбени куќи. Пристапот до парцелата е од постојна пристапна улица. Добиените податоци од надлежните институции кои имаат изградено своја инфраструктура на локацијата, се приложени во проектната документација.

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Број на катастарска парцела	Основна намена	ПОСТОЈНА СОСТОЈБА			површина на КП (м ²)	површина во градежната парцела (м ²)	Процент на застапеност (%)
		Катност на градбата	Состојба на објектот	тип на градба			
КП4416 КО Муртино	градежно изградено земјиште	/	/	/	1204	827	68,7%
	станбена куќа 1	П+1	добра	АБ		96	8,0%
	помошен објект 2	П	добра	АБ		158	13,1%
	помошен објект 3	П	добра	АБ		46	3,8%
	помошен објект 4	П	добра	АБ		27	2,2%
	помошен објект 5	П	добра	АБ		27	2,2%
	помошен објект 6	П	добра	АБ		23	1,9%

3. ОПИС И ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРОЕКТНИОТ КОНЦЕПТ

Цел на урбанистичкиот проект за село, е формирање на градежна парцела на КП4416, КО Муртино, Општина Струмица. Се предвидува маркица за изградба на нов станбен објект- куќа и помошен објект. Со урбанистичкиот проект не се врши промена на регулационите линии на планот утврдени со УПС за с.Муртино, Струмица, ниту на останатите урбанистички параметри.

Новоформираната градежна парцела ГП1.1 на КП4416, КО Муртино, е со намена А1.5- Станбена куќа во состав на селско стопански двор, во која е планирана градба на станбена куќа со катност П+2 (приземје и два ката). Максималната висина на градбата е 9,0м, во однос на котата на тротоарот на улицата од која е обезбеден пристапот до кота на венец на кров. Во графичките прилози детално се котирали растојанијата од површината за градење до регулационите линии и границата со соседната парцела. Потребата од паркинг простор ќе се решава во рамките на парцелата со основен проект, според Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25, 101/25), со тоа што потребно е да се обезбеди најмалку едно паркинг место за една станбена единица.

3.1. ОПИС И ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПЛАНСКИТЕ РЕШЕНИЈА ЗА ИЗГРАДБА

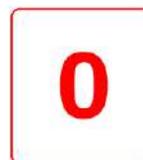
3.1.1. Регулациона линија

Регулациона линија е линија на разграничување помеѓу градежно земјиште за општа употреба и парцелирано градежно земјиште за поединечна употреба. Во графичките прилози означени се регулационите линии, со детално котирање на растојанијата до

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

градежните линии. Со Урбанистичкиот проект за село не се вршени промени на утврдената регулациона линија со УПС за с.Муртино.

3.1.2 Градежна парцела и Градежна линија

Градежна парцела е основна единица на градежното земјиште. Со Урбанистичкиот проект е дефинирана една градежна парцела според фактичката имотна состојба на катастарските парцели, со зададени урбанистички параметри за изградба детално опишани во точка 4.

3.1.2.1 Градежна линија

Градежната линија е планска одредба со која се уредува границата во градежната парцела до која е дозволено простирањето на планираните градби, односно ја дефинира просторната диспозиција на површината за градење во градежната парцела. Предвидената површина за градење е ограничена со градежни линии.

3.1.3 Наменска употреба на земјиште

Со урбанистичкиот проект за село, формирање на градежна парцела на КП4416, КО Муртино, се задржува планираната со УПС намена А1.5-Станбена куќа во состав на селско стопански двор.

3.1.4 Височина на градбата

Максимална височина на градбата е планска одредба со која се утврдува дозволената височина на градбата на вертикалната рамнина чијшто пресек со теренот се совпаѓа со градежната линија. Висината на венецот на новопланираниот објект е утврдена на 9,0м во однос на котата на тротоарот на улицата од која е обезбеден пристапот до кота на венец на кров и катност приземје и два ката.

3.1.5 Кота на приземна плоча

Котата на нулта плоча на приземјето се дефинира со основниот проект според условите на теренот со почитување на одредбата за максимална висина на градбата од претходната точка.

3.1.6 Процент на изграденост

Процентот на изграденост на земјиштето (П) е урбанистичка величина која ја покажува густината на изграденост, односно колкав дел од градежното земјиште е зафатен со градба. Истиот се пресметува како однос помеѓу површината на земјиштето под градба и вкупната површина на градежното земјиште изразен во процент.

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

3.1.7 Коефициент на искористеност

Коефициентот на искористеност на земјиштето (К) е урбанистичка величина која го покажува интензитетот на изграденост на градежното земјиште и се пресметува како однос помеѓу вкупната изградена површина, односно збирот на површините на сите изградени спратови под градбата и вкупната површина на градежното земјиште.

3.1.9 Внатрешен сообраќај и начин на обезбедување на потребен број паркинг места

Потребниот број на паркинг места се дефинира согласно одредбите од чл.131, и чл.134, од Правилникот за урбанистичко планирање, (Сл. Весник на РМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25, 101/25) во рамки на градежните парцели, и тоа за намена А1 - потребниот број на паркинг места во градежната парцела зависи од стандардот на живеење, степенот на моторизација во населеното место или во конкретната четврт, достапноста до средства на јавниот транспорт, опременоста со комунална сообраќајна инфраструктура и други чинители, но најмалку 1 паркинг место по стан за степен на моторизација (број на жители во просторната единица) од 2 до 4, најмалку 0,75 паркинг место по стан за степен на моторизација од 4 до 6, најмалку 0,50 паркинг место по стан за степен на моторизација од 6 до 8 итн, а за компатибилната намена Б1 - 1 паркинг место на 100м² од вкупно изградената површина.

3.1.10. Нивелмански план

Котата на приземјето на планираната градба, како и пристапот и партерното уредување на парцелата да се усогласат со нивелетата на пристапните улици и условите на теренот во зависност од специфичноста на намената и потребите на Инвеститорот.

3.1.11 Партерно решение со хортикултура

Внатрешните пешачки и сообраќајни површини се предвидува да се бетонираат и поплочат со бехатон плочки. Слободниот простор да се затревни и посади со ниско и високо зеленило.

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р **ЈОВАН МАТЕСКИ**
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

БИЛАНСНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ГРАДЕЖНАТА ПАРЦЕЛА				
Број на ГП	Поединечна намена	Површина на парцела (м ²)	Површина (м ²)	Процент на застапеност (%)
ГП 1.1	А1.5 - Куќи во состав на селско стопански двор	1205,88	327,62	27,2
	Сообраќајни и поплочени површини во рамките на ГП		380,97	31,6
	Зеленило во рамките на ГП		497,29	41,2

3.1.12 .Водови и инсталации на инфраструктурите

Во урбанистичкиот проект за село, формирање на градежна парцела на КП4416, КО Муртино, се прикажани предвидените приклучоци на инфраструктурната мрежа, усогласени со добиените податоци од надлежните комунални фирми.

Водовод

Потребите од санитарна вода и вода за ПП заштита ќе бидат задоволени од градската водоводна мрежа во согласност со условите кои ќе бидат зададени од надлежното комунално претпријатие.

Фекална канализација

Одведувањето на фекални отпадни води ќе се врши во градската фекална канализациона мрежа. Димензионирањето на внатрешната канализациона мрежа ќе се изврши со Основниот проект за градбата.

Атмосферска канализација

Атмосферските отпадни води од рамките на парцелата ќе се одведуваат во градската атмосферска канализациона мрежа. Димензионирањето на внатрешната канализациона мрежа ќе се изврши со Основните проекти за градбите.

Електро-енергетска и телекомуникациска мрежа

Новопланираната градба ќе се приклучи на електричната мрежа во согласност со условите зададени од надлежното претпријатие. Приклучокот на телекомуникациска инфраструктура ќе се изврши врз основа на условите кои ќе бидат издадени од надлежното претпријатие.

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДБА; РАЗВОЈ И КОРИСТЕЊЕ НА ЗЕМЈИШЕТО ЗА ГРАДБИ КОИ ВАЖАТ ЗА ЦЕЛИОТ ПЛАНСКИ ОПФАТ

1.1. Одредбите за уредување на просторот и графичките прилози се составен дел на планот и имаат дејство врз градителската активност која ќе следи по донесувањето на Урбанистичкиот проект.

1.2. Изградбата на нови објекти, изградбата на комуналните објекти и инсталации, како и вкупното просторно уредување на предметниот локалитет треба да се изведува согласно законската и подзаконската регулатива, техничките прописи во областа на градежништвото и урбанизмот како и овие параметри (што се составен дел на документацијата).

1.3. Во оваа зона се предвидуваат објекти со класа на намена **A1 – ДОМУВАЊЕ ВО СТАЊБЕНИ КУЌИ** со компатибилна намена, **B1**, како и комплементарните намени D2, и E1, согласно чл.80 од Правилникот за урбанистичко планирање, (Службен весник на Р.С.Македонија, бр.252/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25).

МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА

2.1 Заштита на животна средина

Во доменот на заштитата на животната средина основна цел е преку соодветни плански поставки да се обезбедат услови за непречен развој со истовремено чување на квалитетот на средината за живот и работа. Сите слободни површини од парцелата хорикултурно да се уредат со зеленило, а големината и видот на зеленилото да се дефинираат на ниво на Основен проект. Прашањето на одвоз на отпад да се реши во договор со надлежните институции за собирање на отпадот за осигуран континуиран одвоз. Во смисол на заштита на подземните води неопходна е изведба на непропусна канализација за одведување на отпадните води. Одведувањето на фекални отпадни води ќе биде до градската канализациона мрежа.

2.2 Мерки за заштита и спасување

Мерките за заштита и спасување се остваруваат преку организирање на дејствија и постапки од превентивен карактер, кои ги подготвува и спроведува Републиката преку органите на државната управа во областа за кои се основани.

2.2.1. Заштита од природни и технолошки хаварии

Врз основа на загрозеноста на регионот на Струмица од природни катастрофи, елементарни непогоди и технички хаварии, може да настане повредливост на просторот

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р **ЈОВАН МАТЕСКИ**
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

на локалитетот и неговите физички структури. Повредливоста на просторот се одразува на објектите и нивната околина.

2.2.2. Мерки за заштита од урнатини

Заштитата од урнатини како превентивна мерка се утврдува во урбанистичките планови во текот на планирањето на просторот. Според постојните анализи и добиените резултати за сеизмичност на месното подрачје според очекуваните дејности на земјотреси во иднина, основен степен на сеизмички интензитет во подрачјето изнесува 80 по МЦС. Дефинирање на сеизмички hazard всушност претставува дефинирање на економскотехнички критериуми за прифатливо ниво на безбеденост на градежната конструкција за различни материјали на објектите. За да се избегне сеизмичкиот hazard потребно е градбата да се гради според параметрите и критериумите за сеизмичка градба. Во случај на можни разурнувања било од земјотрес или од воздушен воен удар, планираното решение на уличната мрежа обезбедува: - брза и непречена евакуација на луѓето (нема тесни грла) - брз пристап на екипите за спасување и нивните специјални возила - непречена интервенција - штетите да се сведат на минимум - брза санација на последиците. Поставеноста на градбите обезбедува услови за несметана евакуација.

2.2.3. Мерки за заштита од пожар

Предвидената градежна парцела е ориентирана кон постојни и планирани улици од кои ќе биде обезбеден несметан пристап на противпожарни возила. Растојанијата на градежните линии на предвидената градба од соседните градежни парцели гарантираат сигурност и заштита од ширење пожар помеѓу планираната и соседните градби.

2.3 Заштита на културно наследство

До колку во текот на изведувањето на градежни работи на локацијата се дојде до археолошко наоѓалиште односно предмети од археолошко значење, ќе се постапува според чл.65 од Законот за културното наследство (Сл. весник на РМ бр. 20/04, 71/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 20/19 и 3/25), односно веднаш да се запре со отпочнатите градежни активности и да се извести надлежната институција за заштита на културното наследство во слисна на чл.129 од Законот.

2.4 Обезбедување пристапност за лица со инвалидност

Намената на градбата е домување во станбени куќи и неопходно е да се усогласи влезот во парцелата со нивелетата на тротоарот, како би се избегнало создавање на

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р **ЈОВАН МАТЕСКИ**
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

бариири за пристап на лица со инвалидност. За обезбедување услови за движење на лица со инвалидност важат одредбите од чл.188, 189, 190, 191, 192, 193, и 194 од Правилникот за урбанистичко планирање (Сл. Весник на РМ бр. 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25).

ДЕТАЛНИ УСЛОВИ ЗА ПРОЕКТИРАЊЕ И ГРАДЕЊЕ

3.1 ДЕТАЛНИ УСЛОВИ ЗА ПРОЕКТИРАЊЕ И ГРАДЕЊЕ на ГП1.1 на КП4416, КО Муртино Класа на намена: А1,5-Станбена куќа во состав на селско стопански двор.

Површина на градежна парцела: 1205,88м²

Површина за градба: 327,62м²

Вкупна површина по катови: 714,08м²

Катност: П+2

Максимална висина до завршен венец од ката на улица: 9,0м

Процент на изграденост (%): 27%

Коефициент на искористеност: 0,59

Предвиден број на паркинг места: Потребниот број на паркинг места се дефинира според член 131 и 134 од Правилникот за урбанистичко планирање(Сл. Весник на РСМ бр.225/20, 219/19, 104/22, 99/23, 7/25),во рамките на парцелата, со тоа што потребно е да се обезбеди најмалку едно паркинг место за една станбена единица. За компатибилната калса на намена Б1- мали трговски единици, потребно е да се обезбеди 1 паркинг место на 100м² деловен простор.

Во рамките на парцелата да се обезбеди минимум 20% зеленило.

НУМЕРИЧКИ ПОКАЗАТЕЛИ ПО УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ											
Број на ГП	нумерација на објект	Основна класа на намена	Компатибилна класа на намена	Макс. процент на учество на компатибилните класи на намена	Површина на парцела (м ²)	Површина за градење (м ²)	Бруто изградена површина (м ²)	Висина на венец (м)	Катност на објектот (м)	Процент на изграденост (%)	Коефициент на искористеност
ГП1.1	1	А1.5 - Куќи во состав на селско стопански двор	Б1 - мали единици за комерцијални и деловни дејности	40%	1205,88	193,23	579,69	9	П+2	27%	0,59
	2	/	/	/		134,39	134,39	3	П		
вкупно:					1205,88	327,62	714,08	/	/	27%	0,59

Потребниот број на паркинг места ќе се определат со основниот проект, а во согласност со чл.131 и чл.134 од правилник за урбанистичко планирање (Сл.в. на РСМ 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25)

ИЗРАБОТИЛ:

М-р Јован Матески дипл.инж.арх.

-овластување бр. 0.0232

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

Урбанистички проект за село

Б. ГРАФИЧКИ ДЕЛ

Технички број:051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р ЈОВАН МАТЕСКИ
дипл.инж.арх.
Овластен
планер **0232**

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИНА СТРУМИЦА
Број 20-510/1 од 17.02.2025 год.

ИЗВОД ОД ПЛАН БРОЈ 20-510/2 од 24.02.2025 год.
УБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА с. Муртино

СЕКТОР ЗА URBANIZAM
И КОМУНАЛНИ РАБОТИ

Одлука бр. 07-06/1 од 11.01.1999 год.
Одлука за преименување бр. 07-774/1 од 31.01.2013 год.

По барање на: Самсон Најданов
Намена на градба: ПОСТОЈНО ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ

КО МУРТИНО
ДЛ:

КП бр. 4416
М 1:2500

Изводот од Урбанистички план за село Муртино содржи:

Графички дел:

- графички прилог од синтезен план

Текстуален дел:

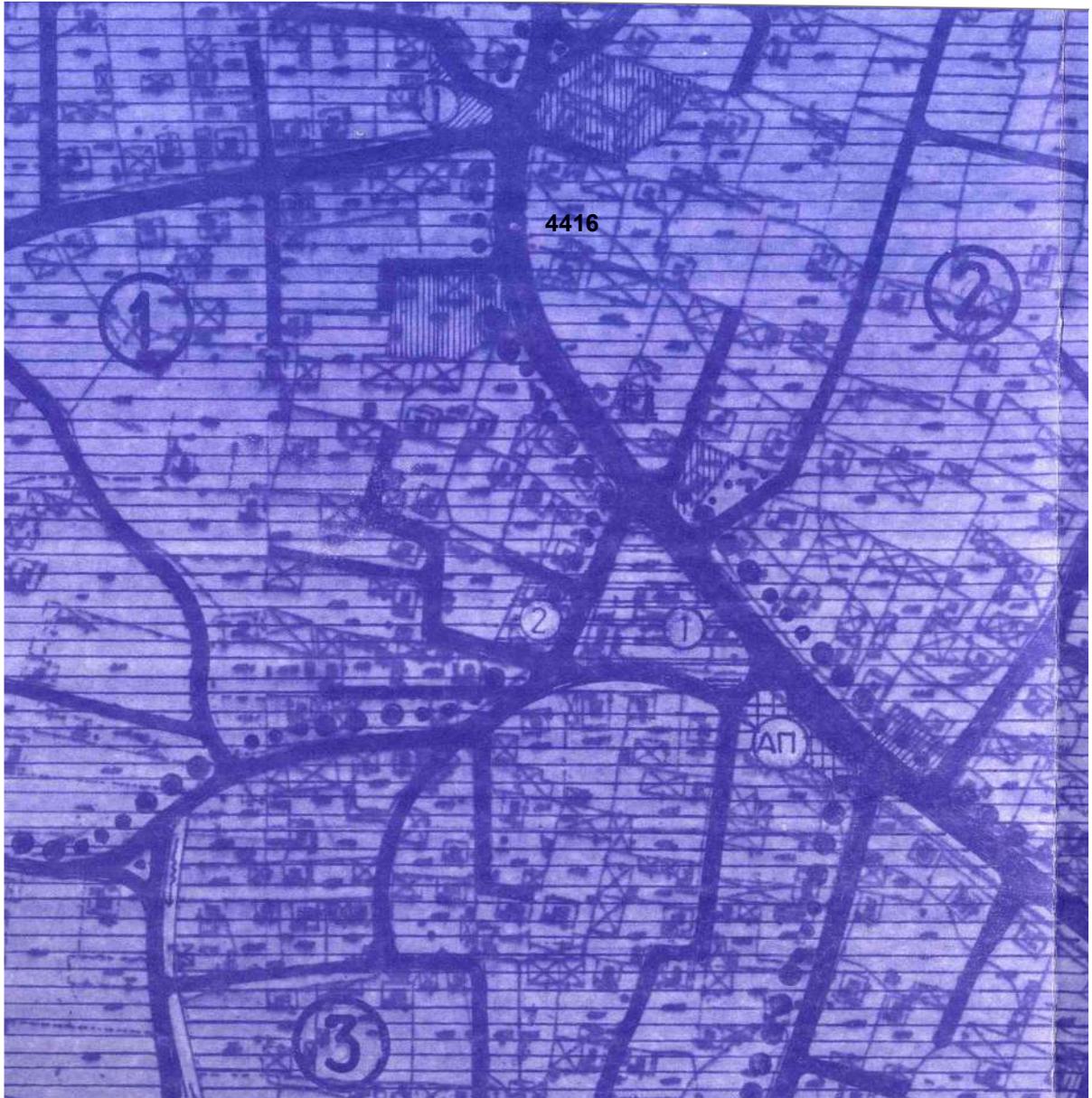
- Уводно образложение
- Природни карактеристики и постојна положба – граници на постоечки урбан опфат
- Концепција и проекција на развојот
- Биланс на површини во урбаното подрачје
- Мерки за заштита и унапредување на животната средина и природата
- Плански мерки за засолнување и услови за засолништа
- Плански мерки за заштита од пожар
- Одредби за спроведување на ГУП

*Понатамошна постапка – Урбанистички проект

ОПШТИНА СТРУМИЦА
Градоначалник
Костадин Костадинов

4416

ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

МУРТИНО

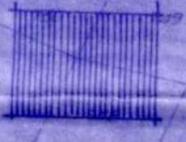
P=1:2500

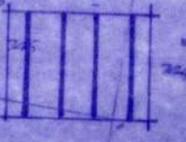
- ПОСТОЈНО ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ

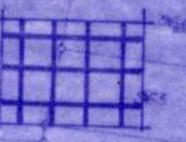
- ПРЕДВИДЕНО ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ

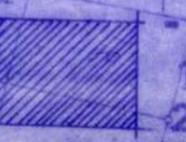
- ПОСТОЈНО ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ СО КОМПЛЕМЕНТАРНИ ФУНКЦИИ

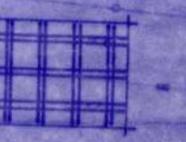
- ПРЕДВИДЕНО ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ СО КОМПЛЕМЕНТАРНИ ФУНКЦИИ

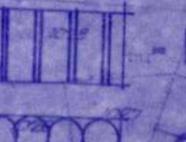
- КУЛТУРНО ПРОСВЕТНА ДЕЈНОСТ
1. ОУ "ЈОСИП БРОЗ ТИТО"
2. ДЕТСКА ГРАДИНКА

- ЈАВНИ ДЕЈНОСТИ
1. ПОШТА
2. ЗДРАВСТВЕНА АМБУЛАНТА
3. СТОМАТОЛОШКА ОРДИНАЦИЈА
4. ПРЕДВИДЕН ОБЈЕКТ НА С.О.
5. ДОМ НА КУЛТУРАТА

- СТОПАНСКИ ДЕЈНОСТИ

- ИНДУСТРИЈА

- СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

- СПОРТСКА САЛА

СТОПАНСКИ ДЕЈНОСТИ

ИНДУСТРИЈА

СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

СПОРТСКА САЛА

ЗЕЛЕНИЛО

ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ

- 1. ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
- 2. ПРОТЕСТАНТСКА ЦРКВА

ГРОБИШТА

- 1. ПРАВОСЛАВНИ ГРОБИШТА
- 2. ПРОТЕСТАНТСКИ ГРОБИШТА

СТОЧЕН ПАЗАР

КВАНТИФИКАЦИОНА ПАЗАР

ВЕТЕРИНАРНА СТАНИЦА

АВТОБУСКА ПОСТОЈКА
ТУНЕВИЦА

БЕНЗИНСКА ПУМПА

ДЕПОНИЈА

ПОСТОЕН ГРАДЕЖЕН ОПФАТ

ГРАНИЦА НА ОПФАТ ПО ГУП

ГРАНИЦА НА УРБАН БЛОК (1÷9)

СООБРАКАЈНИЦИ

ФАРМИ

ПЛАНИРАН ПРОСТОР ЗА ФАРМИ

ПЛАН ЗА НАМЕНА НА ПРОСТОРИТЕ

АС АНКА

МЕГАПРОЕКТ - ШТИП 1998

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА УРБАНО ПЛАНИРАЊЕ И ГРАДЕЖНИШТВО
ОДЈЕЛ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРИТЕ
Скопје

СОПАСНОСТ БРОЈ 16-5648

ОД 26.7.1999 ГОДИНА

M. Stojanov

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА УРБАНО ПЛАНИРАЊЕ И ГРАДЕЖНИШТВО
ОДЈЕЛ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРИТЕ
Скопје

13.0.2

СОДРЖИНА

ПРЕДГОВОР

1. УВОДНО ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

- 1.1. ОПШТИ ПОСТАВКИ
- 1.2. МЕТОДСКИ ПРИСТАП
- 1.3. ПРОЦЕС НА РАБОТА
- 1.4. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПЛАНОТ

2. ПРИРОДНИ КАРАКТЕРИСТИКИ И ПОСТОЈНА ПОЛОЖБА - ГРАНИЦИ НА ПОСТОЕЧКИ УРБАН ОПФАТ

- 2.1. ПОШИРОКА ПРОСТОРНА УСЛОВЕНОСТ
- 2.2. ПРИРОДНИ КАРАКТЕРИСТИКИ И ПОГОДНОСТИ

- Географски карактеристики
- Геолошки карактеристики
- Сеизмолошки карактеристики
- Педолошки карактеристики
- Климатски карактеристики
- Хидрографски карактеристики
- Водоснабдување
- Вегетациски карактеристики
- Карактеристики на фауната
- Пејсажни карактеристики
- Заштита на животната средина
- Природни услови за развој на земјоделството, шумарството, ловот и риболовот
- Рудно богатство

2.3. КУЛТУРНО - ИСТОРИСКО НАСЛЕДСТВО

2.4. ОПШТЕСТВЕНО - ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА МУРТИНО (Ретроспектива и достигнато ниво)

- Демографски развој и организација на населбите
- Стопанство

**2.5. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПРОСТОРОТ И ИСКОРИСТЕНОСТ
НА ТЕРИТОРИЈАТА НА ОПШТИНА МУРТИНО**

- Домување во населбата Муртино

**2.5.1. ПРОСТОРНА РАЗМЕСТЕНОСТ НА ФУНКЦИИТЕ ОД
ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД И ДРУГИ ЈАВНИ ФУНКЦИИ**

- Просвета
- Здравствени објекти
- Објекти од јавен карактер
- Спорт и рекреација
- Зелени површини
- Гробишта
- Депонија
- Одбрана и заштита

2.6. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

- Улична мрежа
- Водоводна мрежа
- Канализациона мрежа
- Енергетска инфраструктура
- Комуникациска инфраструктура

2.7. ПОСТОЈНА НАМЕНА НА ПОВРШИНИТЕ

- Биланс на површините во аналитичката територија

**2.8. РЕЗИМЕ НА СОСТОЈБИТЕ И МОЖНОСТИТЕ ЗА
ПОДОЛГОРОЧЕН РАЗВОЈ НА НАСЕЛБАТА И
ОПШТИНАТА МУРТИНО**

3. КОНЦЕПЦИЈА И ПРОЕКЦИЈА НА РАЗВОЈОТ

**3.1. ОПШТИ ПРЕТПОСТАВКИ И НАСОКИ ЗА
ДОЛГОРОЧНИОТ РАЗВОЈ**

**3.2. СОГЛЕДУВАЊЕ НА ПОТРЕБИТЕ ЗА ПРОСТОРЕН
И УРБАНИСТИЧКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНАТА И
НАСЕЛБАТА МУРТИНО**

**3.3. ОПШТИ КОНСТАТАЦИИ ЗА ПРИРОДНИТЕ
КАРАКТЕРИСТИКИ**

**3.4. ПРОЕКЦИЈА НА ДЕМОГРАФСКИОТ РАЗВОЈ
ЗА НАСЕЛБАТА МУРТИНО**

**3.5. ГЛОБАЛНА ПРОЕКЦИЈА НА СТОПАНСКИОТ РАЗВОЈ
И НА ОДДЕЛНИ АКТИВНОСТИ ВО НАСЕЛБАТА И**

3.6. ДОМУВАЊЕ

- Станбени потреби и предвидувања до 2010 год.
- Дистрибуција на населението во станбената територија

3.7. ОБЈЕКТИ И ПОВРШИНИ ОД ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД И ДРУГИ ЈАВНИ ФУНКЦИИ

- Предшколски установи
- Просвета
- Објекти на масовна културно - просветна дејност
- Управно - административни функции
- Здравствени објекти
- Спорт и рекреација
- Зелени површини
- Гробишта
- Депонија

3.8. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

- Сообраќајна инфраструктура
- Водостопанска инфраструктура
- Канализациона мрежа
- Енергетска инфраструктура
- Комуникациска инфраструктура

ГРАНИЦИ НА ПЛАНИРАН УРБАН ОПФАТ ПО ГУП

БИЛАНС НА ПОВРШИНИТЕ ВО УРБАНОТО ПОДРАЧЈЕ

МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ПРИРОДАТА

ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАСОЛНУВАЊЕ И УСЛОВИ ЗА ЗАСОЛНИШТА

ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА ОД ПОЖАР

ОДРЕДБИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ГЕНЕРАЛНИОТ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

Текстуалниот дел на ГУП е интерпретиран низ 10 графички прилози. Во прилогот бр. 2 прикажана е пошироката просторна диспозиција, во прилозите бр. 3,4,5 и 6 постојната состојба и во прилозите бр. 7,8, 9 и 10 прикажана е планираната состојба.

1. ИЗВОД ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА
ОПШТИНА СТРУМИЦА P = 1: 50.000
2. ПОШИРОКА ПРОСТОРНА ДИСПОЗИЦИЈА P = 1: 25.000
3. ПОСТОЈНА НАМЕНА НА ПРОСТОРИТЕ P = 1: 2.500
4. ПОСТОЈНА СООБРАЌАЈНА МРЕЖА P = 1: 2.500
5. ПОСТОЈНА УЛИЧНА АТМОСВЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА.... P = 1: 2.500
6. ПОСТОЈНА ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА..... P = 1: 2.500
7. ПЛАН ЗА НАМЕНА НА ПРОСТОРИТЕ P = 1: 2.500
8. СООБРАЌАЕН СИСТЕМ P = 1 : 2.500
9. ВОДОВОДНА И КАНАЛИЗАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА -- P = 1: 2.500
10. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА P = 1: 2.500

ПРЕДГОВОР

Овој извештај претставува текстуална интерпретација, која заедно со соодветните графички прилози и пошироките секторски согледувања, ја формира конечна верзија на **Генерален урбанистички план за населба Муртино**, седиште на истоимената новоформирана општина.

Помеѓу Институтот за просторно планирање, урбанизам, сообраќај и екологија на Македонија " ИН-ПУМА " - Скопје и ДОО " Мегaproект " - Штип, договорена е изработка на Генерален урбанистички план. Договор бр.0306-1/13 од 28.03. 1997 год.

Генералниот урбанистички план за населбата Муртино, се работи според донесениот Закон за просторно и урбанистичко планирање (" Сл. весник на РМ ", бр.4/96) и Правилникот за поблиска содржина објавен во "Сл. весник на РМ " /97. и тоа во две фази : **Нацрт-план** и **Предлог план**, како две сукцесивни фази, со тоа што втората фаза Предлог-план ќе претставува дополнување на претходните поставки, ускладување на мислења и изострување на ставови од првата фаза.

Овде треба да се напомене , дека се пристапува кон изработка на овој просторно-плански документ за организација и уредување на просторот од населбата Муртино , иако порано оваа населба била предмет на урбанистичко - плански согледувања и анализи.

1. УВОДНО ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Со презентирање на одредени општи поставки, образложение на применетиот методски пристап опис на процесот на работата и дефинирање на целите и задачите на планот - на сите учесници при усвојувањето на оваа прва планерска фаза "**план**" овозможен им е појдовен увид во конкретната проблематика , а со тоа се исполнува и условот за нивниот поцелосен придонес во изработката и усвојувањето на **Генералниот урбанистички план за населбата Муртино**.

Според донесениот Закон за територијална поделба на Република Македонија, определени се подрачјата на единиците на локалната самоуправа при што утврдени се имињата, седиштата и границите на општините, имињата на населените места и други прашања сврзани со територијалната поделба.

Подрачјата на општините ги опфаќа населените места кои влегуваат во нивен состав со тоа што границата на една општина произлегува од границите на населените места кои се во состав на општините и кои истовремено претставуваат и граници на нивните катастарски општини.

Според истиот закон во општината Муртино вклопени се следните населени места: Муртино, Моноспитово, Банско, и Сачево.

1.1. ОПШТИ ПОСТАВКИ

Комплексното, сестраното, континуираното и систематско третирање на просторните феномени за потребите на планирањето на подолгорочниот развој, нема подолга историја и традиција кај нас.

Меѓутоа денес, организацијата, користењето и уредувањето на просторот повеќе од било кога станува предмет на пошироко интересирање и во нашата држава. Во досегашната практика најчесто се прибегнувало кон парцијални и едностранни пристапи кон просторната проблематика со цел да се испита погодноста на локацијата за определена производна активност или некој конкретен инвестиционен зафат.

Кога пак биле третирани одредени просторни единици, тоа се сведуvalo воглавно на урбанистичко планирање на градски агломерации и нивните потесни подрачја, а многу ретко се пристапувало кон комплексна просторно - планска разработка на пошироките просторни целини.

Современиот општествено - економски развој се одликува со брзи промени во сверата на научно - техничкиот прогрес, со се поизразито поврзување на општествените заедници и позначително влијание на опкружувањето, со лимитираноста на ресурсите и најразлични видови на загадување на животната средина, со експанзија на сите видови движења (луѓе, стока, енергија, информации), со битни квалитативни и квантитативни промени во развојот. Тоа наметнува и потреба од интегрално, динамично и континуирано третирање на пошироките просторни целини, почитувајќи ги при тоа меѓузависностите помеѓу природната средина и сите функции кои се реализираат во еден простор, земајќи ги во предвид долгорочните предвидувања на вкупниот развој и тоа во најшироки просторни и временски димензии.

Од овие причини, објективна е потребата за вклучување на просторното и урбанистичко планирање во современиот општествено - економски развој, како важен подсистем во целокупниот систем на планирањето.

Меѓутоа, имајќи ги предвид конкретните новонастанати состојби кај нас, особено по донесувањето на Законот за територијална поделба на Републиката, многу тешко ќе можат да се следат и оживотворат погоре прокламираните постулати, дотолку повеќе што треба да се изврши планирање во рамките на една релативно мала просторна целина - општина, која претставува една од 123 новопредвидени општини во Републиката, а да претходно не се промовирани стратешките цели за нејзин подолгорочен развој. За да згора на се, се склучува договор за изработка на Генерален урбанистички план за седиште на новоформирана општина, без да се обезбеди и пристап за едно поцелосно просторно согледување во рамките на новата општина па и пошироко.

Проблемот на планирањето на просторно - урбаниот развој треба да биде постојана тема на согледување, одлучување, пратење и контрола на сите нивои и видови на општествената организираност на оваа средина.

1.2. МЕТОДСКИ ПРИСТАП

Презентирањето на методскиот пристап има суштествено значење од причина што едно остварување чии резултати практично ќе бидат остварени во подолгорочен период, може да се цени низ начинот на кој е извршено предвидувањето и планирањето. Затоа во овој дел ќе бидат презентирани најважните методолошки аспекти од таканаречената **логонска анализа** која се состои од три елементи: **Потреби - функции - организација**. Тоа подразбира:

- **Потреби**, како се она што предизвикува општествена неопходност од заеднички интерес за егзистирање и развој на општествената заедница, поради што треба да биде објективизирано како единствена општествена категорија;

- **Функции**, како израз на утврдени општествени потреби кои се оформуваат во вид на односите помеѓу елементите: работа, домување, рекреација, комуницирање и услуги;

- **Организација**, како вид на изразување на односите и формите на утврдените функции, кој настануваат од одредени потреби, а се наменети да ги насочуваат односите помеѓу самите функции.

При ова битно е да се напомене дека потребата предизвикува функција, а оваа предизвикува организација, но не во линеарна туку во кружна диспозиција, што значи дека организацијата, како конечна изводница може да влијае врз самата функција како и да ја менува потребата.

Најосетливо подрачје во анализите и оценките на извршената работа е увид во применетите критериуми со помош на кои извршена е операцијата: идентификација, анализа и синтеза на сите проблеми што ја опфаќаат концепцијата на просторно - функционалната организација, уредувањето и опремувањето на територијата на населбата Муртино.

За разлика од гранските, секторските и другите видови на планирање, во случајот на просторното и урбанистичко планирање се применуваат следните категории критериуми:

1. Организациони критериуми - кои подразбираат проверка на сите видови и состојби на дадениот простор од аспект на нивната измината, сегашна и идна организираност, сходно на цивилизациските општествените и локалните можности и потреби.

2. Технички критериуми - оние мерила што можат да бидат применети врз својствата и состојбата на дадениот простор како предмет на човековиот труд, во релација со резултатите што со тој труд можат да бидат постигнати врз основа на искористувањето на изворите и другите можности, низ општествено организиран начин на работа и производство;

3. Економски критериуми - како вредност со помош на кои се мери оправданоста, рационалноста и ефективноста во искористувањето на расположивите можности во однос на општите локалните цели и потреби, преку утврдување на неопходната сразмера помеѓу општествената ангажираност и постигнатите резултати;

4. Генетски критериуми - со помош на кои се одмерува трајноста на својствата на определената средина, нејзината репродукција, што претставува услов за надградба во вид на општествениот труд и организација; и

5. Созолошки критериуми - група која подразбира научно засновани и образложени законitosti на одбраната и заштитата во било која практична смисла, почнувајќи од природните, преку техничките се до воените опасности, несреќи и разурнувања, со што резултатите на општествениот труд во организираната просторна целина треба да бидат зачувани како трајна општествена вредност.

Првите три групи се доволно познати и најчесто користени во теоријата и практиката на планирањето, додека четвртата и петата група се понови категории кои настанале во поново време.

Во овој Генерален урбанистички план како и за поширокото просторно согледување во рамките на новата општина Муртино, користени се сите пет групи критериуми иако не е можно тие секогаш да бидат експлицитно изразени, но битно е дека истите се вградени во вкупно извршената работа и синтезното заклучување.

Овие претходни објаснувања за методолошкиот пристап не се дадени од некакви теоретски причини, полемични потреби или апстрактни настојувања, туку со цел да на оценувачите им овозможи донесување на што поцелосна оценка и тоа не само на она што е понудено како финален резултат низ концептот, туку во иста мерка и на она што претставува основа од која се тргнало и начин на кој работата е извршена.

1.3. ПРОЦЕС НА РАБОТА

Во почетокот на работата дефинирана е програма за потребните истражувања и содржината на Генералниот урбанистички план, кои се усогласени со инвеститорот. Формиран е работен тим со интердисциплинарен состав од стручњаци на изработувачот - ДОО " Мегaproект ".

Утврдено е да целокупниот планерски процес се состои од две фази:

- Нацрт на ГУП и
- Предлог на ГУП

Овде се презентирани резултатите од усвоена верзија на Генерален урбанистички план.

Заради неможноста да се извлечат релевантни поставки и информации од повисоки планови какви што би биле Просторен план на новоформираната општина - Муртино искористен Регионалниот просторен план на Источна Македонија, како и можноста да се направи извод од Просторниот план на некогашната Општина Струмица, изработен 1985 год. Воедно користени се и консултации со експерти поединци за одделни релевантни домени. Согласно со основниот методолошки приод и врз основа на добиените информации од секторските истражувања, работниот тим изврши синтеза на проблематиката врз принципите на интердисциплинарен третман и со примена на адекватни методи.

Паралелно со извлекувањето на релевантните податоци од споменатите секторски студии во кои е третиран и предметниот простор во рамките на новоформираната општина Муртино и посебно во населбата Муртино извршена е инвентаризација на сите потенцијали и состојби на просторот при што се дефинирани и основните проблеми кои бараат решавање.

Суштинското прашање при просторното и урбанистичко планирање - кои по својата природа се изразито интердисциплинарни - лежи токму во тоа синхронизирано комуницирање помеѓу сите заинтересирани учесници во неговата разработка, дотолку повеќе што меѓусекторската синтеза бара поставки и податоци кои се коресподентни.

Врз основ на тоа, работниот тим изготви синтеза и го предлага концептот на просторната организација на населбата Муртино.

Покрај пошироката вклученост на различни институции и поединци по професионална линија, постигнати се мошне корисни контакти со носителите на развојот на новата општина, како и со други поединци - жители на населбата Муртино и на другите населби од истоимената општина.

1.4. ЦЕЛИ И ЗАДЧИ НА ПЛАНОТ

Со дефинирање на целите општеството го определува својот однос кон проблематиката на просторот и својата животна средина.

Основно начело при дефинирањето на целите за потребите на просторното и урбанистичко планирање е дека тоа претставува проблем на стратешко определување за постигнување на оптимална просторна организираност и функционална опременост на конкретниот простор.

Целите на овој Генерален урбанистички план се:

Оценка на односот и меѓузависноста на населбата Муртино со просторот на истоимената општина и утврдување на можни меѓувлијанија во развојот со поширокиот Струмички регион, а во рамките на некогашната Општина Струмица, како и на поширокиот регион на Источна Македонија.

- **Целисходна просторна разместеност на стопански и нестопански капацитети** со почитување на принципот за усогласено композиционо поставување на местата за становање, работа и рекреација, со најголемо можно зачувување на животните услови, како битна претпоставка за рационално користење на просторот во населбата;

- **Прецизирање на урбаниот зафат**, истражување на развојните можности во постојните делови од населбата како и изнаоѓање на нови простори за ширење на населбата во сообразност со нараснатите потреби;

- **Определување на соодветно ниво на стандард за домување** како појдовна основа за дефинирање на зоните за домување и постигнување приближно исти услови за живеење во сите делови од населбата;

- **Дефинирање на квантумот, структурата и функционалното учество на населението** од населбата во вкупното население на општината и релациите со некогашната Општина Струмица и поширокото подрачје на Источна Македонија, во смисла на дефинирање на нивото на урбаната опрема;

- **Оптимално решение на внатрешната сообраќајна мрежа**, во зависност од организацијата на комуницирањето со соседните населби во општината и со населбите од соседните општини;

- **Оптимална просторна разместеност на капацитетите од терцијален сектор** како функција од важност за општествениот стандард, но и предуслов за рационално функционирање на населбата во целина;

- **Избор на најефикасни системи и комунални уреди (водовод, канализација, електрична инсталација)** со критериуми за сигурност во снабдувањето, рационалност во работењето и можности за нивното реализирање;

- **Предлагање на систематски етапи на реализација на планот**, во зависност од прокламираните потреби, но и расположивите можности, како битен предуслов на реалноста и остварливоста на планските поставки;

- **Најрационален третман на зелени површини, јавни објекти и скверови** како и подобрување на естетскиот изглед на населбата;

- **Изнаоѓање начин за решавање на супстандарната градба како и на бесправната градба** и нивното целисходно просторно и институционално решавање;

- **Предлагање оптимален систем за снабдување со вода, регулација на водените токови и одбрана од можни поплави**;

- **Утврдување влијание на концепцијата за одбрана и други видови на заштита од природни, елементарни, технички и други катастрофи**;

- **Да се воспостави биолошка рамнотежа** преку зачувување на пејсажоти заштита и унапредување на животната средина;

Овие задачи, низ двете фази на планирање ќе бидат конкретизирани со соодветни критериуми, ознаки и мерки, параметри и индикатори заради обезбедување конзистентност и реалност.

2. ПРИРОДНИ КАРАКТЕРИСТИКИ И ПОСТОЈНА ПОЛОЖБА

Во овој дел се презентирани резултатите на истражувањата од фазите на инвентаризација (состојби и достигнато ниво) и валоризација на природните и просторните погодности, односно оценување на се она што во овој простор претставува предиспозиција, услов или ограничување на развојот со истакнување на клучните проблеми што бараат разрешување на наредниот подолгорочен период.

- ГРАНИЦИ НА ПОСТОЕЧКИ УРБАН ОПФАТ

Постоечкиот градежен опфат се определува во следниве граници, односно од атарскиот пат Кп 4771 кој го сечи и продолжува кон северо западно од катастарската парцела Кп 4171 понатаму скршнува јужно и се движи покрај границата и тоа источно од Кп 4171, Кп 4170 понатаму скршнува западно и се движи северно по границите на Кп 4169 Кп 4168 понатаму ги сечи парцелите Кп 4167 Кп 4166/1 /2 скршнува северно и ги сечи катастарските парцели Кп 4165/1/2 продолжува кон север западно по границите на Кп 4164, 4163 и 4162, скршнува кон северозапад и се движи по границата јужно од Кп 4153 и пак скршнува северно и се движи западно по границите од катастарските парцели Кп4153, 4155 4125/2, 4124 ја сечи парцелата Кп 4120 продолжува северно покрај границата западно од Кп 4112,411,4110, 4109, 4101,4100 скршнува западно и се движи покрај границата јужно од патот со Кп 4099 и скршнува северно го сечи патот Кп 4099 и продолжува да се движи западно по границата на Кп 4096 одејќи до половина на оваа катастарскапарцела скршнува северозападно и се движи јужно од границите на Кп 524/2, 522,521,520, 518 и скршнува северно и се движи покрај границата северозападно од Кп 418 го сечи патот Муртино-Робово со Кп 4769 скршнува југо источно и се движи северно по границата на патот со Кп 4769 скршнува северно и се движи западно по границите на Кп 4298 пак скренува кон исток и се движи северно по границите на Кп 4298, 4299,4301,4302,4308 скренува северно го сечи патот Кп 4309 скренува источно се движи северно од Кп 4310 скренува јужно и се движи источно од границата на Кп 4310,4311, 4313 скршнува источно и од тука се движи северно по границите на Кп 4315, 4316,4317,4318,4319 и од тука скршнува североисточно и се движи по границата на патот со Кп 4774 скренува источно го сечи патот Кп 4774 и се движи североисточно по границите на Кп 4335 одејќи до половината на истата парцела скренува јужно ја сечи истата парцела Кп 4335 и се движи кон југ источно по границата на парцелите 4334,4324 зафаќајќи дел од 4325 И од тука скренува кон исток и се движи северно по границите на Кп 4326/2, 4327,4328,4329,4343,4344 ,4345, 4347,4348 го сечи патот Кп 4775 И после тоа скренува и се движи западно по границата на Кп 4361 и 4362 и од тука скренува источно и се движи до средината на Кп 4362 и од тука скршнува кон југ го сечи патот Кп 4776 продолжувајќи кон југ се движи источно по границите на Кп 4367, 4368,4369 и 4375 ја сечи по средината Кп 4373 и од неа скренува кон исток движејќи се северно по границата на Кп 4471,4472,4473 и 4476 доаѓајќи до средината на Кп 4479 скршнува кон југ доаѓајќи до источното коше на Кп 4478 северно од неа пак скренува кон исток ја сечи по средината парцелата 4479 продолжува да ја сечи Кп 4448 еден дел скршнува кон југоисток сечејќи ја истата парцела продолжува така да ја сечи и Кп 1085 до еден дел скренува кон југ сечејќи ја истата парцела продолжува кон југ да се движи источно по границите на Кп 4481,4482 од половината на истата парцела скршнува кон исток ја сечи парцелата Кп 1085 и патот Кп 1084 и од тука скршнува кон југ источно по границите на патот Кп 1085 скршнува кон исток и движејќи се јужно од Кп 2427 пак скршнува кон југ движејќи се источно по границата на Кп 2426 ја сечи парцелата 2424 и патот со Кп 4084 и тука

скршнува кон запад движејќи се јужно од границата на патот Кп 4084, Кп 2343 И 2342 ја сечи 2342 скршнува кон југ се движи источно по границата на патот Кп 4782 скршнува кон запад го сечи патот Кп 4782 доаѓа до кошето кое се спојува јужно од Кп 4646 продолжувајќи кон запад го сечи патот Кп 4781 продолжувајќи се движи јужно по границите на Кп 4647, 4652, 4651, 4665, 4663, 4662 и од тука скршнува кон север западно по границата на Кп 4662 пак скренува кон запад го сечи патот 4779 продолжува да се движи јужно по границите на патот Кп 4780 и Кп 4668 од тука скренува кон север и ги сечи Кп 4668, 4673, 4674, 4675 од тука скренува кон запад јужно по границата на Кп 4676 скренува југо западно од истата движејќи се по границата на вододекот со Кп 4773 ја сечи истата скренува западно јужно по границата од Кп 4239, 4238, 4237, 4236 ја сечи Кп 4689 продолжува да се движи јужно по границата на Кп 4690 и од средината на истата скренува кон југ и ја сечи Кп 4691, 4692, 4693, 4694 и 4695/2 и од тука продолжува да се движи источно по границата на Кп 4705 и 4704 скренува кон запад се движи јужно по границите на Кп 4704, 4707 и 4708 скренува кон југ ја сечи Кп 2285 повеќе од половината скренува кон северозапад го сечи патот со Кп 4770 и катастарските парцели 4751/1, 4752, 4753, 4754, 4755, 4756 и од тука скренува кон север продолжува да се движи северо западно по границите на Кп 4756, 4757, 4180, 4183 и 4184 и од тука скренува кон северо запад и завршува од таму каде што започнува градежниот опфат на општина Муртино.

2.1. ПОШИРОКА ПРОСТОРНА УСЛОВЕНОСТ

Еден од основните принципи на пристап е изнаоѓање на оптимален однос меѓу пошироката околина се целината и деловите во неа. Некој систем е дел од повисок систем на односи. Од тука произлегува важноста на аспектот поширока просторна условеност и опкружување.

За правилен пристап кон просторната условеност и односите во овие простори ќе треба да бидат разгледани следните аспекти.

1. Сопствени функционално - просторни карактеристики на населбите Муртино.

2. Припадност на населбата во просторот на истоимената Општина;

3. Припадност на новата Општина Муртино во поширока регионална целина.

4. Местото на Муртино во просторно - функционалната целина на Р. Македонија.

1. Просторот што го зафаќа Муртино се наоѓа во северниот дел на истоимената Општина. Таа е сместена во Струмичката Котлина, на два километри од подножјето на Беласица. Од градот Струмица е оддалечено на 9км. и се наоѓа во рамнинскиот дел на надморска височина од 212м. Муртино претставува населено место од збиен тип. Територијата на општината Муртино е една од најниските во Струмичката Котлина, што доведува до поплавување на земјиштето, а во непосредна близина се наоѓа Моноспитовското Блато. Према местоположбата во Струмичката Котлина, Муртино го зафаќа простор во нејзиниот јужен дел. Во рамничарскиот дел води главниот пат Струмица - Ново Село, од кој се одделува локален пат за бањското лечилиште Бања Бањско. Во подножјето на планината Беласица постојат термоминерални извори на кои е изградено бањско лечилиште.

2. Во оваа општина иако има мал број населби (4), тие по својата населеност се мошне добри. Овде има само големи и средни села додека мали населби нема. Големи се 3 села со повеќе од 800 жители, а едно е средно по големина. Сите села се рамничарски, освен Банско кое е лоцирано на достигот на падината на Беласица со рамнинскиот дел на котлината.

Нивото на развој на населбите е различен за секоја населба.

Ваква специфика на развој на одделни помали простори што е карактеристика на цела Република со новата Општина е посебно потенцирана, а од неа произлегуваат низа неповолности, кои се резултат на неоптимален однос помеѓу одделни делови на една целина. Ова продуцира несразмерност и нерамномерност во развојот на еден простор.

3. Следната важна карактеристика на Муртино е што оваа Општина е дел од поширока регионална целина која во природна, економска, социјална и инфраструктурна смисла може да се индентификува со Источниот Регион - Струмичка Котлина.

Иако овде се работи за потребните согледувања за изработка на Генерален урбанистички план за населба Муртино и просторот што го зафаќа оваа Општина, неопходно е согледување на импликации од таа припадност, заради што во сите плански постапки се внесуваат елементи на таа регионална определеност.

Тоа значи дека меѓу нивото кое ја означува Општината и републичка општествено политичка заедница постои потреба од воспоставување на меѓу нивои.

4. Во третманот на општина Муртино од посебна важност е фактот што истата може да си го најде своето место и учество во урбаниот систем на Македонија, бидејќи оваа Општина има утврдени и расположиви природни ресурси.

Овој простор со добивање на функции од вкупната распределба (на стопанство и нестопанство), би можел да ги изврши успешно, што во одредена мерка е предуслов за целисходна просторна разместеност. Во тие општи рамки постојат програми со чие реализирање овој простор може да прерасне во значајно подрачје за развој на земјоделско стопанство и производство на здрава храна.

Сите овие општи обележја при изработка на Генералниот урбанистички план за населбата Муртино, постануваат значајни детерминанти на развојот на просторот, што произлегуваат од природните и просторни предиспозиции, достигнатото ниво на развојот, просторната организираност и сл.

Со ваков пристап ќе се обезбедат можности за изнајдување одговор на следните прашања:

- Каде би било местото и улогата на новоформираната општина Муртино во еден севкупен развој на Република Македонија;

- Кои се можностите за успешно меѓусебно поврзување со другите општествено-политички заедници - нови општини, како на просторен така и на економски и на социо-културен план;

- На кое ниво да се извршат меѓусобните договарања и усовршување за заеднички стратешки интереси на повеќе соседни општини, како потреба и услов за нивен поединечен и вкупен развој и просперитет;

- Како да се откријат и утврдат правците за несметан и хармоничен развој на новата општина во однос на соседните општини и во однос на расположивите сопствени материјални можности на пошироката општествено политичка заедница - Републиката;

- Со какви финансиски средства и на кој начин ќе се утврдат расположивите природни ресурси и од човекот создадени вредности и како да се промовира најрационалната концепција за експлоатација на расположивите ресурси во одреден простор;

- Кои се претпоставки за успешно запирање на демографската ерозија како во општината така и во нејзиното опкружување;

- Колкави се стручните човекови потенцијали кои треба да се активираат за опстанок и самоодржување;

- Колку успешно може да се изврши планирање во рамките на општината, ако не се утврдени постулатите на иден долгорочен просторен развој на Републиката, како целина, како и на нејзините природно економски и просторни делови региони.

2.2. ПРИРОДНИ КАРАКТЕРИСТРИКИ И ПОГОДНОСТИ

Истражувањето на природната средина и проучувањето на нејзините карактеристики, се приоритетни задачи на просторното урбанистичко планирање. Према нив се утврдуваат погодностите и потенцијалите на природната средина. Нивната анализа овозможува поставување на рамка за рационална експлоатација на природните ресурси распоред на производни сили, избор на општа развојна стратегија, оптимизација на сите функции и просторни системи, заштита и унапредување на животна средина.

Географски карактеристики

Територијата на општината Муртино е една од најмалите по површина во Струмичката Котлина, која зафаќа рамнински дел на север, додека на јужната страна просторот се протега се до сртот на Беласица. На допирот на планината со раседната линија, избиваат термоминерални извори, односно овде е изградено бањско лечилиште, чија вода има највисока температура од сите ваков вид води во Републиката. Преку неа, во рамничарскиот дел води главниот пат Струмица - Ново Село, од кој се одделува локален пат за бањското лечилиште.

Таа се граничи со општините Куклиш, Босилово, Ново Село и Валандово. Територијата на општината Муртино зафаќа површина од 80 км² и се вбројува во малите по простор општини во Републиката. Просечната густина на населеноста изнесува 77,8 жители на еден км² што е секако добра просечна населеност.

Во рамките на Општината се наоѓаат 4 населени места од кои централното место и седиштето на општината брои 2140 жители. Другите населби се: Моноспитово, Банско и Сачево. Од нив најголема населба е Моноспитово со 1856 жители.

Селата кои припаѓаат во Општината Муртино и самата Општина ги имаат следните површини во хектари:

1. Муртино	=	1690 ха
2. Моноспитово	=	950 ха
3. Банско	=	2380 ха
4. Сачево	=	290 ха

Во оваа општина, иако има помал број на населби, тие по својата населеност се мошне добри. Овде има само големи и средни села, додека мали населби нема, Големи се 3 села, по повеќе од 800 жители, а едно е средно по големина. Сите села се рамничарски освен Банско кое е лоцирано на допирот на падината на Беласица со рамнинскиот дел на котлината.

Геолошки карактеристики

Геотектонски овој предел, гледано пошироко, припаѓа на родопската маса изградена од стени на метаморфни и магматски комплекс т.е. "родопски тип".

Според геолошките формации стенските маси припаѓаат на:

- комплекс на прекамбриски метаморфни стени,
- комплексот на старопалеозојски стени,
- метаморфни стени со неодредена старост,
- херцински и младопалеозојски стени,
- мезозојски стени,
- квартерни творевини и вулканиди,
- делувијални наслаги, кои се меѓу преодните делови од планинскиот рељеф кон долините,
- алувијални наслаги, кои се поврзани со речните текови.

Сеизмолошки карактеристики

Овој предел, гледан пошироко, граничи со две сеизмички зони и тоа на запад со вардарската, а на исток со струмичката зона. Ова условува и постојано сеизмичко дејство на овие терени.

Најголем дел од оваа територија припаѓа на подрачја каде се очекуваат земјотреси со интензитет до 8⁰ по MCS.

Педолошки карактеристики

Почвите во Општината се одликуваат со голема хетерогеност. Се јавуваат 12 типови на почви и 17 подтипови, со знатно голем број на вариетети и форми со различна хетерогена способност.

Од котлината на планинскиот дел забележителна е законитоста во измената на рељефот, супстратот, климата, вегетацијата и почвите.

Во котлината постојат алувијални наноси, со плитки подземни води, ливадска и хидрофитна вегетација. Дното на котлината е покриено со хидроморфни почви, а некаде и со халоморфни почви. Од хидроморфните почви најмногу се застапени алувијални почви.

Планинските предели имаат делувијални почви, т.е. поројни наносни конуси.

Брановидно - ридестите терени и езерски тераси се со посуви и потопли почвени услови, а се покриени со: рогосоли, смолници и рендезини, а се појавуваат лесивирани почви.

Во пониските планински терени повеќе се застапени кафеаво шумски почви, а на повисокиот терен се јавуваат хумусно силикатни почви, и стени со претежно кисел карактер. Овие почви се најзастапени.

Климатски карактеристики

Територијата на Општината е отворена кон север по должината на р.Струмица од каде продираат топли изменето-медитерански влијанија. Ограноците на планината Беласица се одликуваат со умерено-континентална, односно средно-планинска клима.

Температурата се карактеризира со доста големи колебања на средногодишните и екстремните вредности.

Средната годишна температура во полето изнесува $13,1^{\circ}\text{C}$, додека со височина се смалува така да од 300-1000 м. надморска висина изнесува $10-11^{\circ}\text{C}$, а на 1500 м.н.в. 7°C . Најтопли месеци се јули и август ($23,9^{\circ}$ и $23,7^{\circ}\text{C}$) а најладен е месец јануари ($1,7^{\circ}\text{C}$). Температурните колебања, односно амплитудаата изнесува $22,2^{\circ}\text{C}$.

Есента е знатно потопла од пролетта. Просечните есенски температури изнесуваат $13,7^{\circ}\text{C}$, а пролетните $12,9^{\circ}\text{C}$.

Сончевиот сјај има просечна годишна сума на траење од 2,372 часа или просечно дневно 6,5 часа.

Максимални врнежи има во доцна есен (декември 98 мм.) и во пролет (од мај до јуни). Летата се сушни. Од вкупните врнежи само 10% отпаѓаат на снежните врнежи.

Појавата на сушни периоди е честа, посебно во траење од 10-15 дена (51% од вкупниот број сушни појави) додека подолготрајни суши (над еден месец) се ретка појава (2%). Маглите и градот се честа појава. Просечно годишно окјолу 25 дена се магловити.

Влажноста на воздухот средно годишно изнесува 74% со максимум во јануари и декември 88%. Просечно 7 месеци во годината влажноста на воздухот е во рамките на оптималните граници (40-75%).

Најизразен е северозападниот ветер кој просечно годишно дува со честина од 163%₀ и средна брзина од 2,5 м/сек. Овој ветер дува преку целата година со максимум во летните месеци, односно во јуни 214%₀ и средна брзина од 2,5 м/сек. Југозападниот ветер со средна годишна честина од 91%₀ и средна брзина од 1,8 м/сек. најчесто дува во пролетната сезона (март, април, мај и јуни со максимум во април од 148%₀ и брзина 2,7 м./сек.

Хидрографски карактеристики

Во Струмичката котлина како главна хидрографска мрежа ја сочинуваат реките: Струмица, Нивичанска, Азмок, Новоселска, Водочница (чие корито е канализирано во Моноспитовски канал) и Лебница.

Во општина Муртино регистрирани се термоминерални извори во близина на населбата Банско.

Главниот извор има издашност од 3,4 л/сек. и температура на водата од 75°C, изворот Јаки од 8 л./сек. и температура на водата до 60°C и изворот на Солапин од 6 л./сек. и температура на водата од 60°C. Тој претставува основа за развој на здравствено-рекреативниот туризам во Општината.

Подземните води се релативно високи. Истите се испитувани само на еден дел од Струмичко Поле. Поставената пиезометриска мрежа укажува на постоење на изразити осцилации меѓу ниските и високите водостои.

Површини загрозени од подземните води во Општината, односно под мочуришта има во близина на Моноспитово и тоа на површина од околу 250 ха (Моноспитовско блато).

Со регулацијата на реките е намалена опасноста од подземните води како и намалена површината под мочуришта.

Поизразити хидрографски проблеми предизвикува и ерозијата на тлото, предизвикана од неправилно користење на земјиштето или од преземените мерки за нејзино неутрализирање, а потпомогнато од геолошкиот состав и вегетацијата.

Водоснабдување

Водоснабдувањето на населението од територијата на Општината се врши преку поедини системи прилагодени спрема карактерот на изворот кој се користи.

Најголем дел од населението со вода за пиење се снабдува преку индивидуални бунари или јавни чешми.

Во некои села квантитативно водоснабдувањето е решено, но квалитативно не одговара со прописите за дезинфекција на водата.

На целата територија на Општината еден од многу значајните проблеми за животната средина се отпадните води. Поради специфичните карактеристики природното одводнување е многу споро, па атмосферските води и тоа од животните средини најчесто се задржуваат на површината и предизвикуваат сериозни проблеми во животната средина.

Населбите кои се просторно лоцирани во рамничарскиот дел од Струмичкото поле и оние кои се оддалечени од водотоците практички се без ефикасен одвод на атмосферските и други отпадни води. Најчесто тие понираат каде има услови или испаруваат, па се долго време присутни по површината на теренот.

Населбите кои се просторно лоцирани на повисоките реони околу планините имаат подобри услови за површинско одводнување на отпадните води.

Во ниедна селска населба нема изградено канализација за организиран одвод на отпадните води од домаќинствата, иако постои проект за водоснабдување.

Вегетациски карактеристики

Специфичните климатски прилики и геолошката разноликост на подрачјето на општината условуваат појава на хетерогена природна вегетација и диференцирање на вегетациони височински појаси.

Терените на Беласица се заштитувани, а на нив не е вршена сеча, заради големата стрмнина, и опасноста од уривање на земјани маси. Така таа претставува типично шумско подрачје со особености на сочуван шумски предел.

Дабовата шума е најзастапена, а се среќаваат шуми од благун и бел габер. Црн бор е застапен во помали групи на Беласица 250-550 м.н.в.

Шуми од благун и бел габер се застапени на 700 м.н.в. а на висина од 800м.н.в. се среќава и црн габер. На висина од 600-800 м.н.в. има и обилно учество на липа.

Вегетацијата на ливадите е условена од еколошките прилики. Постои големо богатство на растителни заедници и видови на терените на Струмичкото Поле. Заедниците главно се богати со растителни видови, тревы и детелини. Добивањето на сено е од големо значење, за Општината.

Ридските ливади се застапени во појасите на термофилните дабови шуми. Ридските пасишта не се доволно проучени.

Карактеристично за ова подрачје е дека ливадите пасиштата и блатната вегетација, претставуваат вегетациски типови, кои не даваат обилна фуражна маса.

Карактеристики на фауна

Како основен дел на биоценозите во подрачјето на Општината се среќаваат најразлични форми водоземци, цицачите, влечугите, птиците и скакулците.

Најмногу се застапени птиците во низинскиот појас, во дабовиот појас цицачите, додека во буковиот и високопланинскиот појас се посиромашно застапени и двете заедници.

На подрачјето на Општината најзначајни видови од влакнестиот дивеч се: срна, зајак, верверица, волк, лисица, чакал, дива мачка, куна златка и белка, твор, мала лисица, јазовец, а од перјастииот дивеч камењарка и полска еребица, фазон, потполошка, диви гулаби, грлица, штркови и др.

Пејсажни карактеристики

Во просторно - планерски смисол под поимот пејсаж се подразбира дел на еден простор кој се согледува од одредена точка и посматрење кој најдобро ги одразува: карактерот на пределот, неговата состојба и погодностите кои се нудат за одредени активности. Пределот го сочинуваат низа пејсажи кои како целина создаваат единствена претстава за општа карактеристика на тој предел.

Самиот пејсаж е динамична појава која се презентира во најсложени облици на природните пејсажни елементи - релјефот, водата вегетацијата, животинскиот свет, временските услови кои поседуваат комплексно единство и ја одредуваат вредноста на пејсажот.

Во регионот на оваа општина карактеристични се:

- а) Планински пејсажи
- б) Рамнински пејсажи

Планински пејсажи се типични за пределите Беласица како и пределите на пониските планини.

Најатрактивни и најзначајни се пејсажите на Беласица. Таа високо се издига над полето, северните падини се многу шумовити, непрекршени со водотеци и со изразито стрмни страни. Од сите точки на Беласица се отвараат визури кон полето и кон Огражден. Пошуменоста е еден од доминантните елементи на Беласица, а особен белег остава богатството и разноврсноста на вегетацијата. Другиот доминантен елемент го претставуваат бројните водотеци кои се спуштаат кон полето.

б) Рамнински пејсажи

Струмичкото Поле преставува рамничарски простор со карактер на типични аграрни пејсажи. Во оваа општина тие се многу специфични бидејќи ја задржале автохтоноста, природноста и питомоста на еден природен рамничарски предел. Ова се јавува поради карактерот на земјоделските култури, уситнетоста на парцелите и појавата на ливади кои се зелени во текот на целата година кои се јавуваат на места низ целото поле.

Покрај ова се бројните канали допринесуваат кон разновидноста и свежината на пределот, а во овој поглед битна е улогата на топловите насади покрај каналите.

Заштита на животната средина

Заштита и унапредување на животната средина е заштита на воздухот, водата и почвата од загадување спречување на штетна бучава, заштита од користење и депонирање на отпадоци и друг вид заштита на животната средина и природата. Природни богатства се земјиштето, водите, рудите и шумите, а биоресурси се растителниот и животинскиот свет кој егзистира на копното и во водите.

Загадување на воздухот

Загадување на воздухот, постојано постои, бидејќи современиот начин на живеење подигањето на стопански објекти како и згустувањето на сообраќајот создаваат проблемот на загадувањето.

Проблемот на загадување настанува тогаш кога една или повеќе загадувачки материји се во таква количина и толку долго во воздухот што постануваат штетни за луѓето, животните и растенијата и го реметат здравјето и состојбата на животот. За мерење на санитарната состојба на воздухот постојат неколку пунктови: Скопје, Битола, Велес и Куманово.

Како основни извори на аерозагадување може да се споменат:

- индустриски зони кои се наоѓаат во пошироката околина;
- високофреквентни сообраќајници, т.е. сообраќајно прометни места;
- производни претпријатија и поголеми установи кои согоруваат или преработуваат органски материји - камен јаглен, мазут, нафта и сл. за време на грејната сезона.

Поголеми извори на загадување во оваа општина може да биде од:

- ферментација на тутун
- сточни фарми
- ф-ки за обработка н дрво
- производството на алкохолни и безалкохолни пијалоци.

Сите овие извори на загадување не се во опфатот на општината, но нивното влијание не може да не се земе во предвид.

Загадување на водите

Главни загадувачи на водите можат да бидат:

- отпадните води од населбите
- агроиндустриски комплекси

Во секој процес на производство се користи вода, било да е за ладење на машините, за перење за производство на пареа, за технолошки процес и сл. По употребата таа во себе содржи отпадни материји, како субстандардни честици, органски и неоргански материји разни високомолекуларни соединенија, која ако не се прочистат може да дојде истата да го загади речниот реципиент.

Освен отпадните води од производни процеси се среќаваат и фекални води чие потекло може да биде од:

- човекот,
- животните
- атмосферски води кои се влеваат во канализационите води, кои вршат и површинско перење на средината.

Гледано во поширокиот регион водите во истиот се оптоварени со органски и видливи отпадни материји. Сумарниот квалитет на речната вода кај мерно место Ново Село припаѓа на II - III класа.

Бараниот квалитет според водостопанската основа треба да припаѓа на II класа.

Загадување на почвите

Во современи услови на живеење разорувањето на почвениот слој не настанува само од:

- ерозивни процеси
- уништување на шумски покривач
- оголување на земјиштето, туку и од следните услови!
- прекумерна употреба на агрохемиски средства: пестрициди, хербидиди, вештачки ѓубрива,
- со таложење на седиментите од загадениот воздух.

Овие загадувања имаат негативни последици врз почвата дури може да дојде до уништување на виталните процеси во нејзиниот активен слој.

Ерозија

Под дејство на пороите кои се многубројни на Беласица, почвениот слој е подложен на испирање на горниот слој кој ги содржи сите хранливи органски и минерални материји кои се неопходни за растителниот свет. Резултат на ова доаѓа до неправилно распоредување на обработливата почва и почва со намалена

производна способност или големи на една страна и натрупување на големи количини од производните наноси врз обработливото земјиште од друга страна.

Употреба на хемиски средства

На територијата на оваа општина има мошне поволни можности за високородно производство.

Ваквите потенцијални можности се уште поголеми со примена на агрохемиски средства и мелиоративни системи, што ќе овозможи оптимални услови за постигање на макс. биолошка продукција.

Но прекумерната употреба на вештачки ѓубрива, и нивна употреба во големи количини, негативно се одразува врз живиот свет (микроорганизмите), како и врз подземните и истечните води кои понатаму може да предизвикуваат непожелни ефекти на живиот свет.

Средствата за заштита на растенијата од болести и штетници претставуваат контаминатор на животните намирници и животната средина. До колку истите се употребуваат во големи количини или нестручно се јавуваат како загадувачи на почвата, воздухот и храната на луѓето и стоката.

Ако дојде до намалување или до целосно уништување на плодноста на почвата, нејзино обновување трае доста долго, зависно од степенот на уништувањето.

Од ова не треба да се сфати потполно треба да се исклучи употребата на пестициди, туку истите да се употребуваат во количини кои се доволни за уништување на паразитот.

Бучава

Бучавата во оваа општина може да биде предизвикана од моторните возила, а местимично и од некои занаетчиски работилници кои имаат бучен занает (механичарска, ковачка, браварска работилница, пила и сл.).

Бучавата во работните средини како и во зоната на домување покажува штетно влијание врз човековото здравје и работоспособност.

Во зависност од интензитетот и времетраењето последиците можат да бидат полесни и потешки. Таа влијае на крвните садови, органите за варење, крвниот притисок и срцето, како и на целиот нервен систем.

За заштита од истата потребно е да се вршат мерења и контролирање на истите.

Тврд отпадок

Од секојдневниот живот, од секојдневната употреба на потрошни добра, настануваат отпадоци во цврста состојба, за чие складирање се потребни поголеми површини.

Распаѓањето на отпадоците како неопходен процес предизвикува биолошко загадување на почвата и на атмосферата. Испирањето од атмосферските води

предизвикува оцедување на почвата во подземните води или водотеци, може да предизвика многу заболувања или токсично се понесуваат према живиот свет и човекот. Ветерот исто така може да разнесува и поголема површина, заразни честици и непријатен мирис.

Заради тоа планирањето на депониите треба да биде добро обмислено, пред конечно одбирање на локацијата.

Со планскиот развој на оваа општина, истата треба да обезбеди услови за здрав и продуктивен живот на луѓето во хармонија со природата. Со развојот не смеат да се загрозат развојот и еколошките потреби на сегашните и идните генерации.

Природни услови за развој на земјоделството, шумарството, ловот и риболовот

Анализата на природните услови за развој на земјоделството, сточарството, шумарството, ловот и риболовот, опфаќа оценка на можност за развој на овие стопански активности, во зависност од директното и индиректното влијание на одделните природни (почвени, климатски и географски) и просторни услови (распространетост на погодни почви, потенцијали за нивно проширување, можност за подобрување на општите услови на природната средина и сл.).

Реонот на општината кој ја зафаќа главно струмичката котлина претставува релативно хомоген произведен потенцијал. Оградена со планините: Огражден, Беласица и Еленица - струмичката котлина позната е со својата изградена земјоделско, специфична продукција со изразита ориентација на групата индустриски и градинарски култури.

Во целина земено природните услови даваат оптимални услови за присуството на можноста за одгледување на голем број, во прв ред поледелски култури, почнувајќи од пченица па се до кикиритките.

Струмичкото поле, кое е педолошки испитано се карактеризира со присуството на поквалитетни почвени типови и тоа: алувијален и делувијален.

Како почви со ниска продуктивна вредност се истакнуваат солените почви.

Алувијалните почви кои се најмногу застапени во општината се почви со длабок физиолошки активен слој, поволен механички состав и водено-воздушен режим, како и релативно добри хемиски својства.

Општо земено, алувијалните почви се одликуваат со релативно висока производна вредност.

За зголемувањето на производната способност овие почви треба да се истакне комплексното решавање на водниот режим на почвите (одводнувањето и наводнувањето) како и примената на адекватни агрохемиски и агротехнички мерки.

Делувијалните почви се исто така застапени во оваа општина.

Производните способности на овие почви се пониски што е резултат на топографско - хидрографските услови и физичките својства.

Овие почви се слабо обезбедени со вода, содржат значително помалку хумус и хранливи материи и имат неповолни хемиски и физички својства.

Како главни мерки за зголемување на нивната продуктивна способност се истакнуваат следните:

Заштита од ерозија, одводнување, наводнување, јумизација, калцификација, губрење и продлабочување на ораниците.

Солените почви кои се застапени во општината во вид на помали долини или се неплодни, или се со многу слаба плодност поради слабата дренираност, соленост и други негативни својства.

Мерките за мелиорација на овие почви се: гипсирање, хумизација, фитомелиорација, мелиоративно губрење со вештачки ѓубрива, промешување на солите, дренажа и др.

Бонитетна вредност на нивите

Бонитетната вредност на површините е изградениот индикатор за хранидбениот потенцијал на почвата.

Исто така преку тоа се откриваат и можностите за преземање на мерки за антивизација, преку примената на потребни агромилиоративни мерки.

Површините класирани како нови во класите I-III даваат можност да бидат застапени најдоходовни култури, подразбирајќи одгледување на речиси сите култури. Веќе класите IV и V-ти ограничуваат можностите и бројот на културите се ограничува. Тоа ограничување особено се однесува за градинарските култури.

Останати класи V-VIII веќе ги изразуваат површините, кои често се изложени на делувањето на ерозијата.

Бонитетната вредност на нивите укажува на тоа дека во општината Муртино околу 84,7% од обработливото земјиште е со висока бонитетна вредност (I, II, III класа). Од IV и V класа се застапени околу 8,4% од вкупното обработливо земјиште, а со најниска бонитетна вредност (VI, VII и VIII класа) застапени се околу 0,8% од вкупното обработливо земјиште.

Почвата и климатските карактеристики укажуваат на тоа да подрачјето од Општината има компаративни предности за производство на пченица, пченка и јачмен, индустриски култури (тутун, кикиритки, памук, шеќерна репка и сончоглед) на градинарски производи (компир, кромид, грав, домати, зелка, пипер, краставички и бостан) и фуражни култури (луцерка, граор, грашок, уров и кр.пченка).

За успешна обработка на квалитетните земјоделски површини населбата Муртино располага со трактори и комбајни, за да во шплицевите на сезоната користат многу повеќе технички средства.

Развојот на сточарството базира врз расположивите капацитети на природните тревни површини, локацијата и бонитетот на пасиштата врз можноста за производство на фуражни култури, како и врз други компаративни предности на подрачјето.

Во ридско-планинските подрачја на Беласица каде се простира и дел од општината, постојат услови (за развој на овчарството и за полуинтензивен тов на говеда и живина. Во рамничарскиот реон од општината постојат услови за развој на краварството и свињарството.

Општината Муртино располага како со ситен така и со крупен добиток. Исто така и самата населба Муртино располага со крупен и ситен добиток.

Во сите населени места од општината забележително е одгледувањето на живина: кокошки, патки и гуски.

Шумските површини се максимално застапени на постоечките планини во општината. Пред се станува збор за егзистирање на дабова шума која е најзастапена. Шуми од благун и бел габер се застапени на 700 м.н., а на висина од 600-800 м.н.в. или обилно учество на липа. Помалку застапени се деградираните нискостаблени шуми (шикари, леска, шибјаци) кои не обезбедуваат можности за нивно стопанисување, туку исклучиво за подобрување на микроклиматот за регулација на водотеците како и за естетските, амбиенталните и панорамските содржини на природната средина во целост.

Како последица на големата хетерогеност на еколошките фактори, животинскиот свет што е настанат на територијата на општината и пошироко е мошне разновиден.

Се издвојуваат типови асоцијации на фауната во котлината, во дабовиот реон и во ридско-планинските пасишта.

За ловството во Општината, односно во поширокиот регион, од посебно спортско-економско значење се претежно видовите настанети во определени биотопи:

- Срнската дивеч, волк, волк, лисица, чакал, дива мачка куна златка и белка, твор, мала ласица, јазовец, а од прејастииот дивеч камењарка и полска еребица, фазан, потполошка, диви гулаби, грлица и др.

Услови за спортски риболов постојат на поголем број места во просторот. Значаен потенцијал претставува реката Струмица на која се лови риба вдоль на целиот тек и во текот на целата година.

Рудно богатство

Според досега изведените истражни геолошки работи Општината претставува подрачје сиромашно со метални минерални сировини (сознанијата укажуваат на појави кои немаат некој поголем економски значај) и знатна застапеност на неметални минерални сировини од кои некои заземаат врвно место по резерви и производство не само кај нас туку во светот.

Во Општината се откриени и утврдени рудни резерви само на неметалните минерални сировини кои претставуваат солидна база на преработувачките капацитети.

Од неметалите во експлоатација е кварцот кој се експлоатира од гранитите и гнајсно микашисната серија на Беласица. Познати се многубројни појави на хидротермални кварцеви кои се карактеризираат со својот висок квалитет. Тие делумно се експлоатираат за потребите на рудникот "Огражден", но степенот на нивната истраженост е доста ниска.

Со оглед на нивниот квалитет и се поголемите потреби на индустријата за високо-квалитетни кварцни сировини, ќе треба да се продолжи со истражувањето заради утврдување на поголеми количини.

Освен неметалите кои веќе се експлоатираат внимание заслужуваат и појавите на украсни камења. Истите се појавуваат на планината Беласица. Појавата на гранити во сите можни структури и колоритни вариетети и појавите на габро претставуваат голем потенцијал од украсни камења.

2.3. КУЛТУРНО-ИСТОРИСКО НАСЛЕДСТВО

Во праисторијата Македонија имала многу поволна геоморфолошка положба, полноводни реки, плодни долини и блгопријатна клима. Како природни патишта за движење на човековите заедници биле користени долините на реките Струма и Струмица. Ова допрело за ширење на разни влијанија на култури од повеќе краеве во тој период. Сегашните простори на Струмица општо земено се вклопува со собитијата со Источна Македонија и тоа од праисторијата па се до средниот век.

Може слободно да се рече дека има отсуство на палеолитска култура. Од неолитот треба да се смета на присуството на заедници со примитивно земјоделство кои со својата материјална и духовна култура се вклопува во раниот неолит.

Во 167г.п.н.е. Македонија потпаѓа под римската власт, така што Струмица влегува во состав на римската провинција Македонија, Пајонија станува само географски поим. Во времето на доцната Антика и раната Византија, оваа територија има значајна улога.

Кон крајот на XII в. градот Струмица станува "краткотрајна држава" на Добромир Хрис кој се прогласил за самостоен господар на струмичката област во која влегува Општината Муртино. Овој дел повторно потпаѓа под Византиска власт на царот Алексеј III. Во наредниот период, Струмичката област потпаѓа под српско владеење, се до доаѓањето на Турците - Османлии кои останале многу долг период.

Од словенско - византискиот период, како резултат на бурната историја на Струмичката област, во која влегува и Општина Муртино, низ долгите векови на робување и уривање, останале мал број на сведоштва од материјалната култура, создадени под влијание на византиската уметност.

Периодот на доаѓање на Турците околу 1382-1383 год. претставува црн период на оваа територија. Овде бил главниот пат кон Тракија и Драма, Серес и Петрич, Штип и Скопје.

Силните колонизаторски удари дошле како резултат на плодната котлина и добрата местоположба. Се доселувале Турци, Јуруци и Евреи. Со тоа е сменет етничкиот состав на овие простори во корист на турците. Со доаѓањето на Јуруците, го потиснува христијанското население од убавите планински пасишта.

Турците формирале нови населби за новодојденото население, ги менувале имињата на постоечките населби со цел да се уништи националното чувство кај тукашното население.

Сpreма досегашните истражувања и сознанија од овој период нема откриени верски објекти.

Покрај османската власт во XIX и поч. на XXв. носител на културата и во доменот на црквата бил грчкиот епископ. Ова влијае овие простори да се претворат во упориште на грцизмот. Овдешното население го прифатило грчкиот јазик и грчката култура. Во XIX век почнуваат да се подигаат верски објекти.

По завршувањето на Балканските војни и Првата Светска војна, се градат верски објекти во сите села, населени со македонци, кои не отстапуваат на посебни културни вредности.

2.4. ОПШТЕСТВЕНО-ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА МУРТИНО (Ретроспектива и достигнато ниво)

Низ целиот досегашен развој општината Муртино не го достигнал оној степен на развиеност кој го заслужува според човечкиот и природен потенцијал, традицијата и местото во пошироката просторна целина.

Затоа оценувањето на досегашниот развој има единствена цел да ги открие причините, пречките и отпорите во тој досегашен развој, за да потоа преку истражувањето на потенцијалите, дојде до заживување на ова запоставено подрачје, а со тоа да се обезбеди рационален и хармоничен територијален развој.

Демографски развој и организација на населбите

Демографскиот развој на новоформираната општина Муртино во природ од 1971 до 1991 година има пораст на население. Во периодот од 1991 до 1994 год. има опаѓање на бројот на жителите. Оваа појава е карактеристична за скоро сите села во оваа општина.

Во населбата Банско, Моноспитово и Муртино од 1971 до 1991 год. постои постојан пораст на жителите, од 1991-1994 год. постои опаѓање на бројот на жителите.

Во населбата Сачево од 1971 год. до 1994 год. се забележува постојано намалување на бројот на жителите.

Населбата Муртино во периодот од 1971 - 1991 год. покажува пораст на населението, а во периодот од 1991-1994 г. има опаѓање на бројот на жителите. Од извршената анкета на изработувачот на овој ГУП, спроведена во август 1997 год., а за добивање на фактичката состојба на бројот на жителите и фамилии, како и

изградени објекти, произлегува дека бројот на жителите од 1994 - 1997 год. достигнал број од 2159-2223 жители.

Намалувањето на жителите во периодот од 1991-1994 год. е резултат на методата на вршење на пописите во овие две години.

Всушност до 1991 год. при пописот се регистрирани сите лица со постојно место на живеење во Република Македонија, без оглед на тоа дали во моментот на пописот лицето било присутно во постојното место на живеење или отсутно во странство и доколку било отсутно и не била битна должината на отсутноста.

Со пописот во 1994 год. се промени начинот т.е. методата на регистрирање на вкупно население, при што не се вклучени лица кои имаат официјално место на живеење во Република Македонија, а се отсутни во странство една година и повеќе, а вклучени се и лицата кои привремено претстојуваат во Република Македонија една година и повеќе.

Со спроведената анкета во август 1997 год. се добиени податоците:

- вкупен број на жители во населбата	2223
- вкупен број на домаќинства	494
- вкупен број на објекти	517

Во општина Муртино сите процеси во основа биле условени од неадекватен и забавен стопански и општи развој на ова подрачје.

Според изјаснувањето за националната припадност во општина Муртино, од спроведениот попис 1994 год. произлегува дека од вкупниот број на население во општината 6230 жители, Македонци се 5529, Срби - 4, Роми - 17 и Турци 680.

Според школската подготовка од вкупното население (5237) со више и високо образование има 65, со средно образование има 719, со основно образование има 1489, без школска подготовка и непотполно основно образование има 2412, без школска подготовка (неписмени) има 395.

Вкупниот број на домаќинства во 1971-1994 г. се зголемува во општината Муртино и тоа од 1020 на 1388 домаќинства.

Од ова може да се заклучи дека бројот на населението намален во однос на периодот од периодот од 1991-1994 год. Ова може да се должи на тоа што денешните домаќинства имаат помал број на членови во семејството (домаќинствата). Само за населбата Муртино бројот на домаќинствата е 494, а бројот на станови е 517.

Гледано поединечно по населени места состојбата е следна: во населбите Моноспитово и Сачево бројот на домаќинствата од 1971-1991 се зголемува, а од 1991-1994 се намалува. Во населбите Банско и Муртино од 1971-1994 бројот на домаќинствата се зголемува.

Од статистичките податоци во однос на станбениот простор произлегува дека 23 станови има повеќе отколку што е бројот на домаќинства што укажува на фактот дека сопствениците на тие станови се со своите фамилии надвор од населбата во друго место или во странство.

Просечен број на членови во едно домаќинство $2223:494= 4,5$ члена во населбата Муртино во 1997 г.

Во периодот од 1990 - 1997 год. се изградени 4 објекти, а на други постари објекти е извешена темелна реконструкција постоечките станбени згради.

Во новопочнатите објекти некои не се довршени, во дел од нив не се вселени нивните сопственици бидејќи се во странство, а објектите се потполно готови.

Вкупно население, домаќинства, станови и земјоделски стопанства

Општина	Вкупно	Домаќинства	Станови	Земјод. стопан
Муртино	6230	1388	1437	1225

Вкупно население според возраста

Општина	Возрасни групи						
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34
Муртино	462	531	541	503	512	482	466

Општина	Возрасни групи						
	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69
Муртино	444	425	334	330	313	292	235

Општина	Возрасни групи						
	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 ^и повеќе	непоз.
Муртино	166	67	73	35	11	2	6

Вкупно население според возраста - (мажи)

Општина -	Возрасни групи						
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34
Муртино	227	253	289	239	289	259	251

Општина	Возрасни групи						
	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69
Муртино	232	241	171	168	141	147	102

Општина	Возрасни групи						
	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 ^и повеќе	непоз.
Муртино	77	29	29	21	7	2	0

Вкупно население според возраста - (жени)

Општина	Возрасни групи						
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34
Муртино	235	278	252	264	223	223	215

Општина	Возрасни групи						
	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69
Муртино	212	184	163	162	172	145	133

Општина	Возрасни групи						
	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 ⁺ повеќе	непоз.
Муртино	89	38	44	14	4	0	6

Вкупно население според изјаснувањето за националната припадност

Општина	НАЦИОНАЛНОСТ							Вкупно
	Макед.	Албан.	Турци	Роми	Власи	Срби	Други	
Муртино	2158	-	-	-	-	1	-	2159
Банско	946	-	680	17	-	2	-	1645
Моноспитово	1871	-	-	-	-	1	-	1872
Сачево	554	-	-	-	-	-	-	554
Вкупно во општината	5529	-	680	17	1	4	-	6230

Вкупно население, според школската подготовка - Муртино

Општина	Школска подготовка			
	Вкупно	Неписмени	Без школ.подг. и не пот.ос.об.	Основно образование
Муртино	5237	395	2412	1489

Општина	Школска подготовка		
	Средно образование	Више и Високо образование	Непознато
Муртино	719	65	11

Општина	Активни лица		Лица со лични приходи	Издржувачки лица
	Вкупно	Вршат занимање	Вкупно	Вкупно
Муртино	3286	2997	556	2634

Стопанство

Во поглед на досегашниот развој на стопанството во општината, вообичаено е во вакви случаи стопанските текови да се следат, анализираат и прогнозираат за поширокото - општинско подрачје како единствено општествено-политичка целина.

Населбата Муртино по својот развој е релативно добро развиена. Во неа има објекти од стопански карактер.

Во сите други населби од општината кога би зборувале за структура на стопанството, тогаш треба да стане збор исклучиво за земјоделско стопанство кое преовладува во овие простори.

Стопански објекти во Муртино се:

- Земјоделска задруга "Први Мај" која располага со магацински простор и канцеларии и вкупен број на вработени 6 лица;
- Магацински простор на ЗИК "Струмица"
- Склад за течни горива со бензинска пумпа на "Макпетрол".

Во населбата Муртино населението се занимава одгледување на раноградинарски производи на мали индивидуални парцели, а располага и со механизација за обработка на земјата.

Населението се занимава и со сточарство, претежно со одгледување на ситен добиток.

Од занаетчиски работилници најмногу се застапени следните занаети во Муртино:

- 5 механичарски работилници
- 1 ковачка работилница
- 1 шивачка работилница
- 1 берберска работилница
- 2 тишлерски работилници

Моноспитово: има 21 објект со трговска и занаетчиска дејност и една пирана.

Сачево: има 3 објекти со трговска и занаетчиска дејност.

Банско: има 12 објекти со трговска и занаетчиска дејност.

Од угостителски објекти кои претежно се во индивидуални станбени згради во населбата и во општината постојат:

Муртино: една кафеана, една сендвичара и една кебапчилница со вкупен број на вработени;

Моноспитово: пет (5) објекти со угостителска дејност со 5 вработени;

Сачево: три (3) објекти со угостителска дејност кои не работат;

Банско: седум (7) објекти со угостителска дејност со вкупно 18 вработени.

Опременоста пак на општината Муртино со трговски објекти по населените места ќе ја приложиме во табелата:

Ред. број	Населено место	Колонијални дукани	Вкупно број на вработени
1.	Муртино	24	26
2.	Моноспитово	11	13
3.	Сачево	3	3
4.	Банско	8	8

Колонијалните дукани претежно се сместени во индивидуални станбени објекти и се во приватна сопственост.

Во Муртино постојат две земјоделски аптеки со двајца вработени.

Од сето ова произлегува дека општината е многу мала, па према тоа е и со послабо развиено стопанство.

2.5. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПРОСТОРОТ И ИСКОРИСТЕНОСТ НА ТЕРИТОРИЈАТА

За изработка на овој ГУП, потребно е согледување на постојаната функционална организација на просторот и влијанието на истата врз општиот развој и врз степенот на искористување на територијата.

Постојат неколку правци во кои се одразува лошото планирање и искористување на просторот. Тие можат да нанесат проблеми во општествено економската сфера, како и во просторно функционалните правци на развој:

- во недоволно искористување на природните ресурси;
- несоодветно разместување на населението и објекти;
- нееднакво разместување на основните функции (работа, домување и сл.).

Од непланското разместување на објекти и несоодветно користење на природни ресурси, краен резултат е ефекти од пониско ниво.

Територијата на Општина Муртино зафаќа 53.1 км² и се вбројува во малите простори општини во Република Македонија. Истата учествува со 0,21% од вкупната територија на Р.Македонија. Оваа површина ја сочинуваат 4 катастарски општини со просечна густина на населеност 117,32 ж/км², а на населбата 31,3 ж/ха.

Просторот на општината го сочинуваат две просторно географски целини:

1. Катастарски општини во рамничарски дел
2. Катастарски општини во ридест дел

Во рамничарскиот дел се сместени Муртино, Сачево и Моноспитово. На овие простори постојат услови за негување на земјоделието. Овие услови ги сочинуваат:

- високо квалитетна почва и можност за наводнување;

- климатски фактори: инсолација, режим на температурата, надморска височина и др.

Сето ова овозможува производство на раноградинарски култури, како и житни култури. Вкупната аграрна површина во Општина Муртино зафаќа 4904 ха, а од неа обработливо земјиште е 2154 ха или 43,91%.

- Општината Муртино на југ се протега се до сротот на планината Беласица. На падините на Беласица е сместена населбата Банско. На овој простор има пасишта на кои или припаѓа 313 ха или 6,40%, а најголема површина имаат шумите со 2437 ха или 49,69%.

Во оваа општина постојат услови за развој на мали индустриски капацитети и тоа во однос на преработка на раноградинарски производи како и објекти за развој на малото стопанство.

Исто така може да се усмерува развојот и кон обезбедување на капацитети за туризам и бањско рекреативни објекти.

Домување на населба Муртино

При анализирање на стенбената проблематика од секогаш пресудни биле статичките следења и прописните податоци, а потоа документациите во стручните институции и организации што се бават со оваа проблематика.

За изработка на предметниот ГУП појдовна беше 1991 год. односно 1994 год. кога беше реализиран дополнителниот попис. Но најнови и најрелативни податоци се добиени од спроведената сопствена анкета (август 1997 год) кога се утврди фактичката состојба во населбата.

Според пописот од 1991 год. е утврдено дека во населбата Муртино живееле 2223 жители во 461 домаќинстава кои располагаале со 513 станоци.

Меѓутоа според сопствената спроведена анкета (почитувајќи ја при тоа новата методологија на Републичкиот Завод за Статистика) произлезе дека (август 1997 год.) во населбата живеат 2223 жители во 494 домаќинства кои располагаат со 517 стана.

Од вкупно 517 стана:

- 165 се приземни;
- 316 се приземје и кат
- 7 се приземје и два ката
- 1 е подрум, приземје и кат
- 16 се подрум, приземје и подкровје
- 12 се приземје, кат и подкровје

Према системот на градење објектите се:

- во скелетна градба се 135 објекти
- во масивна градба се 275 објекти
- во комбинирана градба се 107 објект

Према квалитетот (состојбата) во која се наоѓаат објектите:

- во добра состојба се 216 објекти
- во средна состојба се 199 објекти
- во лоша состојба се 102 објекти

Во процесот не е дадена структурата на становите по број на соби, старост и опременост, бидејќи истите ќе бидат предмет на согледување во наредната фаза - Детален урбанистички план.

Вкупна корисна станбена површина при заокружен стандар од $20 \text{ м}^2/\text{жител}$, изнесува $2223 \times 20 = 44.460 \text{ м}^2$ нето станбена површина додека бруто развиена станбена површина изнесува $44.460 \times 1,25 = 55575 \text{ м}^2$.

Нето станбена територија без сите сообраќајници во населбата изнесува 41,50 ха. Додека нето станбена територија со сите останати функции на домување (школи, секојдневно снабдување, јавно зеленило во домување, здравствени објекти и објекти од културно-просветна активност, месна канцеларија и сл.) изнесува 47,56 ха.

Вкупно бруто станбена површина со вклучување на сите улици и сообраќајници и водени текови изнесува 47,56 ха.

Од горните податоци произлегува заклучокот дека просечна нето густина на населението изнесува :

$$2223 : 47,56 = 46,74 \text{ ж/ха}$$

додека просечна бруто густина на населеност во границите на урбаниот опфат изнесува:

$$2223 : 72 = 31,31 \text{ ж/ха}$$

што претставува релативно ниска густина на населеност за населба од ваков тип.

Покрај индивидуалните станбени згради, во населбата се изградени и голем број на помошни објекти, чиј вкупен број изнесува 409 што претставува 79% од вкупниот број на индивидуалните станбени згради.

Вкупната изградена површина под станбени згради при усвоена просечна бруто изградена површина под еден објект од 120 м^2 изнесува $517 \times 120 = 62040 \text{ м}^2$.

Ако на оваа површина се додаде и бруто изградена површина на помошните објекти $409 \times 45 \text{ м}^2 = 18405 \text{ м}^2$, како и површината на останатите изградени објекти (училиште, здравствена станица, канцеларии на локална самоуправа, црковни објекти, трговски и угостителски и сл.) која изнесува 28400 м^2 , се добива вкупната изградена површина во населбата која изнесува:

$$62040 + 18405 + 28400 = 108845 \text{ м}^2 \text{ или } 10,88 \text{ ха}$$

Процентот на изграденост во рамките на вкупната бруто станбена територија изнесува:

$$10,88 : 47,56 = 19,01 \%$$

Додека коефициентот на искористеност на земјиштето изнесува:

$$10,88 : 47,56 = 0,19$$

2.5.1. ПРОСТОРНА РАЗМЕСТЕНОСТ НА ФУНКЦИИТЕ ОД ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД И ДРУГИ ЈАВНИ ФУНКЦИИ

Просвета

Мрежата на училишта во Општина Муртино може да се види од следните податоци.

Состојба со активни осумгодишни и четиригодишни училишта .

Ред. број	Населено место	Вид на училишт.	Број на парал.	Вкупен бр. на учени.	Вкупен бр. на вработ.	Нето површина на м ²	Бруто површина м ²
1	Банско	чет.год. I-IV	8	156	9	240	461
2	Моноспитово	осум.год I - VIII	13	326	18	638	924
3	Муртино	осум.год I - VIII	17	379	35	760	1067
4	Сачево	чет.год. I - IV	2	30	3	89	135

Од ова произлегува дека учениците од Сачево и Банско своето образование од V - VIII одд. го продолжуваат во Муртино, бидејќи се на растојание од 3-5 км.

Према вкупниот број на опфатени деца од I - VIII одд. изнесува 891 ученика со учество во вкупниот број на жители во општината 6230 (од пописот 1994 год.) од 14,30%. Вкупниот број на вработени во сите училишта во општината изнесува 65.

Од погоре наведеното произлегува и заклучокот дека од четири (4) катастарски општини во сите (4) четири има училишта и тоа во Муртино и Моноспитово има осумгодишни училишта, а во Банско и Сачево има четиригодишни училишта.

Здравствени објекти

Во поглед на постојната мрежа на здравствени објекти состојбата е следна:

Во Муртино има здравствена амбуланта со забна ординација и аптека, со вкупен број на вработени 6. Исто така има и приватна стоматолошка ординација.

Во Моноспитово постои објект кој не работи, а во Сачево нема амбуланта.

Во Банско нема амбуланта. Но во склоп на хотелот и со цел да се искористат топлата вода и планинскиот воздух од Беласица, постои центар за рехабилитација на лица со физички и психички недостатоци, како и центар за одмор и рекреација. На овој начин населбата Банско има развиен банско рекреативен туризам кој има услови да продолжи со својот развој и да прерасне во поголем центар.

Во горе наведеното може да се заклучи дека жителите на оваа општина, здравствена помош можат да добијат во Муртино, бидејќи се на блиско растојание до него. Така Моноспитово и Сачево од Муртино се оддалечени по 3 км., а Банско од Муртино е оддалечено 5 км.

Објекти од јавен карактер

Во поглед на состојба на изградени објекти од јавен карактер состојбата е следната:

Во Муртино постои:

- Здравна амбуланта со 6 вработени
- приватна забна ординација
- пошта со тројца вработени
- месна канцеларија со двајца вработени
- дом на култура (кој се користи како кино, диско, библиотека и сл.).

Во населбата Моноспитово постои дом на културата, додека во Банско и во Сачево објектите се во лоша состојба и не функционираат.

Спорт и рекреација

Општо гледано спортско-рекреативните површини се застапени во општината.

Во Моноспитово и Сачево постојат спортски терени кои се во средно добра состојба, додека во Банско не постојат спортски терени.

Во Муртино постои фудбалско игралиште и игралиште во склоп на Основното училиште.

Зелени површини

Во населбата Муртино не постои групација на организирано зеленило, освен во дворните места. Ова е негативна карактеристика за оваа населба. Постои не организирано зеленило во околината спортскиот терен. Зелените површини заедно со некогашни речните текови и канали во постојната состојба учествуваат со 3,1 ха. или 4,37%.

Гробишта и цркви

Во населбата Муртино постојат гробишта и тоа православно-христијански и протестантски, сместени на североисточниот дел од населбата и се блиску едно до друго.

Површината на православните гробишта изнесува 0,68 ха, а на протестантските гробишта 0,28 ха.

Во самата населба се наоѓаат и две цркви кои се во непосредна близина една до друга и едната е православна - христијанска "Св. Ѓорѓи", а другата е протестантска. Површината што ја зафаќа црквата "Св. Ѓорѓи" изнесува 0,2 ха, а протестантската црква 0,1 ха.

Депонија

Депонијата се наоѓа надвор од урбаниот опфат, а се наоѓа јужно од населбата. На некој начин постои организирано фрлање на отпадокот од органско и неорганско потекло, а сепак во населбата постои извесна количина на отпадоци. Хигиената во населбата зависи од добрата воља на жителите на оваа населба.

Одбрана и заштита

Во поглед на Одбраната и заштитата во воена состојба или во случаи на елементарни непогоди и техничко-технолошки катастрофи како во рамките на населбата Муртино така и во рамките на истоимената општина засега не се превземени некои конкретни активности.

Меѓутоа преку Подрачната единица за Одбрана и Цивилна заштита на соодветното Министерство со седиште во Струмица од неодамна превземени се мерки во склоп на новосформираните општини да се формираат штабови за Цивилна заштита и тоа во сите места со над 200 жители како што и во сите стопански организации со над 100 вработени лица.

Штабовите за цивилна заштита ќе изготват свои програми за заштита, спасување, евакуација на жителите од загрозените подрачја во било која практична смисла, почнувајќи од природните, преку техничко-технолошките се до воените опасности, несреќи и разурнувања.

Сите овие констатации и заклучоци требаше да ги откријат основните проблеми кои бараат решавање како и да укажат на можните правци за надминување на реалните достигнувања на можната - посакувана состојба на просторот од предметната општина.

2.6. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУТА

Улична мрежа

Територијата на Општината Муртино се наоѓа на крајниот југоисточен дел во Република Македонија, односно во Струмичката Котлина.

Покрај самата населба поминува и Магистралниот патен правец М-6 Струмица-Р.Бугарија, што значи преку овој патен правец населбата и општината ги остварува своите сообраќајни врски со поширокото опкружување. Врските со својата потесна околина ги остварува со локални селски патишта и со регионалниот новопроектиран патен правец Р-605 Струмица Куклиш - Коњарево и Ново Село.

Асфалтирани улици во населбата се главната улица што минува низ населбата и претставува локален пат кој води кон Банско. Постојат и неколку други кратки асфалтирани улици.

Останатата улична мрежа во населбата е со земјан коловоз.

Карактеристики на моторизацијата и постојниот сообраќаен систем во Општината и Населбата Муртино

Во 1994 год. населбата Муртино брои 2159 жители а према анкетата извршена од наша страна во месец август 1997 год. населбата брои 2223 жители, што е еднаков со пописот од 1991год.

Од освртот на пописите од 1971, 1981, 1991 год и нецелосниот попис 1994 год, како и пописот со Анкетата видлив е благ пораст на населението во населбата Муртино.

Во 1994 год. Општината Муртино броела 6230 жители. Во однос на 1981 година бројот на населението се зголемил за 69 жители што значи општината има сосема мал пораст на бројот на жителите.

Во изминатиот период евидентен е порастот на бројот на индивидуалните моторни возила и во населбата и општината Муртино.

Денешниот степен на моторизација во Општината се движи 5 - 6 жители на едно моторно возило, а во самата населба околу 5 жители на едно возило.

Карактеристично за општината и населбата е и богатиот фонд на земјоделски машини-трактори и други превозни средства камиони за транспорт на раноградинарските производи.

За јавниот меѓумесен сообраќај може да се каже дека е на завидно ниво и ги задоволува неопходните потреби. До сега се користи Автобуска постојка лоцирана во центарот на населбата.

Локалниот превоз се обавува со автобуси кои сообраќаат кон соседните села. Во иднина т.е. со ГУП-от се предвидува локација т.е. изградба на нова Автобуска постојка, од спротивната страна на постојната, на главната собирна улица Робово- Банско, за возилата што доаѓаат од спротивниот правец.

Водоводна мрежа

Водоснабдувањето е еден од најголемите проблеми во седиштето на новоформираната општина Муртино. Во населбата Муртино не постои организирано водоснабдување на населението. Во сегашни услови населбата се водоснабдува од сопствени бунари со хидрофорски постројки. Поради недозволените количини на железо, манган и амонијак водите од локалните бунари се користат само како технолошка вода, а не и како вода за пиење. Вода за пиење населението обезбедува од соседното село Банско каде постои систем за водоснабдување. Во иднина, како најважен проблем во Муртино, водоснабдувањето треба да се реши што е можно побрзо со реализација на веќе изготвениот Главен проект за водоснабдување на Муртино и с.Сачево.

Канализациона мрежа

Во Муртино нема изградено фекална и атмосферска канализација.

Отпадните и фекални води се прифаќаат во индивидуални септички јами, а преливите од истите се испуштаат слободно по површината на теренот.

Атмосферската води се прифаќаат во двата постоечки атмосферски канали кои поминуваат од левата и десната страна на патот Робово - Муртино - Банско, на делот од патот кој минува низ Муртино. Зафатените води од овие канали се одведуваат во Монспитскиот канал кои поминува од јужната страна на населбата. Поради фактот што во моментот во овие канали дел од населението ги испушта и отпадните води честа е појавата на разни заразни болести кај населението што наложува итно решавање и на проблемите со фекалната и атмосферска канализација.

Енергетска инфраструктура

Во ГУП на општина Муртино со енергетската инфраструктура се опфатени: ел. енергетските објекти и среднапонската мрежа.

Напојувањето со ел. енергија на општината е од ТС110/10кV Сушица воздушно со 10кV ДВ, а потоа кабловски меѓу трафостаниците.

Дистрибувните електроенергетски објекти во општината се четири трафостаници ТС10/0,4кV и истите имаат работно и заштитно заземјување.

ТС-1 се наоѓа спроти училиштето со трансформатор со снага од 250 кVA.

ТС-2 се наоѓа спроти црквата со трансформатор со снага од 250 кVA.

ТС-3 се наоѓа во западниот дел со трансформатор со снага од 250 кVA.

ТС-4 се наоѓа во југоисточниот дел со трансформатор со снага од 250 кVA.

Нисконапонскиот развод низ општината е изведено исклучиво воздушно на дрвени столбови. На овој начин досега е обезбедена електричната енергија за секое домаќинство.

Уличното осветление е изведено со живини и обични светилки.

Распоредот на ТС10/0,4кV е прикажан на графичкиот прилог со енергетска инфраструктура.

Комуникациска инфраструктура

Во ГУП на Муртино со комуникациската инфраструктура се опфатени: поштенскиот и телефонскиот сообраќај.

Во општината постои нов ПТТ објект. Во него се вршат поштенски услуги: прием на писма, пакети, уплата и исплата на парични средства и сл.

Во истиот е сместена автоматска телефонска централа РСУ со капацитет од 300 броја за општината. Оваа РСУ е поврзана со КАТЦ Босилово со тф кабел, а преку неа и со целиот свет со што е овозможен квалитетен телефонски сообраќај.

Водењето на телефонските водови од РСУ до дрвените столбови е подземно, а од столбовите до телефонските претплатници е воздушно.

2.7. ПОСТОЈНА НАМЕНА НА ПОВРШИНИТЕ

Согледувањата на постојната функционална организација и вкупната димензија на населбата Муртино се од посебно значење за предметниот Генерален урбанистички план.

Постојната намена на површините согледана низ трите основни урбани функции (домување, работа и рекреација), битно ќе влијаат на определувањето на идните правци на развојот и идниот просторен концепт во целина.

Како кај повеќето населби од ваква големина, заради постојната диспозиција, големина, изграденост, опременост меѓусебниот однос со населбите од општината како и односот кон природното опкружување, постојните функционални зони поставуваат основи на кои непосредно ќе се надоврзуваат новите територијални проширувања за соодветна намена односно основи во кои ќе се вршат трансформации во квалитетна смисла.

Постојната намена на површините е разгледана во границите на аналитичката територија на населбата.

Тоа е територија во која се опфатени сите изградени и неизградени површини кои денес се користат за било која од функциите во областа на домувањето, работата, рекреацијата или услугите, прометот и др. комунални потреби.

Вкупната површина во аналитичка територија изнесува 72 ха.

Во нејзината структура најголем дел го зафаќа станбената зона со бруто површина 47,56 ха.

Работните функции кои се презентирани преку одреден број изградени стопански објекти и капацитети зафаќа бруто површина од 4,5 ха.

Рекреативните површини во аналитичката територија се застапени со фудбалско игралиште и спортски терени во склоп на ОУ "Јосип Броз Тито" и тие зафаќаат 0,7 ха.

Во постојната намена на површините се вклучени сите сообраќајници и станбени улици во населбата кои зафаќаат 4,2 ха.

Просторот за гробишта кои се поделени на протестантски и православни зафаќа површина од 0,96 ха.

На подрачјето на населбата Муртино во границите на нејзиниот урбан опфат, а меѓу станбените и работните површини постојат обработливи недефинирани површини. Тие се меѓу простори помеѓу основните функции чија површина изнесува 13,88 ха.

Ваквата состојба во населбата доведува истата да има просечна густина од 31,31 жители на хектар.

Во планираниот развој овие површини ќе бидат искористени за одредени намени кои ќе придонесат за подобра организација и содржина на идната територија на населбата.

- Биланс на површините во аналитичката територија

1. Домување.....	= 47,56 ха - 66,00%
(брuto станбена површина)	
- Нето станбена територија	= 41,50 ха
- Сите улици	= 4,20 ха
- Основно образование.....	= 0,96 ха
- Здравство.....	= 0,32 ха
- Поранешни водени текови (каналы).....	= 0,30 ха
- Други функции.....	= 0,28 ха
(месна канцеларија, објекти од културно просветна активност, пошта, трговско угостителски објекти и др.)	
2. Работа.....	= 4,5ха - 6,25%
(работилници, сервиси, мало стопанство, индустрија, земјоделска аптека, станица за откуп)	
3. Спорт и рекреација	= 0,7 ха - 0,97%
4. Зеленило и канали.....	= 3,10ха - 4,31%
5. Верски објекти.....	= 1,26ха - 1,75%
- христијанска црква.....	= 0,2 ха
- протестантска црква.....	= 0,1 ха
- христијански гробишта.....	= 0,68 ха
- протестантски гробишта.....	= 0,28 ха
6. Земјоделско земјиште.....	= 13,62ха - 18,92%
Вкупно во границите на урбаниот опфат:	= 72,00ха - 100%

2.8. РЕЗИМЕ НА СОСТОЈБИТЕ И МОЖНОСТИТЕ ЗА ПОДОЛГОРОЧЕН РАЗВОЈ НА НАСЕЛБАТА И ОПШТИНАТА - МУРТИНО

Во претходната постапка при утврдувањето на документационата основа и валоризацијата на природните и просторните погодности беше потенцирано дека и покрај договорената обврска на изработувачот да изработи Генерален урбанистички план за населбата Муртино ќе биде неопходно да се направи и студиски осврт на состојбите и достигнатото ниво од развојот на новоформираната општина Муртино, како и за поширокиот Источниот регион.

Ваквиот пристап во планирањето ја наметна потребата од паралелно и истовремено да се презентираат состојбите и потенцијалите за развој и на општината и на населбата Муртино.

Од спроведените анализи за природните карактеристики и постојната состојба произлегуваат и следните поважни заклучоци.

- Вкупната територија на општината Муртино зафаќа површина од 5310 ха и се вбројува во малите општини во Република Македонија. Се вбројува во рурална општина. Во рамките на општината има 4 населени места и тоа: Муртино, Моноспитово, Сачево и Банско.

Муртино е седиште на новоформираната општина зафаќа 1690 ха во рамките на атарот.

- Природните погодности на просторот од општината презентирани преку: географските, геолошките, педолошките, климатските, хидрографските, вегетацијските и пејсажните карактеристики како и карактеристиките на фауната и заштитата на унапредувањето на животната средина, укажуваат на постоење на извонредно погодни услови, за производство на здрава храна.

Заправо врз основа на расположивите природни (почвени, климатски и географски) и просторни услови (распространетост на погодни почви) постојат сите можности за развојот на земјоделието, градинарството и сточарството.

- Како последица на големата хетерогеност на еколошките фактори, животинскиот свет што е настанат на територијата од општината и пошироко е мошне разновиден.

- Во општината се откриени и утврдени рудни резерви само на неметалните минерални сировини - кварцот.

На планината Беласица постои наоѓалиште на украсни камења - гранит и габро.

- Од културно - историските податоци за периодот од неолитот треба да се смета на присуство на заедници со примитивно земјоделство. Подацно кон крајот на XII век областа потпаѓа под владетелот Добромир Хрис, потоа под Византиска власт, Српска власт се до доаѓањето на Турците - Османлии. Многу малку постојат сведоштва од материјалната култура од Византискиот период. Кон крајот на XIX век почнуваат да се чувствуваат Грчки влијанија. По завршувањето на Балканските војни и Првата Светска војна се градат верски објекти во населените места, но не оставаат посебни културни вредности.

Во демографскиот развој на општината и населбата Муртино се чувствува голема променливост на бројот на жителите, така што од 1971 год. до 1991 год. се бележи пораст на бројот на жителите од 5784 на 6520 жители, додека од 1991 год. 1994 год. има намалување на бројот на населението од 6520 на 6230 жители.

Карактеристично за сите населби е дека во периодот 1971 - 1991 год. бројот на жителите расте, а во периодот 1991 - 1994 г. бројот се намалува што може да е и од методологијата на вршење на пописот.

Според изјаснувањето за национална припадност во Општината Муртино од спроведениот попис во 1994 год. од вкупно население 6230 ж. на Македоници им отпаѓа 5529 жители, Срби-4, Турци-680 и Роми-17.

Вкупниот број на домаќинства (попис 1994 год.) во Општината изнесува 1388, додека вкупниот број на станови изнесува 1437.

- Постојната станбена територија во населбата Муртино изнесува 41,50 ха додека постојната бруто станбена територија изнесува 47,56 ха.

Вкупната површина на граница на урбан опфат изнесува 72,00 ха.
Вкупна површина на објекти за домување изнесува 41,50 ха.

- Од сопствената спроведена анкета во населбата Муртино (август 1997 год.) почитувајќи ја при тоа новата методологија на попис на вкупен број на население во Р.Македонија, произлегуваат следните податоци:

Вкупен број на жители во населбата Муртино изнесува 2223.
Вкупен број на домаќинства изнесува 494.
Вкупен број на станови изнесува 517.

Од вкупниот број на станови 216 објекти се во добра состојба, 199 се во средна состојба и 102 објекти се во лоша состојба.

- Постојаното основно училиште за сега ги задоволува бараните критериуми како во поглед на корисна површина, така и во слободната површина и спортските терени.

- Здравствената амбуланта со своите 6 вработени ги задоволува за сега потребите на жителите, т.е. обезбедува прва помош.

- Останатите објекти од општествен стандард трговски, угостителски објекти, спортско рекреативни терени, објекти од терцијален сектор и сл., како во Муртино, така и во останатите катастарски општини делумно одговараат на своите функции.

- Гробиштата се надвор од градежниот реон на Муртино, а црквите се во самата населба.

- Депонијата е исто така надвор од градежниот реон. Со тоа населението би требало организирано да го складира сметот во неа, и да си обезбеди чиста средина.

- Советот на локалната самоуправа во иднина ќе мора да превземе активности во поглед на заштитата на животната средина во рамките на општината.

- Во поглед на изградените објекти и инсталации од комуналната инфраструктура (улици, водовод, електрика, трафостаници и сл.) ги задоволува потребите на населбата, а во најскоро време треба да се реши водоснабдувањето.

- Земено во целина општината Муртино, располага со вонредни услови и претпоставки за производство на здрава храна.

3. КОНЦЕПЦИЈА И ПРОЕКЦИЈА НА РАЗВОЈОТ

Планирањето на економскиот и социјалниот развој во просторното планирање во голема мерка претставува предвидување и прогноза, отколку план во потесна смисла на зборот. Со тоа се овозможува флексибилност, т.е. планираните големини и пропорции да се прилагодат кон техничко-технолошки и социјални структури кои ќе бидат не само брзи, туку и радикални.

Предвидувањето треба да обезбеди прилагодување кон очекуваните и сеуште недоволно согледани измени во сите свери на човековата активност.

Предвидувањата на долгорочниот развој има битно значање за добивање на соодветна подлога при определување на просторните диспозиции при што економските предвидувања го дефинираат концептот на развој во целина а очекуваните социјални трансформации ги дефинираат измените во начинот на живеење, го промовираат новиот квалитет во сите функции и во другите карактеристики на општеството што во предметниот простор ќе живее во согледуваниот период и тоа преку степенот на согледување кој е можен од денешно ниво на научни достигнуања и расположиви информации за идното време.

3.1. ОПШТИ ПРЕТПОСТАВКИ И НАСОКИ ЗА ДОЛГОРОЧНИОТ РАЗВОЈ

Период од 10 год. колку што изнесува временскиот интервал на реализирање на овој ГУП, е релативно долг период за поставување на цврсти плански поставки, поради што за ваков временски период се прибегнува кон формирање на одредени визии и вклучување на пошироки претпоставки и импликации на друг вид односи во производство, култура, техника, урбанизам и сл.

Во овој иден период се очекуваат структурни промени и во материјалното производство и кај населението.

Се очекуваат промени во структурата и карактерот на трудот, при што ќе се намалува производно-рутинската работа, а трудот ќе добива инженерско-техничка карактеристика. Со тоа трудот ќе добие интелектуален карактер, т.е. се повеќе ќе станува творечки, а помалку рутински.

Урбанизацијата ќе има големо влијание во овој однос, а голем дел од просторот треба да биде урбанизиран. Со тоа ќе се јават низа последици од аспект на промени на начинот на живеење, социјални трансформации, измени на структура на лична потрошувачка и сл. Во ист правец ќе се зголемаат и можностите што ги дава развојот на сообраќајот. Тој ќе стане побрз, поефикасен, што ќе доведе до реално намалување на просторните и временски дистанци.

Врз основа на согледаните проблеми во досегашниот развој и достигнатото развојно ниво како и во однос на пошироката просторна условеност, валаризација на природните и просторните погодности, согледаните развојни потенцијали како и идните тенденции во производството, потрошувачката, стандардот, начинот на живеењето, трансформациите во социјалната структура, аспекти на одбраната и заштитата и сл. се наоѓаат и основните насоки за долгорочниот развој на оваа општина.

И овде треба да се каже дека станува збор за паралелно и истовремено презентирање на можностите и потребите за идниот подолгорочен развој и на општината и населбата Муртино.

3.2. СОГЛЕДУВАЊЕ НА ПОТРЕБИТЕ ЗА ПРОСТОРЕН И УРБАНИСТИЧКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНАТА И НАСЕЛБАТА МУРТИНО

Општите поставки за натамошниот развој на општината и населбата Муртино, се темелат врз неколку основни карактеристики меѓу кои можат да се споменат се следните:

- Историско традиционалните и општествени услови за развој;
- Пораст на општиот стандард на живеење како последица на повисокиот степен на организираност и зголемени потреби на општеството;
- Стимулирање на интеграционите процеси на просторен, економски, како и социокултурен план како предуслов за најрационална експлоатација на расположивите природни ресурси и од човекот создадени вредности;
- Дефинирање на функциите на населбата Муртино како седиште на истоимената општина во контекст на денешниот интензивен напредок на науката и технологијата и т.н.

Исправното дефинирање на општите поставки за подолгорочен развој на самата населба Муртино за која се изработува овој ГУП, произлегува како своевидна синтеза на сите карактеристики од функционирањето на новоформираната општина Муртино па и пошироко.

Тргувајќи од основната претпоставка дека развојот на нашата цивилизација, пред се ќе се базира на успешно производство на здрава храна, како услов за опстанок и самоодржување, и дека во тој контекст просторот од оваа општина, која се наоѓа во плодното Струмичко Поле, обезбедува услови за квалитетно производство на истата, се доаѓа до заклучок дека овој простор поседува високи природни вредности.

Овој факт ја наметнува идејата за концентрирање на идниот просторно-економски и општествен развој на овој простор, која треба да се темели врз производство на здрава храна и зголемен развој на туризмот.

Проекцијата за подолгорочен развој треба да ги содржи и следните потреби:

1. Муртино се простира на рамничарски дел кој претставува простор за земјоделска намена, за кој од посебно значење е висококвалитетната земја која заедно со поволните климатски фактори создава поволни услови за развој на земјоделството.

Овие услови даваат компаративни предности за одгледување на градинарски производи (домати, пипер, грашок, грав, зелка, компир, бостан), индустриски култури (тутун, шеќерна репка, сончоглед) како и овошни култури (овоштарство и лозарство).

Овие услови отвараат можност за градење на помали индустриски капацитети - погон за преработка на градинарските култури, што ќе овозможи нови вработувања, а кои ќе дадат економски ефекти на овој простор.

2. Развој на сточарството може да се базира на расположивите капацитети од природни пасишта, локација и бонитет на пасиштето како и можност за производство на фуражни култури. Ридско - планинскиот дел на оваа општина се падините на планината Беласица каде што просторните природни пасишта веќе ги користат стада од овци, кози и крави, и даваат можност за изградба на мандри.

3. На овие простори има услови и за изградба на мали индустриски капацитети, конфекциски капацитети кои ќе го опфатат женското население при вработувањето.

Развојот на оваа гранка ќе обезбеди нови вработувања со што ќе се постигнат и економски ефекти на овој дел.

4. На овие простори треба да се обрне внимание и на развојот на туризмот во населбата Банско која располага со потребните предуслови за развој на истиот.

5. Потребите на земјоделието за наводнување од вештачките акумулации ќе дава позитивни резултати во поглед на производството на земјоделските култури.

6. Водоснабдувањето во населбата Муртино се врши со артерски бунари, и пумпни станици во подножјето на Беласица.

Канализацијата не е регулирана и се одвива преку септички јами и отворени канали.

Оваа состојба потребно е да се решава што е можно побргу за да се заштити населението од несакани последици.

Така во планскиот период се очекува да се подобри состојбата со водоснабдувањето.

При тоа посебно треба да се обрати внимание врз заштитата на водите од загадување, како на изворските така и на подземните води со сите нужни заштитни објекти, зафати и мерки.

7. Се јавува потреба од превземање на пообемни зафати во врска со пошумувањето на голините, како една од основните антиерозивни мерки, а воедно и како мерка за подобрувањето на микроклиматските погодности во овие простори.

Во самата населба Муртино да се превземат мерки за озеленување на сите слободни простори, било како скверно или линеарно зеленило и уште поважно да се предвиди озеленување во самите дворни места.

8. Спортските терени се сместени покрај опфатот на населбата и е потребно истите да се заштитени со зелен појас.

9. Во постојната станбена зона на Муртино со густина на населеност од 46,74ж/ха, има доволно простор за зголемување на истата.

10. Во поглед на функциите на општествен стандард во проекцијата за идниот развој ќе биде неопходно овие функции да се изразат димензионално и да се определи нивната просторна диспозиција.

11. Спречување на демографската ерозија и на механичките движења селоград, е битен предуслов за активирање на човечкиот потенцијал во експлоатација на природните ресурси како и за развивањето на концепцијата за одбраната и заштитата која бара складно територијално разместување на луѓето и на нивната активност.

Оваа цел за задржување на луѓето да нема миграција, како и за нивно враќање на отселените простори, може да се реализира само со стимулативни мерки како на пример:

- неплаќање на комунални такси
- давање на поволни кредити за развој на мало стопанство и нестопанство и сл.

Ова ќе претставува сила за поволно економско вработување и за враќање кон родниот крај.

12. Да се испланира простор на зголемување на бројот на занаетчиски дуќани и сервиси за потребите на домаќинствата од населбата Муртино, како и за потребите на целата општина, како предуслов за успешно функционирање на еден организиран животен простор.

13. Релативно слабата опременост на територијата на населба Муртино со комунална инфраструктура треба да се подобри по пат на:

- проширување на уличната мрежа заради успешна достапност до секоја локација;
- подобрување на сообраќајно техничките елементи на постојните сообраќајници;
- осовременување на уличната мрежа по пат на асфалтирање, како и асфалтирање на сообраќајниците кои ја поврзуваат населбата Муртино со најблиските населби во општината;
- да се изгради водоводната мрежа во населбата и да се изградат неколку улични чешми на најпогодните места;
- со оглед дека Муртино не располага со систем на канализација за отстранување на отпадните води кои се потенцијални загадувачи на водотеците и на подземните води, да се предложи најадекватен систем за водење на фекалните и другите отпадни води од населбата кон најблискиот реципиент, но претходно да се прочистат;
- во однос на енергетиката ќе биде неопходно зголемување на капацитетот на изворите на електрична енергија, како и проширување на електричната мрежа за идните зголемени потреби на домувањето, стопанските и нестопански капацитети;
- заради добивање на неопходни ПП - услуги во населбата, како и во општината потребно е проширување на можностите за зголемување на бројот на приклучоци.

14. Во населбата Муртино, постои локација за собирање на сметот. Со испитување на местоположбата на истата е утврдено, дека и е надвор од опфатот, одговара на намената. Со тоа ќе се постигне организирано складирање на сметот.

15. Се јавува потреба за изградба на сточен пазар во Муртино, а во тој контекст се предвидува и ветеринарна станица.

16. Заради фактот што општината Муртино располага со крави, кози, овци се јавува потреба да се обезбеди простор за изградба на мини фарми, но истите да бидат сместени во месноста Герен кон Свидовица и месноста Широк Дол, а и во пределите на катастарската населба Банско. Овие простори се богати со пасишта и имаат услови за развој на овие гранки.

17. На просторот на општина Муртино во катастарска населба Банско има услови за развој на ловното стопанство, кое ќе се базира врз расположивиот фонд на дивеч на планината Беласица.

18. Аспектот на заштитата и унапредувањето на животната средина ќе претставува доминантна преокупација на носителите на развојот (совет на општината). Битно е да се спомене фактот за близината на град Струмица до оваа населба, и сите капацитети во неа.

19. Просторно - планските согледувања во рамките на општината и населбата Муртино го поставува барањето за вклучување на таканаречените созолошки критериуми (сите видови заштита од природните, техничко технолошките се до воените опасности, несреќи и разорнување) во поставувањето на организацијата и уредувањето на населбата и општината Муртино.

20. Во зависност од плановите на ресорното министерство за внатрешни работи и евентуалната одлука за формирање на свои пунктови во сите седишта на новите општини, да се одреди соодветен простор кој ќе ги задоволи современите стандарди од овој вид. До сега се користи полициската станица во Банско, кое е на 5 км. оддалечено од Муртино.

21. Во контекст на презентираниите потреби за идната организација и одредување на просторот од општината и населбата Муртино, се наметнуваат и следните актуелни прашања:

- Кој орган и на кое ниво ќе биде задолжен за успешната стручна и доследна реализација на донесените просторни и урбанистички планови за поедините општини, за нивните седишта и за останатите населени места во новоформираните општини;

- Дали во склоп на седиштата на новоформираните општини ќе бидат предвидени истурени пунктови на дел од подрачните единици на ресорните министерства, како на пример:

- а) за урбанизам, градежништво и заштита на животната средина;
- б) за земјоделие, шумарство и водостопанство;
- в) за внатрешни работи;
- г) за одбрана и заштита

без кои не може да се претпостави современата организација и функционирање на една општествено - политичка заедница - општината

- Каква замена на институцијата главен (градски) архитект ќе биде обезбеден во седиштето на новоформираната општина, за да покрај стручното следење на реализација е на просторните и урбанистички планови, благовремено обезбеди повратни информации неопходни за натамошното-континуирано планирање и уредување на поедини простори;

- Кај и на кое ниво ќе ги изработува и реализира годишните и повеќегодишни планови и програми за изградба на објекти и инсталации од комуналната инфраструктура и т.н.

Од успешното дефинирање на потребите за идниот подолгорочен просторен, економски и општествен развој, ќе зависи, дефинирањето на клучните пунктови и проблеми кои треба да најдат соодветно решение во новиот концепт за уредување и организирање на просторот од општината Муртино, и на самата населба Муртино.

3.3. ОПШТИ КОНСТАТАЦИИ ЗА ПРИРОДНИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ

Од вкупно анализираните природни карактеристики, почнувајќи од географските па завршувајќи со општите согледувања за заштитата и унапредувањето на животната средина, произлегува една заедничка констатација дека ниедна од нив не претставува посебен ограничувачки фактор за просторниот развој на населбата Муртино, нити пак за развојот на општината во целина, иако некои од нив вршат корективни влијанија. Така на пример:

- Релјефните карактеристики на поширокиот простор од населбата Муртино овозможуваат експанзија на нејзината изградена територија во сите можни правци, бидејќи се наоѓа во рамничарски предел, а досегашниот развој е густо-изграден тип на населба.

- Геолошкиот состав на теренот обезбедува вообичаен начин на фундаирање, не само за изградба на индивидуални станбени и нестанбени објекти со катност од П+1 туку и за поголеми висини. Но при фундаирањето треба да се имаат во предвид високите подземни води.

Во секој случај нема никаква потреба катноста во населбата да биде поголема од П+2 ката. Најзастапени почви за длабочина на фундаирање до 2,0 м. се чакално-песокливи чија носивост изнесува од 280-300 кН/м² и глиновито песокливи со 120-200 кН/м²;

- Врз основа на досегашните сеизмолошки истражувања на територијата на РМ е констатирано дека во Струмичкиот регион треба да се очекуваат земјотреси со епицентрален интензитет до VIII° според MCS скала;

- На пошироката територија од населбата Муртино доминираат алувијални и алувијално-делувијални почви, кои се во многу нешто слични со алувијалните, но бидејќи значајни површини на овие почви се простираат надвор од мелиорираното подрачје способноста им е релативно помала;

- Во поглед на состојбата со хидрографијата може да се каже низ самата населба постојат канали. Истите се водат кон моноспитовскиот канал.

- Колку што ваквата состојба допринесува за запирање на ерозивните влијанија на овие поројни реки, толку и негативно се одразуваат врз естетските и микроклиматските карактеристики во населбата.

Ова подрачје се одликува со топли изменети-медитерански влијанија, и умерено континентална клима по ограноците на планината Беласица.

Така температурата има големи колебања на средногодишните и екстремните вредности. Најтопли месеци се јули и август (23,9°C и 23,7°C), а најладен месец е јануари (1,7°C). Есента е потопла од пролетта.

Максимални врнежи има во доцна есен, а летата се сушни. Од сите врнежи само 10% се снежни врнежи. Сушните периоди се чести и траат 10-15 дена.

Влажноста на воздухот средно годишно изнесува 74%. Најизразен е северозападниот ветер кој е со средна брзина од 2,5м/сек.

Проблемот за заштита на животната средина, не ќе биде многу присутен, ако во населбата не се развива индустријата и стопанството.

3.4. ПРОЕКЦИЈА НА ДЕМОГРАФСКИОТ РАЗВОЈ ЗА НАСЕЛБАТА МУРТИНО

За определување на големината на населбата Муртино изразено во бројот на жителите на крајот од 2010^{та} год. се поаѓа не само од природниот прираст, туку уште повеќе од целите на развојот и примената на соодветни критериуми со кои се доаѓа до оптимална големина, во услови на силни миграциони движења и трансфер на населението од селско во градско. Притоа се поаѓа од поставките за идниот подолгорочен развој, покрај, градските агломерации да се развиваат и други урбани центри во конкретниот случај седиштата на новите општини, чија функција покрај другото ќе биде и да го намали притисокот на населението врз градовите, а со тоа да обезбеди рационална организација на луѓето и нивните активности во пошироките просторни целини.

Меѓу поважните - пресудни влијанија врз прогнозата на бројот на жителите во наредниот 10-годишен период можат да се набројат следните:

- динамиката на природниот прираст и механичкиот прираст во планскиот период 1997 - 2010^{та} година
- тенденциите за повраќај на нашите сонародници на привремена работа во странство;
- очекуваните промени во социјалната структура на населението;
- подигнување на културното ниво и подобрувањето на здравствената заштита, а со тоа опаѓањето на наталитетот и морталитетот;
- влијанието на степенот, процесите и насоките на урбанизацијата
- битни измени во економската структура на населението и др.

1. Според извршените пописи на вкупното население од Муртино заклучно со 1997 година состојбата била следна:

НАСЕЛБА	НАСЕЛЕНИЕ			
	1971	1981	1991	1994
МУРТИНО	2175	2202	2223	2159

Од горе наведеното може да се извлече заклучок дека помеѓу пописните години 1971 и 1991 год. постои постојан пораст на населението, а од 1991 година кога биле 2223 жители во 1994 година се намалиле на 2159 жители.

Од спроведената сопствена анкета во 1997 год. (август) може да се види дека бројот на жителите во населбата Муртино изнесува 2223, што споредено со бројот на жителите во 1994 год. ни покажува пораст.

Од овие податоци може да се констатира дека во 1991 и 1997 год. бројот на жителите е ист т.е. 2223 жители.

Прогнозирањето за пораст на населението во планинскиот период до 2010^{та} година ќе го изведеме на два начина:

1. Ако направиме разлика помеѓу бројот на жителите во 1997 год. кој изнесува 2223 жители и бројот на жителите во пописната 1971 год. кој изнесува 2175 се добива 48 жители, што значи во период од 26 години бројот на жителите просечно се зголемува за $48 : 26 = 1,85$ жители. Така ако оваа просечна бројка ја помножиме со годините од планскиот период се добива $1,85 \times 10 = 18,5$ жители, па вкупниот број на жители во 2010^{та} година ќе изнесува $2223 + 18 = 2241$ жители.

2. При прогнозирањето на вториот начин ќе појдеме од природниот прираст кој во наредните 10 години ќе изнесува 5‰ годишно со што се добива контингент од:
 $2223 \times 0,5\% \times 10 = 111,1$ жители

Во склад со расположивите природни погодности и определувањата за изградба на нови земјоделски и стопански капацитети (фарми, сервиси, трговски и угостителски објекти, складишта и др. преку кои ќе дојде до нови вработувања, а со тоа и до механички прираст (како по пат на преселување на семејства од помалку развиените населби од општината, така и по пат на повраќање на порано отселените семејства од населбата Муртино) се очекува во наредниот плански период од 10 години да се населат уште (4 семејства годишно) 40 семејства со вкупно $40 \times 4,5 = 180$ жители.

Према тоа вкупниот прогнозиран број на жителите на крајот од 2010^{та} год. би изнесувал:

$$2223 + 111,1 + 180 = 2514 \text{ жители}$$

Во планскиот период до 2010^{та} год. во населбата Муртино покрај функциите од општествениот стандард се предвидува и лоцирање на капацитети од секундарен сектор на производство кои битно ќе влијаат врз подобрувањето на материјалната основа на населението, зголемување на можностите за вработување и можност за миграција кон овој центар од другите понеразвиени населени места.

Од сите горенаведени причини со овој Генерален Урбанистички План до 2010^{та} год. во населбата Муртино се предвидува да има 2514 жители.

На ова ниво на планирање, во рамките на демографската прогноза не е можно посебно да се прикаже очекуваната старосна структура на населението иако истата е многу важна, како што не би можело да се утврди ни стапката на вработеност (односно вработеноста во општествениот сектор во споредба со вкупното население).

Според тоа, степенот на активитет и вработеност во целина (земајќи ја во предвид и запосленоста во приватниот сектор), ќе бидат предмет на дополнителни согледувања во некоја од наредните фази на просторното планирање за општината Муртино.

3.5. ГЛОБАЛНА ПРОЕКЦИЈА НА СТОПАНСКИОТ РАЗВОЈ И НА ОДДЕЛНИ АКТИВНОСТИ ВО НАСЕЛБАТА И ОПШТИНАТА МУРТИНО

Досегашниот степен на развојот, согледаните развојни можности и прокламираните цели на развојот на населбата и општината Муртино укажуваат на потребата од изградба на стопански капацитети кои ќе произлегуваат и ќе бидат во директна корелација со развојот на земјоделието, градинарството, сточарството, како и со производството на индустриски култури (тутун, шеќерна репка, сончоглед и сл.).

Во овој контекст се планира и позначително учество на трговијата, угостителството и занаетчиството, како и индустријата и малото стопанство.

Следејќи ги овие постулати во рамките на населбата Муртино се планира изградба на следните стопански капацитети и објекти од малото стопанство:

- Сушари за овошје и зеленчук
- Погони за текстилна индустрија;
- Сокари;
- Сервисни работилници (браварска, дрводелска, автомеханичарска, лимарска, за поправка на механизација и сл.) како и сервиси за бела техника, машини, електро уреди и др.;
- Занаетчиски дуќани за потребите на домаќинствата и за лични услуги (бербер, фризер, шивач, кондурџија, саатчија и др.);
- Магаџински објекти;
- Кафеани и ресторани ;
- Трговски времени објекти со зелено пазарче;
- Сточно пазариште за потребите на жителите од општината;
- Пазар на големо;
- Ветеринарна станица и сл.

Програмските потреби и другите параметри за изградба на посочените објекти и капацитети ќе бидат предмет на дополнителни согледувања.

Преку вака планираната изградба на нови стопански капацитети и објекти од малото стопанство ќе се створат услови за нови вработувања, а со тоа и за зголемувањето на животниот стандард.

Во населбата Муртино изградени се следните објекти (од малото стопанство, трговски, угостителски, занаетчиски и др објекти):

- 3 локали
- 1 ковачка работилница
- 1 кебалчилница
- 12 продавници за колонијални стоки
- 2 тишлерски работилници
- 1 бербер и сл.

Меѓутоа во зависност од поставените цели за развој на општината во целина, дел од презентираниите содржини ќе бидат предвидени и во останатите населби од општината.

Исто така, во поглед на искористувањето на потенцијалите за развој на сточарството во општината се предвидува изградба следните капацитети во другите населени места и тоа:

Во Банско се планира да се изгради:

- пазар на глемео;
- мини фарми;
- оранжериско одгледување на раноградинарски производи.

Во Моноспитово се планира да се изгради

- мини фарми;
- пазар на голеко со откупен пункт.

Во Сачево

- мини фарми;
- откупна станица.

Реално може да се очекува дел од вработените во странство по враќањето во земјата да ги вложат своите средства во изградба на објекти од малото стопанство, или да се појават како акционери во изградбата на некои од поголемите стопански капацитети.

Во сообразност со потребите на идниот стопански развој како и натамошното развивање на нестопанските дејности, ќе настане поинтензивно продуктивно ангажирање на работниот потенцијал.

Во поглед на развојот на одделните стопански активности треба да се каже и тоа дека во планскиот период се очекува натамошно реструктурирање на земјоделската, обработливата и ораничната површина и на добиточниот фонд кон поинтензивна и високодоходна структура на земјоделското производство, усогласена со компаративните предности на подрачјето и структурата на потрошувачката.

Се јавува и потребата од натамошно ограничување на можностите за уситнување и распарчување на земјишниот посед кај производствените субјекти во индивидуалните земјоделства.

Битно е спроведување и на хоризонтална (гранска интеграција) во земјоделството (на подрачјето од општината и вон неа) што треба да овозможи поврзување и соработка меѓу производствените субјекти од општествениот и приватниот сектор и успешно организирање на земјоделското производство.

Оживотворувањето на горните претпоставки за развој на земјоделството е предуслов за изградба на неопходната економска инфраструктура, потоа на преработувачки и сместуивачки капацитети кои позитивно ќе влијаат врз акупната стоковна продукција.

Во поглед развојот на сточарството треба да дојде до значително зголемување на бројот на добитокот во 2010 година (говеда, овци, свињи и живина),при што ќе дојде до зголемување на производство на месо, млеко, волна и т.н.Тоа ќе се овозможи со ангажирање на простор (надвор од границите на градежниот опфат) исклучиво за фарми. Тоа се Кп 2227 и Кп 1919. На овие простори потребно е и да се предвиди простор за закопување на мртов добиток.

3.6. ДОМУВАЊЕ

Станбени потреби и предвидувања до 2010^{та} год.

Станбените потреби до крајот на планираниот период ќе зависи од:

- Сегашните станбени потреби т.е. од постојната диференција помеѓу бројот на домаќинствата и бројот на становите;
- Од станбената политика што се сака да се постигне на релацијата домаќинства-станови;
- Од измената на структурата на домаќинствата односно од порастот на бројот на домаќинствата;
- Од интензитет на замената на дотрајалите односно субстандардни станови, и т.н.

Диференцијата помеѓу бројот на домаќинствата и бројот на становите во населбата Муртино, според спроведената анкета (август 1997 г.) изнесува 23 станови повеќе отколку што изнесуваше бројот на домаќинствата затекнати на денот на спроведувањето на анкетата.

Од ова може да се заклучи дека 23 домаќинства се наоѓаат на привремена работа во странство или во други општини, од што произлегува дека во моментот на анкетањето секое домаќинство располага со сопствен стан.

Потребите од станови за идните домаќинства на крајот од 2010^{та} година ќе изнесува $(2514-2223) : 4,5 = 64,6$ стана (65 стана) или просечно годишно за наредните 10 години треба да се градат по 6 стана.

Притоа се поаѓа од просечната големина на стандард од 20 м^2 корисна површина по жител, па се добива просечна големина на стан од $4,5 \times 20 = 90 \text{ м}^2$.

Вкупната корисна станбена површина за идните новоформирани домаќинства во планскиот период ќе изнесува:

$$6,5 \text{ стана} \times 90 \text{ м}^2 = 5850 \text{ м}^2 \text{ корисна станбена површина}$$

Севкупната корисна станбена површина на крајот од 2010^{та} година во населбата ќе изнесува $2514 \times 20 \text{ м}^2 = 50.280 \text{ м}^2$ со вкупен број на станбени единици $(2514 : 4,5) = 547$ стана.

На подрачјето од постојната станбена територија во населбата Муртино на која ќе се вршат делимични и целосни реконструкции на станови и станбени згради, неопходно ќе биде доопремување на земјиштето со комунални објекти и инсталации заради подобрувањето и на станбениот стандард и воопшто на животниот стандард на жителите.

Дистрибуција на населението во станбената територија .

- За дистрибуцијата на населението односно организацијата на становањето во идната станбена територија појдовни беа следните критериуми:

- Обезбедување на што подобро функционирање на идниот сообраќаен систем во населбата;

- Почитување на поволните природни фактори а во корелација со барањата за рационални вложувања во комуналната инфраструктура и без нарушување на еколошките взаемности на подрачјето и неговото опкружување.

- Максимално можно и разумно почитување на наследството и сопственоста во изградениот простор;

- Вметнување на нови централни содржини односно докомплетирање на постојните изградени делови со неопходните пратечки функции.

Спазувајќи ги изнесените критериуми произлегува дека проширувањата на постојната станбена територија ќе се изврши кон север и северозапад и кон југ и југозапад.

Во претходната постапка при анализирањата на постојната состојба беше констатирано дека во постојната станбена територија со бруто густина на населеност од 30 жители на хектар постојат извесни резерви од слободни неизградени површини (помеѓу поедините постојани групации на станбени згради) кои не се рационално искористени. Имајќи го предвид овој момент од една страна и од друга страна потребата за заштита на плодните земјоделски површини, произлезе конкретното определување, 80% од потребите за проширување на станбената територија да се изврши на нови терени, додека 20% на расположивите слободни - неизградени површини внатре во постојната станбена територија како и замена на супстандардните станови, (бидејќи Муртино спаѓа во густо населените места).

Или при заокружена густина на населеност од околу 30 жител на 1 ха и за сместување на новоочекуваниот контингент од (2514 - 2223) = 291 жител произлегува потребата за освојување на нова станбена територија од $291 \times 1200 \text{ m}^2 \times 0,80 = 279360 \text{ m}^2$ или 27,9 ха

На оваа површина ќе треба да се придодаде потребната површина за вметнување на нови централни содржини за докомплетирање на постојната станбена територија како и потребната површина за проширувањето на уличната мрежа во границите на новопредложениот урбан зафат на населбата.

Анализирајќи ја постојната состојба во однос на големина на парцелите во населбата Муртино и врз основа на анализата за начинот на живеење и работење на населението дојдовме до сознание дека во селото живеат претежно земјоделски производители. Во селото има и сточари.

Имајќи го во предвид наведеното, во зависност од различната категорија на населението во населбата во иднина ќе бидат застапени три вида на парцели:

- парцели за домување - многу мал број;
- парцели на земјоделски производители;
- парцели на производители со мешовита дејност (други стопански активности) а само делумно занимање со земјоделие.

Парцели за домување:

Ваквите парцели со површина од 500 m^2 кои се исклучиво за домување се предвидуваат во западниот дел на населбата каде имаме проширување на

опфатот и кои моментално имаат статус на бесправно изградени објекти, а тие се многу малку во однос на другите.

Парцели на земјоделски производители

На овој тип на парцели ќе живеат и стопанисуваат исклучиво земјоделски производители.

Анализата на постојните парцели покажува дека организацијата на истите е заснована на принцип на мешовито производство при што во економскиот дел од парцелата се среќаваат повеќе функции но во помал обем како што се: штала за крупен добиток, свињи, живина а во поедини парцели и овци, складиште за сточна храна, остава за храна, шупа, настрешница за возила, амбар и сл.

Во иднина ваквиот начин за организација на парцелата, како за новите така и за постојните, ќе прерасне во парцели за специјализирано удружени производители.

Во економскиот дел од овие видови на парцели ќе има една основна зграда (овчарник, штала за крупен добиток за тов, за свињи за живинарник, производство на јајца или тов на пилиња и сл.) со сите пратечки објекти.

На овој тип на парцели покрај стопанската активност и чување на земјоделските производи, нивна преработка, чување на стока и.т.н., се одвива и основната функција-домување.

Според тоа организацијата на парцелата за идните домакинства ќе бидат составени од три основни дела:

- дел за домување (станбен двор);
- дел за производство (стопански економски двор);
- дел за земјоделие (градинарство, овоштарство).

Големината на парцелите на земјоделските производители ќе биде во зависност од просторните можности и ќе се движи во граници од 1200-2000 м² каде што економскиот двор ќе зафаќа најголемиот дел од парцелата 600-1000 м², станбениот дел 300-500 м² а градинарството и овоштарството не повеќе од 500 м².

Покрај вкупната површина на парцелата, значајни се и многу битни и димензиите на парцелите. За овој тип на парцели се препорачува да уличниот фронт на парцелата не биде помал од 20 м, а не поголем од 30 м, при што станбениот фронт да биде со димензии 17-27 м. Останатите 3 метри ќе бидат економски влез за економскиот двор кој во организацијата на парцелата се навоѓа во внатрешниот дел односно зад станбениот двор што се оденсува до длабочината на парцелата, истата ќе биде во зависност од пропишаната вкупна површина на парцелата.

Парцела со мешовита дејност

На овој тип на парцела ќе живеат семејства чија основна дејност не е земјоделство, туку се занимаваат и со други дејности а со земјоделие се

занимаваат само делумно. Поради тоа овие парцели ќе имаат помалку развиен економски двор во кој ќе се сретнат повеќе функции но во помал обим (една до две крави, живина една до две свињи) и сето тоа само за задоволување на своите лични потреби.

Во така организираните парцели станбениот двор ќе зафаќа најголема површина од 300-500 м², економскиот двор од 200-300 м² додека делото за овоштарство и градинарство да не биде поголем од 400 м². Или севкупно ваква парцела ќе биде со површина од 900-1200 м².

Што се однесува до димензиите на овој тип на парцели, за правилно организирање на истите, се препорачува уличниот фронт да се движи од 18-22 метри каде што станбениот двор ќе зафаќа 15-19 метри, а останатите 3 метри ќе претставуваат пристап за економски влез, влез во економскиот двор.

3.7. ОБЈЕКТИ И ПОВРШИНИ ОД ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД И ДРУГИ ЈАВНИ ФУНКЦИИ

Некои од битните програмски елементи и потреби на капацитетите од општествениот стандард се презентирани во поглавието 3.2. но и покрај тоа овде ќе бидат уште еднаш потенцирани.

Општествено-економскиот развој и урбанизацијата во иднина ќе предизвикаат големи промени во начинот на живеењето.

Во принцип промените во нашето време се предизвикани од современата техника, технологија и компјутеризација со интернет, но во нивниот спој тие влијаат и врз сите свери на човековиот живот - економска, општествена, политичка, морална и др.

Идниот развој на предметното подрачје, ќе овозможи извесен број на занимања, поголема вработеност, образование, разновидна културна и друга забава.

Обемот и квалитетот на објектите од општествен стандард треба да ги задоволуваат не само тековните потреби, туку и да повлечат нови активности и да создадат база за сигурен економски раст.

Најбитните промени, кои ќе имаат влијание врз дефинирањето на видот, карактерот и капацитетот на објектите од општествен стандард во населбата и општината Муртино се следните:

- намалување на работното време, а со тоа зголемување на потребите на населението за разновидна и квалитетна просторна, културна и забавна дејност;
- населението поголемиот дел од времето ќе го поминува на работа, во школо, во општествените објекти, во забава или општествени активности;
- општествените служби, сервиси, ќе бидат повеќе ангажирани вообавување на некои функции во семејството (подготовка на храна, одржувањето на становите и др.). Дел од грижата за децата ќе им биде доверена на општествените установи; -

ќе се зголеми општествената грижа за сочувување на физичкото и менталното здравје на населението и т.н.

При планирањето на објектите на образованието и воспитувањето покрај горенаведените влијанија, треба да се респектираат и промените во системот на населението и образованието, во функција на училиштето.

Во идниот период се очекува да се создадат подобри материјални услови и за развој на културата, здравствената заштита, социјалната грижа, физичката култура и др. Врз основа на сите тие претпоставки се презентираат најважните програмски елементи за развојот на овие дејности:

Предшколски установи

За потребите на жителите од населбата Муртино, и за жителите од општината постои детска установа за престој на предшколски деца со капацитет од 80 деца. Истата е лоцирана централно во населбата и е во добра состојба.

Вкупната корисна површина ќе изнесува $50 \times 7 \text{ м}^2 = 350 \text{ м}^2$ и површина под земјиште 2100 м^2 . Ваквата квадратура за споменатата содржина одговара на прописите за вакви објекти.

Бројот на опфатените деца е 25% од вкупниот број на деца со старост од 0-6 год. возраст кој изнесува 207, а со прирастот ќе бидат 217 деца.

Просвета

Во населбата Муртино постои едно основно училиште и тоа: ОУ "Јосип Броз Тито" со бруто површина од 1068 м^2 , а нето 760 м^2 . Истото се состои од стар дел и нов дел - доградба. Во овој објект моментално се образуваат 379 ученици во 17 паралелки и има 30 вработени.

Во склоп на парцелата на училиштето може да се изврши проширување на истото, како и уредување на постоечките спортски терени. Целата парцела изнесува 0,96 ха, а во неа се наоѓа и еден руиниран објект кој се реконструкција и дефинирање на парцелата истиот може да добие друга намена, што не би ја попречили функцијата на училиштето.

Објекти на масивна културно - просветна дејност

Во рамките на културно-просветната дејност дефинираните потреби се изразени преку еден објект дом на културата во кој се искористени просториите за повеќе намени, како што се: кино сала, библиотека со 6500 книги вкупен книжен фонд. Истиот објект е изграден од 1948 год. и е доста оштетен, со негова реконструкција ќе се добијат подобри услови и за други активности.

Објектот зафаќа бруто површина од 3300 м^2 .

Управно - административни функции

Во доменот на управно административните функции, потребите се изразени со совет и градоначалник на општината. Моментално тие се сместени во објект кој им е доделен на користење и кој е во средно добра состојба.

За потребите на СО Муртино, во новиот ГУП, се предвидува да се адаптира стар објект кој се наоѓа во непосредна близина на училиштето. Истиот може да се реновира, да се одреди граница на парцела и да се користи за оваа намена.

Во населбата Муртино не постои станица на полиција но се користи постоечката станица во Банско, која е одалечена 5 км. од Муртино.

Месна канцеларија и пошта имаат нов приземен објект.

Здравствени објекти

Во населбата Муртино од здравствени објекти постои Здравствен дом со 6 вработени и истиот зафаќа бруто површина од 2000 м². Во склоп на истата постои стоматолошка амбуланта и аптека. Во Муртино има и приватна стоматолошка ординација со бруто површина од 1200 м².

Здравствени амбуланти не постојат во други населени места од општината.

Населението од останатите катастарски општини за своите здравствени потреби одат во Муртино каде има амбуланта, а за потешки или итни случаи се користи медицинскиот центар во Струмица.

Спорт и рекреација

Во населбата Муртино постои фудбалско игралиште кое со новиот ГУП се пренаменува во терени за мали спортови, а со истиот план се предвидува ново фудбалско игралиште како и спортска сала во јужниот дел на населбата во површина на локацијата од 4,1 ха.

Зелени површини

Во населбата Муртино многу малку се застапени зелените површини и тоа исклучиво во индивидуалните парцели и тоа како овошни градини, зеленчукови градини и сл.

Со новиот ГУП се предвидува озеленување на поголеми површини и тоа: како заштитни појаси меѓу одредени зони, парковски површини на слободни површини и во склоп на парцелите за новите објекти.

Заради ова и вкупната површина на зеленило од 3,1 ха се зголемува на 5,2ха што ќе ги подобрат микроклиматските услови во населбата.

Гробишта

Во населбата постојат православни и протестантски гробишта кои влегуваат во новиот урбан опфат. Истите се наоѓаат на источната страна од населбата. Православните гробишта према потребите се прошируваат така што вкупната површина ќе биде 1,18 ха, а на протестанските ќе остане истата 0,28 ха.

Во населбата има православна црква со 0,2 ха површина и протестантска црква со 0,1 ха.

Депонија

Депонијата е лоцирана на јужниот дел надвор од опфатот на населбата. Инаку овде исфрлањето на сметот се врши организирано со трактори, но во

наредниот период треба да се превземат мерки да исфрлувањето на сметот се врши со специјални возила.

Оваа локација гледано према ружата на ветрови одговара за оваа намена, и ќе биде од времен карактер, бидејќи овој проблем на складирање на смет ќе се решава на ниво на Република Македонија. Ангажирана локација за депонија е Кп бр ____.

3.8. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Функционирањето на една Општина или населба воглавно би зависела од функционирањето и покриеноста со инфраструктура на подрачјето на населбата или општината. Од инфраструктурата би зависело обезбедувањето на рационална територијална интеграција на стопанството која не е можна без современа Сообраќајна Водостопанска и преносна енергетска мрежа.

Второ да се обезбеди квалитативно и квантитативно поврзување на општината со пошироките простори и нејзиното вклучување во соодветните системи на Републиката. Трето, да се обезбеди поврзување, рационално-економско активирање и снабдување на сите делови во општината и во склоп на населбата Муртино да бидат соодветно третирани сообраќајната, водоводната, канализационата, електрична и ПТТ мрежата со сите потребни технички параметри за идниот развој на населбата.

Со настанатите општествено политички промени во Републиката неминовни се промени во сообраќајната инфраструктура. Во тек е изработка на просторен план на Републиката и се очекуваат битни структурни и квантитативни трансформации.

Според анализите и прогнозните предвидувања за градот Струмица и останатите 5 новоформирани општини на територијата на Општина Струмица. Сообраќајните врски со своето непосредно и широко опкружување ќе ги остварува преку постојниот магистрален патен правец М-6 кон Радовиш и Штип, односно кон соседна република Бугарија и преку патниот правец Р-604 Струмица-Валандово-Автопат што според вообичаените критериуми се предлага да се прекатегоризира од регионален во магистрален.

Впрочем овој патен правец во повеќето плански документи, просторни и урбанистички планови, е поместен во редот на магистрални патишта. За таа цел потребно е Општината Струмица па сега и другите Општини како Ново Село низ чија територија и ќе минува овој правец да покренат званична процедура со барање до Собранието на Република Македонија за изменување и дополнување на одлуката за утврдување на магистралните и регионалните патишта во Република Македонија (Сл.весник на Р.Македонија број 54/94) со предлог за прекатегоризација на регионалниот пат Р-604 во магистрален.

Покрај наведените магистрални патишта Струмица-Ново Село и останатите општини кон Берово ќе бидат поврзани со регионалниот пат Р-523, Ново Село кон Коњарево и Банско Куклиш со патот Р-605 и кон Рич со патот Р-602.

Аеродромот за товарен сообраќај според студијата за развој на воздушниот сообраќај на Македонија треба да се лоцира северо источно од Струмица на просторот помеѓу с.Василево и с. Петралинци. Во почетокот, има економска оправданост за изградба на аеродром за превоз на земјоделски производи, а

подоцна кога ќе се створат соодветни услови овој аеродром може да се опреми за јавен превоз на патници и стока.

Сообраќајна инфраструктура

Со изработката на овој ГУП проекцијата за развојот на населбата Муртино ќе се предвиди проширување на уличната мрежа, по ДУП и други зони ново предвидени на урбаниот зафат за потребите на развојот на населбата во 2010 год. Размислувањето за една ваква солуција произлегува од големата заинтересираност на жителите од населбата за градба и прогнозите за развојот на општината.

Сообраќајниот профил на влезната сообраќајница т.е. постојаниот локален пат кој минува низ самата населба се планира како собирна улица со коловоз мин. 2 x 3,25 м и тротоари од двете страни со ш=1,5 м или профил од 9,5 м се разбира од теренските услови и поголем профил во колку истите тоа го дозволуваат, незаборавајќи дека овој пат во улога сега на локален пат минува низ веќе изграден дел од населбата, и сообраќајното оптеретување е големо.

На оваа улица во понатамошното детално планирање треба да се води сметка за санација и регулација на постојните канали - вади за одвод на атмосферската вода од селото во моноспитски канал.

Ова одлука произлегува од значењето и функцијата на оваа сообраќајница која минува низ самата населба и претставува колекторска улица за сообраќајна врска кон с.Робово и М-6 кој и кон Банско т.е. регионален пат Р-604.

Сообраќајните улици во населбата се предвидуваат со коловоз од 6,0 м и 2 x 1,5 м тротоар или вкупен профил од 9 м како сервисни и коловоз со профил 5,50 м и 2 x 1,5 тротари во функција на станбени улици.

Сите останати позначајни патни правци кои ја поврзуваат населбата Муртино со соседните населби во Општината или со населби од другите општини се планират со широчина на коловоз од 5,0 м и 2 x 1,0 м банкини.

Со вака усвоени профили на колекторски сервисни и станбени улици во населбата би се створиле услови за привремено подолжно паркирање на истите. Поголеми паркинг простори би се резервирале и предвиделе во зоните на спортско рекреативниот центар на населбата, кај зградата на Советот на Општината и училиштето и се разбира во локациите на стопанските капацитети и поголеми угостителски објекти во населбата.

За потребите на автобускиот меѓумесен сообраќај во централното подрачје предвидена е локација за Автобуска постојка. Вкупната површина под улици, тротоари и паркинзи, изнесува 10,00 ха.

Во самата населба постои и бензинска станица со резервоар од 60 тони и склад за течни горива на "Макпетрол" со капацитет од 600 тони.

Планираниот степен на моторизација во рамките на Општината ќе изнесува 4-5 жители на едно возило, додека во самата населба ќе изнесува околу 4 жители на едно возило, што би значело секое семејство по едно возило.

Водостопанска инфраструктура

Во идниот период до 2010 год. за решавање на проблемот со водоснабдување на населбата Муртино треба да се преземат активности околу реализација на Главниот проект за водоснабдување на Муртино и с.Сачево кој веќе е изготвен. Според истиот се предвидуваат бушени бунари во подножието на планината Беласица на локација помеѓу селата Свидовица и Банско. Зафатената количина на вода со потисен цевовод $L = 376.90$ м и ДН 160 мм ќе се доведе до резервоар од 600 м^3 од каде доведен цевовод со $L = 2403$ м и ДН 225 мм водата ќе ја доведе во непосредна близина на населбата Муртино.

Од предвидените две разделни шахти ќе се изврши поврзување на доводот со предвидената водоводна мрежа за селото (ПВЦ ДН63,75,90,110,140 мм). Од втората разделна шахта ќе се оддели крак кон с.Сачево. Водоснабдувањето на Муртино и Сачево на потезот од резервоарот до селата ќе се врши по гравитачен пат. Поради поголемите количини на железо и манган и во овие предвидени зафати (бунари) според Главниот проект предвидени се филтри за обезжелезување на водата. Вкупно во Муртино предвидена е водоводна мрежа со должина од околу 5.7 км. Освен проектираната водоводна мрежа во иднина со ширењето на селото ќе биде потребно и проширување на водоводната мрежа во должина од околу 1.5 км.

Канализациона мрежа

Поради непостоењето на канализација (фекална и атмосферска) со предметниот урбанистички план се предвидува изведба на канализациона мрежа преку целокупната територија на населбата Муртино која ќе ја опфати како станбената и работната зона така и сите други содржини. Предвидено е фекалната канализација да биде во должина од околу 12 км. Истата ќе го зафаќа целиот урбанистички опфат и е предвидено да биде со профил ф200 мм низ селото , а на излез од селото со профил ф250 мм и ф300 мм.

Атмосферската канализација ќе биде со приближна должина од 2км. Зафатените атмосферски води ќе се испуштаат на неколку места во двата постоечки отворени канали, а преку нив одведени во Моноспитскиот канал кој поминува во непосредна близина на Муртино од неговата јужна страна. Пречистителна станица се предвидува југоисточно од населбата покрај Моноспитовски канал надвор од опфатот Кп бр. _____ мин 300 м од опфатот.

Енергетска инфраструктура

Со развојот на општината Муртино до 2010 год. со зголемување на бројот на жителите и изградбата на неколку помали стопански и нестопански објекти, ќе дојде до зголемена потрошувачна на ел.енергија.

Затоа се предвидува изградба на нови ТС10/0.4кV (ТС-5, ТС-6 и ТС-7) со трансформатор со снага од 250кVA.

Водењето на енергетските водови од НН мрежа во Муртино ќе биде воздушно во согласност со ЈП "Електростопанство на Македонија" Подружница

Струмица на дрвени импрегнирани столбови према потребите, а на магистралните водови се предвидува замена на дрвените со бетонски столбови.

Енергетскиот потенцијал во Општината разгледувајќи ги сите енергетски ресурси е следниот:

Хидроенергетскиот потенцијал во оваа општина е мал и затоа не се предвидува искористување на овој потенцијал за производство на ел. енергија.

Јаглен, нуклеарни сировини, ветер, течни горива и гасови како енергетски ресурси на територијата на Општината не се користат и не се откриени локалитети на овие ресурси во големи количества за производство на електрична енергија.

- Комуникациска инфраструктура

Со развојот на општината Муртино до 2010 год. со зголемување на бр. на жителите и изградбата на многу стопански и нестопански објекти ќе се јави потреба од поголем поштенски и телефонски сообраќај.

Бидејќи сегашната РСУ Муртино нема задоволителен капацитет се предвидува нејзино проширување на 910 броја која ќе ги опслужува и селата: Муртино, Моноспитово и Сачево.

Следејќи ги светските трендови, телефонскиот сообраќај ги нуди и новите видови на услуги: МАКПАК, ИНТЕРНЕТ, МОБИМАК со што се добива побрз, поквалитетен и поекономичен пренос на податоци.

Се планира замена на дрвените столбови со бетонски, така од РСУ до столбовите ќе се води подземен телефонски кабел, а до секој претплатник воздушен кабел, со што ќе се добие посигурен телефонски сообраќај.

Поштенскиот сообраќај исто така ќе се модернизира со нови возила и воведување на современа опрема: компјутери со што на жителите ќе им се овозможи побрз, поквалитетен и поекономичен поштенски сообраќај.

ГРАНИЦИ НА ПЛАНИРАН УРБАН ОПФАТ ПО ГУП

Границата на опфатот по ГУП се определува по следниве граници: започнува од јужниот спој на Кп 2285/1 кој од тука скршнува кон северо запад и се движи по северната граница на Моноспитовскиот канал Кп 4068 се до Кп 1336 каде од истата скренува кон истата и се движи северно по границата на Кп 1336, 1334, 1333, 1332, 1109/1/2, 1110, 1111, 1113, 1114 и 1115 и од тука скршнува северно движејќи се по границите западно од Кп 874 од тука скршнува кон исток и се движи северно по границата на Кп 874 и 873 скршнува кон север и се движи западно по границата на Кп 872, 871, 869, 868, 4120, 822 и од средината на Кп 821 скршнува кон запад и се движи северно по границата на Кп 825, 831, 832, 833 и 840 од тука скршнува кон север движејќи се западно по границите на Кп 840, 841 и 842 го сечи патот со Кп 4077 продолжува да се движи исто по Кп 504, 505 и 506 го сечи патот Кп 4076 продолжувајќи по Кп 448 и од тука скршнува кон исток и се движи северно по границите на катастарските Кп 448, 536, 535, 533/1, 531, 528, 526, 559, 556, 566 и 554, го сечи патот Кп 4075 скршнува кон југ и продолжува да се движи по северната граница на Кп 570, 571, 576, 577, 578 и скршнува кон југоисточно по границата на Кп 578 и 574 и од тука скршнува кон исток и се движи северно по границите на Кп 596, 600, 601 и 4774 го сечи патот со Кп 4774 движејќи се по границата северно од Кп

4355, 4356 и од тука скршнува кон југ се движи источно по границите на Кп 4356, 4357, 4358, 4359 и 4363 и од тука скршнува кон исток се движи северно по границата на Кп 820 и од неа пак скренува кон север се движи источно по границите на Кп 819, 818 и од тука скршнува кон исток го сечи патот Кп 816 движејќи се северно по границата на Кп 805 од истата скренува кон југ и се движи источно по границите на Кп 805, 801 и 798 го сечи патот Кп 4072 продолжува да се движи источно по границата на патот Кп 893 се до Кп 895 од каде скршнува кон запад и го сечи патот Кп 893 движејќи се јужно по границата Кп 895 и од неа скренува кон север движејќи се западно по границата на Кп 885 скршнува западно и се движисеверно по границите на Кп 884 и 883 од неа скршнува кон југ и се движи источно по границите на Кп 4365, 4366, 4370, 4371 и 4372 скршнува кон исток и се движи северно по границите на Кп 4472, 4473, 4476, 4479 и 4480 го сечи патот Кп 1893 скршнува кон југ и се движи источно по границите на Кп 893 и 912 го сечи патот Кп 914 и продолжува исто по Кп 1083 го сечи патот Кп 1058 продолжувајќи исто по Кп 2427 и од неа скршнува источно движејќи се северно по границата на патот Кп 4083 се до Кп 2430 и од тука скршнува кон југ го сечи патот Кп 4083 и продолжува да се движи источно по границите на Кп 2407, 2408, 2409, 2410, 2413, 2418, 2419 и 2422 и од тука скренува кон исток се движи северно по границите на Кп 2385, 2384, 2383/1, 2624 скршнува кон југ се движ источно по границите на Кп 2624 и 2625 сечејќиго патот со Кп 484 излегува на мостот и скршнува кон запад се движи северно по границите на Моноспитовскиот канал со Кп 4068 скршнува кон југ го сечи каналот и продолжува да се движи источно по границата на Кп 2805 го сечи патот со Кп 2807 и Кп 2808 скршнува кон запад движејќи се северно по границите на Кп 3018, 3017, 3015, 2997, 2996 го сечи патот Кп 409 продолжува да се движи исто по Кп 2820, 2822 и 2823 го сечи патот Кп 2812 скренува кон север движејќи се источно оди по границата на Кп 2810 од истата скршнува кон запад и се движи јужно по границите на Моноспитовскиот канал со Кп 4068 се до Кп 2816 и од тука скренува кон север го сечи Моноспитовски канал со Кп 4068 и продолжува да се движи источно по границите на Кп 2322, 2333 се до Кп 23237 и од неа скршнува кон запад се движи северно по границите на Кп 2327, 2326 и 2325 од тука скршнува кон север и се движи источно по границите на Кп 4669, 4671, 4672 и од неа скренува кон запад се движи северно по границата на Кп 4672 го сечи водотекот Кп 4773 продолжува исто кон Кп 4688 и од неа скренува кон југ и се движи источно по границите на Кп 4689, 4693, 4694, 4695/1, 4702 и 4703 и од неа скршнува кон запад и се движи северно по границите на Кп 2293, 2292 и 2287 скршнува кон југ и се движи источно по границите на Кп 2285/2 и 2285/1 и тука завршува, од каде почнува границата на опфатот по ГУП за општина Муртино.

- Биланс на површините во планирана територија

1. Домување.....	=99,29 ха	-80,72%
(брuto станбена површина)		
- Нето станбена територија.....	= 87 ха	
- Сите улици.....	= 10,22 ха	
- Основно образование.....	= 1,17 ха	
- Здравство.....	= 0,32 ха	
- Поранешни водени текови (каналы).....	= 0,30 ха	
- Други функции.....	= 0,28 ха	
(месна канцеларија, објекти од културно просветна активност, пошта, трговско угостителски објекти и др.)		
2. Работа.....	= 10,88ха	- 8,85%
(работилници, сервиси, мало стопанство, индустрија, земјоделска аптека, станица за откуп)		
3. Спорт и рекреација.....	= 4,10ха	- 3,33%
4. Зеленило и канали.....	= 6,96ха	- 5,66%
5. Верски објекти.....	= 1,76ха	- 1,43%
- христијанска црква.....	= 0,20 ха	
- протестантска црква.....	= 0,10 ха	
- христијански гробишта.....	= 1,18 ха	
- протестантски гробишта.....	= 0,28 ха	

Вкупно во границите на урбаниот опфат: = 123,00ха - 100 %

МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ПРИРОДАТА

Промените што човекот ги предизвикува во природата со искористувањето, осиромашувањето и уништувањето на голем број природни богатства и низа билошки видови значајни за научните, културните, просветните, здравствените и туристичко-рекреативните потреби на општеството, го стави човештвото пред својот најголем испит во историјата, за заштитата на својата животна средина.

Научниците предупредуваат дека човештвото доколку и го избегне ризикот од разурнувањето на земјата во евентуалната термонуклеарна или неутронска војна, може, менувајќи го нејзиното лице да стане соучесник на процесот кој ќе има исто такви судобносни последици. Збор е за се поголемото уништување на земјината површина, водата и воздухот.

Затоа, станува неопходно превземањето на итни мерки пред него што процесот на загадувањето на земјата, водата и воздухот, растројувањето на природата, пореметувањето на еколошката рамнотежа, ерозијата на почвите, уништувањето на шумите, натрупувањето на техничките, хемиските и радиоактивните отпадоци како и зголемувањето на бучавата, стане неповратно.

Можеби човештвото сега го прави чекорот што може да се спореди со оној што го направил пред околу 5 милиони години, кога почнал да живее во заедница и социјално организиран, без кое што ние неговите потомци не ќе можеме да преживееме.

Ова е време кога би морале да ги утврдиме нашите ресурси за да ја заштитиме нашата урбана цивилизација, да ја обезбедиме примарната важност на човекот, неговата слобода, неговиот најширок возможен избор, неговиот пристап до убавото и приликите да се радува и ужива, неговиот нагон за сопствен развој, неговото одговорно делување во општеството и растежот на неговиот внатрешен живот.

Меѓутоа, во овој атомски век кога се остваруваат давнешните соншта за спознаја на физичкиот универзум од планетите и звездите, стените, земјата и морињата, век на билошкиот, хемискиот и технолошкиот прогрес, кога човекот користејќи го богатството и силата на природата заедно со својата надградба стана она што е, загадувањето и уништувањето на животната средина нажалост продолжува интензивно и екстензивно, без доволна свест и соодветна реакција, за да индустријализацијата и урбанизацијата наполно го трансформираат човечкиот живот.

Нашите градови па и поедини помали населби завиткани се во смог, од нив бегаат птиците, во реките исчезнуваат рибите (и тоа од води кои некогаш, не толку одамна беа кристално чисти), ова е аларм кој треба да не стави во готовност и спремност за отпочнување на нова акција.

Загадувањето на нашата животна средина е пред се последица на технички неусовршените индустриски процеси на производство, ложиштата за загревањето на просториите во населбите, автомобилот, отпадните води од индустријата и т.н.

Со секојдневното вдишување на загадениот воздух во населбите човекот станува се помалку отпорен на микроорганизмите кои ги напаѓаат дишните органи и затоа неслучајно заболувањата на дишните органи се најдуваат на врвот на листата на заболувањата кои се јавуваат во градовите. А кога се знае дека меѓу тие болни се повеќе има и деца, тогаш проблемот уште повеќе добива во тежина. Древните мудреци зборувале, „ Воздухот е пасиште на животот“.

Тоа не е далеку од вистината, кога се знае дека во загушлива соба се чувствуваат болки во главата, а додека планинскиот и шумскиот воздух може да лечи и да освежува.

Така, Хипокрит уште во IV век пред нашата ера го препорачувал начелото, „Медикус курат-натура санат“ (лекарот се грижи-природата лечи).

Денес достигнуваме состојба каде што интересот на широк круг научни работници од разни домени е усмерен кон изучувањето на воздушните структури на поголеми пространства, како би се согледале последиците од дејството на современата организација, индустријализација, војната техника, климата и другите чинители и тоа како во загадувањето така и во пречистувањето на воздухот.

Биолозите и епидемиолозите веќе од порано укажуваат на опасностите од отпадните води кои се испуштаат во реките а преку нив во езерата односно во морињата, носејќи со себе се поголеми количини на микроорганизми и бактерии, заради кои се појавуваат разни заразни болести со тенденција за појава на различни епидемии.

Индустриските зони кои, како по правило се во непосреден контакт со земјоделските површини, преку своите технолошки процеси на производство, влијаат врз загадувањето на плодните почви, зголемувајќи ја од ден на ден опасноста врз производството и квалитетот на земјоделските култури.

Ваквите сознанија за можната деградација на амбиентите, загадувањето на просторот и дехуманизацијата на животот на луѓето, треба да не насочат кон разгледувањето на потребата за свесни интенции и интервенции, за етичка еволуција, за успешна организација, за добивање на естетски импресии во секое катче од околината. Од нас се бара да вложиме напори за да ги согледаме потенцијалите на околината и да ја утврдиме човековата кооперација и билошката поврзаност.

Сите овие сознанија за потребата од заштитата и унапредување на животната средина во пошироките рамки треба да ги трансформираме во еден конкретен простор, а тоа е Регионот на Источна Македонија, каде што природата била невероватно издашна и понудила исклучително богатство од природни ресурси врз основа на кои е утврден основниот постулат за идниот стратешки развој на републиката а тоа е:

- Струмичко поле е најголем производител на раноградинарски култури во Р.Македонија што би требало да значи дека постојат сите предуслови за успешно добивање на битката за што поголемо производство на храна и тоа здрава и еколошка храна.

Постои потреба за утврдување на : локацијата на емисиите, квалитетот и квантитетот на загадувачите контролата на загадувачите, влијанието врз

животната средина, усогласеноста со прописите и т.н. а со цел да се дојде до единствен и интегрален пристап за значењето, карактерот и целите на заштитата на животната средина.

Иако во поширокиот Регион на Источна Македонија не се вршат систематски испитувања на загадувањето на сите подрачја, нити се мерат здравствените и економските последици од тоа загадување, вршени се напори за определени мерења на загаденоста на воздухот и водата.

Состојбата на воздухот ја следат Хидрометеоролошкиот завод од Скопје и Републичкиот завод за здравствена заштита.

Резултатите од мерењата ја покажуваат состојбата на воздухот во последните неколку години.

Мерењата се однесуваат на концентрацијата на чад, прашина и сулфур диоксид кои се најкарактеристични загадувачи.

Од досега извршените мерења, произлегува дека концентрацијата на штетните материји во воздухот во поголемиот број случаи има изразито сезонски карактеристики а што е условено од климатската состојба.

Така во топлиот период на годината, кога нема ложење и кога метеоролошките услови се поволни за разнесувањето односно остранувањето на чад, прашина и други штетни елементи во воздух (нема магла, ветерот е со поизразена честина, бројот на ведрите денови е поголем, температурните инверзии се со покусо траење и со помала висина), состојбата е релативно подобра.

Меѓутоа, концентрацијата на штетни материји во воздухот во зимскиот период се зголемува пред сè заради зголемената емисија на чад, прашина и други штетни материји. Така да средните месечни концентрации над дозволеният максимум се јавуваат во месеците: октомври, ноември, декември, јануари, февруари и март.

Општо познато е дека термоелектраните со своите сложени технолошки процеси на производство на електрична енергија претставуваат едни од најголемите и најопасни загадувачи на животната средина.

Ако се знае дека според индикаторите за определување на категориите односно класите на загаденост со билошките и физичко-хемиските промени на квалитетот и количината и составот на механичките примеси се определени четири класи на загадени води, од кои I-та класа ги опфаќаат водите со најмал процент на загаденост, а IV класа со најголем процент на загаденост тогаш практично значи дека тие води се неупотребливи, ни за наводнување ни за рекреација нити за индустријата.

Засега е очигледно дека се касни со изработката на проектите за рекултивација на површините а уште повеќе треба да се чека за да му се поврати првобитниот изглед на уништеното земјиште за да повторно си ја добие својата основна намена.

МЕРКИ ЗА ОТСТРАНУВАЊЕ ИЛИ НАМАЛУВАЊЕ НА ОПАСНОСТИТЕ ОД ЗАГАДУВАЊЕТО НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПОШИРОКИОТ ПРОСТОР

Заштитата и унапредувањето на животната средина претставува една од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија. Со Уставот се гарантира правото на здрава животна средина на секој граѓанин.

Но, исто така се дефинираат правата и обврските на правните и физичките лица. Имено, тие се должни при обавувањето на егзистенционалните дејности и дејствија да преземаат мерки и активности за заштита на животната средина и природата односно тие дејности и дејствија да ги обавуваат на начин кој нема да го нарушува оптималниот квалитет на земјиштето, водите и воздухот, растителниот и животинскиот свет.

За реализација на оваа темелна вредност од уставниот поредок, во идниот развој на овој Регион неопходно е да се превземат следните мерки и активности:

1. Имајќи ги предвид климатско-орографските карактеристики на Струмичка котлина за која се карактеристични чести појави на инверзии пропратени со магли како и ружата на ветерот, се налага потреба од воведување на нови мерни места на кои ќе се регистрираат промените на концентрациите на загадувачките материји.

2. Законот за градба ги обврзува инвеститорите во склоп на техничката документација за изградба на стопански и нестопански објекти да достават елаборати за заштита на животната средина без која неможе да се добие дозвола за градба и за пуштање на изградениот објект во употреба.

Затоа се вршат повеќе анализи и тоа:

- при изборот на локацијата;
- при изработката на идејните проекти и инвестиционите програми и
- при изработката на главните проекти.

Во нашата пракса како по правило се пропуштаат анализите за оптимален избор на локациите и тоа посебно во поглед на утврдувањето на еколошкиот капацитет на животната средина.

ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАСОЛНУВАЊЕ

I ВОВЕД

Во Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл.в. на РМ“ бр.4/96) во член 4, став 2 се вели: „ Со просторното и урбанистичкото планирање се предвидуваат мерки за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени разурнувања, од природни и технолошки разурнувања.

Во согласност со цитираниот закон и договорот за изработка на ГУП за населбата Муртино се изработуваат овие плански мерки за засолнување и се дефинираат условите за изградба на засолништа.

Настанатите општествено-политички и економски промени во периодот после 1990 година ја наметнаа потребата за измени во областа на одбраната и

засолнувањето. Донесени се нови и подзаконски акти со кои начелно се регулира засолнишната проблематика во Република Македонија, а тоа се:

1. Законот за одбрана („Сл.б.на РМ”, бр.8/93);
2. Уредбата за критериумите за засолнување на населението („Сл.в. на РМ” бр.81/92); *и сф. 12, 33*
3. Правилникот за определување на висината на средствата потребни за изградба на засолништа и начинот и рокот на плаќањето односно враќањето на овие средства („Посебен Сл.в. на РМ”, бр.11/93).

Република Македонија со површина од 25.713 км² и државни граници од околу 849 км. кон сите четири соседи, го зафаќа средишниот дел на Балканскиот полуостров. Познато е дека преку Балканскиот полуостров врват два основни правци и тоа: Вардарско-Моравскиот и Панонско-Јадранскиот.

Територијата на нашата држава е во директниот зафат на Вардарско-Моравскиот стратегиски правец, поточно Вардарскиот дел од правецот, што се протега низ нејзиниот средишен дел во насока север-југ, од Куманово до Гевгелија. Овој стратегиски правец е најкратка копнена врска на средна и западна Европа со источниот и југозападниот медитеран и понатаму со Блискиот исток. Овој стратегиски правец има и дваа помошни странични правци и тоа западен преку Пелагониската Котлина кон Градско и источен преку Струмица кон Штип.

II ИЗВОД ОД АНЕКСОТ ЗА ЗАСОЛУВАЊЕ КОН ПРОСТОРИОТ ПЛАН НА ОПШТИНАТА СТРУМИЦА

Во месец Април 1994 год. изработен е „Анекс за засолување” кон просторниот план на Општината Струмица, во натамошниот текст ќе бидат презентирани неколку определби од Анексот за засолнување кон ПП на општината Струмица а кои се однесуваат на општината Муртино (со новата територијална поделба) односно на самата населба Муртино.

Населбата и општината Муртино зафаќа простор во јужниот дел од Струмичка котлина т.е. југоисточен дел од Република Македонија.

Општината и самата населба Муртино го зафаќат делот на помошниот стратегиски правец кој се протега од Штип-Струмица-Ново Село кон Р.Бугарија и во другата насока продолжува кон останатите градови и населби на Републиката т.е. кон Вардарско Моравскиот стратегиски правец, поточно на Варварскиот дел од правецот што се протега низ нејзиниот средишен дел во насока север-југ од Куманово-Гевгелија.

Помошниот стратегиски правец всушност се протега низ Струмичката котлина и претставува простор на директно загрозувани подрачја, погодни за масивна употреба на мотомеханизирани оклопни и десантни сили. Според „Анексот за засолнување” Струмица припаѓа во II степен на загрозуеност, додека нововоформираната општина т.е. населба Муртино спаѓа во зона на низок степен на загрозуеност и повредливост, додека останатите 2 населби припаѓаат во зони на

низок степен на загроеност т.е. и една од нив во незагроената зона, се мисли на Банско во подножјето на Беласица.

Населбата Муртино се наоѓа десно од магистралниот патен правец Струмица-Р.Бугарија и всушност ќе преставува коридор односно простор изложен на напади со конвенционални борбени средства или зона со низок степен на повредливост и загроеност.

- Со синтезата на степенот на загроеност и степенот на повредливост според „Анексот за засолнување“ кон ПП на Општина Струмица се определуваат зоните за непосредна заштита, видот на засолништата и нивните начелни карактеристики. Според овие критериуми населбата и Општината Муртино спаѓа во простори на низок степен на загроени коридори на Републиката.

Ова зона се карактеризира со заштита на населението првенствено со изградба на херметизирани засолништа за заштита од радијација без оглед на намената, со следните карактеристики:

- максимален капацитет на одделно засолниште изнесува 50 засолнишни места,
- обем на заштита минимум 30 КпА;

Исти карактеристики имаат и засолништата со многу мал капацитет (семејни засолништа) овие засолништа задолжително се затвораат со херметички врати и капаи.

Во незагроената зона припаѓа населеното место Банско.

III ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПЛАНСКИТЕ МЕРКИ ЗА ЗАСОЛНУВАЊЕ И УСЛОВИ ЗА ЗАСОЛНИШТА

Во уредбата за критериуми за засолнување на населението (Сл.Весник на РМ.бр.81/92) член 2 алинеа 1, глава 2 Критериуми за обезбедување со објекти за засолнување и членовите од 3 до 24 и глава 5 казни одредби и членовите од 32 до 35 се бришат.

Оваа уредба е донесена со Сл.Весник на РМ пр.12 од Март 1998 год.

Во услови на постоење на објекти за засолнување останува да важи глава 3 критериуми за користење и одржување на објекти за засолнување во мир од истиот закон Сл.Весник бр.81/92.

Постојниот капацитет на простори за засолнување према законот треба задолжително да се користат двоенаменски. Заради тоа истите треба да се дефинирани со својата втора намена, со што би се надолжиле содржините во градот, што би влегло и во Билансите на површини за одредени дејности (простор за складирање, простор за угостителство, простор за просветно културни дејности и сл.).

Во мирни временски услови надлежност на овие простори има и корисникот, но со одредени услови на користење према чл.26,27 и 28 од оваа уредба (Сл.Весник 81/92).

Во воено време со објектите управува Министерството за одбрана на начин што ќе се одреди со Актот согласно член 93 од Законот за одбрана.

Со определбите на ГУП за населбата Муртино која претставува седиште на истоимената општина се предвидува во 2010^{та} година да има 2.514 жители. Бидејќи населението е главна категорија која треба да се заштити во услови на војна,

важно е да се претпостави бројот на потребни засолнишни места за оној дел од населението кој би останал во населбата за време на воените дејства.

Согласно Уредбата за критериумите и начинот на евакуација на луѓето и материјалните добра во случај на непосредна воена опасност и во војна („Сл.в. на СРМ" бр.32/78) на евакуација подлежат следните категории на граѓани:

- деца до 14 години;
- лица постари од 65 години;
- бремени жени и жени кои имаат деца до 7 години;
- инвалиди од прва категорија;
- лица кои се тешко болни и изнемоштени лица;

При евакуацијата приоритет ќе имаат децата до 7 години, па бремените жени и жените кои имаат деца до 7 години, потоа лицата кои се тешко болни и т.н.

Покрај евакуираните, отсутни од местото на живеење би биле лицата распоредени во армијата на Македонија, во единиците и штабовите на Цивилната заштита и оние во придружба на дисперзираните производни капацитети.

Во зависност од големината на населеното место и неговата положба во општината, се проценува дека отсутното население би се движело во рамките од 20%-30% од вкупното присутно население во мирновременски услови.

Препорачливо е да не се смета со максималниот процент на отсутното население. Според „Анексот за засолништа " кон ПП на општината Струмица, каде што населбата Муртино е сместена во зона со низок степен на загроеност и повредливост, се предвидува отсутното население да изнесува околу 25%. Оваа определба целосно се прифаќа и во овие плански мерки за засолнување.

Според тоа при непосредни воени дејства во населбата Муртино треба да се обезбедат засолнишни места за 75% од населението или околу 1885 засолнишни места. Овие засолништа треба да бидат херметизирани за заштита од радијација без оглед на намената со следните карактеристики.

1. Максимален капацитет 50 засолнишни места;
2. Обем на заштита минимум 30 КрА;

Засолните не се сметаат за инвестициони објекти па заради тоа отпаѓа обврската за нивна мирновременска градба. Одлуката за пристапување кон нивна градба во оваа зона се носи во време кога ќе се процени дека има големи изгледи за непосредни воени дејства од страна на непријателот.

Одлуката треба да ја донесе надлежниот орган на власта или командантот на оперативната единица во чија зона на одговорност влегува населбата Муртино.

Исто така надлежниот орган треба да ги определи најпогодните локации за изградба на засолништа што во случајот на населбата Муртино изнесуваат околу (38) со капацитет од по 50 засолнишни места.

До колку за некој инвестиционен објект (зафат) во оваа зона со пресметка се констатира потребата за обезбедување на повеќе од 200 засолнишни места, тогаш тие ќе се планираат и изградат во засолниште за дополнителна заштита, со

поголеми капацитети до 200 засолнишни места, и отпорност од 50 Кра, односно со сите карактеристики за овој вид засолништа.

IV ЗАКЛУЧОК

Населбата Муртино се наоѓа во зафатот на придружниот (помошен) стратегиски правец Струмица-Р.Бугарија погоден за употреба на мотомеханизирани, оклопни и десантни сили. Според „Анексот за засолнување“ кон ПП на општината Струмица-Муртино спаѓа во зона со низок степен на загрозеност и повредливост, третирана во ПП т.е. „Анексот за засолнување“.

Во оваа зона засолнувањето ќе се врши во херметизирани засолништа за заштита од радијација без оглед на намена со следните карактеристики:

- максимален капацитет на одделни засолништа е 200 засолнишни места;
- обем на заштита минимум 30 КпА;

Во Муртино треба да се обезбедат околу 38 локации за засолни со капацитет од по 50 засолнишни места, за да се задоволи потребниот број засолнишни места кој изнесува 1885. Овој број претставува население кој ќе биде присутно во

населбата за време на војна, додека останатите жители од вкупниот број (предвидени со овој ГУП) ќе бидат ангажирани во структурата на одбраната.

Што се однесува за останатите населени места кои припаѓаат на ново формираната општина Муртино, Банско припаѓа во незагрозена зона се мисли на ридско планинските села.

За населени места кои се распоредени во незагрозена зона не се предвидува изградба на засолништа и засолни во мир.

Спорет тоа инвеститорите на објекти што се градат на тој простор не треба да се задолжуваат да градат засолништа ниту ова обврска може да се замени со обврската за плаќање придонес за засолништа.

ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА ОД ПОЖАР

I. ВОВЕД

Согласно член 9 од Законот за заштита од пожари („Сл.в. на СРМ“, бр.43/19), уште во процесот на просторното и урбанистичкото планирање и проектирање се води сметка за заштита од пожари, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случаи на појава на пожари.

Според горе изнесеното во состав на Генералниот урбанистички план за населбата Муртино се изработуваат овие „Плански мерки за заштита од пожар“.

Во населбата Муртино и во околните населени места не постојат испостави на противпожарната единица. Најблиску лоцираната противпожарна единица се најдува во Струмица, која врз основа на претходно добиена согласност од надлежните во Електростопанството на Р.Македонија може да се користи и при гаснење на пожари во населбата Муртино и во останатите населби од општината. Во секој случај според сеуште важечките планови и програми за противпожарна

заштита на овој простор е одговорна противпожарната единица од Струмица, без разлика на новата територијална поделба во државата.

II. ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПЛАНСКИТЕ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА ОД ПОЖАР

Пред да се образложат планските мерки за заштита од пожар сметаме дека е потребно да се елаборираат неколку поими за подобро да се разберат овие плански мерки.

- Под **пожарна точка** - се подразбира голема концентрација на лесно запаливи материји (складови за течни и цврсти горива, бензински пумпи, дрвна индустрија, графичка индустрија, хемиска индустрија и сл.).

- Под **пожарно оптоварување** - се подразбираат сите запаливи материјали кои се наоѓаат на одредено земјиште (конструкции, опрема, мебел, складирани огревни и други запаливи материјали и сл.).

- Според усвоените научни и емпириски критериуми пожарното оптоварување се изразува со вкупното количество на дрво што се наоѓа на едно подрачје изразено во килограми и тоа имајќи во вид дека еден килограм дрво дава калорична вредност од 4.000 к.кал.

- За пожарно оптоварување до 25 кгр. дрво на 1 м² бруто развиена површина се смета дека пожарното оптоварување е мало.

- За 25-50 кгр/м² повредливоста т.е. пожарното оптоварување е средно односно постои можност за појава на поинтензивен пожар.

- За 50 - 100 кгр/м² пожарното оптоварување е зголемено.

- За 100 - 150 кгр/м² пожарното оптоварување е големо.

- За над 150 кгр/м² пожарното оптоварување е многу големо при што се јавуваат катастрофални површински пожари.

- **Противпожарни прегради** - представуваат поголеми неизградени површини, зелени парковски површини (но не и оние кои се засадени претежно со иглолисно зеленило) и пошироките сообраќајници. Противпожарните прегради се во најтесна врска со повредливоста на едно подрачје од пожар, кои директно влијаат на запирање на ширењето на пожарите.

Во населбата Муртино како пожарни точки согласно проекцијата на овој ГУП би се јавил складот за течни горива со капацитет од 600 тони и бензинската помпа со резервоар од 60 тона како и складот за репроматеријали што се сместени на иста локација. Како пожарни точки би се појавиле и сите ново предвидени индустриски објекти и објекти за мало стопанство. Пожарните точки во терминологијата на пожарните професионалци се нарекуваат и критични точки.

Другите површини во населбата како што се становањето, школата, парковските и спортските површини, сточниот пазар и гробиштата се категоризираат како малку пожарно оптоварени, односно се предвидува пожарно оптоварување до 25 кгр./м² дрвна маса.

Како позначајни противпожарни прегради се определуваат сообраќајниците т.е. локалниот пат кој поминува низ населбата за Банско во правецот северо-запад југо-исток и други сообраќајници во населбата, односно населба - земјоделски површини-кон соседните населби. Оваа сообраќајница го дели ткивото на населбата Муртино на два скоро идентични делови по големина.

Сообраќајното решение и начинот на градбата на објектите овозможува пристап на противпожарното возило од повеќе страни. Улиците се со доволни широчини и задоволувачки осовински притисок што овозможува непречено и брзо

движење на противпожарните возила. Времетраењето потребно за пристигање и интервенција на противпожарната единица е различно во зависност дали интервенирала противпожарната единица од градот Струмица. Ако интервенира противпожарната единица од Струмица која е оддалечена од Муртино 25 км. потребното време за интервенција би изнесувало 8 - 12 мин. ако возилото се движи со просечна брзина од 60 км/час.

Водоводната мрежа со (надземни противпожарни хидранти) ќе представува основа за снабдување на противпожарните возила со вода при гасењето на пожарите. Алтернативен снабдител со вода би представувало постоечките канали кои се застапени околу населбата во полето.

III. ЗАКЛУЧОК

Од претходно изнесеното може да се заклучи дека врз основа на проекцијата со овој ГУП и тоа првенствено наменета на површините, сообраќајното решение и системот на градба, при евентуалното појавување на пожар во населбата Муртино, противпожарната интервенција би била брза и ефикасна, додека пак ширењето на пожарите би го спречиле предвидените противпожарни прегради. За оваа констатација придонесува најмногу **малото** пожарно оптеретување од 25 кгр./м² дрвна маса.

ОДРЕДБИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ГЕНЕРАЛНИОТ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ВО НАСЕЛБАТА МУРТИНО

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овие одредби се определуваат условите и мерките за спроведување на определбите на Генералниот урбанистички план (ГУП) на населбата Муртино;

- Се дообјаснуваат некои ставови за чие правилно сваќање и спроведување од текстуалниот и графичкиот дел на планот не можат да се добијат секогаш доволно јасни одговори;

- Се укажува на надлежните органи за понатамошно донесување на акти низ кои ќе бидат поблиску и подетално согледувани и регулирани одделни конкретни зафати во рамките на опфатот на урбаното подрачје на населбата;

- Се утврдуваат глобални насоки за изработка на плановите од понизок ред;

- Овие одредби се применуваат во сите фази на разработка и реализација на ГУП и претставуваат негов составен дел.

Член 2

Начелно, ГУП има посредна примена преку понатамошна изработка и донесување на детални урбанистички планови, урбанистички проекти, разработка на локации и составување на услови за градба, согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање ("Сл.в. на РМ", бр.4/96).

ГУП посредно се применува преку изработка и реализација на главни проекти за улична мрежа, комуналната инфраструктура и други елаборати што произлегуваат како обврска од позитивните законски прописи и овие одредби.

Член 3 ✓

ГУП ќе може непосредно да се применува на станбената градба од било каков вид и од било каков обем, во согласност со законот за просторно и урбанистичко планирање.

Член 4 ✓

Во исклучителни случаи ГУП може непосредно да се применува, т.е. да се составуваат услови за градба без претходно изработен детален урбанистички план, само за стопански објекти во деловите на работната зона за чие нормално одвивање на технолошкиот процес е потребно земјиште од најмалку 0,3 ха (3.000м²).

ГУП ќе се применува директно и во случаи кога тоа е предвидено со Закон.

Во случаи на директна примена на ГУП, инвеститорот е должен претходно да изработи и достави на надлежниот орган на одобрување урбанистички проект, согласно член 32, став 2 од Законот за просторно и урбанистичко планирање.

Член 5

Одделни поими и изрази употребени во ГУП го имаат следното значење:

- **Зона**, е земјиште наменето за функција што се користи од повеќе хомогени корисници, т.е. зона е плурална единица на користење од аспект на намената на површините во рамките на урбаното подрачје. Зоната се состои од повеќе делови, различни по големина, кои имаат а не мораат да имаат директен меѓусебен контакт;

- **Парцела** односно **локација**, е земјиште наменето за користење на еден корисник т.е. парцела (локација) е сингуларна единица на користење од аспект на намената на површините во рамките на урбаното подрачје;

- **Индивидуална станбена зграда**, е постоен или проектиран градежен објект како една градежна целина, со или без анекси, наменет за становање во кој има најмногу 4 станбени единици разместени по вертикала една до друга. Во зависност од соодносот со соседните згради, индивидуалната станбена зграда може да биде: самостојна, залепена со друга зграда; една половина од двојна зграда или во низ со други згради.

- **Колективна станбена зграда**, е постоен или проектиран градежен објект, како една градежна целина наменет за становање во кој има пет или повеќе станбени единици;

- **Граница на урбаното подрачје**, е линија до која се протега изградба или уредување на земјиште за определени намени според ГУП. Оваа граница е еднаква со границата на градежното земјиште и со границата на земјоделското земјиште за кое не е потребна посебна согласност за трајна пренамена на земјоделското земјиште;

- **Етаж**, во смисла на овие одредби, е ниво на објектот т.е. една од рамнините на подните конструкции сватени во вертикална смисла. Така на пример објект кој во висина се состои од приземје и три ката има четири етажи. Објект што има

визба, приземје и два ката исто така има четири етажи, од кои првиот под нивото на околниот терен, а трите се на и над околниот терен. Нивото на кровот или равната кровна конструкција во вид на проодна или непроодна тераса не се сметаат за етажи во колку во нив нема простори за станбена, деловна или друга намена за секојдневно користење;

- **Приземје**, е оној етаж чиј готов под се наоѓа:

- а) во рамнина на околниот терен или уличниот тротоар,
- б) на полнетици над околниот терен или уличниот тротоар до вообичаени висини од околу 1,0 м.
- в) непосредно над визба без оглед дали визбата е целосно или делумно вкопана во теренот.
- г) непосредно над сутеренот.

Одмерувањето на висините од уличниот тротоар се зема во сите оние случаи кога градежната и регулационата линија се изедначени;

- **Визба (земник)**, е оној етаж чиј готов под е повеќе од 1,0 м. вкопан во земја во однос на околниот терен. Ако теренот е во пад, визба е оној етаж во кој најмалку 2/3 (67%) од етажот има под што е вкопан во земја повеќе од 1 метар.

- **Сутерен**, е оној етаж чиј готов под е вкопан најмногу до 1,0 м. во однос на околниот терен или уличниот тротоар. Ако теренот е во пад сутерен е оној етаж во кој најмалку 1/5 (20%) од етажот има под до 1,0 м. вкопан во теренот.

- **Кат (спрат)**, е секој етаж што се наоѓа над приземјето, а не е кров или рамна проодна или непроодна тераса;

- **Поткровје**, простор помеѓу највисоката хоризонтална меѓукатна конструкција и покривот на зградата. Во овој простор е кровната конструкција преку која е поставен покривот на зградата. Освен оваа главна намена поткровјето може да се адаптира или кај новопроектираните објекти да се предвиди за станбена или друга секојдневна намена. Во новопроектираните објекти ако се предвидуваат поткровја тие ќе се сметаат за кат.

- **Мезанин (меѓукат)**, е оној етаж над приземјето или меѓу било кои два ката, што има смалена катна висина и служи за собирање на технички инсталации, вметнување на погонски елементи за технички инсталации и други потреби што се во функција на намената на објектот;

- **Станбена зграда**, е оној постоен или новопроектиран градежен објект во кој целата корисна изградена површина или најмалку 90% од таа површина е наменета за домување;

- **Деловна зграда**, е оној постоен или новопроектиран градежен објект во кој целата корисна изградена површина, или најмалку 90% од таа површина е предвидена за било која намена освен станбената;

- **Станбено-деловна зграда**, е оној постоен или новопроектиран градежен објект во кој најмалку 50% од корисната изградена или проектирана површина е наменета за домување, а помалку од 50% за други намени. Во обратни случаи зградата се смета за деловно-станбена;

- **Доградба**, е онаа градежна интервенција со која се додаваат (дозидуваат) нови делови од една или повеќе страна на постоен објект, т.е. интервенција со која се зголемува површината на основата на градежен постоен објект. Доградениот или доградените делови мораат да претставуваат една функционална целина со постојниот објект;

- **Надградба**, е онаа градежна интервенција со која се надзидува кат над постоен објект. Надградбата може, а не мора, да представува една функционална целина со постојниот објект. Површината над надградениот кад може да биде иста, поголема или помала од површината на постојниот габарит. Надградбата по површина може да биде поголема од постојниот објект само по пат на еркери, а никако со конструктивни столбови одвоени од постојниот објект;

- **Реконструкција**, е онаа градежна интервенција со која се руши постоен градежен објект и на истото место се гради нов, кој може но не мора да биде ист со постојниот;

- **Адаптација**, е онаа градежна интервенција со која се приспособува постоен градежен објект, граден за една намена да може да одговара за иста или за друга намена во колку таквата интервенција не се одразува на промената на

надворешноста на објектот т.е. фасадите. При адаптацијата основниот конструктивен систем на објектот останува непроменет;

- **Бруто густина на населеност** - е односот меѓу вкупниот број на жители и површината на опфатот на урбаното подрачје, и се искажува преку жители на 1 хектар (ж/ха).

- **Нето густина на населеност** - е односот помеѓу вкупниот број на жители и површината на станбената зона и се искажува исто така со ж/ха.

II. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

1. СТАНБЕНА ЗОНА И ДОМУВАЊЕ

Член 6

Основен а воедно и најдоминантен вид на градба во станбената зона се станбените згради.

- Во зависност од бројот на становите, станбените згради можат да бидат индивидуални или колективни.

- Според преовладувачката намена станбените згради можат да бидат: чисто-станбени, станбено-деловни или деловно-станбени.

Член 7

Во станбената зона да се предвидат и градат објекти исклучиво за нестанбена намена, првенствено оние што се комплементарни на становањето (за школство, примарна здравствена заштита, предшколска дејност, спортско-рекреативни дејности и сл.).

Член 8

Во станбената зона можна е градба на објекти со нестанбена намена со пошироко значење и тоа од областа на образованието, културата, трговијата, угостителството, управата, администрација и др. под услови што ќе произлегуваат од ДУП за соодветниот простор.

Член 9

Пренамената на постојните станбени објекти за нестанбена намена во станбената зона ќе биде дозволена во сите оние случаи што не ќе бидат во спротивност на член 7 и член 8 од овие одредби.

Член 10

Нето густина во станбената зона на ниво на ГУП, при изработката на ДУП претставува бруто густина на населеност во однос на вкупната земјишна површина за која се изработува ДУП.

Член 11

- Во ДУП за делови од станбената зона, со нивните одредби за спроведување попрецизно ќе се обработат условите за реконструкција, доградба, надградба и адаптации на постојните објекти, како и лоцирање на нови.

- Со одредбите за спроведување на ДУП, попрецизно ќе се определат висинските коти на подовите од приземјата на новопредвидените објекти и оние предвидени за реконструкција, односите кон соседите, условите за градба на поткровја и други услови со кои ќе се избегнат битни нарушувања на квалитетот на живеење и користење на постојните објекти.

Член 12

- При оценувањето дали со некоја новопредвидена градежна интервенција се врши битно нарушување на условите за живеење во постојните објекти се тргнува од следните начелни права:

- Право на сонце

- Право на непречено владение со имотот

- Според правото начело ни една градежна интервенција во постојните изградени делови на станбената зона, не смее да го намали времето за осончување на ни една од фасадите на околните објекти во време на зимскиот солстициј во споредба со постојната состојба, ако на фасадите има прозорци.

- Според второт начело треба да се почитува принципот секоја новопредвидена зграда да биде лоцирана на една парцела и да има директен контакт со јавна сообраќајна површина т.е. до максимална можна мера да се избегнуваат службености во располагањето со имотот.

- Наведените ограничувања не се однесуваат на постојните стекнати односи ни на новопроектираните комплекси на неизградени површини, т.е. онаму каде нема постојни објекти па според тоа и не постои опасност за нарушување на условите за живеење. Во тие случаи меродавни се концепциите на урбанистичките решенија и диспозицијата на објектите дадени во нив.

Член 13

- Организација на станбена зона

Во зоната на домување се разликуваат два вида на парцели:

- парцели на земјоделски производители и
- парцели на домаќинства со мешовита дејност

Во парцелите на земјоделските производители ќе живее и стопанисува население на кое главна дејност им е земјоделие.

Големината на парцелите ќе се движи во граница од 1000-2000 м² а ќе бидат составени од три основни дела:

- станбен двор од 300-500 м²
- економски двор од 500-1000 м²
- дел за земјоделие не поголем од 500 м²

Во економскиот двор од парцелата се предвидува изградба на економски објекти: главен објект - добиточна штала и пратечки објекти (склад за храна, ѓубриште, шупа, нужник, гаража и сл.).

Степенот на изграденост на поедини делови од парцелата на земјоделски производители изнесува:

- станбен двор: 20-40%
- економски двор: 20-30%
- дел за земјоделие: нема објекти

Парцели на домаќинства со мешовита дејност:

На парцелата со мешовита дејност ќе живеат домаќинства на кои главната дејност им е во секундарниот сектор а со земјоделие се бават само делумно.

Големината на овие парцели ќе се движи во граница од 600-1200м², а составена од три основни дела:

- станбен двор: 300-500 м²
- економски двор: 200-300 м²
- дел за земјоделие до 200 м²

Во економскиот двор од парцелата, во колку постојат услови да го има, се предвидува изградба на објекти со различна намена но во помал обим: штала за едно до две крави, кочина за една до две свињи, живинарник, ѓубриште, шупа, гаража, клозет и сл.

Степенот на изграденост на поедините делови од парцелите со мешовита дејност изнесува:

- станбен двор: 20-40 %
- економски двор: 20-30%
- дел за земјоделие: нема објекти

Растојанието меѓу два објекти од соседни урбанистички парцели да биде 6м (во новопредвидените простори за домување), а не помало од 4 метри (во постојното ткиво).

Катноста на објектите за живеење се утврдува од приземје до приземје и два ката.

Економските и помошните објекти во економскиот двор да бидат приземни.

Крововите по правило треба да бидат поставени во согласност со традиционалната архитектура на станбените и останати објекти во населбата.

Да се избегава градежната и регулациона линија да се поклопуваат со исклучок во веќе постојното ткиво.

Растојанието помеѓу градежната и регулациона линија да не биде помало од 6м посебно кај парцелите на поважните сообраќајници.

2. РАБОТНА ЗОНА

Член 14

Во работната зона можат да се лоцираат објекти после изготвување на техничката документација за проценка на влијанието врз животната средина. Ако од документацијата се констатира дека би се предизвикале загадувачки ефекти во една или во трите основни компоненти на животната средина, согласно член 14, став 3, точка 1 од Законот за заштита и унапредување на животната средина и природата ("Сл. в. на РМ", бр.69/96) инвеститорот треба да се задолжи соодветните мерки за заштита да ги реализира, без што нема да добие употребна дозвола.

Член 15

Во работната зона можат да се лоцираат сите оние претпријатија и дејности од областа на занаетството (услужно и производно) услугите трговијата, градежништвото, сообраќајот и др. во кои ќе бидат вработени релативно мал број работници (до 50) и кои не се:

- Големи потрошувачи на електрична енергија (мак. до 100 KW инсталирана сила);
- Големи потрошувачи на вода (мак. до 100 м³ месечно или 4 м³ дневно);
- Големи загадувачи на животната средина и произведувачи на голема бучава;
- Големи потрошувачи на нафта и нафтени деривати (мак.3 тони месечно).

3. ЗОНА НА ЗЕЛЕНИЛО, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

Член 16

Во деловите предвидени за паркови уредувањето и изградбата ќе се одвиваат според донесени ДУП изработени согласно однапред составени програми.

Во програмските содржини на парковите во најголем обем треба да бидат застапени озеленети, пошумени и со цветни партери организирани површини, променадни патеки, трим патеки и слични објекти за активна или пасивна рекреација.

Член 17

Во парковите е дозволена градба на комплементарни пратечки градежни објекти под следните услови:

- Да бидат приземни;
- Да зафаќаат најмногу до 100 м² бруто изградена површина;
- Да можат околу нив да имаат уште најмногу 200 м² бетонирана, асфалтирана или на друг начин поплочена површина;

- Под комплементарни пратечки градежни објекти се подразбираат: угостителски објекти, разни павилјони, санитарни објекти со гардероби, фонтани и др.

Член 18

- Во деловите на урбаното подрачје предвиден за развој на спортски центар уредувањето и изградбата ќе се одвиваат според донесени ДУП.

- Во програмските содржини на спортскиот центар треба да доминираат спортски објекти и спортски терени за манифестациони спортови и комерцијални спортски активности, а потоа објекти и терени за аматерска спортска рекреација.

Член 19

Локациите, големините и организациите на другите зелени и спортско-рекреативни површини во урбаното подрачје се предмет на решавање на ДУП и истите ќе бидат предвидени согласно програмските барања и локалните услови.

4. СООБРАЌАЈ

Член 20

Според значењето улиците се поделени на:

- Регионална сообраќајница;
- Собирна улица;
- Станбена улица

Критериумите за рангирање на улиците според значењето воглавно произлегуваат од Законот за јавните патишта ("Сл.в.на РМ", бр.26/96).

Член 21

Изградбата и осовременувањето на уличната мрежа мора да биде во согласност со позитивните технички прописи во секторот на нискоградбата, врз основа на претходно изработени главни проекти кои базираат на концепциите на урбанистичките планови (ГУП и ДУП) и одредбите за нивно спроведување.

Член 22

- Стационарниот сообраќај т.е. прашањето за обезбедување на паркирани и гаражни места е обврска на локалната самоуправа и на сите корисници на земјиште во опфатот на урбаното подрачје.

- Паркирните и гаражните места можат да бидат јавни или за потребите и во владение на одделни корисници на простор од населбата.

- Јавното паркирано или гаражно место е наменето за било кое патничко возило под услови што ги определува надлежниот орган на локалната самоуправа. Јавните паркирни и гаражни места се дел од јавните сообраќајни површини.

- Другите паркирни и гаражни места се наменети и за потребите на субјектите во чие владение се наоѓаат, и не се сметаат за дел од јавните сообраќајни површини.

Член 23

Градбата и условите за користење на јавните паркинзи и гаражи е обврска и право на локалната самоуправа.

Обврската од претходниот став локалната самоуправа под одредени услови може да ја пренесе на трето лице, и во определен рок со посебна одлука ќе определи поименично кои од постојните паркинзи во населбата ќе бидат јавни и под кои услови ќе се управуваат и користат.

Член 24

Градбата на другите паркинзи и гаражни места е обврска на инвеститорот. Обврската се исполнува во рамките на парцелата. Ако во парцелата нема доволно простор гаражите и паркирните места се обезбедуваат во габаритот на објектот. При тоа мора да се има во предвид Правилникот за стандарди и нормативи за планирање (сл.в. на РМ", бр. 11/97).

5. КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ И ИНСТАЛАЦИИ

Член 25

Под комунални објекти и инсталации се подразбираат системите за водовод, канализација, електрична мрежа, ПТТ мрежа и сл.

Член 26

Основните решенија за комуналните објекти и инсталации во овој ГУП имаат информативен карактер т.е. целта им е да укажат на концепциите за развој.

Понатамошната реализација и дооформување на комуналните системи ќе продолжи да се одвива по пат на претходна разработка на главни проекти.

6. ОБВРСКИ ПРИ ИЗРАБОТКА НА ДУП

Член 27

ДУП се изработува врз основа на одредбите од Законот за просторно и урбанистичко планирање ("Сл.в. на РМ", бр. 4/96), одредбите на подзаконските акти што произлегуваат од цитираниот Закон и програмската задача за изработка на ДУП.

Програмската задача е извод од ГУП и содржи:

- Податоци за големината на земјиштето за кое треба да се изработи ДУП, со опис на границите;
- Податоци за намената на површините според ГУП;
- Податоци за уличната мрежа низ или околу просторот за кој треба да се изработи ДУП;
- Податоци за главните водови на инфраструктурата;

Член 28

Програмската задача за ДУП во станбената зона, зоната на паркови, зеленило, спорт и рекреација за сервиси и мало стопанство, како и за комплекси

од јавен интерес, ја составува надлежниот орган на локалната самоуправа во соработка со државниот орган надлежен за работите од областа на урбанизмот.

Програмските задачи за ДУП за стопански дворови на индустриски објекти или други субјекти, ја составуваат инвеститорите во соработка со органите на локалната самоуправа и органот надлежен за работите од областа на урбанизмот.

Член 29

Заедно со програмската задача надлежниот орган или инвеститорот му доставува на изработувачот на ДУП ажурирана геодетска подлога, за подрачјето за кое треба да се изработува планот.

Кон подлогата ќе се приклучи и список на катастарските парцели и имотите што ги поседува РМ или општината Муртино.

7. ПОНАТАМОШНИ НАДЛЕЖНОСТИ НА ОРГАНИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

Член 30

Во рок од 6 месеци по донесувањето на планот и издавање на согласност од Министерството надлежно за работите на урбанизмот, надлежниот орган на локалната самоуправа ќе донесе одлука со која ќе ги утврди деталниот опис на опфатот на урбаното подрачје.

Описот треба да биде затворена полигонална линија што ќе оди по катастарски парцели и фиксни природни или создадени објекти.

Описот ќе биде графички нанесен на ажурирани катастарски подлоги во размер од 1:1000 до 1:10.000 зависно од тоа со какви подлоги се располага за поедини делови од опфатот на урбаното подрачје. При тоа ќе се води сметка во најголема можна мера да се користат подлогите во размер 1:2.500.

Член 31

После донесувањето на деталниот опис од претходниот член, надлежниот орган на локалната самоуправа во соработка и согласност со соодветните министерства (за урбанизам и за земјоделие) ќе преземе мерки:

- Границата на потесниот градежен реон (во чии рамки е градежното земјиште),и

- Границата на подрачјето за кое не ќе биде потребно да се издава посебна согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште, да се изедначат со деталниот опис на опфатот на урбаното подрачје.

Член 32

Заради внесување на подобар ред на јавните сообраќајни и други простори и заради изедначување на жителите во нивниот однос кон јавните простори, надлежниот орган на локалната самоуправа ќе донесе Правилник. За условите, за привремено отстапување на делови од јавни сообраќајни и други простори на

користење на поедини субјекти (физички и правни лица) кои имаат потреба за тоа, поткрепени со закон. Опфатот на ГУП е поделен на урбани блокови.

Под привремено користење на делови од јавни простори се подразбира: привремено депонирање на градежни материјали, градежен шут и други слични отпадоци, поставување на градежни и рекламни скели, преградување на делови од тротоари и коловози заради организирање на градилишта, резервирање на паркирни места, изедначување на кафански столови пред угостителски и други објекти, затварање на делови на улици или цели улици за изведување на градежни работи или одржување на јавни манифестации, поставување на привремени покретни објекти и сл.

Правилникот треба да ги регулира условите, времетраење на користењето, доведување на просторите во првобитна состојба - ако тоа биде потребно и материјалниот надоместок за време на користење на дел од јавниот простор. Материјалниот надоместок влегува во приходниот дел на буџетот на локалната самоуправа, или како ќе биде регулирано со закон.

Член 33

Надлежниот орган на локалната самоуправа ќе донесе Правилник за лоцирање на урбана опрема. Со Правилникот ќе треба да се определи:

- Што се подразбира под урбана опрема (жардињери, клупи, рекламни столбови, панои за реклами и огласување, постојни и повремени чешми, фонтани, автобуски постојки, киосци и др.);

- Услови под кои може да се поставува;

- Висина на материјалниот надоместок во буџетот на локалната самоуправа во вид на комунална такса или сл. во колку се работи за елемент од урбана опрема во индивидуалното користење.

По донесувањето на Правилникот од претходниот став ќе се донесе посебна одлука за забрана на градба на привремени објекти на јавни површини. Во колку е привремениот објект неопходен, потребата ќе може да се решава по пат на индустриски изработен киоск што може со соодветна механизација да се постави и по престанокот на употребата да се однесе, потоа со разни видови контејнери или со подвижни објекти (на тркала) приспособи за потребната намена.

III. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 34

Ако при изведување на градежните работи, особено земјаните, се најде на траги од човечки активности во минатото, изведувачот и инвеститорот на објектот се должни привремено да запрат со работите на тоа место, да преземат мерки трагите да не се оштетуваат и уништуваат и веднаш да го известат за тоа надлежниот Завод за заштита на спомениците на културата.

Член 35

Со донесувањето на ГУП на населбата Муртино, се сметаат донесени и овие одредби како составен дел на ГУП.

Член 36

Во интерес на подоброто спроведување на ГУП, во текот на неговата примена, можат да се менуваат и дополнуваат овие одредби. Менувањето на

одредбите не значи менување на ГУП, со тоа што при измени и дополнувања на ГУП обврзно мораат да бидат подложени на ревизија и овие одредби.

Член 37

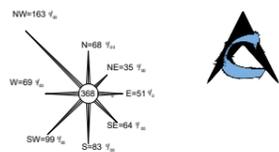
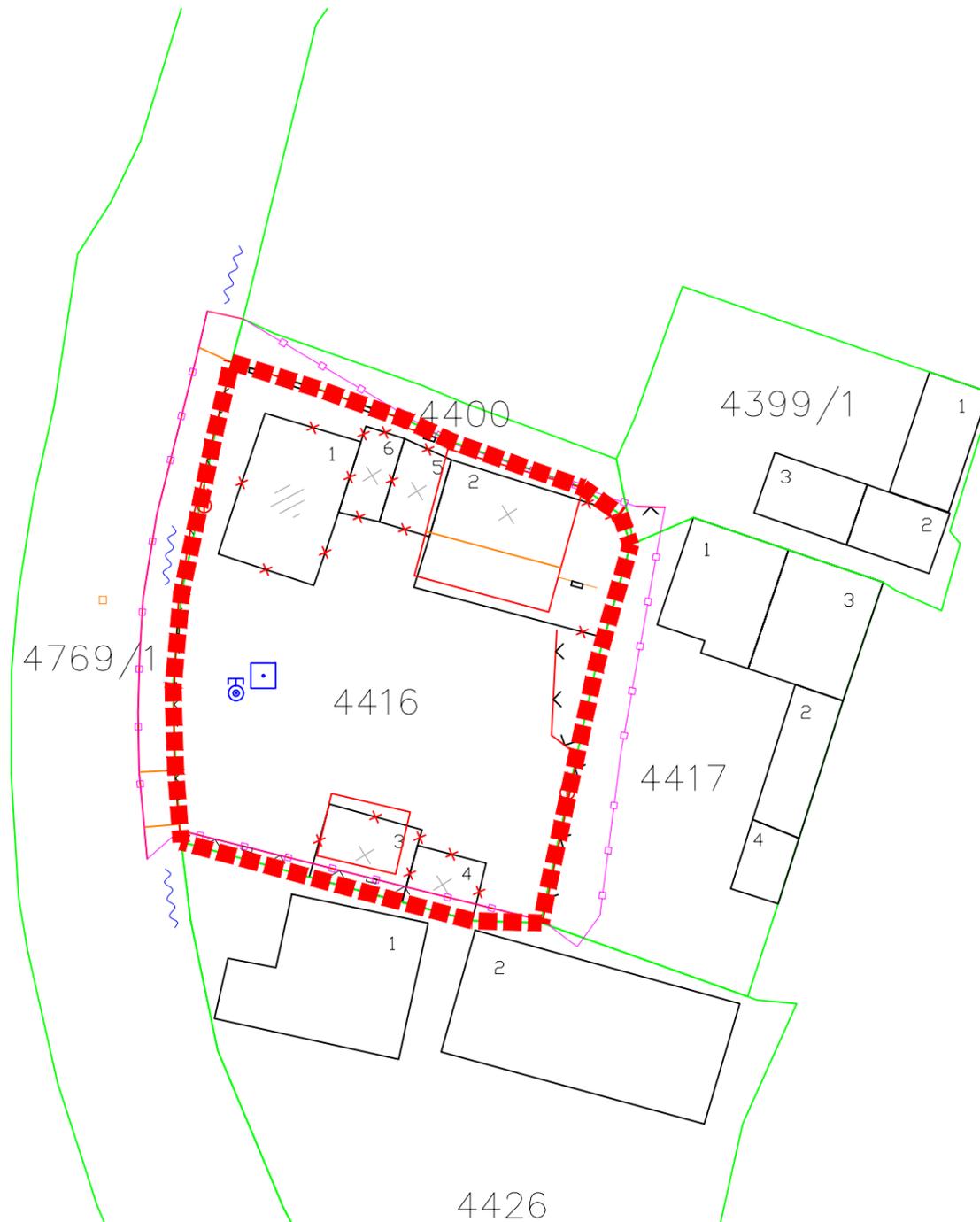
Одредбите влегуваат во сила со денот на донесувањето на Одлуката за усвојување на ГУП на населбата Муртино, а ќе се објават како посебен сепарат во Службениот гласник на општината Муртино.

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ЗА СЕЛО,
ФОРМИРАЊЕ ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА НА
КП4416 КО МУРТИНО, ОПШТИНА СТРУМИЦА

ЛЕГЕНДА

- Граница на проектн опфат
- Положба според катастарска евиденција
- Ситуација на лице место
- Опфат за ажурирање
- Помозна линија
- Јавни патишта
- ⤴ Далекувод низок напон дрвен
- Водоводно окно четвртасто
- ⊙ Појака чешма
- Знак за вештачки водотек
- Жичана ограда
- Жичана ограда на сид
- Сидана како меѓа - сидана ограда
- Објекти за индивидуално домување
- × Помошни објекти
- 4416 Нумерација на катастарска парцела

ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА		ФАЗА: УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ		
НАРАЧАТЕЛ:	Самсон Најденов, с.Муртино, бр.246 Струмица	ОДОБРУВА: ОПШТИНА СТРУМИЦА		
УРБАНИСТИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА:	УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ЗА СЕЛО, ФОРМИРАЊЕ ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА НА КП4416 КО МУРТИНО, ОПШТИНА СТРУМИЦА	Технички број: 051-08/2025		
ГРАФИЧКИ ПРИЛОГ:	Ажурирана геодетска подлога	Размер: М=1:500	Дата: 04/2025 год.	Лист бр. 1
ИЗРАБОТУВАЧ:	Друштво за услуги, градежништво и трговија увоз - извоз "МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ" ДООЕЛ Битола email:mateski.architects@gmail.com mob: +38970850389		0	М-р ЈОВАН МАТЕСКИ дипл.инж.арх.
ПЛАНЕР:	М-р Јован Матески дипл.инж.арх. Овластување о.0232		0232	МАТЕСКИ ARCHITECTS

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ЗА СЕЛО,
ФОРМИРАЊЕ ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА НА
КП4416 КО МУРТИНО, ОПШТИНА СТРУМИЦА

ПОСТОЈНА СОСТОЈБА

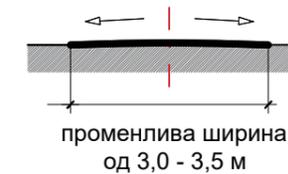
Број на катастарска парцела	Основна намена	Катност на градбата	Состојба на објектот	тип на градба	површина на КП (м ²)	површина во градежната парцела (м ²)	Процент на застапеност (%)
КП4416 КО Муртино	градежно изградено земјиште	/	/	/	1204	827	68,7%
	стаанбена кука 1	П+1	добра	АБ		96	8,0%
	помошен објект 2	П	добра	АБ		158	13,1%
	помошен објект 3	П	добра	АБ		46	3,8%
	помошен објект 4	П	добра	АБ		27	2,2%
	помошен објект 5	П	добра	АБ		27	2,2%
	помошен објект 6	П	добра	АБ		23	1,9%

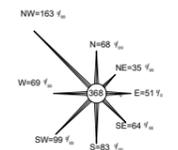
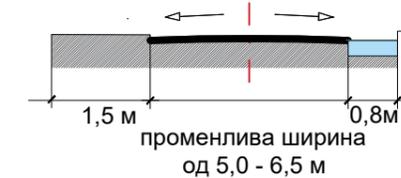
ЛЕГЕНДА

- Граница на проектн опфат
- ГП1.1 Нумерација на ГП
- ▨ Градежно изградено земјиште
- Постојна улица
- Постоен електровод 10(20)kV подземен
- Постоен електровод 0,4 kV надземен

ПОСТОЈНА ПРИСТАПНА УЛИЦА

ПОСТОЈНА МАГИСТРАЛНА УЛИЦА НИЗ СЕЛО

ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

ФАЗА: УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ

НАРАЧАТЕЛ:	Самсон Најденов, с.Муртино, бр.246 Струмица	ОДОБРУВА:	ОПШТИНА СТРУМИЦА
УРБАНИСТИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА:	УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ЗА СЕЛО, ФОРМИРАЊЕ ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА НА КП4416 КО МУРТИНО, ОПШТИНА СТРУМИЦА	Технички број:	051-08/2025
ГРАФИЧКИ ПРИЛОГ:	Инвентаризација на изградениот градежен фонд и вкупната физичка супраструктура	Размер:	М=1:500
		Дата:	04/2025 год.
		Лист бр.	2
ИЗРАБОТУВАЧ:	Друштво за услуги, градежништво и трговија увоз - извоз "МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ" ДООЕЛ Битола email: mateski.architects@gmail.com mob: +38970850389	М-р ЈОВАН МАТЕСКИ дипл.инж.арх.	0
ПЛАНЕР:	М-р Јован Матески дипл.инж.арх. Овластување о.0232	Овластен планер	0232

НУМЕРИЧКИ ПОКАЗАТЕЛИ ПО УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ

Број на ГП	нумерација на објект	Основна класа на намена	Компатибилна класа на намена	Макс. процент на учество на компатибилните класи на намена	Површина на парцела (м ²)	Површина за градење (м ²)	Бруто изградена површина (м ²)	Висина на венец (м)	Катност на објектот (м)	Процент на изграденост (%)	Коефициент на искористеност
ГП1.1	1	A1.5 - Куќи во состав на селско стопански двор	Б1 - мали единици за комерцијални и деловни дејности	40%	1205,88	193,23	579,69	9	П+2	27%	0,59
	2	/	/	/	/	134,39	134,39	3	П	/	/
вкупно:					1205,88	327,62	714,08	/	/	27%	0,59

Потребниот број на паркинг места ќе се определи со основниот проект, а во согласност со чл.131 и чл.134 од правилник за урбанистичко планирање (Сл.в. на Р.С.М 225/20, 219/21, 104/22, 99/23, 7/25)

УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ЗА СЕЛО, ФОРМИРАЊЕ ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА НА КП4416 КО МУРТИНО, ОПШТИНА СТРУМИЦА

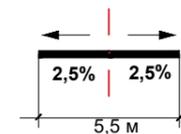
ЛЕГЕНДА

- Граница на проектн опфат
- РЛ — Регулациона линија
- ГЛ — Градежна линија
- ГП — Граница на парцела
- Помошна градежна линија - Пасаж
- ГП1.1 Нумерација на ГП
- ▨ А1 - Домување во куќи
- ▨ А1.5 - Станбени куќи во состав на селско стопански двор
- Улица
- 212.20 нивелмански коти
- Постоен електровод
- Приклучок на електровод
- Приклучок на канализациона мрежа
- Приклучок на водоводна мрежа

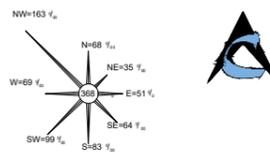
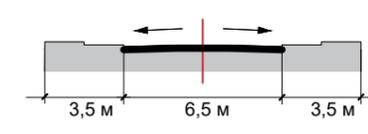
БИЛАНСНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ГРАДЕЖНАТА ПАРЦЕЛА

Број на ГП	Поединечна намена	Површина на парцела (м ²)	Површина (м ²)	Процент на застапеност (%)
ГП 1.1	A1.5 - Куќи во состав на селско стопански двор	1205,88	327,62	27,2
	Сообраќајни и поплочени површини во рамките на ГП		380,97	31,6
	Зеленило во рамките на ГП		497,29	41,2

1. ПРИСТАПНА УЛИЦА

2. МАГИСТРАЛНА УЛИЦА НИЗ СЕЛО

ПЛАНСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

ФАЗА: УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ

НАРАЧАТЕЛ:	Самсон Најденов, с.Муртино, бр.246 Струмица	ОДОБРУВА:	ОПШТИНА СТРУМИЦА
УРБАНИСТИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА:	УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ЗА СЕЛО, ФОРМИРАЊЕ ГРАДЕЖНА ПАРЦЕЛА НА КП4416 КО МУРТИНО, ОПШТИНА СТРУМИЦА	Технички број:	051-08/2025
ГРАФИЧКИ ПРИЛОГ:	Урбанистичко решение на проектниот опфат	Размер:	M=1:500
		Дата:	04/2025 год.
		Лист бр.	3
ИЗРАБОТУВАЧ:	Друштво за услуги, градежништво и трговија увоз - извоз "МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ" ДООЕЛ Битола email: mateski.architects@gmail.com mob: +38970850389	М-р ЈОВАН МАТЕСКИ дипл.инж.арх.	0
ПЛАНЕР:	М-р Јован Матески дипл.инж.арх. Овластување о.0232	Овластен планер	0232

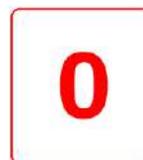
Урбанистички проект за село

ИДЕЕН ПРОЕКТ

Технички број: 051-08/2025

Дата: 04/2025

ДООЕЛ МАТЕСКИ АРХИТЕКТИ БИТОЛА

М-р **ЈОВАН МАТЕСКИ**
дипл.инж.арх.

Овластен
планер

0232

Технички број 0801_84 од Ноември 2024

ИДЕЕН ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАДБА НА СТАНБЕНА КУЌА (Пр+1)

Фаза: АРХИТЕКТУРА (А)

Инвеститори: Самсон Најденов, с.Муртино бр.246

Место на градба: КП 4416 во КО Муртино, Општина Струмица

Проектира:
ДГТ МАСОН увоз – извоз ДООЕЛ с.Моноспитово бр.363, ЕМБС 4873190
dgtmason@yahoo.com

ДГТ Масон ДООЕЛ – управител – Благој Горичов д.г.и.	ДГТ Масон ДООЕЛ – Зора Глигорова д.г.и.
Одговорен проектант за Фаза-А Мр-Софија Митева д.и.а.	Помошник проектант
Ревидент	Ревидент

Содржина:

1. ОПШТ ДЕЛ

- Насловна страна со податоци за градбата
- Потврда за регистрирана дејност
- Лиценца за проектирање на градби од II категорија
- Решение за именување на проектант и соработници
- Овластување на проектантот
- Проектна програма

2. УРБАНИСТИЧКИ ДЕЛ

- Извод од план
- Имотен Лист

3. ПРОЕКТЕН ДЕЛ

- Текстуален дел
 - Технички опис
- Графички дел
 - Цртеж бр.1 – Ситуација со отворено приземје
 - Цртеж бр.2 – Основа на темели
 - Цртеж бр.3 – Основа на приземје
 - Цртеж бр.4 – Основа на кат
 - Цртеж бр.5 – Основа на кров
 - Цртеж бр.6 – Основа на петта фасада
 - Цртеж бр.7 – Пресеци
 - Цртеж бр.8 – Фасади
 - Цртеж бр.9 – Фасади

ДГТ МАСОН ДООЕЛ с.Моноспитово 363 dgtmason@yahoo.com

1.ОПШТ ДЕЛ

**ЦЕНТРАЛЕН
РЕГИСТАР**

НА РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Трговски регистар и регистар на други правни лица

www.crm.com.mk

Број: 0805-50/150020240414703

Датум и време: 25.11.2024 г. 12:14

Дигитално потпишан од: CRRSM

Централен Регистар на Република Северна Македонија

Датум и час на потпишување: 25.11.2024 во 12:14

Издавач на сертификатот: KIBSTrust Issuing Qseal CA G2

Сертификатот е валиден до: 05.11.2028

Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	4873190
Целосен назив:	Друштво за градежништво и трговија МАСОН увоз-извоз ДООЕЛ с.Моноспитово Босилово
Кратко име:	ДГТ МАСОН ДООЕЛ с.Моноспитово Босилово
Седиште:	НАСЕЛЕНО МЕСТО БЕЗ УЛИЧЕН СИСТЕМ бр.363 МОНОСПИТОВО, БОСИЛОВО
Вид на субјект на упис:	ДООЕЛ
Датум на основање:	30.8.1994 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4027994113879
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	мал
Организационен облик:	05.4 - друштво со ограничена одговорност основано од едно лице
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	310.600,00
Уплатен дел MKD:	310.600,00
Вкупно основна главнина MKD:	310.600,00

Број: 0805-50/150020240414703

Страна 1 од 3

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:

<http://www.crm.com.mk/verify/Document/2E25DD0C384421F607AF607721356ED177338AB329DE1138284306448F5A939D7>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски вклученски миг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верифицирана.

СОПСТВЕНИЦИ	
Име и презиме/Назив:	БЛАГОЈ ГОРИЧОВ
Адреса:	НАСЕЛЕНО МЕСТО БЕЗ УЛИЧЕН СИСТЕМ бр.363 МОНОСПИТОВО, БОСИЛОВО
Тип на сопственик:	Основач/сопственик
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	310.600,00
Уплатен дел MKD:	310.600,00
Вкупен влог MKD:	310.600,00
Вид на одговорност:	Не одговара

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	41.20 - Изградба на станбени и нестанбени згради
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Други дејности:	Регистрирани дејности во надворешно-трговскиот промет

ОВЛАСТУВАЊА	
Управител	
Име и презиме:	БЛАГОЈ ГОРИЧОВ
Адреса:	НАСЕЛЕНО МЕСТО БЕЗ УЛИЧЕН СИСТЕМ бр.363 МОНОСПИТОВО, БОСИЛОВО
Овластувања:	Управител, занимање: градежен инженер
Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Овластено лице:	Управител

ПОДРУЖНИЦИ	
Подброј:	4873190/1
Назив:	Друштво за градежништво и трговија МАСОН увоз-извоз ДООЕЛ с. Моноспитово Босилово-Подружница: Магацин бр. 1 с. Моноспитово Босилово
Тип:	Подружница
Опис:	Магацин
Адреса:	НАСЕЛЕНО МЕСТО БЕЗ УЛИЧЕН СИСТЕМ бр.361 МОНОСПИТОВО, БОСИЛОВО
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	46.73 - Трговија на големо со дрва, градежен материјал и санитарна опрема

Број: 0805-50/150020240414703

Страна 2 од 3

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.scp.mk/056.mk/056/PodrobniDetajli/2E265DD0C84421F6D7AF6D7721358ED177336A83280E1138294308D48F5A939E17>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

ОВЛАСТЕНИ ЛИЦА НА ПОДРУЖНИЦАТА	
Име и презиме:	БЛАГОЈ ГОРИЧОВ
Адреса:	НАСЕЛЕНО МЕСТО БЕЗ УЛИЧЕН СИСТЕМ бр.363 МОНОСПИТОВО, БОСИЛОВО
Овластувања:	Раководител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	DGTMAISON@yahoo.com

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0805-50/150020240414703

Страна 3 од 3

Верификација

Информација за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.smt.gov.mk/qr/080550150020240414703>

Свој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатите може да биде електронски верификувана.

Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ И ВРСКИ

Врз основа на член 38 став (1) и член 16 став (3) од Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 130/09, 124/10, 18/11, 36/11, 54/11, 13/12, 144/12, 25/13, 79/13, 137/13, 163/13, 27/14, 28/14, 42/14, 115/14, 149/14, 187/14, 44/15, 129/15, 217/15, 226/15, 30/16, 31/16, 39/16, 71/16, 132/16, 35/18, 64/18 и 168/18), Министерството за транспорт и врски издава

ЛИЦЕНЦА Б
ЗА ПРОЕКТИРАЊЕ НА ГРАДБИ ОД
ВТОРА КАТЕГОРИЈА

на

Друштво за градежништво и трговија
МАСОН увоз-извоз ДООЕЛ с.Моноспитово Босилово
(назив, седиште, адреса и ЕМБС на правното лице)

НАСЕЛЕНО МЕСТО БЕЗ УЛИЧЕН СИСТЕМ бр.363
МОНОСПИТОВО, БОСИЛОВО
ЕМБС: 4873190

ЛИЦЕНЦАТА Е СО ВАЖНОСТ ДО 10.01.2027 година

Број П.648/Б
10.01.2020 година
(ден, месец и година на издавање)

МИНИСТЕР

Горан Сугарески

Врз основа на член 15 од Законот за Градење (“Службен Весник на Р.М.” бр. 130/09...168/18 и “Службен Весник на Р.С.М.” бр. 244/19...111/23) и Правилникот за содржината на проектите, означувањето на проектот, начинот на заверка на проектот од страна на одговорните лица и начинот на користење на електронските записи управителот на ДГТ МАСОН ДООЕЛ с.Моноспитово, Босилово Бр. 363, с.Моноспитово го донесе следното

РЕШЕНИЕ

За главен проектант за изработка на проектна документација **ИДЕЕН ПРОЕКТ ЗА ИЗГРАДБА НА СТАНБЕНА КУЌА (Пр+1) на КП 4416 во КО Муртино, Општина Струмица за Фаза – АРХИТЕКТУРА** се назначува лицето **Мр-Софија Митева, дипл.инж.арх.** со овластување Б за изработка на проектна документација од Архитектура со број 1.1868

Образложение

Одредениот инженер е сопственик на важечко Овластување за изработка на проектна документација и ги исполнува условите пропишани со Законот за градење.

Управител
Благој Горичов

Република Северна Македонија
КОМОРА НА ОВЛАСТЕНИ АРХИТЕКТИ
И ОВЛАСТЕНИ ИНЖЕНЕРИ

Врз основа на член 17 став 3 од Законот за градење „Службен весник на Република Македонија“ бр.70/2013-пречистен текст, 79/2013, 137/2013, 163/2013, 27/2014, 28/2014, 42/2014, 115/2014, 149/2014, 187/2014, 44/2015, 129/2015, 217/2015, 226/2015, 30/2016, 31/2016, 39/2016, 71/2016 и 132/2016, 35/2018, 64/2018, 168/2018, 244/2019, 18/2020), Комората на овластени архитекти и овластени инженери издава

ОВЛАСТУВАЊЕ Б

ЗА ИЗРАБОТКА НА ПРОЕКТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

од

АРХИТЕКТУРА

на

М-р СОФИЈА МИТЕВА

дипломиран инженер архитект (NQF VII₁)

со подмирување на членарината за секоја тековна година
овластувањето важи до 02.09.2028 год.

Број: **1.1868**

Издадено на: 03.09.2023 год.

Претседател на
Комората на овластени архитекти
и овластени инженери

[Signature]
М-р Кристијанка Чулак
дипл.инж.арх.

ПРОЕКТНА ПРОГРАМА
за изработка на проектна документација за
СТАНБЕНА КУЌА (Пр+1)

Во рамките на катастарска парцела КП 4416 во КО Муртино, Општина Струмица, да се изработи идеен проект за изградба на станбена куќа во согласност со важечките стандарди и закони за изградба на објекти.

Објектот станбена куќа да биде со димензии приближно 14,5м x 12,25м и катност (Пр+1) приземје + кат. Конструкцијата на објектот да се проектира со армирано бетонска скелетна конструкција и лентовидни темели. Меѓукатната плоча да биде проектирана како монолитна а.б. плоча. Надворешните и внатрешните ѕидови да бидат предвидени со керамични блокови. Објектот да биде проектиран како енергетски ефикасен со термофасада.

Кровот да се проектира како четириводен кров, а кровниот покривач да биде предвиден со ќерамида.

Да се обезбеди потребниот број на паркинг места во парцелата согласно важечките закони и прописи.

Објектот во приземје да ги има следните содржини: Хол со скали, дневна соба, трпезарија, кујна, ВЦ, бања, спална соба и тераса.

Објектот на катот да ги има следните содржини: Ходник со скали, три спални, остава, бања и тераса

Инвеститори:
Самсон Најденов
с.Муртино бр.246

2.УРБАНИСТИЧКИ

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

ОПШТИНА СТРУМИЦА
Број 20-510/1 од 17.02.2025 год.

ИЗВОД ОД ПЛАН БРОЈ 20-510/2 од 24.02.2025 год.
УБАНИСТИЧКИ ПЛАН ЗА с. Муртино

СЕКТОР ЗА URBANIZAM
И КОМУНАЛНИ РАБОТИ

Одлука бр. 07-06/1 од 11.01.1999 год.
Одлука за преименување бр. 07-774/1 од 31.01.2013 год.

По барање на: Самсон Најданов
Намена на градба: ПОСТОЈНО ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ

КО МУРТИНО
ДЛ:

КП бр. 4416
М 1:2500

Изводот од Урбанистички план за село Муртино содржи:

Графички дел:

- графички прилог од синтезен план

Текстуален дел:

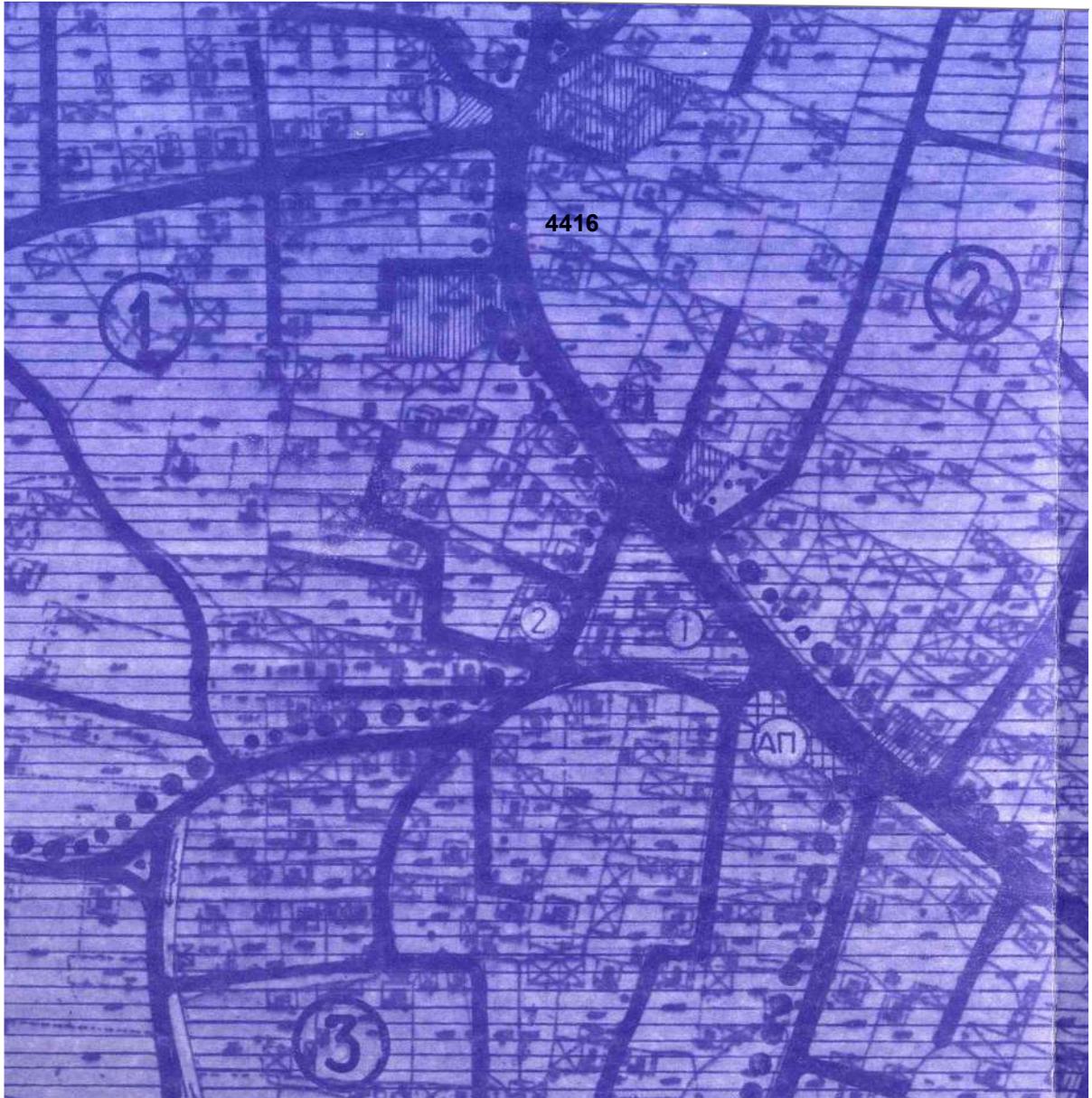
- Уводно образложение
- Природни карактеристики и постојна положба – граници на постоечки урбан опфат
- Концепција и проекција на развојот
- Биланс на површини во урбаното подрачје
- Мерки за заштита и унапредување на животната средина и природата
- Плански мерки за засолнување и услови за засолништа
- Плански мерки за заштита од пожар
- Одредби за спроведување на ГУП

*Понатамошна постапка – Урбанистички проект

ОПШТИНА СТРУМИЦА
Градоначалник
Костадин Костадинов

4416

ГЕНЕРАЛЕН УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

МУРТИНО

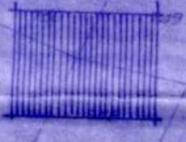
Р=1:2500

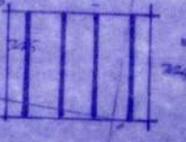
- ПОСТОЈНО ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ

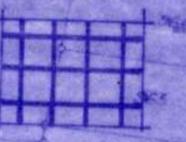
- ПРЕДВИДЕНО ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ

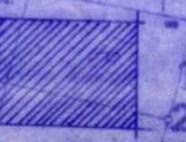
- ПОСТОЈНО ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ СО КОМПЛЕМЕНТАРНИ ФУНКЦИИ

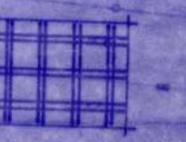
- ПРЕДВИДЕНО ИНДИВИДУАЛНО ДОМУВАЊЕ СО КОМПЛЕМЕНТАРНИ ФУНКЦИИ

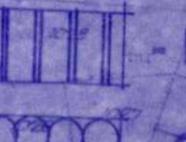
- КУЛТУРНО ПРОСВЕТНА ДЕЈНОСТ
1. ОУ "ЈОСИП БРОЗ ТИТО"
2. ДЕТСКА ГРАДИНКА

- ЈАВНИ ДЕЈНОСТИ
1. ПОШТА
2. ЗДРАВСТВЕНА АМБУЛАНТА
3. СТОМАТОЛОШКА ОРДИНАЦИЈА
4. ПРЕДВИДЕН ОБЈЕКТ НА С.О.
5. ДОМ НА КУЛТУРАТА

- СТОПАНСКИ ДЕЈНОСТИ

- ИНДУСТРИЈА

- СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

- СПОРТСКА САЛА

СТОПАНСКИ ДЕЈНОСТИ

ИНДУСТРИЈА

СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

СПОРТСКА САЛА

ЗЕЛЕНИЛО

ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ

- 1. ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
- 2. ПРОТЕСТАНТСКА ЦРКВА

ГРОВИШТА

- 1. ПРАВОСЛАВНИ ГРОВИШТА
- 2. ПРОТЕСТАНТСКИ ГРОВИШТА

СТОЧЕН ПАЗАР

КВАНТИФИКАЦИОН ПАЗАР

ВЕТЕРИНАРНА СТАНИЦА

АВТОБУСКА ПОСТОЈКА
ТУНЕВИЦА

БЕНЗИНСКА ПУМПА

ДЕПОНИЈА

ПОСТОЕН ГРАДЕЖЕН ОПФАТ

ГРАНИЦА НА ОПФАТ ПО ГУП

ГРАНИЦА НА УРБАН БЛОК (1÷9)

СООБРАКАЈНИЦИ

ФАРМИ

ПЛАНИРАН ПРОСТОР ЗА ФАРМИ

ПЛАН ЗА НАМЕНА НА ПРОСТОРИТЕ

АС АНКА

МЕГАПРОЕКТ - ШТИП 1998

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА УРБАНО ПЛАНИРАЊЕ И ГРАДЕЖНИШТВО
ОДЈЕЛ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРИТЕ
Скопје

СОПАСНОСТ БРОЈ 16-5648

ОД 26.7.1999 ГОДИНА

M. Stojanov

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА УРБАНО ПЛАНИРАЊЕ И ГРАДЕЖНИШТВО
ОДЈЕЛ ЗА ПЛАНИРАЊЕ НА ПРОСТОРИТЕ
Скопје

13.0.2

СОДРЖИНА

ПРЕДГОВОР

1. УВОДНО ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

- 1.1. ОПШТИ ПОСТАВКИ
- 1.2. МЕТОДСКИ ПРИСТАП
- 1.3. ПРОЦЕС НА РАБОТА
- 1.4. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПЛАНОТ

2. ПРИРОДНИ КАРАКТЕРИСТИКИ И ПОСТОЈНА ПОЛОЖБА - ГРАНИЦИ НА ПОСТОЕЧКИ УРБАН ОПФАТ

- 2.1. ПОШИРОКА ПРОСТОРНА УСЛОВЕНОСТ
- 2.2. ПРИРОДНИ КАРАКТЕРИСТИКИ И ПОГОДНОСТИ

- Географски карактеристики
- Геолошки карактеристики
- Сеизмолошки карактеристики
- Педолошки карактеристики
- Климатски карактеристики
- Хидрографски карактеристики
- Водоснабдување
- Вегетациски карактеристики
- Карактеристики на фауната
- Пејсажни карактеристики
- Заштита на животната средина
- Природни услови за развој на земјоделството, шумарството, ловот и риболовот
- Рудно богатство

2.3. КУЛТУРНО - ИСТОРИСКО НАСЛЕДСТВО

2.4. ОПШТЕСТВЕНО - ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА МУРТИНО (Ретроспектива и достигнато ниво)

- Демографски развој и организација на населбите
- Стопанство

**2.5. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПРОСТОРОТ И ИСКОРИСТЕНОСТ
НА ТЕРИТОРИЈАТА НА ОПШТИНА МУРТИНО**

- Домување во населбата Муртино

**2.5.1. ПРОСТОРНА РАЗМЕСТЕНОСТ НА ФУНКЦИИТЕ ОД
ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД И ДРУГИ ЈАВНИ ФУНКЦИИ**

- Просвета
- Здравствени објекти
- Објекти од јавен карактер
- Спорт и рекреација
- Зелени површини
- Гробишта
- Депонија
- Одбрана и заштита

2.6. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

- Улична мрежа
- Водоводна мрежа
- Канализациона мрежа
- Енергетска инфраструктура
- Комуникациска инфраструктура

2.7. ПОСТОЈНА НАМЕНА НА ПОВРШИНИТЕ

- Биланс на површините во аналитичката територија

**2.8. РЕЗИМЕ НА СОСТОЈБИТЕ И МОЖНОСТИТЕ ЗА
ПОДОЛГОРОЧЕН РАЗВОЈ НА НАСЕЛБАТА И
ОПШТИНАТА МУРТИНО**

3. КОНЦЕПЦИЈА И ПРОЕКЦИЈА НА РАЗВОЈОТ

**3.1. ОПШТИ ПРЕТПОСТАВКИ И НАСОКИ ЗА
ДОЛГОРОЧНИОТ РАЗВОЈ**

**3.2. СОГЛЕДУВАЊЕ НА ПОТРЕБИТЕ ЗА ПРОСТОРЕН
И УРБАНИСТИЧКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНАТА И
НАСЕЛБАТА МУРТИНО**

**3.3. ОПШТИ КОНСТАТАЦИИ ЗА ПРИРОДНИТЕ
КАРАКТЕРИСТИКИ**

**3.4. ПРОЕКЦИЈА НА ДЕМОГРАФСКИОТ РАЗВОЈ
ЗА НАСЕЛБАТА МУРТИНО**

**3.5. ГЛОБАЛНА ПРОЕКЦИЈА НА СТОПАНСКИОТ РАЗВОЈ
И НА ОДДЕЛНИ АКТИВНОСТИ ВО НАСЕЛБАТА И**

3.6. ДОМУВАЊЕ

- Станбени потреби и предвидувања до 2010 год.
- Дистрибуција на населението во станбената територија

3.7. ОБЈЕКТИ И ПОВРШИНИ ОД ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД И ДРУГИ ЈАВНИ ФУНКЦИИ

- Предшколски установи
- Просвета
- Објекти на масовна културно - просветна дејност
- Управно - административни функции
- Здравствени објекти
- Спорт и рекреација
- Зелени површини
- Гробишта
- Депонија

3.8. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

- Сообраќајна инфраструктура
- Водостопанска инфраструктура
- Канализациона мрежа
- Енергетска инфраструктура
- Комуникациска инфраструктура

ГРАНИЦИ НА ПЛАНИРАН УРБАН ОПФАТ ПО ГУП

БИЛАНС НА ПОВРШИНИТЕ ВО УРБАНОТО ПОДРАЧЈЕ

МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ПРИРОДАТА

ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАСОЛНУВАЊЕ И УСЛОВИ ЗА ЗАСОЛНИШТА

ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА ОД ПОЖАР

ОДРЕДБИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ГЕНЕРАЛНИОТ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН

ГРАФИЧКИ ПРИЛОЗИ

Текстуалниот дел на ГУП е интерпретиран низ 10 графички прилози. Во прилогот бр. 2 прикажана е пошироката просторна диспозиција, во прилозите бр. 3,4,5 и 6 постојната состојба и во прилозите бр. 7,8, 9 и 10 прикажана е планираната состојба.

1. ИЗВОД ОД ПРОСТОРНИОТ ПЛАН НА
ОПШТИНА СТРУМИЦА P = 1: 50.000
2. ПОШИРОКА ПРОСТОРНА ДИСПОЗИЦИЈА P = 1: 25.000
3. ПОСТОЈНА НАМЕНА НА ПРОСТОРИТЕ P = 1: 2.500
4. ПОСТОЈНА СООБРАЌАЈНА МРЕЖА P = 1: 2.500
5. ПОСТОЈНА УЛИЧНА АТМОСВЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА.... P = 1: 2.500
6. ПОСТОЈНА ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА..... P = 1: 2.500
7. ПЛАН ЗА НАМЕНА НА ПРОСТОРИТЕ P = 1: 2.500
8. СООБРАЌАЕН СИСТЕМ P = 1 : 2.500
9. ВОДОВОДНА И КАНАЛИЗАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА -- P = 1: 2.500
10. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА P = 1: 2.500

ПРЕДГОВОР

Овој извештај претставува текстуална интерпретација, која заедно со соодветните графички прилози и пошироките секторски согледувања, ја формира конечна верзија на **Генерален урбанистички план за населба Муртино**, седиште на истоимената новоформирана општина.

Помеѓу Институтот за просторно планирање, урбанизам, сообраќај и екологија на Македонија " ИН-ПУМА "- Скопје и ДОО " Мегaproект "- Штип, договорена е изработка на Генерален урбанистички план. Договор бр.0306-1/13 од 28.03. 1997 год.

Генералниот урбанистички план за населбата Муртино, се работи според донесениот Закон за просторно и урбанистичко планирање (" Сл. весник на РМ ", бр.4/96) и Правилникот за поблиска содржина објавен во "Сл. весник на РМ " /97. и тоа во две фази : **Нацрт-план** и **Предлог план**, како две сукцесивни фази, со тоа што втората фаза Предлог-план ќе претставува дополнување на претходните поставки, ускладување на мислења и изострување на ставови од првата фаза.

Овде треба да се напомене , дека се пристапува кон изработка на овој просторно-плански документ за организација и уредување на просторот од населбата Муртино , иако порано оваа населба била предмет на урбанистичко - плански согледувања и анализи.

1. УВОДНО ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Со презентирање на одредени општи поставки, образложение на применетиот методски пристап опис на процесот на работата и дефинирање на целите и задачите на планот - на сите учесници при усвојувањето на оваа прва планерска фаза "**план**" овозможен им е појдовен увид во конкретната проблематика , а со тоа се исполнува и условот за нивниот поцелосен придонес во изработката и усвојувањето на **Генералниот урбанистички план за населбата Муртино**.

Според донесениот Закон за територијална поделба на Република Македонија, определени се подрачјата на единиците на локалната самоуправа при што утврдени се имињата, седиштата и границите на општините, имињата на населените места и други прашања сврзани со територијалната поделба.

Подрачјата на општините ги опфаќа населените места кои влегуваат во нивен состав со тоа што границата на една општина произлегува од границите на населените места кои се во состав на општините и кои истовремено претставуваат и граници на нивните катастарски општини.

Според истиот закон во општината Муртино вклопени се следните населени места: Муртино, Моноспитово, Банско, и Сачево.

1.1. ОПШТИ ПОСТАВКИ

Комплексното, сестраното, континуираното и систематско третирање на просторните феномени за потребите на планирањето на подолгорочниот развој, нема подолга историја и традиција кај нас.

Меѓутоа денес, организацијата, користењето и уредувањето на просторот повеќе од било кога станува предмет на пошироко интересирање и во нашата држава. Во досегашната практика најчесто се прибегнувало кон парцијални и едностранни пристапи кон просторната проблематика со цел да се испита погодноста на локацијата за определена производна активност или некој конкретен инвестиционен зафат.

Кога пак биле третирани одредени просторни единици, тоа се сведуvalo воглавно на урбанистичко планирање на градски агломерации и нивните потесни подрачја, а многу ретко се пристапувало кон комплексна просторно - планска разработка на пошироките просторни целини.

Современиот општествено - економски развој се одликува со брзи промени во сверата на научно - техничкиот прогрес, со се поизразито поврзување на општествените заедници и позначително влијание на опкружувањето, со лимитираноста на ресурсите и најразлични видови на загадување на животната средина, со експанзија на сите видови движења (луѓе, стока, енергија, информации), со битни квалитативни и квантитативни промени во развојот. Тоа наметнува и потреба од интегрално, динамично и континуирано третирање на пошироките просторни целини, почитувајќи ги при тоа меѓузависностите помеѓу природната средина и сите функции кои се реализираат во еден простор, земајќи ги во предвид долгорочните предвидувања на вкупниот развој и тоа во најшироки просторни и временски димензии.

Од овие причини, објективна е потребата за вклучување на просторното и урбанистичко планирање во современиот општествено - економски развој, како важен подсистем во целокупниот систем на планирањето.

Меѓутоа, имајќи ги предвид конкретните новонастанати состојби кај нас, особено по донесувањето на Законот за територијална поделба на Републиката, многу тешко ќе можат да се следат и оживотворат погоре прокламираните постулати, дотолку повеќе што треба да се изврши планирање во рамките на една релативно мала просторна целина - општина, која претставува една од 123 новопредвидени општини во Републиката, а да претходно не се промовирани стратешките цели за нејзин подолгорочен развој. За да згора на се, се склучува договор за изработка на Генерален урбанистички план за седиште на новоформирана општина, без да се обезбеди и пристап за едно поцелосно просторно согледување во рамките на новата општина па и пошироко.

Проблемот на планирањето на просторно - урбаниот развој треба да биде постојана тема на согледување, одлучување, пратење и контрола на сите нивои и видови на општествената организираност на оваа средина.

1.2. МЕТОДСКИ ПРИСТАП

Презентирањето на методскиот пристап има суштествено значење од причина што едно остварување чии резултати практично ќе бидат остварени во подолгорочен период, може да се цени низ начинот на кој е извршено предвидувањето и планирањето. Затоа во овој дел ќе бидат презентирани најважните методолошки аспекти од таканаречената **логонска анализа** која се состои од три елементи: **Потреби - функции - организација**. Тоа подразбира:

- **Потреби**, како се она што предизвикува општествена неопходност од заеднички интерес за егзистирање и развој на општествената заедница, поради што треба да биде објективизирано како единствена општествена категорија;

- **Функции**, како израз на утврдени општествени потреби кои се оформуваат во вид на односите помеѓу елементите: работа, домување, рекреација, комуницирање и услуги;

- **Организација**, како вид на изразување на односите и формите на утврдените функции, кој настануваат од одредени потреби, а се наменети да ги насочуваат односите помеѓу самите функции.

При ова битно е да се напомене дека потребата предизвикува функција, а оваа предизвикува организација, но не во линеарна туку во кружна диспозиција, што значи дека организацијата, како конечна изводница може да влијае врз самата функција како и да ја менува потребата.

Најосетливо подрачје во анализите и оценките на извршената работа е увид во применетите критериуми со помош на кои извршена е операцијата: идентификација, анализа и синтеза на сите проблеми што ја опфаќаат концепцијата на просторно - функционалната организација, уредувањето и опремувањето на територијата на населбата Муртино.

За разлика од гранските, секторските и другите видови на планирање, во случајот на просторното и урбанистичко планирање се применуваат следните категории критериуми:

1. Организациони критериуми - кои подразбираат проверка на сите видови и состојби на дадениот простор од аспект на нивната измината, сегашна и идна организираност, сходно на цивилизациските општествените и локалните можности и потреби.

2. Технички критериуми - оние мерила што можат да бидат применети врз својствата и состојбата на дадениот простор како предмет на човековиот труд, во релација со резултатите што со тој труд можат да бидат постигнати врз основа на искористувањето на изворите и другите можности, низ општествено организиран начин на работа и производство;

3. Економски критериуми - како вредност со помош на кои се мери оправданоста, рационалноста и ефективноста во искористувањето на расположивите можности во однос на општите локалните цели и потреби, преку утврдување на неопходната сразмера помеѓу општествената ангажираност и постигнатите резултати;

4. Генетски критериуми - со помош на кои се одмерува трајноста на својствата на определената средина, нејзината репродукција, што претставува услов за надградба во вид на општествениот труд и организација; и

5. Созолошки критериуми - група која подразбира научно засновани и образложени законitosti на одбраната и заштитата во било која практична смисла, почнувајќи од природните, преку техничките се до воените опасности, несреќи и разурнувања, со што резултатите на општествениот труд во организираната просторна целина треба да бидат зачувани како трајна општествена вредност.

Првите три групи се доволно познати и најчесто користени во теоријата и практиката на планирањето, додека четвртата и петата група се понови категории кои настанале во поново време.

Во овој Генерален урбанистички план како и за поширокото просторно согледување во рамките на новата општина Муртино, користени се сите пет групи критериуми иако не е можно тие секогаш да бидат експлицитно изразени, но битно е дека истите се вградени во вкупно извршената работа и синтезното заклучување.

Овие претходни објаснувања за методолошкиот пристап не се дадени од некакви теоретски причини, полемични потреби или апстрактни настојувања, туку со цел да на оценувачите им овозможи донесување на што поцелосна оценка и тоа не само на она што е понудено како финален резултат низ концептот, туку во иста мерка и на она што претставува основа од која се тргнало и начин на кој работата е извршена.

1.3. ПРОЦЕС НА РАБОТА

Во почетокот на работата дефинирана е програма за потребните истражувања и содржината на Генералниот урбанистички план, кои се усогласени со инвеститорот. Формиран е работен тим со интердисциплинарен состав од стручњаци на изработувачот - ДОО " Мегaproект ".

Утврдено е да целокупниот планерски процес се состои од две фази:

- Нацрт на ГУП и
- Предлог на ГУП

Овде се презентирани резултатите од усвоена верзија на Генерален урбанистички план.

Заради неможноста да се извлечат релевантни поставки и информации од повисоки планови какви што би биле Просторен план на новоформираната општина - Муртино искористен Регионалниот просторен план на Источна Македонија, како и можноста да се направи извод од Просторниот план на некогашната Општина Струмица, изработен 1985 год. Воедно користени се и консултации со експерти поединци за одделни релевантни домени. Согласно со основниот методолошки приод и врз основа на добиените информации од секторските истражувања, работниот тим изврши синтеза на проблематиката врз принципите на интердисциплинарен третман и со примена на адекватни методи.

Паралелно со извлекувањето на релевантните податоци од споменатите секторски студии во кои е третиран и предметниот простор во рамките на новоформираната општина Муртино и посебно во населбата Муртино извршена е инвентаризација на сите потенцијали и состојби на просторот при што се дефинирани и основните проблеми кои бараат решавање.

Суштинското прашање при просторното и урбанистичко планирање - кои по својата природа се изразито интердисциплинарни - лежи токму во тоа синхронизирано комуницирање помеѓу сите заинтересирани учесници во неговата разработка, дотолку повеќе што меѓусекторската синтеза бара поставки и податоци кои се коресподентни.

Врз основ на тоа, работниот тим изготви синтеза и го предлага концептот на просторната организација на населбата Муртино.

Покрај пошироката вклученост на различни институции и поединци по професионална линија, постигнати се мошне корисни контакти со носителите на развојот на новата општина, како и со други поединци - жители на населбата Муртино и на другите населби од истоимената општина.

1.4. ЦЕЛИ И ЗАДЧИ НА ПЛАНОТ

Со дефинирање на целите општеството го определува својот однос кон проблематиката на просторот и својата животна средина.

Основно начело при дефинирањето на целите за потребите на просторното и урбанистичко планирање е дека тоа претставува проблем на стратешко определување за постигнување на оптимална просторна организираност и функционална опременост на конкретниот простор.

Целите на овој Генерален урбанистички план се:

Оценка на односот и меѓузависноста на населбата Муртино со просторот на истоимената општина и утврдување на можни меѓувлијанија во развојот со поширокиот Струмички регион, а во рамките на некогашната Општина Струмица, како и на поширокиот регион на Источна Македонија.

- **Целисходна просторна разместеност на стопански и нестопански капацитети** со почитување на принципот за усогласено композиционо поставување на местата за становање, работа и рекреација, со најголемо можно зачувување на животните услови, како битна претпоставка за рационално користење на просторот во населбата;

- **Прецизирање на урбаниот зафат**, истражување на развојните можности во постојните делови од населбата како и изнаоѓање на нови простори за ширење на населбата во сообразност со нараснатите потреби;

- **Определување на соодветно ниво на стандард за домување** како појдовна основа за дефинирање на зоните за домување и постигнување приближно исти услови за живеење во сите делови од населбата;

- **Дефинирање на квантумот, структурата и функционалното учество на населението** од населбата во вкупното население на општината и релациите со некогашната Општина Струмица и поширокото подрачје на Источна Македонија, во смисла на дефинирање на нивото на урбаната опрема;

- **Оптимално решение на внатрешната сообраќајна мрежа**, во зависност од организацијата на комуницирањето со соседните населби во општината и со населбите од соседните општини;

- **Оптимална просторна разместеност на капацитетите од терцијален сектор** како функција од важност за општествениот стандард, но и предуслов за рационално функционирање на населбата во целина;

- **Избор на најефикасни системи и комунални уреди (водовод, канализација, електрична инсталација)** со критериуми за сигурност во снабдувањето, рационалност во работењето и можности за нивното реализирање;

- **Предлагање на систематски етапи на реализација на планот**, во зависност од прокламираните потреби, но и расположивите можности, како битен предуслов на реалноста и остварливоста на планските поставки;

- **Најрационален третман на зелени површини, јавни објекти и скверови** како и подобрување на естетскиот изглед на населбата;

- **Изнаоѓање начин за решавање на супстандарната градба како и на бесправната градба** и нивното целисходно просторно и институционално решавање;

- **Предлагање оптимален систем за снабдување со вода, регулација на водените токови и одбрана од можни поплави**;

- **Утврдување влијание на концепцијата за одбрана и други видови на заштита од природни, елементарни, технички и други катастрофи**;

- **Да се воспостави биолошка рамнотежа** преку зачувување на пејсажоти заштита и унапредување на животната средина;

Овие задачи, низ двете фази на планирање ќе бидат конкретизирани со соодветни критериуми, ознаки и мерки, параметри и индикатори заради обезбедување конзистентност и реалност.

2. ПРИРОДНИ КАРАКТЕРИСТИКИ И ПОСТОЈНА ПОЛОЖБА

Во овој дел се презентирани резултатите на истражувањата од фазите на инвентаризација (состојби и достигнато ниво) и валоризација на природните и просторните погодности, односно оценување на се она што во овој простор претставува предиспозиција, услов или ограничување на развојот со истакнување на клучните проблеми што бараат разрешување на наредниот подолгорочен период.

- ГРАНИЦИ НА ПОСТОЕЧКИ УРБАН ОПФАТ

Постоечкиот градежен опфат се определува во следниве граници, односно од атарскиот пат Кп 4771 кој го сечи и продолжува кон северо западно од катастарската парцела Кп 4171 понатаму скршнува јужно и се движи покрај границата и тоа источно од Кп 4171, Кп 4170 понатаму скршнува западно и се движи северно по границите на Кп 4169 Кп 4168 понатаму ги сечи парцелите Кп 4167 Кп 4166/1 /2 скршнува северно и ги сечи катастарските парцели Кп 4165/1/2 продолжува кон север западно по границите на Кп 4164, 4163 и 4162, скршнува кон северозапад и се движи по границата јужно од Кп 4153 и пак скршнува северно и се движи западно по границите од катастарските парцели Кп4153, 4155 4125/2, 4124 ја сечи парцелата Кп 4120 продолжува северно покрај границата западно од Кп 4112,411,4110, 4109, 4101,4100 скршнува западно и се движи покрај границата јужно од патот со Кп 4099 и скршнува северно го сечи патот Кп 4099 и продолжува да се движи западно по границата на Кп 4096 одејќи до половина на оваа катастарскапарцела скршнува северозападно и се движи јужно од границите на Кп 524/2, 522,521,520, 518 и скршнува северно и се движи покрај границата северозападно од Кп 418 го сечи патот Муртино-Робово со Кп 4769 скршнува југо источно и се движи северно по границата на патот со Кп 4769 скршнува северно и се движи западно по границите на Кп 4298 пак скренува кон исток и се движи северно по границите на Кп 4298, 4299,4301,4302,4308 скренува северно го сечи патот Кп 4309 скренува источно се движи северно од Кп 4310 скренува јужно и се движи источно од границата на Кп 4310,4311, 4313 скршнува источно и од тука се движи северно по границите на Кп 4315, 4316,4317,4318,4319 и од тука скршнува североисточно и се движи по границата на патот со Кп 4774 скренува источно го сечи патот Кп 4774 и се движи североисточно по границите на Кп 4335 одејќи до половината на истата парцела скренува јужно ја сечи истата парцела Кп 4335 и се движи кон југ источно по границата на парцелите 4334,4324 зафаќајќи дел од 4325 И од тука скренува кон исток и се движи северно по границите на Кп 4326/2, 4327,4328,4329,4343,4344 ,4345, 4347,4348 го сечи патот Кп 4775 И после тоа скренува и се движи западно по границата на Кп 4361 и 4362 и од тука скренува источно и се движи до средината на Кп 4362 и од тука скршнува кон југ го сечи патот Кп 4776 продолжувајќи кон југ се движи источно по границите на Кп 4367, 4368,4369 и 4375 ја сечи по средината Кп 4373 и од неа скренува кон исток движејќи се северно по границата на Кп 4471,4472,4473 и 4476 доаѓајќи до средината на Кп 4479 скршнува кон југ доаѓајќи до источното коше на Кп 4478 северно од неа пак скренува кон исток ја сечи по средината парцелата 4479 продолжува да ја сечи Кп 4448 еден дел скршнува кон југоисток сечејќи ја истата парцела продолжува така да ја сечи и Кп 1085 до еден дел скренува кон југ сечејќи ја истата парцела продолжува кон југ да се движи источно по границите на Кп 4481,4482 од половината на истата парцела скршнува кон исток ја сечи парцелата Кп 1085 и патот Кп 1084 и од тука скршнува кон југ источно по границите на патот Кп 1085 скршнува кон исток и движејќи се јужно од Кп 2427 пак скршнува кон југ движејќи се источно по границата на Кп 2426 ја сечи парцелата 2424 и патот со Кп 4084 и тука

скршнува кон запад движејќи се јужно од границата на патот Кп 4084, Кп 2343 И 2342 ја сечи 2342 скршнува кон југ се движи источно по границата на патот Кп 4782 скршнува кон запад го сечи патот Кп 4782 доаѓа до кошето кое се спојува јужно од Кп 4646 продолжувајќи кон запад го сечи патот Кп 4781 продолжувајќи се движи јужно по границите на Кп 4647, 4652, 4651, 4665, 4663, 4662 и од тука скршнува кон север западно по границата на Кп 4662 пак скренува кон запад го сечи патот 4779 продолжува да се движи јужно по границите на патот Кп 4780 и Кп 4668 од тука скренува кон север и ги сечи Кп 4668, 4673, 4674, 4675 од тука скренува кон запад јужно по границата на Кп 4676 скренува југо западно од истата движејќи се по границата на вододекот со Кп 4773 ја сечи истата скренува западно јужно по границата од Кп 4239, 4238, 4237, 4236 ја сечи Кп 4689 продолжува да се движи јужно по границата на Кп 4690 и од средината на истата скренува кон југ и ја сечи Кп 4691, 4692, 4693, 4694 и 4695/2 и од тука продолжува да се движи источно по границата на Кп 4705 и 4704 скренува кон запад се движи јужно по границите на Кп 4704, 4707 и 4708 скренува кон југ ја сечи Кп 2285 повеќе од половината скренува кон северозапад го сечи патот со Кп 4770 и катастарските парцели 4751/1, 4752, 4753, 4754, 4755, 4756 и од тука скренува кон север продолжува да се движи северо западно по границите на Кп 4756, 4757, 4180, 4183 и 4184 и од тука скренува кон северо запад и завршува од таму каде што започнува градежниот опфат на општина Муртино.

2.1. ПОШИРОКА ПРОСТОРНА УСЛОВЕНОСТ

Еден од основните принципи на пристап е изнаоѓање на оптимален однос меѓу пошироката околина се целината и деловите во неа. Некој систем е дел од повисок систем на односи. Од тука произлегува важноста на аспектот поширока просторна условеност и опкружување.

За правилен пристап кон просторната условеност и односите во овие простори ќе треба да бидат разгледани следните аспекти.

1. Сопствени функционално - просторни карактеристики на населбите Муртино.

2. Припадност на населбата во просторот на истоимената Општина;

3. Припадност на новата Општина Муртино во поширока регионална целина.

4. Местото на Муртино во просторно - функционалната целина на Р. Македонија.

1. Просторот што го зафаќа Муртино се наоѓа во северниот дел на истоимената Општина. Таа е сместена во Струмичката Котлина, на два километри од подножјето на Беласица. Од градот Струмица е оддалечено на 9км. и се наоѓа во рамнинскиот дел на надморска височина од 212м. Муртино претставува населено место од збиен тип. Територијата на општината Муртино е една од најниските во Струмичката Котлина, што доведува до поплавување на земјиштето, а во непосредна близина се наоѓа Моноспитовското Блато. Према местоположбата во Струмичката Котлина, Муртино го зафаќа простор во нејзиниот јужен дел. Во рамничарскиот дел води главниот пат Струмица - Ново Село, од кој се одделува локален пат за бањското лечилиште Бања Бањско. Во подножјето на планината Беласица постојат термоминерални извори на кои е изградено бањско лечилиште.

2. Во оваа општина иако има мал број населби (4), тие по својата населеност се мошне добри. Овде има само големи и средни села додека мали населби нема. Големи се 3 села со повеќе од 800 жители, а едно е средно по големина. Сите села се рамничарски, освен Банско кое е лоцирано на достигот на падината на Беласица со рамнинскиот дел на котлината.

Нивото на развој на населбите е различен за секоја населба.

Ваква специфика на развој на одделни помали простори што е карактеристика на цела Република со новата Општина е посебно потенцирана, а од неа произлегуваат низа неповолности, кои се резултат на неоптимален однос помеѓу одделни делови на една целина. Ова продуцира несразмерност и нерамномерност во развојот на еден простор.

3. Следната важна карактеристика на Муртино е што оваа Општина е дел од поширока регионална целина која во природна, економска, социјална и инфраструктурна смисла може да се индентификува со Источниот Регион - Струмичка Котлина.

Иако овде се работи за потребните согледувања за изработка на Генерален урбанистички план за населба Муртино и просторот што го зафаќа оваа Општина, неопходно е согледување на импликации од таа припадност, заради што во сите плански постапки се внесуваат елементи на таа регионална определеност.

Тоа значи дека меѓу нивото кое ја означува Општината и републичка општествено политичка заедница постои потреба од воспоставување на меѓу нивои.

4. Во третманот на општина Муртино од посебна важност е фактот што истата може да си го најде своето место и учество во урбаниот систем на Македонија, бидејќи оваа Општина има утврдени и расположиви природни ресурси.

Овој простор со добивање на функции од вкупната распределба (на стопанство и нестопанство), би можел да ги изврши успешно, што во одредена мерка е предуслов за целисходна просторна разместеност. Во тие општи рамки постојат програми со чие реализирање овој простор може да прерасне во значајно подрачје за развој на земјоделско стопанство и производство на здрава храна.

Сите овие општи обележја при изработка на Генералниот урбанистички план за населбата Муртино, постануваат значајни детерминанти на развојот на просторот, што произлегуваат од природните и просторни предиспозиции, достигнатото ниво на развојот, просторната организираност и сл.

Со ваков пристап ќе се обезбедат можности за изнајдување одговор на следните прашања:

- Каде би било местото и улогата на новоформираната општина Муртино во еден севкупен развој на Република Македонија;

- Кои се можностите за успешно меѓусебно поврзување со другите општествено-политички заедници - нови општини, како на просторен така и на економски и на социо-културен план;

- На кое ниво да се извршат меѓусобните договарања и усовршување за заеднички стратешки интереси на повеќе соседни општини, како потреба и услов за нивен поединечен и вкупен развој и просперитет;

- Како да се откријат и утврдат правците за несметан и хармоничен развој на новата општина во однос на соседните општини и во однос на расположивите сопствени материјални можности на пошироката општествено политичка заедница - Републиката;

- Со какви финансиски средства и на кој начин ќе се утврдат расположивите природни ресурси и од човекот создадени вредности и како да се промовира најрационалната концепција за експлоатација на расположивите ресурси во одреден простор;

- Кои се претпоставки за успешно запирање на демографската ерозија како во општината така и во нејзиното опкружување;

- Колкави се стручните човекови потенцијали кои треба да се активираат за опстанок и самоодржување;

- Колку успешно може да се изврши планирање во рамките на општината, ако не се утврдени постулатите на иден долгорочен просторен развој на Републиката, како целина, како и на нејзините природно економски и просторни делови региони.

2.2. ПРИРОДНИ КАРАКТЕРИСТРИКИ И ПОГОДНОСТИ

Истражувањето на природната средина и проучувањето на нејзините карактеристики, се приоритетни задачи на просторното урбанистичко планирање. Према нив се утврдуваат погодностите и потенцијалите на природната средина. Нивната анализа овозможува поставување на рамка за рационална експлоатација на природните ресурси распоред на производни сили, избор на општа развојна стратегија, оптимизација на сите функции и просторни системи, заштита и унапредување на животна средина.

Географски карактеристики

Територијата на општината Муртино е една од најмалите по површина во Струмичката Котлина, која зафаќа рамнински дел на север, додека на јужната страна просторот се протега се до сртот на Беласица. На допирот на планината со раседната линија, избиваат термоминерални извори, односно овде е изградено бањско леčiliште, чија вода има највисока температура од сите ваков вид води во Републиката. Преку неа, во рамничарскиот дел води главниот пат Струмица - Ново Село, од кој се одделува локален пат за бањското леčiliште.

Таа се граничи со општините Куклиш, Босилово, Ново Село и Валандово. Територијата на општината Муртино зафаќа површина од 80 км² и се вбројува во малите по простор општини во Републиката. Просечната густина на населеноста изнесува 77,8 жители на еден км² што е секако добра просечна населеност.

Во рамките на Општината се наоѓаат 4 населени места од кои централното место и седиштето на општината брои 2140 жители. Другите населби се: Моноспитово, Банско и Сачево. Од нив најголема населба е Моноспитово со 1856 жители.

Селата кои припаѓаат во Општината Муртино и самата Општина ги имаат следните површини во хектари:

1. Муртино	=	1690 ха
2. Моноспитово	=	950 ха
3. Банско	=	2380 ха
4. Сачево	=	290 ха

Во оваа општина, иако има помал број на населби, тие по својата населеност се мошне добри. Овде има само големи и средни села, додека мали населби нема, Големи се 3 села, по повеќе од 800 жители, а едно е средно по големина. Сите села се рамничарски освен Банско кое е лоцирано на допирот на падината на Беласица со рамнинскиот дел на котлината.

Геолошки карактеристики

Геотектонски овој предел, гледано пошироко, припаѓа на родопската маса изградена од стени на метаморфни и магматски комплекс т.е. "родопски тип".

Според геолошките формации стенските маси припаѓаат на:

- комплекс на прекамбриски метаморфни стени,
- комплексот на старопалеозојски стени,
- метаморфни стени со неодредена старост,
- херцински и младопалеозојски стени,
- мезозојски стени,
- квартерни творевини и вулканиди,
- делувијални наслаги, кои се меѓу преодните делови од планинскиот рељеф кон долините,
- алувијални наслаги, кои се поврзани со речните текови.

Сеизмолошки карактеристики

Овој предел, гледан пошироко, граничи со две сеизмички зони и тоа на запад со вардарската, а на исток со струмичката зона. Ова условува и постојано сеизмичко дејство на овие терени.

Најголем дел од оваа територија припаѓа на подрачја каде се очекуваат земјотреси со интензитет до 8⁰ по MCS.

Педолошки карактеристики

Почвите во Општината се одликуваат со голема хетерогеност. Се јавуваат 12 типови на почви и 17 подтипови, со знатно голем број на вариетети и форми со различна хетерогена способност.

Од котлината на планинскиот дел забележителна е законитоста во измената на рељефот, супстратот, климата, вегетацијата и почвите.

Во котлината постојат алувијални наноси, со плитки подземни води, ливадска и хидрофитна вегетација. Дното на котлината е покриено со хидроморфни почви, а некаде и со халоморфни почви. Од хидроморфните почви најмногу се застапени алувијални почви.

Планинските предели имаат делувијални почви, т.е. поројни наносни конуси.

Брановидно - ридестите терени и езерски тераси се со посуви и потопли почвени услови, а се покриени со: рогосоли, смолници и рендезини, а се појавуваат лесивирани почви.

Во пониските планински терени повеќе се застапени кафеаво шумски почви, а на повисокиот терен се јавуваат хумусно силикатни почви, и стени со претежно кисел карактер. Овие почви се најзастапени.

Климатски карактеристики

Територијата на Општината е отворена кон север по должината на р.Струмица од каде продираат топли изменето-медитерански влијанија. Ограноците на планината Беласица се одликуваат со умерено-континентална, односно средно-планинска клима.

Температурата се карактеризира со доста големи колебања на средногодишните и екстремните вредности.

Средната годишна температура во полето изнесува $13,1^{\circ}\text{C}$, додека со височина се смалува така да од 300-1000 м. надморска висина изнесува $10-11^{\circ}\text{C}$, а на 1500 м.н.в. 7°C . Најтопли месеци се јули и август ($23,9^{\circ}$ и $23,7^{\circ}\text{C}$) а најладен е месец јануари ($1,7^{\circ}\text{C}$). Температурните колебања, односно амплитудаата изнесува $22,2^{\circ}\text{C}$.

Есента е знатно потопла од пролетта. Просечните есенски температури изнесуваат $13,7^{\circ}\text{C}$, а пролетните $12,9^{\circ}\text{C}$.

Сончевиот сјај има просечна годишна сума на траење од 2,372 часа или просечно дневно 6,5 часа.

Максимални врнежи има во доцна есен (декември 98 мм.) и во пролет (од мај до јуни). Летата се сушни. Од вкупните врнежи само 10% отпаѓаат на снежните врнежи.

Појавата на сушни периоди е честа, посебно во траење од 10-15 дена (51% од вкупниот број сушни појави) додека подолготрајни суши (над еден месец) се ретка појава (2%). Маглите и градот се честа појава. Просечно годишно окјолу 25 дена се магловити.

Влажноста на воздухот средно годишно изнесува 74% со максимум во јануари и декември 88%. Просечно 7 месеци во годината влажноста на воздухот е во рамките на оптималните граници (40-75%).

Најизразен е северозападниот ветер кој просечно годишно дува со честина од 163%₀ и средна брзина од 2,5 м/сек. Овој ветер дува преку целата година со максимум во летните месеци, односно во јуни 214%₀ и средна брзина од 2,5 м/сек. Југозападниот ветер со средна годишна честина од 91%₀ и средна брзина од 1,8 м/сек. најчесто дува во пролетната сезона (март, април, мај и јуни со максимум во април од 148%₀ и брзина 2,7 м./сек.

Хидрографски карактеристики

Во Струмичката котлина како главна хидрографска мрежа ја сочинуваат реките: Струмица, Нивичанска, Азмок, Новоселска, Водочница (чие корито е канализирано во Моноспитовски канал) и Лебница.

Во општина Муртино регистрирани се термоминерални извори во близина на населбата Банско.

Главниот извор има издашност од 3,4 л/сек. и температура на водата од 75°C, изворот Јаки од 8 л./сек. и температура на водата до 60°C и изворот на Солапин од 6 л./сек. и температура на водата од 60°C. Тој претставува основа за развој на здравствено-рекреативниот туризам во Општината.

Подземните води се релативно високи. Истите се испитувани само на еден дел од Струмичко Поле. Поставената пиезометриска мрежа укажува на постоење на изразити осцилации меѓу ниските и високите водостои.

Површини загрозени од подземните води во Општината, односно под мочуришта има во близина на Моноспитово и тоа на површина од околу 250 ха (Моноспитовско блато).

Со регулацијата на реките е намалена опасноста од подземните води како и намалена површината под мочуришта.

Поизразити хидрографски проблеми предизвикува и ерозијата на тлото, предизвикана од неправилно користење на земјиштето или од преземените мерки за нејзино неутрализирање, а потпомогнато од геолошкиот состав и вегетацијата.

Водоснабдување

Водоснабдувањето на населението од територијата на Општината се врши преку поедини системи прилагодени спрема карактерот на изворот кој се користи.

Најголем дел од населението со вода за пиење се снабдува преку индивидуални бунари или јавни чешми.

Во некои села квантитативно водоснабдувањето е решено, но квалитативно не одговара со прописите за дезинфекција на водата.

На целата територија на Општината еден од многу значајните проблеми за животната средина се отпадните води. Поради специфичните карактеристики природното одводнување е многу споро, па атмосферските води и тоа од животните средини најчесто се задржуваат на површината и предизвикуваат сериозни проблеми во животната средина.

Населбите кои се просторно лоцирани во рамничарскиот дел од Струмичкото поле и оние кои се оддалечени од водотоците практички се без ефикасен одвод на атмосферските и други отпадни води. Најчесто тие понираат каде има услови или испаруваат, па се долго време присутни по површината на теренот.

Населбите кои се просторно лоцирани на повисоките реони околу планините имаат подобри услови за површинско одводнување на отпадните води.

Во ниедна селска населба нема изградено канализација за организиран одвод на отпадните води од домаќинствата, иако постои проект за водоснабдување.

Вегетациски карактеристики

Специфичните климатски прилики и геолошката разноликост на подрачјето на општината условуваат појава на хетерогена природна вегетација и диференцирање на вегетациони височински појаси.

Терените на Беласица се заштитувани, а на нив не е вршена сеча, заради големата стрмнина, и опасноста од уривање на земјани маси. Така таа претставува типично шумско подрачје со особености на сочуван шумски предел.

Дабовата шума е најзастапена, а се среќаваат шуми од благун и бел габер. Црн бор е застапен во помали групи на Беласица 250-550 м.н.в.

Шуми од благун и бел габер се застапени на 700 м.н.в. а на висина од 800м.н.в. се среќава и црн габер. На висина од 600-800 м.н.в. има и обилно учество на липа.

Вегетацијата на ливадите е условена од еколошките прилики. Постои големо богатство на растителни заедници и видови на терените на Струмичкото Поле. Заедниците главно се богати со растителни видови, тревы и детелини. Добивањето на сено е од големо значење, за Општината.

Ридските ливади се застапени во појасите на термофилните дабови шуми. Ридските пасишта не се доволно проучени.

Карактеристично за ова подрачје е дека ливадите пасиштата и блатната вегетација, претставуваат вегетациски типови, кои не даваат обилна фуражна маса.

Карактеристики на фауна

Како основен дел на биоценозите во подрачјето на Општината се среќаваат најразлични форми водоземци, цицачите, влечугите, птиците и скакулците.

Најмногу се застапени птиците во низинскиот појас, во дабовиот појас цицачите, додека во буковиот и високопланинскиот појас се посиромашно застапени и двете заедници.

На подрачјето на Општината најзначајни видови од влакнестиот дивеч се: срна, зајак, верверица, волк, лисица, чакал, дива мачка, куна златка и белка, твор, мала лисица, јазовец, а од перјастииот дивеч камењарка и полска еребица, фазон, потполошка, диви гулаби, грлица, штркови и др.

Пејсажни карактеристики

Во просторно - планерски смисол под поимот пејсаж се подразбира дел на еден простор кој се согледува од одредена точка и посматрење кој најдобро ги одразува: карактерот на пределот, неговата состојба и погодностите кои се нудат за одредени активности. Пределот го сочинуваат низа пејсажи кои како целина создаваат единствена претстава за општа карактеристика на тој предел.

Самиот пејсаж е динамична појава која се презентира во најсложени облици на природните пејсажни елементи - релјефот, водата вегетацијата, животинскиот свет, временските услови кои поседуваат комплексно единство и ја одредуваат вредноста на пејсажот.

Во регионот на оваа општина карактеристични се:

- а) Планински пејсажи
- б) Рамнински пејсажи

Планински пејсажи се типични за пределите Беласица како и пределите на пониските планини.

Најатрактивни и најзначајни се пејсажите на Беласица. Таа високо се издига над полето, северните падини се многу шумовити, непрекршени со водотеци и со изразито стрмни страни. Од сите точки на Беласица се отвараат визури кон полето и кон Огражден. Пошуменоста е еден од доминантните елементи на Беласица, а особен белег остава богатството и разноврсноста на вегетацијата. Другиот доминантен елемент го претставуваат бројните водотеци кои се спуштаат кон полето.

б) Рамнински пејсажи

Струмичкото Поле преставува рамничарски простор со карактер на типични аграрни пејсажи. Во оваа општина тие се многу специфични бидејќи ја задржале автохтоноста, природноста и питомоста на еден природен рамничарски предел. Ова се јавува поради карактерот на земјоделските култури, уситнетоста на парцелите и појавата на ливади кои се зелени во текот на целата година кои се јавуваат на места низ целото поле.

Покрај ова се бројните канали допринесуваат кон разновидноста и свежината на пределот, а во овој поглед битна е улогата на топловите насади покрај каналите.

Заштита на животната средина

Заштита и унапредување на животната средина е заштита на воздухот, водата и почвата од загадување спречување на штетна бучава, заштита од користење и депонирање на отпадоци и друг вид заштита на животната средина и природата. Природни богатства се земјиштето, водите, рудите и шумите, а биоресурси се растителниот и животинскиот свет кој егзистира на копното и во водите.

Загадување на воздухот

Загадување на воздухот, постојано постои, бидејќи современиот начин на живеење подигањето на стопански објекти како и згустувањето на сообраќајот создаваат проблемот на загадувањето.

Проблемот на загадување настанува тогаш кога една или повеќе загадувачки материји се во таква количина и толку долго во воздухот што постануваат штетни за луѓето, животните и растенијата и го реметат здравјето и состојбата на животот. За мерење на санитарната состојба на воздухот постојат неколку пунктови: Скопје, Битола, Велес и Куманово.

Како основни извори на аерозагадување може да се споменат:

- индустриски зони кои се наоѓаат во пошироката околина;
- високофреквентни сообраќајници, т.е. сообраќајно прометни места;
- производни претпријатија и поголеми установи кои согоруваат или преработуваат органски материји - камен јаглен, мазут, нафта и сл. за време на грејната сезона.

Поголеми извори на загадување во оваа општина може да биде од:

- ферментација на тутун
- сточни фарми
- ф-ки за обработка н дрво
- производството на алкохолни и безалкохолни пијалоци.

Сите овие извори на загадување не се во опфатот на општината, но нивното влијание не може да не се земе во предвид.

Загадување на водите

Главни загадувачи на водите можат да бидат:

- отпадните води од населбите
- агроиндустриски комплекси

Во секој процес на производство се користи вода, било да е за ладење на машините, за перење за производство на пареа, за технолошки процес и сл. По употребата таа во себе содржи отпадни материји, како субстандардни честици, органски и неоргански материји разни високомолекуларни соединенија, која ако не се прочистат може да дојде истата да го загади речниот реципиент.

Освен отпадните води од производни процеси се среќаваат и фекални води чие потекло може да биде од:

- човекот,
- животните
- атмосферски води кои се влеваат во канализационите води, кои вршат и површинско перење на средината.

Гледано во поширокиот регион водите во истиот се оптоварени со органски и видливи отпадни материји. Сумарниот квалитет на речната вода кај мерно место Ново Село припаѓа на II - III класа.

Бараниот квалитет според водостопанската основа треба да припаѓа на II класа.

Загадување на почвите

Во современи услови на живеење разорувањето на почвениот слој не настанува само од:

- ерозивни процеси
- уништување на шумски покривач
- оголување на земјиштето,
туку и од следните услови!
- прекумерна употреба на агрохемиски средства: пестрициди, хербидиди, вештачки ѓубрива,
- со таложење на седиментите од загадениот воздух.

Овие загадувања имаат негативни последици врз почвата дури може да дојде до уништување на виталните процеси во нејзиниот активен слој.

Ерозија

Под дејство на пороите кои се многубројни на Беласица, почвениот слој е подложен на испирање на горниот слој кој ги содржи сите хранливи органски и минерални материји кои се неопходни за растителниот свет. Резултат на ова доаѓа до неправилно распоредување на обработливата почва и почва со намалена

производна способност или голеини на една страна и натрупување на големи количини од производните наноси врз обработливото земјиште од друга страна.

Употреба на хемиски средства

На територијата на оваа општина има мошне поволни можности за високородно производство.

Ваквите потенцијални можности се уште поголеми со примена на агрохемиски средства и мелиоративни системи, што ќе овозможи оптимални услови за постигање на макс. биолошка продукција.

Но прекумерната употреба на вештачки ѓубрива, и нивна употреба во големи количини, негативно се одразува врз живиот свет (микроорганизмите), како и врз подземните и истечните води кои понатаму може да предизвикуваат непожелни ефекти на живиот свет.

Средствата за заштита на растенијата од болести и штетници претставуваат контаминатор на животните намирници и животната средина. До колку истите се употребуваат во големи количини или нестручно се јавуваат како загадувачи на почвата, воздухот и храната на луѓето и стоката.

Ако дојде до намалување или до целосно уништување на плодноста на почвата, нејзино обновување трае доста долго, зависно од степенот на уништувањето.

Од ова не треба да се сфати потполно треба да се исклучи употребата на пестициди, туку истите да се употребуваат во количини кои се доволни за уништување на паразитот.

Бучава

Бучавата во оваа општина може да биде предизвикана од моторните возила, а местимично и од некои занаетчиски работилници кои имаат бучен занает (механичарска, ковачка, браварска работилница, пирана и сл.).

Бучавата во работните средини како и во зоната на домување покажува штетно влијание врз човековото здравје и работоспособност.

Во зависност од интензитетот и времетраењето последиците можат да бидат полесни и потешки. Таа влијае на крвните садови, органите за варење, крвниот притисок и срцето, како и на целиот нервен систем.

За заштита од истата потребно е да се вршат мерења и контролирање на истите.

Тврд отпадок

Од секојдневниот живот, од секојдневната употреба на потрошни добра, настануваат отпадоци во цврста состојба, за чие складирање се потребни поголеми површини.

Распаѓањето на отпадоците како неопходен процес предизвикува биолошко загадување на почвата и на атмосферата. Испирањето од атмосферските води

предизвикува оцедување на почвата во подземните води или водотеци, може да предизвика многу заболувања или токсично се понесуваат према живиот свет и човекот. Ветерот исто така може да разнесува и поголема површина, заразни честици и непријатен мирис.

Заради тоа планирањето на депониите треба да биде добро обмислено, пред конечно одбирање на локацијата.

Со планскиот развој на оваа општина, истата треба да обезбеди услови за здрав и продуктивен живот на луѓето во хармонија со природата. Со развојот не смеат да се загрозат развојот и еколошките потреби на сегашните и идните генерации.

Природни услови за развој на земјоделството, шумарството, ловот и риболовот

Анализата на природните услови за развој на земјоделството, сточарството, шумарството, ловот и риболовот, опфаќа оценка на можност за развој на овие стопански активности, во зависност од директното и индиректното влијание на одделните природни (почвени, климатски и географски) и просторни услови (распространетост на погодни почви, потенцијали за нивно проширување, можност за подобрување на општите услови на природната средина и сл.).

Реонот на општината кој ја зафаќа главно струмичката котлина претставува релативно хомоген произведен потенцијал. Оградена со планините: Огражден, Беласица и Еленица - струмичката котлина позната е со својата изградена земјоделско, специфична продукција со изразита ориентација на групата индустриски и градинарски култури.

Во целина земено природните услови даваат оптимални услови за присуството на можноста за одгледување на голем број, во прв ред поледелски култури, почнувајќи од пченица па се до кикиритките.

Струмичкото поле, кое е педолошки испитано се карактеризира со присуството на поквалитетни почвени типови и тоа: алувијален и делувијален.

Како почви со ниска продуктивна вредност се истакнуваат солените почви.

Алувијалните почви кои се најмногу застапени во општината се почви со длабок физиолошки активен слој, поволен механички состав и водено-воздушен режим, како и релативно добри хемиски својства.

Општо земено, алувијалните почви се одликуваат со релативно висока производна вредност.

За зголемувањето на производната способност овие почви треба да се истакне комплексното решавање на водниот режим на почвите (одводнувањето и наводнувањето) како и примената на адекватни агрохемиски и агротехнички мерки.

Делувијалните почви се исто така застапени во оваа општина.

Производните способности на овие почви се пониски што е резултат на топографско - хидрографските услови и физичките својства.

Овие почви се слабо обезбедени со вода, содржат значително помалку хумус и хранливи материи и имат неповолни хемиски и физички својства.

Како главни мерки за зголемување на нивната продуктивна способност се истакнуваат следните:

Заштита од ерозија, одводнување, наводнување, јумизација, калцификација, губрење и продлабочување на ораниците.

Солените почви кои се застапени во општината во вид на помали долини или се неплодни, или се со многу слаба плодност поради слабата дренираност, соленост и други негативни својства.

Мерките за мелиорација на овие почви се: гипсирање, хумизација, фитомелиорација, мелиоративно губрење со вештачки ѓубрива, промешување на солите, дренажа и др.

Бонитетна вредност на нивите

Бонитетната вредност на површините е изградениот индикатор за хранидбениот потенцијал на почвата.

Исто така преку тоа се откриваат и можностите за преземање на мерки за антивизација, преку примената на потребни агро-мелиоративни мерки.

Површините класирани како нови во класите I-III даваат можност да бидат застапени најдоходовни култури, подразбирајќи одгледување на речиси сите култури. Веќе класите IV и V-ти ограничуваат можностите и бројот на културите се ограничува. Тоа ограничување особено се однесува за градинарските култури.

Останати класи V-VIII веќе ги изразуваат површините, кои често се изложени на делувањето на ерозијата.

Бонитетната вредност на нивите укажува на тоа дека во општината Муртино околу 84,7% од обработливото земјиште е со висока бонитетна вредност (I, II, III класа). Од IV и V класа се застапени околу 8,4% од вкупното обработливо земјиште, а со најниска бонитетна вредност (VI, VII и VIII класа) застапени се околу 0,8% од вкупното обработливо земјиште.

Почвата и климатските карактеристики укажуваат на тоа да подрачјето од Општината има компаративни предности за производство на пченица, пченка и јачмен, индустриски култури (тутун, кикиритки, памук, шеќерна репка и сончоглед) на градинарски производи (компир, кромид, грав, домати, зелка, пипер, краставички и бостан) и фуражни култури (луцерка, граор, грашок, уров и кр.пченка).

За успешна обработка на квалитетните земјоделски површини населбата Муртино располага со трактори и комбајни, за да во шплицевите на сезоната користат многу повеќе технички средства.

Развојот на сточарството базира врз расположивите капацитети на природните тревни површини, локацијата и бонитетот на пасиштата врз можноста за производство на фуражни култури, како и врз други компаративни предности на подрачјето.

Во ридско-планинските подрачја на Беласица каде се простира и дел од општината, постојат услови (за развој на овчарството и за полуинтензивен тов на говеда и живина. Во рамничарскиот реон од општината постојат услови за развој на краварството и свињарството.

Општината Муртино располага како со ситен така и со крупен добиток. Исто така и самата населба Муртино располага со крупен и ситен добиток.

Во сите населени места од општината забележително е одгледувањето на живина: кокошки, патки и гуски.

Шумските површини се максимално застапени на постоечките планини во општината. Пред се станува збор за егзистирање на дабова шума која е најзастапена. Шуми од благун и бел габер се застапени на 700 м.н., а на висина од 600-800 м.н.в. или обилно учество на липа. Помалку застапени се деградираните нискостаблени шуми (шикари, леска, шибјаци) кои не обезбедуваат можности за нивно стопанисување, туку исклучиво за подобрување на микроклиматот за регулација на водотеците како и за естетските, амбиенталните и панорамските содржини на природната средина во целост.

Како последица на големата хетерогеност на еколошките фактори, животинскиот свет што е настанат на територијата на општината и пошироко е мошне разновиден.

Се издвојуваат типови асоцијации на фауната во котлината, во дабовиот реон и во ридско-планинските пасишта.

За ловството во Општината, односно во поширокиот регион, од посебно спортско-економско значење се претежно видовите настанети во определени биотопи:

- Срнската дивеч, волк, волк, лисица, чакал, дива мачка куна златка и белка, твор, мала ласица, јазовец, а од прејастииот дивеч камењарка и полска еребица, фазан, потполошка, диви гулаби, грлица и др.

Услови за спортски риболов постојат на поголем број места во просторот. Значаен потенцијал претставува реката Струмица на која се лови риба вдоль на целиот тек и во текот на целата година.

Рудно богатство

Според досега изведените истражни геолошки работи Општината претставува подрачје сиромашно со метални минерални сировини (сознанијата укажуваат на појави кои немаат некој поголем економски значај) и знатна застапеност на неметални минерални сировини од кои некои заземаат врвно место по резерви и производство не само кај нас туку во светот.

Во Општината се откриени и утврдени рудни резерви само на неметалните минерални сировини кои претставуваат солидна база на преработувачките капацитети.

Од неметалите во експлоатација е кварцот кој се експлоатира од гранитите и гнајсно микашисната серија на Беласица. Познати се многубројни појави на хидротермални кварцеви кои се карактеризираат со својот висок квалитет. Тие делумно се експлоатираат за потребите на рудникот "Огражден", но степенот на нивната истраженост е доста ниска.

Со оглед на нивниот квалитет и се поголемите потреби на индустријата за високо-квалитетни кварцни сировини, ќе треба да се продолжи со истражувањето заради утврдување на поголеми количини.

Освен неметалите кои веќе се експлоатираат внимание заслужуваат и појавите на украсни камења. Истите се појавуваат на планината Беласица. Појавата на гранити во сите можни структури и колоритни вариетети и појавите на габро претставуваат голем потенцијал од украсни камења.

2.3. КУЛТУРНО-ИСТОРИСКО НАСЛЕДСТВО

Во праисторијата Македонија имала многу поволна геоморфолошка положба, полноводни реки, плодни долини и блгопријатна клима. Како природни патишта за движење на човековите заедници биле користени долините на реките Струма и Струмица. Ова допрело за ширење на разни влијанија на култури од повеќе краеве во тој период. Сегашните простори на Струмица општо земено се вклопува со собитијата со Источна Македонија и тоа од праисторијата па се до средниот век.

Може слободно да се рече дека има отсуство на палеолитска култура. Од неолитот треба да се смета на присуството на заедници со примитивно земјоделство кои со својата материјална и духовна култура се вклопува во раниот неолит.

Во 167г.п.н.е. Македонија потпаѓа под римската власт, така што Струмица влегува во состав на римската провинција Македонија, Пајонија станува само географски поим. Во времето на доцната Антика и раната Византија, оваа територија има значајна улога.

Кон крајот на XII в. градот Струмица станува "краткотрајна држава" на Добромир Хрис кој се прогласил за самостоен господар на струмичката област во која влегува Општината Муртино. Овој дел повторно потпаѓа под Византиска власт на царот Алексеј III. Во наредниот период, Струмичката област потпаѓа под српско владеење, се до доаѓањето на Турците - Османлии кои останале многу долг период.

Од словенско - византискиот период, како резултат на бурната историја на Струмичката област, во која влегува и Општина Муртино, низ долгите векови на робување и уривање, останале мал број на сведоштва од материјалната култура, создадени под влијание на византиската уметност.

Периодот на доаѓање на Турците околу 1382-1383 год. претставува црн период на оваа територија. Овде бил главниот пат кон Тракија и Драма, Серес и Петрич, Штип и Скопје.

Силните колонизаторски удари дошле како резултат на плодната котлина и добрата местоположба. Се доселувале Турци, Јуруци и Евреи. Со тоа е сменет етничкиот состав на овие простори во корист на турците. Со доаѓањето на Јуруците, го потиснува христијанското население од убавите планински пасишта.

Турците формирале нови населби за новодојденото население, ги менувале имињата на постоечките населби со цел да се уништи националното чувство кај тукашното население.

Сpreма досегашните истражувања и сознанија од овој период нема откриени верски објекти.

Покрај османската власт во XIX и поч. на XXв. носител на културата и во доменот на црквата бил грчкиот епископ. Ова влијае овие простори да се претворат во упориште на грцизмот. Овдешното население го прифатило грчкиот јазик и грчката култура. Во XIX век почнуваат да се подигаат верски објекти.

По завршувањето на Балканските војни и Првата Светска војна, се градат верски објекти во сите села, населени со македонци, кои не отстапуваат на посебни културни вредности.

2.4. ОПШТЕСТВЕНО-ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНА МУРТИНО (Ретроспектива и достигнато ниво)

Низ целиот досегашен развој општината Муртино не го достигнал оној степен на развиеност кој го заслужува според човечкиот и природен потенцијал, традицијата и местото во пошироката просторна целина.

Затоа оценувањето на досегашниот развој има единствена цел да ги открие причините, пречките и отпорите во тој досегашен развој, за да потоа преку истражувањето на потенцијалите, дојде до заживување на ова запоставено подрачје, а со тоа да се обезбеди рационален и хармоничен територијален развој.

Демографски развој и организација на населбите

Демографскиот развој на новоформираната општина Муртино во природ од 1971 до 1991 година има пораст на население. Во периодот од 1991 до 1994 год. има опаѓање на бројот на жителите. Оваа појава е карактеристична за скоро сите села во оваа општина.

Во населбата Банско, Моноспитово и Муртино од 1971 до 1991 год. постои постојан пораст на жителите, од 1991-1994 год. постои опаѓање на бројот на жителите.

Во населбата Сачево од 1971 год. до 1994 год. се забележува постојано намалување на бројот на жителите.

Населбата Муртино во периодот од 1971 - 1991 год. покажува пораст на населението, а во периодот од 1991-1994 г. има опаѓање на бројот на жителите. Од извршената анкета на изработувачот на овој ГУП, спроведена во август 1997 год., а за добивање на фактичката состојба на бројот на жителите и фамилии, како и

изградени објекти, произлегува дека бројот на жителите од 1994 - 1997 год. достигнал број од 2159-2223 жители.

Намалувањето на жителите во периодот од 1991-1994 год. е резултат на методата на вршење на пописите во овие две години.

Всушност до 1991 год. при пописот се регистрирани сите лица со постојно место на живеење во Република Македонија, без оглед на тоа дали во моментот на пописот лицето било присутно во постојното место на живеење или отсутно во странство и доколку било отсутно и не била битна должината на отсутноста.

Со пописот во 1994 год. се промени начинот т.е. методата на регистрирање на вкупно население, при што не се вклучени лица кои имаат официјално место на живеење во Република Македонија, а се отсутни во странство една година и повеќе, а вклучени се и лицата кои привремено претстојуваат во Република Македонија една година и повеќе.

Со спроведената анкета во август 1997 год. се добиени податоците:

- вкупен број на жители во населбата	2223
- вкупен број на домаќинства	494
- вкупен број на објекти	517

Во општина Муртино сите процеси во основа биле условени од неадекватен и забавен стопански и општи развој на ова подрачје.

Според изјаснувањето за националната припадност во општина Муртино, од спроведениот попис 1994 год. произлегува дека од вкупниот број на население во општината 6230 жители, Македонци се 5529, Срби - 4, Роми - 17 и Турци 680.

Според школската подготовка од вкупното население (5237) со више и високо образование има 65, со средно образование има 719, со основно образование има 1489, без школска подготовка и непотполно основно образование има 2412, без школска подготовка (неписмени) има 395.

Вкупниот број на домаќинства во 1971-1994 г. се зголемува во општината Муртино и тоа од 1020 на 1388 домаќинства.

Од ова може да се заклучи дека бројот на населението намален во однос на периодот од периодот од 1991-1994 год. Ова може да се должи на тоа што денешните домаќинства имаат помал број на членови во семејството (домаќинствата). Само за населбата Муртино бројот на домаќинствата е 494, а бројот на станови е 517.

Гледано поединечно по населени места состојбата е следна: во населбите Моноспитово и Сачево бројот на домаќинствата од 1971-1991 се зголемува, а од 1991-1994 се намалува. Во населбите Банско и Муртино од 1971-1994 бројот на домаќинствата се зголемува.

Од статистичките податоци во однос на станбениот простор произлегува дека 23 станови има повеќе отколку што е бројот на домаќинства што укажува на фактот дека сопствениците на тие станови се со своите фамилии надвор од населбата во друго место или во странство.

Просечен број на членови во едно домаќинство $2223:494= 4,5$ члена во населбата Муртино во 1997 г.

Во периодот од 1990 - 1997 год. се изградени 4 објекти, а на други постари објекти е извешена темелна реконструкција постоечките станбени згради.

Во новопочнатите објекти некои не се довршени, во дел од нив не се вселени нивните сопственици бидејќи се во странство, а објектите се потполно готови.

Вкупно население, домаќинства, станови и земјоделски стопанства

Општина	Вкупно	Домаќинства	Станови	Земјод. стопан
Муртино	6230	1388	1437	1225

Вкупно население според возраста

Општина	Возрасни групи						
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34
Муртино	462	531	541	503	512	482	466

Општина	Возрасни групи						
	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69
Муртино	444	425	334	330	313	292	235

Општина	Возрасни групи						
	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 ^и повеќе	непоз.
Муртино	166	67	73	35	11	2	6

Вкупно население според возраста - (мажи)

Општина -	Возрасни групи						
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34
Муртино	227	253	289	239	289	259	251

Општина	Возрасни групи						
	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69
Муртино	232	241	171	168	141	147	102

Општина	Возрасни групи						
	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 ^и повеќе	непоз.
Муртино	77	29	29	21	7	2	0

Вкупно население според возраста - (жени)

Општина	Возрасни групи						
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34
Муртино	235	278	252	264	223	223	215

Општина	Возрасни групи						
	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69
Муртино	212	184	163	162	172	145	133

Општина	Возрасни групи						
	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95 ⁺ повеќе	непоз.
Муртино	89	38	44	14	4	0	6

Вкупно население според изјаснувањето за националната припадност

Општина	НАЦИОНАЛНОСТ							Вкупно
	Макед.	Албан.	Турци	Роми	Власи	Срби	Други	
Муртино	2158	-	-	-	-	1	-	2159
Банско	946	-	680	17	-	2	-	1645
Моноспитово	1871	-	-	-	-	1	-	1872
Сачево	554	-	-	-	-	-	-	554
Вкупно во општината	5529	-	680	17	1	4	-	6230

Вкупно население, според школската подготовка - Муртино

Општина	Школска подготовка			
	Вкупно	Неписмени	Без школ.подг. и не пот.ос.об.	Основно образование
Муртино	5237	395	2412	1489

Општина	Школска подготовка		
	Средно образование	Више и Високо образование	Непознато
Муртино	719	65	11

Општина	Активни лица		Лица со лични приходи	Издржувачки лица
	Вкупно	Вршат занимање	Вкупно	Вкупно
Муртино	3286	2997	556	2634

Стопанство

Во поглед на досегашниот развој на стопанството во општината, вообичаено е во вакви случаи стопанските текови да се следат, анализираат и прогнозираат за поширокото - општинско подрачје како единствено општествено-политичка целина.

Населбата Муртино по својот развој е релативно добро развиена. Во неа има објекти од стопански карактер.

Во сите други населби од општината кога би зборувале за структура на стопанството, тогаш треба да стане збор исклучиво за земјоделско стопанство кое преовладува во овие простори.

Стопански објекти во Муртино се:

- Земјоделска задруга "Први Мај" која располага со магацински простор и канцеларии и вкупен број на вработени 6 лица;
- Магацински простор на ЗИК "Струмица"
- Склад за течни горива со бензинска пумпа на "Макпетрол".

Во населбата Муртино населението се занимава одгледување на раноградинарски производи на мали индивидуални парцели, а располага и со механизација за обработка на земјата.

Населението се занимава и со сточарство, претежно со одгледување на ситен добиток.

Од занаетчиски работилници најмногу се застапени следните занаети во Муртино:

- 5 механичарски работилници
- 1 ковачка работилница
- 1 шивачка работилница
- 1 берберска работилница.
- 2 тишлерски работилници

Моноспитово: има 21 објект со трговска и занаетчиска дејност и една пирана.

Сачево: има 3 објекти со трговска и занаетчиска дејност.

Банско: има 12 објекти со трговска и занаетчиска дејност.

Од угостителски објекти кои претежно се во индивидуални станбени згради во населбата и во општината постојат:

Муртино: една кафеана, една сендвичара и една кебапчилица со вкупен број на вработени;

Моноспитово: пет (5) објекти со угостителска дејност со 5 вработени;

Сачево: три (3) објекти со угостителска дејност кои не работат;

Банско: седум (7) објекти со угостителска дејност со вкупно 18 вработени.

Опременоста пак на општината Муртино со трговски објекти по населените места ќе ја приложиме во табелата:

Ред. број	Населено место	Колонијални дукани	Вкупно број на вработени
1.	Муртино	24	26
2.	Моноспитово	11	13
3.	Сачево	3	3
4.	Банско	8	8

Колонијалните дукани претежно се сместени во индивидуални станбени објекти и се во приватна сопственост.

Во Муртино постојат две земјоделски аптеки со двајца вработени.

Од сето ова произлегува дека општината е многу мала, па према тоа е и со послабо развиено стопанство.

2.5. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ПРОСТОРОТ И ИСКОРИСТЕНОСТ НА ТЕРИТОРИЈАТА

За изработка на овој ГУП, потребно е согледување на постојаната функционална организација на просторот и влијанието на истата врз општиот развој и врз степенот на искористување на територијата.

Постојат неколку правци во кои се одразува лошото планирање и искористување на просторот. Тие можат да нанесат проблеми во општествено економската сфера, како и во просторно функционалните правци на развој:

- во недоволно искористување на природните ресурси;
- несоодветно разместување на населението и објекти;
- нееднакво разместување на основните функции (работа, домување и сл.).

Од непланското разместување на објекти и несоодветно користење на природни ресурси, краен резултат е ефекти од пониско ниво.

Територијата на Општина Муртино зафаќа 53.1 км² и се вбројува во малите простори општини во Република Македонија. Истата учествува со 0,21% од вкупната територија на Р.Македонија. Оваа површина ја сочинуваат 4 катастарски општини со просечна густина на населеност 117,32 ж/км², а на населбата 31,3 ж/ха.

Просторот на општината го сочинуваат две просторно географски целини:

1. Катастарски општини во рамничарски дел
2. Катастарски општини во ридест дел

Во рамничарскиот дел се сместени Муртино, Сачево и Моноспитово. На овие простори постојат услови за негување на земјоделието. Овие услови ги сочинуваат:

- високо квалитетна почва и можност за наводнување;

- климатски фактори: инсолација, режим на температурата, надморска височина и др.

Сето ова овозможува производство на раноградинарски култури, како и житни култури. Вкупната аграрна површина во Општина Муртино зафаќа 4904 ха, а од неа обработливо земјиште е 2154 ха или 43,91%.

- Општината Муртино на југ се протега се до сротот на планината Беласица. На падините на Беласица е сместена населбата Банско. На овој простор има пасишта на кои или припаѓа 313 ха или 6,40%, а најголема површина имаат шумите со 2437 ха или 49,69%.

Во оваа општина постојат услови за развој на мали индустриски капацитети и тоа во однос на преработка на раноградинарски производи како и објекти за развој на малото стопанство.

Исто така може да се усмерува развојот и кон обезбедување на капацитети за туризам и бањско рекреативни објекти.

Домување на населба Муртино

При анализирање на стенбената проблематика од секогаш пресудни биле статичките следења и прописните податоци, а потоа документациите во стручните институции и организации што се бават со оваа проблематика.

За изработка на предметниот ГУП појдовна беше 1991 год. односно 1994 год. кога беше реализиран дополнителниот попис. Но најнови и најрелативни податоци се добиени од спроведената сопствена анкета (август 1997 год) кога се утврди фактичката состојба во населбата.

Според пописот од 1991 год. е утврдено дека во населбата Муртино живееле 2223 жители во 461 домаќинстава кои располагаале со 513 станоци.

Меѓутоа според сопствената спроведена анкета (почитувајќи ја при тоа новата методологија на Републичкиот Завод за Статистика) произлезе дека (август 1997 год.) во населбата живеат 2223 жители во 494 домаќинства кои располагаат со 517 стана.

Од вкупно 517 стана:

- 165 се приземни;
- 316 се приземје и кат
- 7 се приземје и два ката
- 1 е подрум, приземје и кат
- 16 се подрум, приземје и подкровје
- 12 се приземје, кат и подкровје

Према системот на градење објектите се:

- во скелетна градба се 135 објекти
- во масивна градба се 275 објекти
- во комбинирана градба се 107 објект

Према квалитетот (состојбата) во која се наоѓаат објектите:

- во добра состојба се 216 објекти
- во средна состојба се 199 објекти
- во лоша состојба се 102 објекти

Во процесот не е дадена структурата на становите по број на соби, старост и опременост, бидејќи истите ќе бидат предмет на согледување во наредната фаза - Детален урбанистички план.

Вкупна корисна станбена површина при заокружен стандар од $20 \text{ м}^2/\text{жител}$, изнесува $2223 \times 20 = 44.460 \text{ м}^2$ нето станбена површина додека бруто развиена станбена површина изнесува $44.460 \times 1,25 = 55575 \text{ м}^2$.

Нето станбена територија без сите сообраќајници во населбата изнесува 41,50 ха. Додека нето станбена територија со сите останати функции на домување (школи, секојдневно снабдување, јавно зеленило во домување, здравствени објекти и објекти од културно-просветна активност, месна канцеларија и сл.) изнесува 47,56 ха.

Вкупно бруто станбена површина со вклучување на сите улици и сообраќајници и водени текови изнесува 47,56 ха.

Од горните податоци произлегува заклучокот дека просечна нето густина на населението изнесува :

$$2223 : 47,56 = 46,74 \text{ ж/ха}$$

додека просечна бруто густина на населеност во границите на урбаниот опфат изнесува:

$$2223 : 72 = 31,31 \text{ ж/ха}$$

што претставува релативно ниска густина на населеност за населба од ваков тип.

Покрај индивидуалните станбени згради, во населбата се изградени и голем број на помошни објекти, чиј вкупен број изнесува 409 што претставува 79% од вкупниот број на индивидуалните станбени згради.

Вкупната изградена површина под станбени згради при усвоена просечна бруто изградена површина под еден објект од 120 м^2 изнесува $517 \times 120 = 62040 \text{ м}^2$.

Ако на оваа површина се додаде и бруто изградена површина на помошните објекти $409 \times 45 \text{ м}^2 = 18405 \text{ м}^2$, како и површината на останатите изградени објекти (училиште, здравствена станица, канцеларии на локална самоуправа, црковни објекти, трговски и угостителски и сл.) која изнесува 28400 м^2 , се добива вкупната изградена површина во населбата која изнесува:

$$62040 + 18405 + 28400 = 108845 \text{ м}^2 \text{ или } 10,88 \text{ ха}$$

Процентот на изграденост во рамките на вкупната бруто станбена територија изнесува:

$$10,88 : 47,56 = 19,01 \%$$

Додека коефициентот на искористеност на земјиштето изнесува:

$$10,88 : 47,56 = 0,19$$

2.5.1. ПРОСТОРНА РАЗМЕСТЕНОСТ НА ФУНКЦИИТЕ ОД ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД И ДРУГИ ЈАВНИ ФУНКЦИИ

Просвета

Мрежата на училишта во Општина Муртино може да се види од следните податоци.

Состојба со активни осумгодишни и четиригодишни училишта .

Ред. број	Населено место	Вид на училишт.	Број на парал.	Вкупен бр. на учени.	Вкупен бр. на вработ.	Нето површина на м ²	Бруто површина м ²
1	Банско	чет.год. I-IV	8	156	9	240	461
2	Моноспитово	осум.год I - VIII	13	326	18	638	924
3	Муртино	осум.год I - VIII	17	379	35	760	1067
4	Сачево	чет.год. I - IV	2	30	3	89	135

Од ова произлегува дека учениците од Сачево и Банско своето образование од V - VIII одд. го продолжуваат во Муртино, бидејќи се на растојание од 3-5 км.

Према вкупниот број на опфатени деца од I - VIII одд. изнесува 891 ученика со учество во вкупниот број на жители во општината 6230 (од пописот 1994 год.) од 14,30%. Вкупниот број на вработени во сите училишта во општината изнесува 65.

Од погоре наведеното произлегува и заклучокот дека од четири (4) катастарски општини во сите (4) четири има училишта и тоа во Муртино и Моноспитово има осумгодишни училишта, а во Банско и Сачево има четиригодишни училишта.

Здравствени објекти

Во поглед на постојната мрежа на здравствени објекти состојбата е следна:

Во Муртино има здравствена амбуланта со забна ординација и аптека, со вкупен број на вработени 6. Исто така има и приватна стоматолошка ординација.

Во Моноспитово постои објект кој не работи, а во Сачево нема амбуланта.

Во Банско нема амбуланта. Но во склоп на хотелот и со цел да се искористат топлата вода и планинскиот воздух од Беласица, постои центар за рехабилитација на лица со физички и психички недостатоци, како и центар за одмор и рекреација. На овој начин населбата Банско има развиен банско рекреативен туризам кој има услови да продолжи со својот развој и да прерасне во поголем центар.

Во горе наведеното може да се заклучи дека жителите на оваа општина, здравствена помош можат да добијат во Муртино, бидејќи се на блиско растојание до него. Така Моноспитово и Сачево од Муртино се оддалечени по 3 км., а Банско од Муртино е оддалечено 5 км.

Објекти од јавен карактер

Во поглед на состојба на изградени објекти од јавен карактер состојбата е следната:

Во Муртино постои:

- Здравна амбуланта со 6 вработени
- приватна забна ординација
- пошта со тројца вработени
- месна канцеларија со двајца вработени
- дом на култура (кој се користи како кино, диско, библиотека и сл.).

Во населбата Моноспитово постои дом на културата, додека во Банско и во Сачево објектите се во лоша состојба и не функционираат.

Спорт и рекреација

Општо гледано спортско-рекреативните површини се застапени во општината.

Во Моноспитово и Сачево постојат спортски терени кои се во средно добра состојба, додека во Банско не постојат спортски терени.

Во Муртино постои фудбалско игралиште и игралиште во склоп на Основното училиште.

Зелени површини

Во населбата Муртино не постои групација на организирано зеленило, освен во дворните места. Ова е негативна карактеристика за оваа населба. Постои не организирано зеленило во околината спортскиот терен. Зелените површини заедно со некогашни речните текови и канали во постојната состојба учествуваат со 3,1 ха. или 4,37%.

Гробишта и цркви

Во населбата Муртино постојат гробишта и тоа православно-христијански и протестантски, сместени на североисточниот дел од населбата и се блиску едно до друго.

Површината на православните гробишта изнесува 0,68 ха, а на протестантските гробишта 0,28 ха.

Во самата населба се наоѓаат и две цркви кои се во непосредна близина една до друга и едната е православна - христијанска "Св. Ѓорѓи", а другата е протестантска. Површината што ја зафаќа црквата "Св. Ѓорѓи" изнесува 0,2 ха, а протестантската црква 0,1 ха.

Депонија

Депонијата се наоѓа надвор од урбаниот опфат, а се наоѓа јужно од населбата. На некој начин постои организирано фрлање на отпадот од органско и неорганско потекло, а сепак во населбата постои извесна количина на отпадоци. Хигиената во населбата зависи од добрата воља на жителите на оваа населба.

Одбрана и заштита

Во поглед на Одбраната и заштитата во воена состојба или во случаи на елементарни непогоди и техничко-технолошки катастрофи како во рамките на населбата Муртино така и во рамките на истоимената општина засега не се превземени некои конкретни активности.

Меѓутоа преку Подрачната единица за Одбрана и Цивилна заштита на соодветното Министерство со седиште во Струмица од неодамна превземени се мерки во склоп на новформираните општини да се формираат штабови за Цивилна заштита и тоа во сите места со над 200 жители како што и во сите стопански организации со над 100 вработени лица.

Штабовите за цивилна заштита ќе изготват свои програми за заштита, спасување, евакуација на жителите од загрозените подрачја во било која практична смисла, почнувајќи од природните, преку техничко-технолошките се до воените опасности, несреќи и разурнувања.

Сите овие констатации и заклучоци требаше да ги откријат основните проблеми кои бараат решавање како и да укажат на можните правци за надминување на реалните достигнувања на можната - посакувана состојба на просторот од предметната општина.

2.6. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУТА

Улична мрежа

Територијата на Општината Муртино се наоѓа на крајниот југоисточен дел во Република Македонија, односно во Струмичката Котлина.

Покрај самата населба поминува и Магистралниот патен правец М-6 Струмица-Р.Бугарија, што значи преку овој патен правец населбата и општината ги остварува своите сообраќајни врски со поширокото опкружување. Врските со својата потесна околина ги остварува со локални селски патишта и со регионалниот новопроектиран патен правец Р-605 Струмица Куклиш - Коњарево и Ново Село.

Асфалтирани улици во населбата се главната улица што минува низ населбата и претставува локален пат кој води кон Банско. Постојат и неколку други кратки асфалтирани улици.

Останатата улична мрежа во населбата е со земјан коловоз.

Карактеристики на моторизацијата и постојниот сообраќаен систем во Општината и Населбата Муртино

Во 1994 год. населбата Муртино брои 2159 жители а према анкетата извршена од наша страна во месец август 1997 год. населбата брои 2223 жители, што е еднаков со пописот од 1991год.

Од освртот на пописите од 1971, 1981, 1991 год и нецелосниот попис 1994 год, како и пописот со Анкетата видлив е благ пораст на населението во населбата Муртино.

Во 1994 год. Општината Муртино броела 6230 жители. Во однос на 1981 година бројот на населението се зголемил за 69 жители што значи општината има сосема мал пораст на бројот на жителите.

Во изминатиот период евидентен е порастот на бројот на индивидуалните моторни возила и во населбата и општината Муртино.

Денешниот степен на моторизација во Општината се движи 5 - 6 жители на едно моторно возило, а во самата населба околу 5 жители на едно возило.

Карактеристично за општината и населбата е и богатиот фонд на земјоделски машини-трактори и други превозни средства камиони за транспорт на раноградинарските производи.

За јавниот меѓумесен сообраќај може да се каже дека е на завидно ниво и ги задоволува неопходните потреби. До сега се користи Автобуска постојка лоцирана во центарот на населбата.

Локалниот превоз се обавува со автобуси кои сообраќаат кон соседните села. Во иднина т.е. со ГУП-от се предвидува локација т.е. изградба на нова Автобуска постојка, од спротивната страна на постојната, на главната собирна улица Робово- Банско, за возилата што доаѓаат од спротивниот правец.

Водоводна мрежа

Водоснабдувањето е еден од најголемите проблеми во седиштето на новоформираната општина Муртино. Во населбата Муртино не постои организирано водоснабдување на населението. Во сегашни услови населбата се водоснабдува од сопствени бунари со хидрофорски постројки. Поради недозволените количини на железо, манган и амонијак водите од локалните бунари се користат само како технолошка вода, а не и како вода за пиење. Вода за пиење населението обезбедува од соседното село Банско каде постои систем за водоснабдување. Во иднина, како најважен проблем во Муртино, водоснабдувањето треба да се реши што е можно побрзо со реализација на веќе изготвениот Главен проект за водоснабдување на Муртино и с.Сачево.

Канализациона мрежа

Во Муртино нема изградено фекална и атмосферска канализација.

Отпадните и фекални води се прифаќаат во индивидуални септички јами, а преливите од истите се испуштаат слободно по површината на теренот.

Атмосферската води се прифаќаат во двата постоечки атмосферски канали кои поминуваат од левата и десната страна на патот Робово - Муртино - Банско, на делот од патот кој минува низ Муртино. Зафатените води од овие канали се одведуваат во Монспитскиот канал кои поминува од јужната страна на населбата. Поради фактот што во моментот во овие канали дел од населението ги испушта и отпадните води честа е појавата на разни заразни болести кај населението што наложува итно решавање и на проблемите со фекалната и атмосферска канализација.

Енергетска инфраструктура

Во ГУП на општина Муртино со енергетската инфраструктура се опфатени: ел. енергетските објекти и среднонапонската мрежа.

Напојувањето со ел. енергија на општината е од ТС110/10кV Сушица воздушно со 10кV ДВ, а потоа кабловски меѓу трафостаниците.

Дистрибувните електроенергетски објекти во општината се четири трафостаници ТС10/0,4кV и истите имаат работно и заштитно заземјување.

ТС-1 се наоѓа спроти училиштето со трансформатор со снага од 250 кVA.

ТС-2 се наоѓа спроти црквата со трансформатор со снага од 250 кVA.

ТС-3 се наоѓа во западниот дел со трансформатор со снага од 250 кVA.

ТС-4 се наоѓа во југоисточниот дел со трансформатор со снага од 250 кVA.

Нисконапонскиот развод низ општината е изведено исклучиво воздушно на дрвени столбови. На овој начин досега е обезбедена електричната енергија за секое домаќинство.

Уличното осветление е изведено со живини и обични светилки.

Распоредот на ТС10/0,4кV е прикажан на графичкиот прилог со енергетска инфраструктура.

Комуникациска инфраструктура

Во ГУП на Муртино со комуникациската инфраструктура се опфатени: поштенскиот и телефонскиот сообраќај.

Во општината постои нов ПТТ објект. Во него се вршат поштенски услуги: прием на писма, пакети, уплата и исплата на парични средства и сл.

Во истиот е сместена автоматска телефонска централа РСУ со капацитет од 300 броја за општината. Оваа РСУ е поврзана со КАТЦ Босилово со тф кабел, а преку неа и со целиот свет со што е овозможен квалитетен телефонски сообраќај.

Водењето на телефонските водови од РСУ до дрвените столбови е подземно, а од столбовите до телефонските претплатници е воздушно.

2.7. ПОСТОЈНА НАМЕНА НА ПОВРШИНИТЕ

Согледувањата на постојната функционална организација и вкупната димензија на населбата Муртино се од посебно значење за предметниот Генерален урбанистички план.

Постојната намена на површините согледана низ трите основни урбани функции (домување, работа и рекреација), битно ќе влијаат на определувањето на идните правци на развојот и идниот просторен концепт во целина.

Како кај повеќето населби од ваква големина, заради постојната диспозиција, големина, изграденост, опременост меѓусебниот однос со населбите од општината како и односот кон природното опкружување, постојните функционални зони поставуваат основи на кои непосредно ќе се надоврзуваат новите територијални проширувања за соодветна намена односно основи во кои ќе се вршат трансформации во квалитетна смисла.

Постојната намена на површините е разгледана во границите на аналитичката територија на населбата.

Тоа е територија во која се опфатени сите изградени и неизградени површини кои денес се користат за било која од функциите во областа на домувањето, работата, рекреацијата или услугите, прометот и др. комунални потреби.

Вкупната површина во аналитичка територија изнесува 72 ха.

Во нејзината структура најголем дел го зафаќа станбената зона со бруто површина 47,56 ха.

Работните функции кои се презентирани преку одреден број изградени стопански објекти и капацитети зафаќа бруто површина од 4,5 ха.

Рекреативните површини во аналитичката територија се застапени со фудбалско игралиште и спортски терени во склоп на ОУ "Јосип Броз Тито" и тие зафаќаат 0,7 ха.

Во постојната намена на површините се вклучени сите сообраќајници и станбени улици во населбата кои зафаќаат 4,2 ха.

Просторот за гробишта кои се поделени на протестантски и православни зафаќа површина од 0,96 ха.

На подрачјето на населбата Муртино во границите на нејзиниот урбан опфат, а меѓу станбените и работните површини постојат обработливи недефинирани површини. Тие се меѓу простори помеѓу основните функции чија површина изнесува 13,88 ха.

Ваквата состојба во населбата доведува истата да има просечна густина од 31,31 жители на хектар.

Во планираниот развој овие површини ќе бидат искористени за одредени намени кои ќе придонесат за подобра организација и содржина на идната територија на населбата.

- Биланс на површините во аналитичката територија

1. Домување.....	= 47,56 ха - 66,00%
(брuto станбена површина)	
- Нето станбена територија	= 41,50 ха
- Сите улици	= 4,20 ха
- Основно образование.....	= 0,96 ха
- Здравство.....	= 0,32 ха
- Поранешни водени текови (каналы).....	= 0,30 ха
- Други функции.....	= 0,28 ха
(месна канцеларија, објекти од културно просветна активност, пошта, трговско угостителски објекти и др.)	
2. Работа.....	= 4,5ха - 6,25%
(работилници, сервиси, мало стопанство, индустрија, земјоделска аптека, станица за откуп)	
3. Спорт и рекреација	= 0,7 ха - 0,97%
4. Зеленило и канали.....	= 3,10ха - 4,31%
5. Верски објекти.....	= 1,26ха - 1,75%
- христијанска црква.....	= 0,2 ха
- протестантска црква.....	= 0,1 ха
- христијански гробишта.....	= 0,68 ха
- протестантски гробишта.....	= 0,28 ха
6. Земјоделско земјиште.....	= 13,62ха - 18,92%
Вкупно во границите на урбаниот опфат:	= 72,00ха - 100%

2.8. РЕЗИМЕ НА СОСТОЈБИТЕ И МОЖНОСТИТЕ ЗА ПОДОЛГОРОЧЕН РАЗВОЈ НА НАСЕЛБАТА И ОПШТИНАТА - МУРТИНО

Во претходната постапка при утврдувањето на документационата основа и валоризацијата на природните и просторните погодности беше потенцирано дека и покрај договорената обврска на изработувачот да изработи Генерален урбанистички план за населбата Муртино ќе биде неопходно да се направи и студиски осврт на состојбите и достигнатото ниво од развојот на новоформираната општина Муртино, како и за поширокиот Источниот регион.

Ваквиот пристап во планирањето ја наметна потребата од паралелно и истовремено да се презентираат состојбите и потенцијалите за развој и на општината и на населбата Муртино.

Од спроведените анализи за природните карактеристики и постојната состојба произлегуваат и следните поважни заклучоци.

- Вкупната територија на општината Муртино зафаќа површина од 5310 ха и се вбројува во малите општини во Република Македонија. Се вбројува во рурална општина. Во рамките на општината има 4 населени места и тоа: Муртино, Моноспитово, Сачево и Банско.

Муртино е седиште на новоформираната општина зафаќа 1690 ха во рамките на атарот.

- Природните погодности на просторот од општината презентирани преку: географските, геолошките, педолошките, климатските, хидрографските, вегетацијските и пејсажните карактеристики како и карактеристиките на фауната и заштитата на унапредувањето на животната средина, укажуваат на постоење на извонредно погодни услови, за производство на здрава храна.

Заправо врз основа на расположивите природни (почвени, климатски и географски) и просторни услови (распространетост на погодни почви) постојат сите можности за развојот на земјоделието, градинарството и сточарството.

- Како последица на големата хетерогеност на еколошките фактори, животинскиот свет што е настанат на територијата од општината и пошироко е мошне разновиден.

- Во општината се откриени и утврдени рудни резерви само на неметалните минерални сировини - кварцот.

На планината Беласица постои наоѓалиште на украсни камења - гранит и габро.

- Од културно - историските податоци за периодот од неолитот треба да се смета на присуство на заедници со примитивно земјоделство. Подацно кон крајот на XII век областа потпаѓа под владетелот Добромир Хрис, потоа под Византиска власт, Српска власт се до доаѓањето на Турците - Османлии. Многу малку постојат сведоштва од материјалната култура од Византискиот период. Кон крајот на XIX век почнуваат да се чувствуваат Грчки влијанија. По завршувањето на Балканските војни и Првата Светска војна се градат верски објекти во населените места, но не оставаат посебни културни вредности.

Во демографскиот развој на општината и населбата Муртино се чувствува голема променливост на бројот на жителите, така што од 1971 год. до 1991 год. се бележи пораст на бројот на жителите од 5784 на 6520 жители, додека од 1991 год. 1994 год. има намалување на бројот на населението од 6520 на 6230 жители.

Карактеристично за сите населби е дека во периодот 1971 - 1991 год. бројот на жителите расте, а во периодот 1991 - 1994 г. бројот се намалува што може да е и од методологијата на вршење на пописот.

Според изјаснувањето за национална припадност во Општината Муртино од спроведениот попис во 1994 год. од вкупно население 6230 ж. на Македоници им отпаѓа 5529 жители, Срби-4, Турци-680 и Роми-17.

Вкупниот број на домаќинства (попис 1994 год.) во Општината изнесува 1388, додека вкупниот број на станови изнесува 1437.

- Постојната станбена територија во населбата Муртино изнесува 41,50 ха додека постојната бруто станбена територија изнесува 47,56 ха.

Вкупната површина на граница на урбан опфат изнесува 72,00 ха.
Вкупна површина на објекти за домување изнесува 41,50 ха.

- Од сопствената спроведена анкета во населбата Муртино (август 1997 год.) почитувајќи ја при тоа новата методологија на попис на вкупен број на население во Р.Македонија, произлегуваат следните податоци:

Вкупен број на жители во населбата Муртино изнесува 2223.
Вкупен број на домаќинства изнесува 494.
Вкупен број на станови изнесува 517.

Од вкупниот број на станови 216 објекти се во добра состојба, 199 се во средна состојба и 102 објекти се во лоша состојба.

- Постојаното основно училиште за сега ги задоволува бараните критериуми како во поглед на корисна површина, така и во слободната површина и спортските терени.

- Здравствената амбуланта со своите 6 вработени ги задоволува за сега потребите на жителите, т.е. обезбедува прва помош.

- Останатите објекти од општествен стандард трговски, угостителски објекти, спортско рекреативни терени, објекти од терцијален сектор и сл., како во Муртино, така и во останатите катастарски општини делумно одговараат на своите функции.

- Гробиштата се надвор од градежниот реон на Муртино, а црквите се во самата населба.

- Депонијата е исто така надвор од градежниот реон. Со тоа населението би требало организирано да го складира сметот во неа, и да си обезбеди чиста средина.

- Советот на локалната самоуправа во иднина ќе мора да превземе активности во поглед на заштитата на животната средина во рамките на општината.

- Во поглед на изградените објекти и инсталации од комуналната инфраструктура (улици, водовод, електрика, трафостаници и сл.) ги задоволува потребите на населбата, а во најскоро време треба да се реши водоснабдувањето.

- Земено во целина општината Муртино, располага со вонредни услови и претпоставки за производство на здрава храна.

3. КОНЦЕПЦИЈА И ПРОЕКЦИЈА НА РАЗВОЈОТ

Планирањето на економскиот и социјалниот развој во просторното планирање во голема мерка претставува предвидување и прогноза, отколку план во потесна смисла на зборот. Со тоа се овозможува флексибилност, т.е. планираните големини и пропорции да се прилагодат кон техничко-технолошки и социјални структури кои ќе бидат не само брзи, туку и радикални.

Предвидувањето треба да обезбеди прилагодување кон очекуваните и сеуште недоволно согледани измени во сите свери на човековата активност.

Предвидувањата на долгорочниот развој има битно значање за добивање на соодветна подлога при определување на просторните диспозиции при што економските предвидувања го дефинираат концептот на развој во целина а очекуваните социјални трансформации ги дефинираат измените во начинот на живеење, го промовираат новиот квалитет во сите функции и во другите карактеристики на општеството што во предметниот простор ќе живее во согледуваниот период и тоа преку степенот на согледување кој е можен од денешно ниво на научни достигнуања и расположиви информации за идното време.

3.1. ОПШТИ ПРЕТПОСТАВКИ И НАСОКИ ЗА ДОЛГОРОЧНИОТ РАЗВОЈ

Период од 10 год. колку што изнесува временскиот интервал на реализирање на овој ГУП, е релативно долг период за поставување на цврсти плански поставки, поради што за ваков временски период се прибегнува кон формирање на одредени визии и вклучување на пошироки претпоставки и импликации на друг вид односи во производство, култура, техника, урбанизам и сл.

Во овој иден период се очекуваат структурни промени и во материјалното производство и кај населението.

Се очекуваат промени во структурата и карактерот на трудот, при што ќе се намалува производно-рутинската работа, а трудот ќе добива инженерско-техничка карактеристика. Со тоа трудот ќе добие интелектуален карактер, т.е. се повеќе ќе станува творечки, а помалку рутински.

Урбанизацијата ќе има големо влијание во овој однос, а голем дел од просторот треба да биде урбанизиран. Со тоа ќе се јават низа последици од аспект на промени на начинот на живеење, социјални трансформации, измени на структура на лична потрошувачка и сл. Во ист правец ќе се зголемаат и можностите што ги дава развојот на сообраќајот. Тој ќе стане побрз, поефикасен, што ќе доведе до реално намалување на просторните и временски дистанци.

Врз основа на согледаните проблеми во досегашниот развој и достигнатото развојно ниво како и во однос на пошироката просторна условеност, валаризација на природните и просторните погодности, согледаните развојни потенцијали како и идните тенденции во производството, потрошувачката, стандардот, начинот на живеењето, трансформациите во социјалната структура, аспекти на одбраната и заштитата и сл. се наоѓаат и основните насоки за долгорочниот развој на оваа општина.

И овде треба да се каже дека станува збор за паралелно и истовремено презентирање на можностите и потребите за идниот подолгорочен развој и на општината и населбата Муртино.

3.2. СОГЛЕДУВАЊЕ НА ПОТРЕБИТЕ ЗА ПРОСТОРЕН И УРБАНИСТИЧКИ РАЗВОЈ НА ОПШТИНАТА И НАСЕЛБАТА МУРТИНО

Општите поставки за натамошниот развој на општината и населбата Муртино, се темелат врз неколку основни карактеристики меѓу кои можат да се споменат се следните:

- Историско традиционалните и општествени услови за развој;
- Пораст на општиот стандард на живеење како последица на повисокиот степен на организираност и зголемени потреби на општеството;
- Стимулирање на интеграционите процеси на просторен, економски, како и социокултурен план како предуслов за најрационална експлоатација на расположивите природни ресурси и од човекот создадени вредности;
- Дефинирање на функциите на населбата Муртино како седиште на истоимената општина во контекст на денешниот интензивен напредок на науката и технологијата и т.н.

Исправното дефинирање на општите поставки за подолгорочен развој на самата населба Муртино за која се изработува овој ГУП, произлегува како своевидна синтеза на сите карактеристики од функционирањето на новоформираната општина Муртино па и пошироко.

Тргувајќи од основната претпоставка дека развојот на нашата цивилизација, пред се ќе се базира на успешно производство на здрава храна, како услов за опстанок и самоодржување, и дека во тој контекст просторот од оваа општина, која се наоѓа во плодното Струмичко Поле, обезбедува услови за квалитетно производство на истата, се доаѓа до заклучок дека овој простор поседува високи природни вредности.

Овој факт ја наметнува идејата за концентрирање на идниот просторно-економски и општествен развој на овој простор, која треба да се темели врз производство на здрава храна и зголемен развој на туризмот.

Проекцијата за подолгорочен развој треба да ги содржи и следните потреби:

1. Муртино се простира на рамничарски дел кој претставува простор за земјоделска намена, за кој од посебно значење е висококвалитетната земја која заедно со поволните климатски фактори создава поволни услови за развој на земјоделството.

Овие услови даваат компаративни предности за одгледување на градинарски производи (домати, пипер, грашок, грав, зелка, компир, бостан), индустриски култури (тутун, шеќерна репка, сончоглед) како и овошни култури (овоштарство и лозарство).

Овие услови отвараат можност за градење на помали индустриски капацитети - погон за преработка на градинарските култури, што ќе овозможи нови вработувања, а кои ќе дадат економски ефекти на овој простор.

2. Развој на сточарството може да се базира на расположивите капацитети од природни пасишта, локација и бонитет на пасиштето како и можност за производство на фуражни култури. Ридско - планинскиот дел на оваа општина се падините на планината Беласица каде што просторните природни пасишта веќе ги користат стада од овци, кози и крави, и даваат можност за изградба на мандри.

3. На овие простори има услови и за изградба на мали индустриски капацитети, конфекциски капацитети кои ќе го опфатат женското население при вработувањето.

Развојот на оваа гранка ќе обезбеди нови вработувања со што ќе се постигнат и економски ефекти на овој дел.

4. На овие простори треба да се обрне внимание и на развојот на туризмот во населбата Банско која располага со потребните предуслови за развој на истиот.

5. Потребите на земјоделието за наводнување од вештачките акумулации ќе дава позитивни резултати во поглед на производството на земјоделските култури.

6. Водоснабдувањето во населбата Муртино се врши со артерски бунари, и пумпни станици во подножјето на Беласица.

Канализацијата не е регулирана и се одвива преку септички јами и отворени канали.

Оваа состојба потребно е да се решава што е можно побргу за да се заштити населението од несакани последици.

Така во планскиот период се очекува да се подобри состојбата со водоснабдувањето.

При тоа посебно треба да се обрати внимание врз заштитата на водите од загадување, како на изворските така и на подземните води со сите нужни заштитни објекти, зафати и мерки.

7. Се јавува потреба од превземање на пообемни зафати во врска со пошумувањето на голините, како една од основните антиерозивни мерки, а воедно и како мерка за подобрувањето на микроклиматските погодности во овие простори.

Во самата населба Муртино да се превземат мерки за озеленување на сите слободни простори, било како скверно или линеарно зеленило и уште поважно да се предвиди озеленување во самите дворни места.

8. Спортските терени се сместени покрај опфатот на населбата и е потребно истите да се заштитени со зелен појас.

9. Во постојната станбена зона на Муртино со густина на населеност од 46,74ж/ха, има доволно простор за зголемување на истата.

10. Во поглед на функциите на општествен стандард во проекцијата за идниот развој ќе биде неопходно овие функции да се изразат димензионално и да се определи нивната просторна диспозиција.

11. Спречување на демографската ерозија и на механичките движења селоград, е битен предуслов за активирање на човечкиот потенцијал во експлоатација на природните ресурси како и за развивањето на концепцијата за одбраната и заштитата која бара складно територијално разместување на луѓето и на нивната активност.

Оваа цел за задржување на луѓето да нема миграција, како и за нивно враќање на отселените простори, може да се реализира само со стимулативни мерки како на пример:

- неплаќање на комунални такси
- давање на поволни кредити за развој на мало стопанство и нестопанство и сл.

Ова ќе претставува сила за поволно економско вработување и за враќање кон родниот крај.

12. Да се испланира простор на зголемување на бројот на занаетчиски дуќани и сервиси за потребите на домаќинствата од населбата Муртино, како и за потребите на целата општина, како предуслов за успешно функционирање на еден организиран животен простор.

13. Релативно слабата опременост на територијата на населба Муртино со комунална инфраструктура треба да се подобри по пат на:

- проширување на уличната мрежа заради успешна достапност до секоја локација;
- подобрување на сообраќајно техничките елементи на постојните сообраќајници;
- осовременување на уличната мрежа по пат на асфалтирање, како и асфалтирање на сообраќајниците кои ја поврзуваат населбата Муртино со најблиските населби во општината;
- да се изгради водоводната мрежа во населбата и да се изградат неколку улични чешми на најпогодните места;
- со оглед дека Муртино не располага со систем на канализација за отстранување на отпадните води кои се потенцијални загадувачи на водотеците и на подземните води, да се предложи најадекватен систем за водење на фекалните и другите отпадни води од населбата кон најблискиот реципиент, но претходно да се прочистат;
- во однос на енергетиката ќе биде неопходно зголемување на капацитетот на изворите на електрична енергија, како и проширување на електричната мрежа за идните зголемени потреби на домувањето, стопанските и нестопански капацитети;
- заради добивање на неопходни ПП - услуги во населбата, како и во општината потребно е проширување на можностите за зголемување на бројот на приклучоци.

14. Во населбата Муртино, постои локација за собирање на сметот. Со испитување на местоположбата на истата е утврдено, дека и е надвор од опфатот, одговара на намената. Со тоа ќе се постигне организирано складирање на сметот.

15. Се јавува потреба за изградба на сточен пазар во Муртино, а во тој контекст се предвидува и ветеринарна станица.

16. Заради фактот што општината Муртино располага со крави, кози, овци се јавува потреба да се обезбеди простор за изградба на мини фарми, но истите да бидат сместени во месноста Герен кон Свидовица и месноста Широк Дол, а и во пределите на катастарската населба Банско. Овие простори се богати со пасишта и имаат услови за развој на овие гранки.

17. На просторот на општина Муртино во катастарска населба Банско има услови за развој на ловното стопанство, кое ќе се базира врз расположивиот фонд на дивеч на планината Беласица.

18. Аспектот на заштитата и унапредувањето на животната средина ќе претставува доминантна преокупација на носителите на развојот (совет на општината). Битно е да се спомене фактот за близината на град Струмица до оваа населба, и сите капацитети во неа.

19. Просторно - планските согледувања во рамките на општината и населбата Муртино го поставува барањето за вклучување на таканаречените созолошки критериуми (сите видови заштита од природните, техничко технолошките се до воените опасности, несреќи и разорнување) во поставувањето на организацијата и уредувањето на населбата и општината Муртино.

20. Во зависност од плановите на ресорното министерство за внатрешни работи и евентуалната одлука за формирање на свои пунктови во сите седишта на новите општини, да се одреди соодветен простор кој ќе ги задоволи современите стандарди од овој вид. До сега се користи полициската станица во Банско, кое е на 5 км. оддалечено од Муртино.

21. Во контекст на презентираниите потреби за идната организација и одредување на просторот од општината и населбата Муртино, се наметнуваат и следните актуелни прашања:

- Кој орган и на кое ниво ќе биде задолжен за успешната стручна и доследна реализација на донесените просторни и урбанистички планови за поедините општини, за нивните седишта и за останатите населени места во новоформираните општини;

- Дали во склоп на седиштата на новоформираните општини ќе бидат предвидени истурени пунктови на дел од подрачните единици на ресорните министерства, како на пример:

- а) за урбанизам, градежништво и заштита на животната средина;
- б) за земјоделие, шумарство и водостопанство;
- в) за внатрешни работи;
- г) за одбрана и заштита

без кои не може да се претпостави современата организација и функционирање на една општествено - политичка заедница - општината

- Каква замена на институцијата главен (градски) архитект ќе биде обезбеден во седиштето на новоформираната општина, за да покрај стручното следење на реализација е на просторните и урбанистички планови, благовремено обезбеди повратни информации неопходни за натамошното-континуирано планирање и уредување на поедини простори;

- Кај и на кое ниво ќе ги изработува и реализира годишните и повеќегодишни планови и програми за изградба на објекти и инсталации од комуналната инфраструктура и т.н.

Од успешното дефинирање на потребите за идниот подолгорочен просторен, економски и општествен развој, ќе зависи, дефинирањето на клучните пунктови и проблеми кои треба да најдат соодветно решение во новиот концепт за уредување и организирање на просторот од општината Муртино, и на самата населба Муртино.

3.3. ОПШТИ КОНСТАТАЦИИ ЗА ПРИРОДНИТЕ КАРАКТЕРИСТИКИ

Од вкупно анализираните природни карактеристики, почнувајќи од географските па завршувајќи со општите согледувања за заштитата и унапредувањето на животната средина, произлегува една заедничка констатација дека ниедна од нив не претставува посебен ограничувачки фактор за просторниот развој на населбата Муртино, нити пак за развојот на општината во целина, иако некои од нив вршат корективни влијанија. Така на пример:

- Релјефните карактеристики на поширокиот простор од населбата Муртино овозможуваат експанзија на нејзината изградена територија во сите можни правци, бидејќи се наоѓа во рамничарски предел, а досегашниот развој е густо-изграден тип на населба.

- Геолошкиот состав на теренот обезбедува вообичаен начин на фундаирање, не само за изградба на индивидуални станбени и нестанбени објекти со катност од П+1 туку и за поголеми висини. Но при фундаирањето треба да се имаат во предвид високите подземни води.

Во секој случај нема никаква потреба катноста во населбата да биде поголема од П+2 ката. Најзастапени почви за длабочина на фундаирање до 2,0 м. се чакално-песокливи чија носивост изнесува од 280-300 кН/м² и глиновито песокливи со 120-200 кН/м²;

- Врз основа на досегашните сеизмолошки истражувања на територијата на РМ е констатирано дека во Струмичкиот регион треба да се очекуваат земјотреси со епицентрален интензитет до VIII° според MCS скала;

- На пошироката територија од населбата Муртино доминираат алувијални и алувијално-делувијални почви, кои се во многу нешто слични со алувијалните, но бидејќи значајни површини на овие почви се простираат надвор од мелиорираното подрачје способноста им е релативно помала;

- Во поглед на состојбата со хидрографијата може да се каже низ самата населба постојат канали. Истите се водат кон моноспитовскиот канал.

- Колку што ваквата состојба допринесува за запирање на ерозивните влијанија на овие поројни реки, толку и негативно се одразуваат врз естетските и микроклиматските карактеристики во населбата.

Ова подрачје се одликува со топли изменети-медитерански влијанија, и умерено континентална клима по ограноците на планината Беласица.

Така температурата има големи колебања на средногодишните и екстремните вредности. Најтопли месеци се јули и август (23,9°C и 23,7°C), а најладен месец е јануари (1,7°C). Есента е потопла од пролетта.

Максимални врнежи има во доцна есен, а летата се сушни. Од сите врнежи само 10% се снежни врнежи. Сушните периоди се чести и траат 10-15 дена.

Влажноста на воздухот средно годишно изнесува 74%. Најизразен е северозападниот ветер кој е со средна брзина од 2,5м/сек.

Проблемот за заштита на животната средина, не ќе биде многу присутен, ако во населбата не се развива индустријата и стопанството.

3.4. ПРОЕКЦИЈА НА ДЕМОГРАФСКИОТ РАЗВОЈ ЗА НАСЕЛБАТА МУРТИНО

За определување на големината на населбата Муртино изразено во бројот на жителите на крајот од 2010^{та} год. се поаѓа не само од природниот прираст, туку уште повеќе од целите на развојот и примената на соодветни критериуми со кои се доаѓа до оптимална големина, во услови на силни миграциони движења и трансфер на населението од селско во градско. Притоа се поаѓа од поставките за идниот подолгорочен развој, покрај, градските агломерации да се развиваат и други урбани центри во конкретниот случај седиштата на новите општини, чија функција покрај другото ќе биде и да го намали притисокот на населението врз градовите, а со тоа да обезбеди рационална организација на луѓето и нивните активности во пошироките просторни целини.

Меѓу поважните - пресудни влијанија врз прогнозата на бројот на жителите во наредниот 10-годишен период можат да се набројат следните:

- динамиката на природниот прираст и механичкиот прираст во планскиот период 1997 - 2010^{та} година
- тенденциите за повраќај на нашите сонародници на привремена работа во странство;
- очекуваните промени во социјалната структура на населението;
- подигнување на културното ниво и подобрувањето на здравствената заштита, а со тоа опаѓањето на наталитетот и морталитетот;
- влијанието на степенот, процесите и насоките на урбанизацијата
- битни измени во економската структура на населението и др.

1. Според извршените пописи на вкупното население од Муртино заклучно со 1997 година состојбата била следна:

НАСЕЛБА	НАСЕЛЕНИЕ			
	1971	1981	1991	1994
МУРТИНО	2175	2202	2223	2159

Од горе наведеното може да се извлече заклучок дека помеѓу пописните години 1971 и 1991 год. постои постојан пораст на населението, а од 1991 година кога биле 2223 жители во 1994 година се намалиле на 2159 жители.

Од спроведената сопствена анкета во 1997 год. (август) може да се види дека бројот на жителите во населбата Муртино изнесува 2223, што споредено со бројот на жителите во 1994 год. ни покажува пораст.

Од овие податоци може да се констатира дека во 1991 и 1997 год. бројот на жителите е ист т.е. 2223 жители.

Прогнозирањето за пораст на населението во планинскиот период до 2010^{та} година ќе го изведеме на два начина:

1. Ако направиме разлика помеѓу бројот на жителите во 1997 год. кој изнесува 2223 жители и бројот на жителите во пописната 1971 год. кој изнесува 2175 се добива 48 жители, што значи во период од 26 години бројот на жителите просечно се зголемува за $48 : 26 = 1,85$ жители. Така ако оваа просечна бројка ја помножиме со годините од планскиот период се добива $1,85 \times 10 = 18,5$ жители, па вкупниот број на жители во 2010^{та} година ќе изнесува $2223 + 18 = 2241$ жители.

2. При прогнозирањето на вториот начин ќе појдеме од природниот прираст кој во наредните 10 години ќе изнесува 5‰ годишно со што се добива контингент од:
 $2223 \times 0,5\% \times 10 = 111,1$ жители

Во склад со расположивите природни погодности и определувањата за изградба на нови земјоделски и стопански капацитети (фарми, сервиси, трговски и угостителски објекти, складишта и др. преку кои ќе дојде до нови вработувања, а со тоа и до механички прираст (како по пат на преселување на семејства од помалку развиените населби од општината, така и по пат на повраќање на порано отселените семејства од населбата Муртино) се очекува во наредниот плански период од 10 години да се населат уште (4 семејства годишно) 40 семејства со вкупно $40 \times 4,5 = 180$ жители.

Према тоа вкупниот прогнозиран број на жителите на крајот од 2010^{та} год. би изнесувал:

$$2223 + 111,1 + 180 = 2514 \text{ жители}$$

Во планскиот период до 2010^{та} год. во населбата Муртино покрај функциите од општествениот стандард се предвидува и лоцирање на капацитети од секундарен сектор на производство кои битно ќе влијаат врз подобрувањето на материјалната основа на населението, зголемување на можностите за вработување и можност за миграција кон овој центар од другите понеразвиени населени места.

Од сите горенаведени причини со овој Генерален Урбанистички План до 2010^{та} год. во населбата Муртино се предвидува да има 2514 жители.

На ова ниво на планирање, во рамките на демографската прогноза не е можно посебно да се прикаже очекуваната старосна структура на населението иако истата е многу важна, како што не би можело да се утврди ни стапката на вработеност (односно вработеноста во општествениот сектор во споредба со вкупното население).

Според тоа, степенот на активитет и вработеност во целина (земајќи ја во предвид и запосленоста во приватниот сектор), ќе бидат предмет на дополнителни согледувања во некоја од наредните фази на просторното планирање за општината Муртино.

3.5. ГЛОБАЛНА ПРОЕКЦИЈА НА СТОПАНСКИОТ РАЗВОЈ И НА ОДДЕЛНИ АКТИВНОСТИ ВО НАСЕЛБАТА И ОПШТИНАТА МУРТИНО

Досегашниот степен на развојот, согледаните развојни можности и прокламираните цели на развојот на населбата и општината Муртино укажуваат на потребата од изградба на стопански капацитети кои ќе произлегуваат и ќе бидат во директна корелација со развојот на земјоделието, градинарството, сточарството, како и со производството на индустриски култури (тутун, шеќерна репка, сончоглед и сл.).

Во овој контекст се планира и позначително учество на трговијата, угостителството и занаетчиството, како и индустријата и малото стопанство.

Следејќи ги овие постулати во рамките на населбата Муртино се планира изградба на следните стопански капацитети и објекти од малото стопанство:

- Сушари за овошје и зеленчук
- Погони за текстилна индустрија;
- Сокари;
- Сервисни работилници (браварска, дрводелска, автомеханичарска, лимарска, за поправка на механизација и сл.) како и сервиси за бела техника, машини, електро уреди и др.;
- Занаетчиски дуќани за потребите на домаќинствата и за лични услуги (бербер, фризер, шивач, кондурџија, саатчија и др.);
- Магазински објекти;
- Кафеани и ресторани ;
- Трговски времени објекти со зелено пазарче;
- Сточно пазариште за потребите на жителите од општината;
- Пазар на големо;
- Ветеринарна станица и сл.

Програмските потреби и другите параметри за изградба на посочените објекти и капацитети ќе бидат предмет на дополнителни согледувања.

Преку вака планираната изградба на нови стопански капацитети и објекти од малото стопанство ќе се створат услови за нови вработувања, а со тоа и за зголемувањето на животниот стандард.

Во населбата Муртино изградени се следните објекти (од малото стопанство, трговски, угостителски, занаетчиски и др објекти):

- 3 локали
- 1 ковачка работилница
- 1 кебалчилница
- 12 продавници за колонијални стоки
- 2 тишлерски работилници
- 1 бербер и сл.

Меѓутоа во зависност од поставените цели за развој на општината во целина, дел од презентираниите содржини ќе бидат предвидени и во останатите населби од општината.

Исто така, во поглед на искористувањето на потенцијалите за развој на сточарството во општината се предвидува изградба следните капацитети во другите населени места и тоа:

Во Банско се планира да се изгради:

- пазар на глемео;
- мини фарми;
- оранжериско одгледување на раноградинарски производи.

Во Моноспитово се планира да се изгради

- мини фарми;
- пазар на голеко со откупен пункт.

Во Сачево

- мини фарми;
- откупна станица.

Реално може да се очекува дел од вработените во странство по враќањето во земјата да ги вложат своите средства во изградба на објекти од малото стопанство, или да се појават како акционери во изградбата на некои од поголемите стопански капацитети.

Во сообразност со потребите на идниот стопански развој како и натамошното развивање на нестопанските дејности, ќе настане поинтензивно продуктивно ангажирање на работниот потенцијал.

Во поглед на развојот на одделните стопански активности треба да се каже и тоа дека во планскиот период се очекува натамошно реструктурирање на земјоделската, обработливата и ораничната површина и на добиточниот фонд кон поинтензивна и високодоходна структура на земјоделското производство, усогласена со компаративните предности на подрачјето и структурата на потрошувачката.

Се јавува и потребата од натамошно ограничување на можностите за уситнување и распарчување на земјишниот посед кај производствените субјекти во индивидуалните земјоделства.

Битно е спроведување и на хоризонтална (гранска интеграција) во земјоделството (на подрачјето од општината и вон неа) што треба да овозможи поврзување и соработка меѓу производствените субјекти од општествениот и приватниот сектор и успешно организирање на земјоделското производство.

Оживотворувањето на горните претпоставки за развој на земјоделството е предуслов за изградба на неопходната економска инфраструктура, потоа на преработувачки и сместуивачки капацитети кои позитивно ќе влијаат врз акупната стоковна продукција.

Во поглед развојот на сточарството треба да дојде до значително зголемување на бројот на добитокот во 2010 година (говеда, овци, свињи и живина),при што ќе дојде до зголемување на производство на месо, млеко, волна и т.н.Тоа ќе се овозможи со ангажирање на простор (надвор од границите на градежниот опфат) исклучиво за фарми. Тоа се Кп 2227 и Кп 1919. На овие простори потребно е и да се предвиди простор за закопување на мртов добиток.

3.6. ДОМУВАЊЕ

Станбени потреби и предвидувања до 2010^{та} год.

Станбените потреби до крајот на планираниот период ќе зависи од:

- Сегашните станбени потреби т.е. од постојната диференција помеѓу бројот на домаќинствата и бројот на становите;
- Од станбената политика што се сака да се постигне на релацијата домаќинства-станови;
- Од измената на структурата на домаќинствата односно од порастот на бројот на домаќинствата;
- Од интензитет на замената на дотрајалите односно субстандардни станови, и т.н.

Диференцијата помеѓу бројот на домаќинствата и бројот на становите во населбата Муртино, според спроведената анкета (август 1997 г.) изнесува 23 станови повеќе отколку што изнесуваше бројот на домаќинствата затекнати на денот на спроведувањето на анкетата.

Од ова може да се заклучи дека 23 домаќинства се наоѓаат на привремена работа во странство или во други општини, од што произлегува дека во моментот на анкетањето секое домаќинство располага со сопствен стан.

Потребите од станови за идните домаќинства на крајот од 2010^{та} година ќе изнесува $(2514-2223) : 4,5 = 64,6$ стана (65 стана) или просечно годишно за наредните 10 години треба да се градат по 6 стана.

Притоа се поаѓа од просечната големина на стандард од 20 м^2 корисна површина по жител, па се добива просечна големина на стан од $4,5 \times 20 = 90 \text{ м}^2$.

Вкупната корисна станбена површина за идните новоформирани домаќинства во планскиот период ќе изнесува:

$$6,5 \text{ стана} \times 90 \text{ м}^2 = 5850 \text{ м}^2 \text{ корисна станбена површина}$$

Севкупната корисна станбена површина на крајот од 2010^{та} година во населбата ќе изнесува $2514 \times 20 \text{ м}^2 = 50.280 \text{ м}^2$ со вкупен број на станбени единици $(2514 : 4,5) = 547$ стана.

На подрачјето од постојната станбена територија во населбата Муртино на која ќе се вршат делимични и целосни реконструкции на станови и станбени згради, неопходно ќе биде доопремување на земјиштето со комунални објекти и инсталации заради подобрувањето и на станбениот стандард и воопшто на животниот стандард на жителите.

Дистрибуција на населението во станбената територија .

- За дистрибуцијата на населението односно организацијата на становањето во идната станбена територија појдовни беа следните критериуми:

- Обезбедување на што подобро функционирање на идниот сообраќаен систем во населбата;

- Почитување на поволните природни фактори а во корелација со барањата за рационални вложувања во комуналната инфраструктура и без нарушување на еколошките взаемности на подрачјето и неговото опкружување.

- Максимално можно и разумно почитување на наследството и сопственоста во изградениот простор;

- Вметнување на нови централни содржини односно докомплетирање на постојните изградени делови со неопходните пратечки функции.

Спазувајќи ги изнесените критериуми произлегува дека проширувањата на постојната станбена територија ќе се изврши кон север и северозапад и кон југ и југозапад.

Во претходната постапка при анализирањата на постојната состојба беше констатирано дека во постојната станбена територија со бруто густина на населеност од 30 жители на хектар постојат извесни резерви од слободни неизградени површини (помеѓу поедините постојани групации на станбени згради) кои не се рационално искористени. Имајќи го предвид овој момент од една страна и од друга страна потребата за заштита на плодните земјоделски површини, произлезе конкретното определување, 80% од потребите за проширување на станбената територија да се изврши на нови терени, додека 20% на расположивите слободни - неизградени површини внатре во постојната станбена територија како и замена на супстандардните станови, (бидејќи Муртино спаѓа во густо населените места).

Или при заокружена густина на населеност од околу 30 жител на 1 ха и за сместување на новоочекуваниот контингент од (2514 - 2223) = 291 жител произлегува потребата за освојување на нова станбена територија од $291 \times 1200 \text{ м}^2 \times 0,80 = 279360 \text{ м}^2$ или 27,9 ха

На оваа површина ќе треба да се придодаде потребната површина за вметнување на нови централни содржини за докомплетирање на постојната станбена територија како и потребната површина за проширувањето на уличната мрежа во границите на новопредложениот урбан зафат на населбата.

Анализирајќи ја постојната состојба во однос на големина на парцелите во населбата Муртино и врз основа на анализата за начинот на живеење и работење на населението дојдовме до сознание дека во селото живеат претежно земјоделски производители. Во селото има и сточари.

Имајќи го во предвид наведеното, во зависност од различната категорија на населението во населбата во иднина ќе бидат застапени три вида на парцели:

- парцели за домување - многу мал број;
- парцели на земјоделски производители;
- парцели на производители со мешовита дејност (други стопански активности) а само делумно занимање со земјоделие.

Парцели за домување:

Ваквите парцели со површина од 500 м^2 кои се исклучиво за домување се предвидуваат во западниот дел на населбата каде имаме проширување на

опфатот и кои моментално имаат статус на бесправно изградени објекти, а тие се многу малку во однос на другите.

Парцели на земјоделски производители

На овој тип на парцели ќе живеат и стопанисуваат исклучиво земјоделски производители.

Анализата на постојните парцели покажува дека организацијата на истите е заснована на принцип на мешовито производство при што во економскиот дел од парцелата се среќаваат повеќе функции но во помал обем како што се: штала за крупен добиток, свињи, живина а во поедини парцели и овци, складиште за сточна храна, остава за храна, шупа, настрешница за возила, амбар и сл.

Во иднина ваквиот начин за организација на парцелата, како за новите така и за постојните, ќе прерасне во парцели за специјализирано удружени производители.

Во економскиот дел од овие видови на парцели ќе има една основна зграда (овчарник, штала за крупен добиток за тов, за свињи за живинарник, производство на јајца или тов на пилиња и сл.) со сите пратечки објекти.

На овој тип на парцели покрај стопанската активност и чување на земјоделските производи, нивна преработка, чување на стока и.т.н., се одвива и основната функција-домување.

Според тоа организацијата на парцелата за идните домакинства ќе бидат составени од три основни дела:

- дел за домување (станбен двор);
- дел за производство (стопански економски двор);
- дел за земјоделие (градинарство, овоштарство).

Големината на парцелите на земјоделските производители ќе биде во зависност од просторните можности и ќе се движи во граници од 1200-2000 м² каде што економскиот двор ќе зафаќа најголемиот дел од парцелата 600-1000 м², станбениот дел 300-500 м² а градинарството и овоштарството не повеќе од 500 м².

Покрај вкупната површина на парцелата, значајни се и многу битни и димензиите на парцелите. За овој тип на парцели се препорачува да уличниот фронт на парцелата не биде помал од 20 м, а не поголем од 30 м, при што станбениот фронт да биде со димензии 17-27 м. Останатите 3 метри ќе бидат економски влез за економскиот двор кој во организацијата на парцелата се навоѓа во внатрешниот дел односно зад станбениот двор што се оденсува до длабочината на парцелата, истата ќе биде во зависност од пропишаната вкупна површина на парцелата.

Парцела со мешовита дејност

На овој тип на парцела ќе живеат семејства чија основна дејност не е земјоделство, туку се занимаваат и со други дејности а со земјоделие се

занимаваат само делумно. Поради тоа овие парцели ќе имаат помалку развиен економски двор во кој ќе се сретнат повеќе функции но во помал обим (една до две крави, живина една до две свињи) и сето тоа само за задоволување на своите лични потреби.

Во така организираните парцели станбениот двор ќе зафаќа најголема површина од 300-500 м², економскиот двор од 200-300 м² додека делото за овоштарство и градинарство да не биде поголем од 400 м². Или севкупно ваква парцела ќе биде со површина од 900-1200 м².

Што се однесува до димензиите на овој тип на парцели, за правилно организирање на истите, се препорачува уличниот фронт да се движи од 18-22 метри каде што станбениот двор ќе зафаќа 15-19 метри, а останатите 3 метри ќе претставуваат пристап за економски влез, влез во економскиот двор.

3.7. ОБЈЕКТИ И ПОВРШИНИ ОД ОПШТЕСТВЕН СТАНДАРД И ДРУГИ ЈАВНИ ФУНКЦИИ

Некои од битните програмски елементи и потреби на капацитетите од општествениот стандард се презентирани во поглавието 3.2. но и покрај тоа овде ќе бидат уште еднаш потенцирани.

Општествено-економскиот развој и урбанизацијата во иднина ќе предизвикаат големи промени во начинот на живеењето.

Во принцип промените во нашето време се предизвикани од современата техника, технологија и компјутеризација со интернет, но во нивниот спој тие влијаат и врз сите свери на човековиот живот - економска, општествена, политичка, морална и др.

Идниот развој на предметното подрачје, ќе овозможи извесен број на занимања, поголема вработеност, образование, разновидна културна и друга забава.

Обемот и квалитетот на објектите од општествен стандард треба да ги задоволуваат не само тековните потреби, туку и да повлечат нови активности и да создадат база за сигурен економски раст.

Најбитните промени, кои ќе имаат влијание врз дефинирањето на видот, карактерот и капацитетот на објектите од општествен стандард во населбата и општината Муртино се следните:

- намалување на работното време, а со тоа зголемување на потребите на населението за разновидна и квалитетна просторна, културна и забавна дејност;
- населението поголемиот дел од времето ќе го поминува на работа, во школо, во општествените објекти, во забава или општествени активности;
- општествените служби, сервиси, ќе бидат повеќе ангажирани вообавување на некои функции во семејството (подготовка на храна, одржувањето на становите и др.). Дел од грижата за децата ќе им биде доверена на општествените установи; -

ќе се зголеми општествената грижа за сочувување на физичкото и менталното здравје на населението и т.н.

При планирањето на објектите на образованието и воспитувањето покрај горенаведените влијанија, треба да се респектираат и промените во системот на населението и образованието, во функција на училиштето.

Во идниот период се очекува да се создадат подобри материјални услови и за развој на културата, здравствената заштита, социјалната грижа, физичката култура и др. Врз основа на сите тие претпоставки се презентираат најважните програмски елементи за развојот на овие дејности:

Предшколски установи

За потребите на жителите од населбата Муртино, и за жителите од општината постои детска установа за престој на предшколски деца со капацитет од 80 деца. Истата е лоцирана централно во населбата и е во добра состојба.

Вкупната корисна површина ќе изнесува $50 \times 7 \text{ м}^2 = 350 \text{ м}^2$ и површина под земјиште 2100 м^2 . Ваквата квадратура за споменатата содржина одговара на прописите за вакви објекти.

Бројот на опфатените деца е 25% од вкупниот број на деца со старост од 0-6 год. возраст кој изнесува 207, а со прирастот ќе бидат 217 деца.

Просвета

Во населбата Муртино постои едно основно училиште и тоа: ОУ "Јосип Броз Тито" со бруто површина од 1068 м^2 , а нето 760 м^2 . Истото се состои од стар дел и нов дел - доградба. Во овој објект моментално се образуваат 379 ученици во 17 паралелки и има 30 вработени.

Во склоп на парцелата на училиштето може да се изврши проширување на истото, како и уредување на постоечките спортски терени. Целата парцела изнесува 0,96 ха, а во неа се наоѓа и еден руиниран објект кој се реконструкција и дефинирање на парцелата истиот може да добие друга намена, што не би ја попречили функцијата на училиштето.

Објекти на масивна културно - просветна дејност

Во рамките на културно-просветната дејност дефинираните потреби се изразени преку еден објект дом на културата во кој се искористени просториите за повеќе намени, како што се: кино сала, библиотека со 6500 книги вкупен книжен фонд. Истиот објект е изграден од 1948 год. и е доста оштетен, со негова реконструкција ќе се добијат подобри услови и за други активности.

Објектот зафаќа бруто површина од 3300 м^2 .

Управно - административни функции

Во доменот на управно административните функции, потребите се изразени со совет и градоначалник на општината. Моментално тие се сместени во објект кој им е доделен на користење и кој е во средно добра состојба.

За потребите на СО Муртино, во новиот ГУП, се предвидува да се адаптира стар објект кој се наоѓа во непосредна близина на училиштето. Истиот може да се реновира, да се одреди граница на парцела и да се користи за оваа намена.

Во населбата Муртино не постои станица на полиција но се користи постоечката станица во Банско, која е одалечена 5 км. од Муртино.

Месна канцеларија и пошта имаат нов приземен објект.

Здравствени објекти

Во населбата Муртино од здравствени објекти постои Здравствен дом со 6 вработени и истиот зафаќа бруто површина од 2000 м². Во склоп на истата постои стоматолошка амбуланта и аптека. Во Муртино има и приватна стоматолошка ординација со бруто површина од 1200 м².

Здравствени амбуланти не постојат во други населени места од општината.

Населението од останатите катастарски општини за своите здравствени потреби одат во Муртино каде има амбуланта, а за потешки или итни случаи се користи медицинскиот центар во Струмица.

Спорт и рекреација

Во населбата Муртино постои фудбалско игралиште кое со новиот ГУП се пренаменува во терени за мали спортови, а со истиот план се предвидува ново фудбалско игралиште како и спортска сала во јужниот дел на населбата во површина на локацијата од 4,1 ха.

Зелени површини

Во населбата Муртино многу малку се застапени зелените површини и тоа исклучиво во индивидуалните парцели и тоа како овошни градини, зеленчукови градини и сл.

Со новиот ГУП се предвидува озеленување на поголеми површини и тоа: како заштитни појаси меѓу одредени зони, парковски површини на слободни површини и во склоп на парцелите за новите објекти.

Заради ова и вкупната површина на зеленило од 3,1 ха се зголемува на 5,2ха што ќе ги подобрат микроклиматските услови во населбата.

Гробишта

Во населбата постојат православни и протестантски гробишта кои влегуваат во новиот урбан опфат. Истите се наоѓаат на источната страна од населбата. Православните гробишта према потребите се прошируваат така што вкупната површина ќе биде 1,18 ха, а на протестанските ќе остане истата 0,28 ха.

Во населбата има православна црква со 0,2 ха површина и протестантска црква со 0,1 ха.

Депонија

Депонијата е лоцирана на јужниот дел надвор од опфатот на населбата. Инаку овде исфрлањето на сметот се врши организирано со трактори, но во

наредниот период треба да се превземат мерки да исфрлувањето на сметот се врши со специјални возила.

Оваа локација гледано према ружата на ветрови одговара за оваа намена, и ќе биде од времен карактер, бидејќи овој проблем на складирање на смет ќе се решава на ниво на Република Македонија. Ангажирана локација за депонија е Кп бр ____.

3.8. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

Функционирањето на една Општина или населба воглавно би зависела од функционирањето и покриеноста со инфраструктура на подрачјето на населбата или општината. Од инфраструктурата би зависело обезбедувањето на рационална територијална интеграција на стопанството која не е можна без современа Сообраќајна Водостопанска и преносна енергетска мрежа.

Второ да се обезбеди квалитативно и квантитативно поврзување на општината со пошироките простори и нејзиното вклучување во соодветните системи на Републиката. Трето, да се обезбеди поврзување, рационално-економско активирање и снабдување на сите делови во општината и во склоп на населбата Муртино да бидат соодветно третирани сообраќајната, водоводната, канализационата, електрична и ПТТ мрежата со сите потребни технички параметри за идниот развој на населбата.

Со настанатите општествено политички промени во Републиката неминовни се промени во сообраќајната инфраструктура. Во тек е изработка на просторен план на Републиката и се очекуваат битни структурни и квантитативни трансформации.

Според анализите и прогнозните предвидувања за градот Струмица и останатите 5 новоформирани општини на територијата на Општина Струмица. Сообраќајните врски со своето непосредно и широко опкружување ќе ги остварува преку постојниот магистрален патен правец М-6 кон Радовиш и Штип, односно кон соседна република Бугарија и преку патниот правец Р-604 Струмица-Валандово-Автопат што според вообичаените критериуми се предлага да се прекатегоризира од регионален во магистрален.

Впрочем овој патен правец во повеќето плански документи, просторни и урбанистички планови, е поместен во редот на магистрални патишта. За таа цел потребно е Општината Струмица па сега и другите Општини како Ново Село низ чија територија и ќе минува овој правец да покренат званична процедура со барање до Собранието на Република Македонија за изменување и дополнување на одлуката за утврдување на магистралните и регионалните патишта во Република Македонија (Сл.весник на Р.Македонија број 54/94) со предлог за прекатегоризација на регионалниот пат Р-604 во магистрален.

Покрај наведените магистрални патишта Струмица-Ново Село и останатите општини кон Берово ќе бидат поврзани со регионалниот пат Р-523, Ново Село кон Коњарево и Банско Куклиш со патот Р-605 и кон Рич со патот Р-602.

Аеродромот за товарен сообраќај според студијата за развој на воздушниот сообраќај на Македонија треба да се лоцира северо источно од Струмица на просторот помеѓу с.Василево и с. Петралинци. Во почетокот, има економска оправданост за изградба на аеродром за превоз на земјоделски производи, а

подоцна кога ќе се створат соодветни услови овој аеродром може да се опреми за јавен превоз на патници и стока.

Сообраќајна инфраструктура

Со изработката на овој ГУП проекцијата за развојот на населбата Муртино ќе се предвиди проширување на уличната мрежа, по ДУП и други зони ново предвидени на урбаниот зафат за потребите на развојот на населбата во 2010 год. Размислувањето за една ваква солуција произлегува од големата заинтересираност на жителите од населбата за градба и прогнозите за развојот на општината.

Сообраќајниот профил на влезната сообраќајница т.е. постојаниот локален пат кој минува низ самата населба се планира како собирна улица со коловоз мин. 2 x 3,25 м и тротоари од двете страни со ш=1,5 м или профил од 9,5 м се разбира од теренските услови и поголем профил во колку истите тоа го дозволуваат, незаборавајќи дека овој пат во улога сега на локален пат минува низ веќе изграден дел од населбата, и сообраќајното оптеретување е големо.

На оваа улица во понатамошното детално планирање треба да се води сметка за санација и регулација на постојните канали - вади за одвод на атмосферската вода од селото во моноспитски канал.

Ова одлука произлегува од значењето и функцијата на оваа сообраќајница која минува низ самата населба и претставува колекторска улица за сообраќајна врска кон с.Робово и М-6 кој и кон Банско т.е. регионален пат Р-604.

Сообраќајните улици во населбата се предвидуваат со коловоз од 6,0 м и 2 x 1,5 м тротоар или вкупен профил од 9 м како сервисни и коловоз со профил 5,50 м и 2 x 1,5 тротари во функција на станбени улици.

Сите останати позначајни патни правци кои ја поврзуваат населбата Муртино со соседните населби во Општината или со населби од другите општини се планират со широчина на коловоз од 5,0 м и 2 x 1,0 м банкини.

Со вака усвоени профили на колекторски сервисни и станбени улици во населбата би се створиле услови за привремено подолжно паркирање на истите. Поголеми паркинг простори би се резервирале и предвиделе во зоните на спортско рекреативниот центар на населбата, кај зградата на Советот на Општината и училиштето и се разбира во локациите на стопанските капацитети и поголеми угостителски објекти во населбата.

За потребите на автобускиот меѓумесен сообраќај во централното подрачје предвидена е локација за Автобуска постојка. Вкупната површина под улици, тротоари и паркинзи, изнесува 10,00 ха.

Во самата населба постои и бензинска станица со резервоар од 60 тони и склад за течни горива на "Макпетрол" со капацитет од 600 тони.

Планираниот степен на моторизација во рамките на Општината ќе изнесува 4-5 жители на едно возило, додека во самата населба ќе изнесува околу 4 жители на едно возило, што би значело секое семејство по едно возило.

Водостопанска инфраструктура

Во идниот период до 2010 год. за решавање на проблемот со водоснабдување на населбата Муртино треба да се преземат активности околу реализација на Главниот проект за водоснабдување на Муртино и с.Сачево кој веќе е изготвен. Според истиот се предвидуваат бушени бунари во подножието на планината Беласица на локација помеѓу селата Свидовица и Банско. Зафатената количина на вода со потисен цевовод $L = 376.90$ м и ДН 160 мм ќе се доведе до резервоар од 600 м^3 од каде доведен цевовод со $L = 2403$ м и ДН 225 мм водата ќе ја доведе во непосредна близина на населбата Муртино.

Од предвидените две разделни шахти ќе се изврши поврзување на доводот со предвидената водоводна мрежа за селото (ПВЦ ДН63,75,90,110,140 мм). Од втората разделна шахта ќе се оддели крак кон с.Сачево. Водоснабдувањето на Муртино и Сачево на потезот од резервоарот до селата ќе се врши по гравитачен пат. Поради поголемите количини на железо и манган и во овие предвидени зафати (бунари) според Главниот проект предвидени се филтри за обезжелезување на водата. Вкупно во Муртино предвидена е водоводна мрежа со должина од околу 5.7 км. Освен проектираната водоводна мрежа во иднина со ширењето на селото ќе биде потребно и проширување на водоводната мрежа во должина од околу 1.5 км.

Канализациона мрежа

Поради непостоењето на канализација (фекална и атмосферска) со предметниот урбанистички план се предвидува изведба на канализациона мрежа преку целокупната територија на населбата Муртино која ќе ја опфати како станбената и работната зона така и сите други содржини. Предвидено е фекалната канализација да биде во должина од околу 12 км. Истата ќе го зафаќа целиот урбанистички опфат и е предвидено да биде со профил ф200 мм низ селото , а на излез од селото со профил ф250 мм и ф300 мм.

Атмосферската канализација ќе биде со приближна должина од 2км. Зафатените атмосферски води ќе се испуштаат на неколку места во двата постоечки отворени канали, а преку нив одведени во Моноспитскиот канал кој поминува во непосредна близина на Муртино од неговата јужна страна. Пречистителна станица се предвидува југоисточно од населбата покрај Моноспитовски канал надвор од опфатот Кп бр. _____ мин 300 м од опфатот.

Енергетска инфраструктура

Со развојот на општината Муртино до 2010 год. со зголемување на бројот на жителите и изградбата на неколку помали стопански и нестопански објекти, ќе дојде до зголемена потрошувачна на ел.енергија.

Затоа се предвидува изградба на нови ТС10/0.4кV (ТС-5, ТС-6 и ТС-7) со трансформатор со снага од 250кVA.

Водењето на енергетските водови од НН мрежа во Муртино ќе биде воздушно во согласност со ЈП "Електростопанство на Македонија" Подружница

Струмица на дрвени импрегнирани столбови према потребите, а на магистралните водови се предвидува замена на дрвените со бетонски столбови.

Енергетскиот потенцијал во Општината разгледувајќи ги сите енергетски ресурси е следниот:

Хидроенергетскиот потенцијал во оваа општина е мал и затоа не се предвидува искористување на овој потенцијал за производство на ел. енергија.

Јаглен, нуклеарни сировини, ветер, течни горива и гасови како енергетски ресурси на територијата на Општината не се користат и не се откриени локалитети на овие ресурси во големи количества за производство на електрична енергија.

- Комуникациска инфраструктура

Со развојот на општината Муртино до 2010 год. со зголемување на бр. на жителите и изградбата на многу стопански и нестопански објекти ќе се јави потреба од поголем поштенски и телефонски сообраќај.

Бидејќи сегашната РСУ Муртино нема задоволителен капацитет се предвидува нејзино проширување на 910 броја која ќе ги опслужува и селата: Муртино, Моноспитово и Сачево.

Следејќи ги светските трендови, телефонскиот сообраќај ги нуди и новите видови на услуги: МАКПАК, ИНТЕРНЕТ, МОБИМАК со што се добива побрз, поквалитетен и поекономичен пренос на податоци.

Се планира замена на дрвените столбови со бетонски, така од РСУ до столбовите ќе се води подземен телефонски кабел, а до секој претплатник воздушен кабел, со што ќе се добие посигурен телефонски сообраќај.

Поштенскиот сообраќај исто така ќе се модернизира со нови возила и воведување на современа опрема: компјутери со што на жителите ќе им се овозможи побрз, поквалитетен и поекономичен поштенски сообраќај.

ГРАНИЦИ НА ПЛАНИРАН УРБАН ОПФАТ ПО ГУП

Границата на опфатот по ГУП се определува по следниве граници: започнува од јужниот спој на Кп 2285/1 кој од тука скршнува кон северо запад и се движи по северната граница на Моноспитовскиот канал Кп 4068 се до Кп 1336 каде од истата скренува кон истата и се движи северно по границата на Кп 1336, 1334, 1333, 1332, 1109/1/2, 1110, 1111, 1113, 1114 и 1115 и од тука скршнува северно движејќи се по границите западно од Кп 874 од тука скршнува кон исток и се движи северно по границата на Кп 874 и 873 скршнува кон север и се движи западно по границата на Кп 872, 871, 869, 868, 4120, 822 и од средината на Кп 821 скршнува кон запад и се движи северно по границата на Кп 825, 831, 832, 833 и 840 од тука скршнува кон север движејќи се западно по границите на Кп 840, 841 и 842 го сечи патот со Кп 4077 продолжува да се движи исто по Кп 504, 505 и 506 го сечи патот Кп 4076 продолжувајќи по Кп 448 и од тука скршнува кон исток и се движи северно по границите на катастарските Кп 448, 536, 535, 533/1, 531, 528, 526, 559, 556, 566 и 554, го сечи патот Кп 4075 скршнува кон југ и продолжува да се движи по северната граница на Кп 570, 571, 576, 577, 578 и скршнува кон југоисточно по границата на Кп 578 и 574 и од тука скршнува кон исток и се движи северно по границите на Кп 596, 600, 601 и 4774 го сечи патот со Кп 4774 движејќи се по границата северно од Кп

4355, 4356 и од тука скршнува кон југ се движи источно по границите на Кп 4356, 4357, 4358, 4359 и 4363 и од тука скршнува кон исток се движи северно по границата на Кп 820 и од неа пак скренува кон север се движи источно по границите на Кп 819, 818 и од тука скршнува кон исток го сечи патот Кп 816 движејќи се северно по границата на Кп 805 од истата скренува кон југ и се движи источно по границите на Кп 805, 801 и 798 го сечи патот Кп 4072 продолжува да се движи источно по границата на патот Кп 893 се до Кп 895 од каде скршнува кон запад и го сечи патот Кп 893 движејќи се јужно по границата Кп 895 и од неа скренува кон север движејќи се западно по границата на Кп 885 скршнува западно и се движисеверно по границите на Кп 884 и 883 од неа скршнува кон југ и се движи источно по границите на Кп 4365, 4366, 4370, 4371 и 4372 скршнува кон исток и се движи северно по границите на Кп 4472, 4473, 4476, 4479 и 4480 го сечи патот Кп 1893 скршнува кон југ и се движи источно по границите на Кп 893 и 912 го сечи патот Кп 914 и продолжува исто по Кп 1083 го сечи патот Кп 1058 продолжувајќи исто по Кп 2427 и од неа скршнува источно движејќи се северно по границата на патот Кп 4083 се до Кп 2430 и од тука скршнува кон југ го сечи патот Кп 4083 и продолжува да се движи источно по границите на Кп 2407, 2408, 2409, 2410, 2413, 2418, 2419 и 2422 и од тука скренува кон исток се движи северно по границите на Кп 2385, 2384, 2383/1, 2624 скршнува кон југ се движ источно по границите на Кп 2624 и 2625 сечејќиго патот со Кп 484 излегува на мостот и скршнува кон запад се движи северно по границите на Моноспитовскиот канал со Кп 4068 скршнува кон југ го сечи каналот и продолжува да се движи источно по границата на Кп 2805 го сечи патот со Кп 2807 и Кп 2808 скршнува кон запад движејќи се северно по границите на Кп 3018, 3017, 3015, 2997, 2996 го сечи патот Кп 409 продолжува да се движи исто по Кп 2820, 2822 и 2823 го сечи патот Кп 2812 скренува кон север движејќи се источно оди по границата на Кп 2810 од истата скршнува кон запад и се движи јужно по границите на Моноспитовскиот канал со Кп 4068 се до Кп 2816 и од тука скренува кон север го сечи Моноспитовски канал со Кп 4068 и продолжува да се движи источно по границите на Кп 2322, 2333 се до Кп 23237 и од неа скршнува кон запад се движи северно по границите на Кп 2327, 2326 и 2325 од тука скршнува кон север и се движи источно по границите на Кп 4669, 4671, 4672 и од неа скренува кон запад се движи северно по границата на Кп 4672 го сечи водотекот Кп 4773 продолжува исто кон Кп 4688 и од неа скренува кон југ и се движи источно по границите на Кп 4689, 4693, 4694, 4695/1, 4702 и 4703 и од неа скршнува кон запад и се движи северно по границите на Кп 2293, 2292 и 2287 скршнува кон југ и се движи источно по границите на Кп 2285/2 и 2285/1 и тука завршува, од каде почнува границата на опфатот по ГУП за општина Муртино.

- Биланс на површините во планирана територија

1. Домување.....	=99,29 ха -80,72%
(брuto станбена површина)	
- Нето станбена територија.....	= 87 ха
- Сите улици.....	= 10,22 ха
- Основно образование.....	= 1,17 ха
- Здравство.....	= 0,32 ха
- Поранешни водени текови (каналы).....	= 0,30 ха
- Други функции.....	= 0,28 ха
(месна канцеларија, објекти од културно просветна активност, пошта, трговско угостителски објекти и др.)	
2. Работа.....	= 10,88ха - 8,85%
(работилници, сервиси, мало стопанство, индустрија, земјоделска аптека, станица за откуп)	
3. Спорт и рекреација.....	= 4,10ха - 3,33%
4. Зеленило и канали.....	= 6,96ха - 5,66%
5. Верски објекти.....	= 1,76ха - 1,43%
- христијанска црква.....	= 0,20 ха
- протестантска црква.....	= 0,10 ха
- христијански гробишта.....	= 1,18 ха
- протестантски гробишта.....	= 0,28 ха

Вкупно во границите на урбаниот опфат: = 123,00ха - 100 %

МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ПРИРОДАТА

Промените што човекот ги предизвикува во природата со искористувањето, осиромашувањето и уништувањето на голем број природни богатства и низа билошки видови значајни за научните, културните, просветните, здравствените и туристичко-рекреативните потреби на општеството, го стави човештвото пред својот најголем испит во историјата, за заштитата на својата животна средина.

Научниците предупредуваат дека човештвото доколку и го избегне ризикот од разурнувањето на земјата во евентуалната термонуклеарна или неутронска војна, може, менувајќи го нејзиното лице да стане соучесник на процесот кој ќе има исто такви судобносни последици. Збор е за се поголемото уништување на земјината површина, водата и воздухот.

Затоа, станува неопходно превземањето на итни мерки пред него што процесот на загадувањето на земјата, водата и воздухот, растројувањето на природата, пореметувањето на еколошката рамнотежа, ерозијата на почвите, уништувањето на шумите, натрупувањето на техничките, хемиските и радиоактивните отпадоци како и зголемувањето на бучавата, стане неповратно.

Можеби човештвото сега го прави чекорот што може да се спореди со оној што го направил пред околу 5 милиони години, кога почнал да живее во заедница и социјално организиран, без кое што ние неговите потомци не ќе можеме да преживееме.

Ова е време кога би морале да ги утврдиме нашите ресурси за да ја заштитиме нашата урбана цивилизација, да ја обезбедиме примарната важност на човекот, неговата слобода, неговиот најширок возможен избор, неговиот пристап до убавото и приликите да се радува и ужива, неговиот нагон за сопствен развој, неговото одговорно делување во општеството и растежот на неговиот внатрешен живот.

Меѓутоа, во овој атомски век кога се остваруваат давнешните соншта за спознаја на физичкиот универзум од планетите и звездите, стените, земјата и морињата, век на билошкиот, хемискиот и технолошкиот прогрес, кога човекот користејќи го богатството и силата на природата заедно со својата надградба стана она што е, загадувањето и уништувањето на животната средина нажалост продолжува интензивно и екстензивно, без доволна свест и соодветна реакција, за да индустријализацијата и урбанизацијата наполно го трансформираат човечкиот живот.

Нашите градови па и поедини помали населби завиткани се во смог, од нив бегаат птиците, во реките исчезнуваат рибите (и тоа од води кои некогаш, не толку одамна беа кристално чисти), ова е аларм кој треба да не стави во готовност и спремност за отпочнување на нова акција.

Загадувањето на нашата животна средина е пред се последица на технички неусовршените индустриски процеси на производство, ложиштата за загревањето на просториите во населбите, автомобилот, отпадните води од индустријата и т.н.

Со секојдневното вдишување на загадениот воздух во населбите човекот станува се помалку отпорен на микроорганизмите кои ги напаѓаат дишните органи и затоа неслучајно заболувањата на дишните органи се најдуваат на врвот на листата на заболувањата кои се јавуваат во градовите. А кога се знае дека меѓу тие болни се повеќе има и деца, тогаш проблемот уште повеќе добива во тежина. Древните мудреци зборувале, „ Воздухот е пасиште на животот“.

Тоа не е далеку од вистината, кога се знае дека во загушлива соба се чувствуваат болки во главата, а додека планинскиот и шумскиот воздух може да лечи и да освежува.

Така, Хипокрит уште во IV век пред нашата ера го препорачувал начелото, „Медикус курат-натура санат“ (лекарот се грижи-природата лечи).

Денес достигнуваме состојба каде што интересот на широк круг научни работници од разни домени е усмерен кон изучувањето на воздушните структури на поголеми пространства, како би се согледале последиците од дејството на современата организација, индустријализација, војната техника, климата и другите чинители и тоа како во загадувањето така и во пречистувањето на воздухот.

Биолозите и епидемиолозите веќе од порано укажуваат на опасностите од отпадните води кои се испуштаат во реките а преку нив во езерата односно во морињата, носејќи со себе се поголеми количини на микроорганизми и бактерии, заради кои се појавуваат разни заразни болести со тенденција за појава на различни епидемии.

Индустриските зони кои, како по правило се во непосреден контакт со земјоделските површини, преку своите технолошки процеси на производство, влијаат врз загадувањето на плодните почви, зголемувајќи ја од ден на ден опасноста врз производството и квалитетот на земјоделските култури.

Ваквите сознанија за можната деградација на амбиентите, загадувањето на просторот и дехуманизацијата на животот на луѓето, треба да не насочат кон разгледувањето на потребата за свесни интенции и интервенции, за етичка еволуција, за успешна организација, за добивање на естетски импресии во секое катче од околината. Од нас се бара да вложиме напори за да ги согледаме потенцијалите на околината и да ја утврдиме човековата кооперација и билошката поврзаност.

Сите овие сознанија за потребата од заштитата и унапредување на животната средина во пошироките рамки треба да ги трансформираме во еден конкретен простор, а тоа е Регионот на Источна Македонија, каде што природата била невероватно издашна и понудила исклучително богатство од природни ресурси врз основа на кои е утврден основниот постулат за идниот стратешки развој на републиката а тоа е:

- Струмичко поле е најголем производител на раноградинарски култури во Р.Македонија што би требало да значи дека постојат сите предуслови за успешно добивање на битката за што поголемо производство на храна и тоа здрава и еколошка храна.

Постои потреба за утврдување на : локацијата на емисиите, квалитетот и квантитетот на загадувачите контролата на загадувачите, влијанието врз

животната средина, усогласеноста со прописите и т.н. а со цел да се дојде до единствен и интегрален пристап за значењето, карактерот и целите на заштитата на животната средина.

Иако во поширокиот Регион на Источна Македонија не се вршат систематски испитувања на загадувањето на сите подрачја, нити се мерат здравствените и економските последици од тоа загадување, вршени се напори за определени мерења на загаденоста на воздухот и водата.

Состојбата на воздухот ја следат Хидрометеоролошкиот завод од Скопје и Републичкиот завод за здравствена заштита.

Резултатите од мерењата ја покажуваат состојбата на воздухот во последните неколку години.

Мерењата се однесуваат на концентрацијата на чад, прашина и сулфур диоксид кои се најкарактеристични загадувачи.

Од досега извршените мерења, произлегува дека концентрацијата на штетните материји во воздухот во поголемиот број случаи има изразито сезонски карактеристики а што е условено од климатската состојба.

Така во топлиот период на годината, кога нема ложење и кога метеоролошките услови се поволни за разнесувањето односно остранувањето на чад, прашина и други штетни елементи во воздух (нема магла, ветерот е со поизразена честина, бројот на ведрите денови е поголем, температурните инверзии се со покусо траење и со помала висина), состојбата е релативно подобра.

Меѓутоа, концентрацијата на штетни материји во воздухот во зимскиот период се зголемува пред сè заради зголемената емисија на чад, прашина и други штетни материји. Така да средните месечни концентрации над дозволеният максимум се јавуваат во месеците: октомври, ноември, декември, јануари, февруари и март.

Општо познато е дека термоелектраните со своите сложени технолошки процеси на производство на електрична енергија претставуваат едни од најголемите и најопасни загадувачи на животната средина.

Ако се знае дека според индикаторите за определување на категориите односно класите на загаденост со билошките и физичко-хемиските промени на квалитетот и количината и составот на механичките примеси се определени четири класи на загадени води, од кои I-та класа ги опфаќаат водите со најмал процент на загаденост, а IV класа со најголем процент на загаденост тогаш практично значи дека тие води се неупотребливи, ни за наводнување ни за рекреација нити за индустријата.

Засега е очигледно дека се касни со изработката на проектите за рекултивација на површините а уште повеќе треба да се чека за да му се поврати првобитниот изглед на уништеното земјиште за да повторно си ја добие својата основна намена.

МЕРКИ ЗА ОТСТРАНУВАЊЕ ИЛИ НАМАЛУВАЊЕ НА ОПАСНОСТИТЕ ОД ЗАГАДУВАЊЕТО НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА ВО ПОШИРОКИОТ ПРОСТОР

Заштитата и унапредувањето на животната средина претставува една од темелните вредности на уставниот поредок на Република Македонија. Со Уставот се гарантира правото на здрава животна средина на секој граѓанин.

Но, исто така се дефинираат правата и обврските на правните и физичките лица. Имено, тие се должни при обавувањето на егзистенционалните дејности и дејствија да преземаат мерки и активности за заштита на животната средина и природата односно тие дејности и дејствија да ги обавуваат на начин кој нема да го нарушува оптималниот квалитет на земјиштето, водите и воздухот, растителниот и животинскиот свет.

За реализација на оваа темелна вредност од уставниот поредок, во идниот развој на овој Регион неопходно е да се превземат следните мерки и активности:

1. Имајќи ги предвид климатско-орографските карактеристики на Струмичка котлина за која се карактеристични чести појави на инверзии пропратени со магли како и ружата на ветерот, се налага потреба од воведување на нови мерни места на кои ќе се регистрираат промените на концентрациите на загадувачките материји.

2. Законот за градба ги обврзува инвеститорите во склоп на техничката документација за изградба на стопански и нестопански објекти да достават елаборати за заштита на животната средина без која неможе да се добие дозвола за градба и за пуштање на изградениот објект во употреба.

Затоа се вршат повеќе анализи и тоа:

- при изборот на локацијата;
- при изработката на идејните проекти и инвестиционите програми и
- при изработката на главните проекти.

Во нашата пракса како по правило се пропуштаат анализите за оптимален избор на локациите и тоа посебно во поглед на утврдувањето на еколошкиот капацитет на животната средина.

ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАСОЛНУВАЊЕ

I ВОВЕД

Во Законот за просторно и урбанистичко планирање („Сл.в. на РМ“ бр.4/96) во член 4, став 2 се вели: „ Со просторното и урбанистичкото планирање се предвидуваат мерки за заштита и унапредување на животната средина и природата, заштита од воени разурнувања, од природни и технолошки разурнувања.

Во согласност со цитираниот закон и договорот за изработка на ГУП за населбата Муртино се изработуваат овие плански мерки за засолнување и се дефинираат условите за изградба на засолништа.

Настанатите општествено-политички и економски промени во периодот после 1990 година ја наметнаа потребата за измени во областа на одбраната и

засолнувањето. Донесени се нови и подзаконски акти со кои начелно се регулира засолнишната проблематика во Република Македонија, а тоа се:

1. Законот за одбрана („Сл.б.на РМ”, бр.8/93);
2. Уредбата за критериумите за засолнување на населението („Сл.в. на РМ” бр.81/92); *и сф. 12, 33*
3. Правилникот за определување на висината на средствата потребни за изградба на засолништа и начинот и рокот на плаќањето односно враќањето на овие средства („Посебен Сл.в. на РМ”, бр.11/93).

Република Македонија со површина од 25.713 км² и државни граници од околу 849 км. кон сите четири соседи, го зафаќа средишниот дел на Балканскиот полуостров. Познато е дека преку Балканскиот полуостров врват два основни правци и тоа: Вардарско-Моравскиот и Панонско-Јадранскиот.

Територијата на нашата држава е во директниот зафат на Вардарско-Моравскиот стратегиски правец, поточно Вардарскиот дел од правецот, што се протега низ нејзиниот средишен дел во насока север-југ, од Куманово до Гевгелија. Овој стратегиски правец е најкратка копнена врска на средна и западна Европа со источниот и југозападниот медитеран и понатаму со Блискиот исток. Овој стратегиски правец има и дваа помошни странични правци и тоа западен преку Пелагониската Котлина кон Градско и источен преку Струмица кон Штип.

II ИЗВОД ОД АНЕКСОТ ЗА ЗАСОЛУВАЊЕ КОН ПРОСТОРИОТ ПЛАН НА ОПШТИНАТА СТРУМИЦА

Во месец Април 1994 год. изработен е „Анекс за засолување” кон просторниот план на Општината Струмица, во натамошниот текст ќе бидат презентирани неколку определби од Анексот за засолнување кон ПП на општината Струмица а кои се однесуваат на општината Муртино (со новата територијална поделба) односно на самата населба Муртино.

Населбата и општината Муртино зафаќа простор во јужниот дел од Струмичка котлина т.е. југоисточен дел од Република Македонија.

Општината и самата населба Муртино го зафаќат делот на помошниот стратегиски правец кој се протега од Штип-Струмица-Ново Село кон Р.Бугарија и во другата насока продолжува кон останатите градови и населби на Републиката т.е. кон Вардарско Моравскиот стратегиски правец, поточно на Варварскиот дел од правецот што се протега низ нејзиниот средишен дел во насока север-југ од Куманово-Гевгелија.

Помошниот стратегиски правец всушност се протега низ Струмичката котлина и претставува простор на директно загрозувани подрачја, погодни за масивна употреба на мотомеханизирани оклопни и десантни сили. Според „Анексот за засолнување” Струмица припаѓа во II степен на загрозуеност, додека нововоформираната општина т.е. населба Муртино спаѓа во зона на низок степен на загрозуеност и повредливост, додека останатите 2 населби припаѓаат во зони на

низок степен на загрозеност т.е. и една од нив во незагрозена зона, се мисли на Банско во подножјето на Беласица.

Населбата Муртино се наоѓа десно од магистралниот патен правец Струмица-Р.Бугарија и всушност ќе преставува коридор односно простор изложен на напади со конвенционални борбени средства или зона со низок степен на повредливост и загрозеност.

- Со синтезата на степенот на загрозеност и степенот на повредливост според „Анексот за засолнување“ кон ПП на Општина Струмица се определуваат зоните за непосредна заштита, видот на засолништата и нивните начелни карактеристики. Според овие критериуми населбата и Општината Муртино спаѓа во простори на низок степен на загрозени коридори на Републиката.

Ова зона се карактеризира со заштита на населението првенствено со изградба на херметизирани засолништа за заштита од радијација без оглед на намената, со следните карактеристики:

- максимален капацитет на одделно засолниште изнесува 50 засолнишни места,
- обем на заштита минимум 30 КпА;

Исти карактеристики имаат и засолништата со многу мал капацитет (семејни засолништа) овие засолништа задолжително се затвораат со херметички врати и капаи.

Во незагрозената зона припаѓа населеното место Банско.

III ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПЛАНСКИТЕ МЕРКИ ЗА ЗАСОЛНУВАЊЕ И УСЛОВИ ЗА ЗАСОЛНИШТА

Во уредбата за критериуми за засолнување на населението (Сл.Весник на РМ.бр.81/92) член 2 алинеа 1, глава 2 Критериуми за обезбедување со објекти за засолнување и членовите од 3 до 24 и глава 5 казни одредби и членовите од 32 до 35 се бришат.

Оваа уредба е донесена со Сл.Весник на РМ пр.12 од Март 1998 год.

Во услови на постоење на објекти за засолнување останува да важи глава 3 критериуми за користење и одржување на објекти за засолнување во мир од истиот закон Сл.Весник бр.81/92.

Постојниот капацитет на простори за засолнување према законот треба задолжително да се користат двоенаменски. Заради тоа истите треба да се дефинирани со својата втора намена, со што би се надолжиле содржините во градот, што би влегло и во Билансите на површини за одредени дејности (простор за складирање, простор за угостителство, простор за просветно културни дејности и сл.).

Во мирни временски услови надлежност на овие простори има и корисникот, но со одредени услови на користење према чл.26,27 и 28 од оваа уредба (Сл.Весник 81/92).

Во воено време со објектите управува Министерството за одбрана на начин што ќе се одреди со Актот согласно член 93 од Законот за одбрана.

Со определбите на ГУП за населбата Муртино која претставува седиште на истоимената општина се предвидува во 2010^{та} година да има 2.514 жители. Бидејќи населението е главна категорија која треба да се заштити во услови на војна,

важно е да се претпостави бројот на потребни засолнишни места за оној дел од населението кој би останал во населбата за време на воените дејства.

Согласно Уредбата за критериумите и начинот на евакуација на луѓето и материјалните добра во случај на непосредна воена опасност и во војна („Сл.в. на СРМ" бр.32/78) на евакуација подлежат следните категории на граѓани:

- деца до 14 години;
- лица постари од 65 години;
- бремени жени и жени кои имаат деца до 7 години;
- инвалиди од прва категорија;
- лица кои се тешко болни и изнемоштени лица;

При евакуацијата приоритет ќе имаат децата до 7 години, па бремените жени и жените кои имаат деца до 7 години, потоа лицата кои се тешко болни и т.н.

Покрај евакуираните, отсутни од местото на живеење би биле лицата распоредени во армијата на Македонија, во единиците и штабовите на Цивилната заштита и оние во придружба на дисперзираните производни капацитети.

Во зависност од големината на населеното место и неговата положба во општината, се проценува дека отсутното население би се движело во рамките од 20%-30% од вкупното присутно население во мирновременски услови.

Препорачливо е да не се смета со максималниот процент на отсутното население. Според „Анексот за засолништа " кон ПП на општината Струмица, каде што населбата Муртино е сместена во зона со низок степен на загроеност и повредливост, се предвидува отсутното население да изнесува околу 25%. Оваа определба целосно се прифаќа и во овие плански мерки за засолнување.

Според тоа при непосредни воени дејства во населбата Муртино треба да се обезбедат засолнишни места за 75% од населението или околу 1885 засолнишни места. Овие засолништа треба да бидат херметизирани за заштита од радијација без оглед на намената со следните карактеристики.

1. Максимален капацитет 50 засолнишни места;
2. Обем на заштита минимум 30 КрА;

Засолните не се сметаат за инвестициони објекти па заради тоа отпаѓа обврската за нивна мирновременска градба. Одлуката за пристапување кон нивна градба во оваа зона се носи во време кога ќе се процени дека има големи изгледи за непосредни воени дејства од страна на непријателот.

Одлуката треба да ја донесе надлежниот орган на власта или командантот на оперативната единица во чија зона на одговорност влегува населбата Муртино.

Исто така надлежниот орган треба да ги определи најпогодните локации за изградба на засолништа што во случајот на населбата Муртино изнесуваат околу (38) со капацитет од по 50 засолнишни места.

До колку за некој инвестиционен објект (зафат) во оваа зона со пресметка се констатира потребата за обезбедување на повеќе од 200 засолнишни места, тогаш тие ќе се планираат и изградат во засолниште за дополнителна заштита, со

поголеми капацитети до 200 засолнишни места, и отпорност од 50 Кра, односно со сите карактеристики за овој вид засолништа.

IV ЗАКЛУЧОК

Населбата Муртино се наоѓа во зафатот на придружниот (помошен) стратегиски правец Струмица-Р.Бугарија погоден за употреба на мотомеханизирани, оклопни и десантни сили. Според „Анексот за засолнување“ кон ПП на општината Струмица-Муртино спаѓа во зона со низок степен на загрозеност и повредливост, третирана во ПП т.е. „Анексот за засолнување“.

Во оваа зона засолнувањето ќе се врши во херметизирани засолништа за заштита од радијација без оглед на намена со следните карактеристики:

- максимален капацитет на одделни засолништа е 200 засолнишни места;
- обем на заштита минимум 30 КпА;

Во Муртино треба да се обезбедат околу 38 локации за засолни со капацитет од по 50 засолнишни места, за да се задоволи потребниот број засолнишни места кој изнесува 1885. Овој број претставува население кој ќе биде присутно во

населбата за време на војна, додека останатите жители од вкупниот број (предвидени со овој ГУП) ќе бидат ангажирани во структурата на одбраната.

Што се однесува за останатите населени места кои припаѓаат на ново формираната општина Муртино, Банско припаѓа во незагрозена зона се мисли на ридско планинските села.

За населени места кои се распоредени во незагрозена зона не се предвидува изградба на засолништа и засолни во мир.

Спорет тоа инвеститорите на објекти што се градат на тој простор не треба да се задолжуваат да градат засолништа ниту ова обврска може да се замени со обврската за плаќање придонес за засолништа.

ПЛАНСКИ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА ОД ПОЖАР

I. ВОВЕД

Согласно член 9 од Законот за заштита од пожари („Сл.в. на СРМ“, бр.43/19), уште во процесот на просторното и урбанистичкото планирање и проектирање се води сметка за заштита од пожари, односно евентуалните човечки и материјални загуби да бидат што помали во случаи на појава на пожари.

Според горе изнесеното во состав на Генералниот урбанистички план за населбата Муртино се изработуваат овие „Плански мерки за заштита од пожар“.

Во населбата Муртино и во околните населени места не постојат испостави на противпожарната единица. Најблиску лоцираната противпожарна единица се најдува во Струмица, која врз основа на претходно добиена согласност од надлежните во Електростопанството на Р.Македонија може да се користи и при гаснење на пожари во населбата Муртино и во останатите населби од општината. Во секој случај според сеуште важечките планови и програми за противпожарна

заштита на овој простор е одговорна противпожарната единица од Струмица, без разлика на новата територијална поделба во државата.

II. ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПЛАНСКИТЕ МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА ОД ПОЖАР

Пред да се образложат планските мерки за заштита од пожар сметаме дека е потребно да се елаборираат неколку поими за подобро да се разберат овие плански мерки.

- Под **пожарна точка** - се подразбира голема концентрација на лесно запаливи материји (складови за течни и цврсти горива, бензински пумпи, дрвна индустрија, графичка индустрија, хемиска индустрија и сл.).

- Под **пожарно оптоварување** - се подразбираат сите запаливи материјали кои се наоѓаат на одредено земјиште (конструкции, опрема, мебел, складирани огревни и други запаливи материјали и сл.).

- Според усвоените научни и емпириски критериуми пожарното оптоварување се изразува со вкупното количество на дрво што се наоѓа на едно подрачје изразено во килограми и тоа имајќи во вид дека еден килограм дрво дава калорична вредност од 4.000 к.кал.

- За пожарно оптоварување до 25 кгр. дрво на 1 м² бруто развиена површина се смета дека пожарното оптоварување е мало.

- За 25-50 кгр/м² повредливоста т.е. пожарното оптоварување е средно односно постои можност за појава на поинтензивен пожар.

- За 50 - 100 кгр/м² пожарното оптоварување е зголемено.

- За 100 - 150 кгр/м² пожарното оптоварување е големо.

- За над 150 кгр/м² пожарното оптоварување е многу големо при што се јавуваат катастрофални површински пожари.

- **Противпожарни прегради** - представуваат поголеми неизградени површини, зелени парковски површини (но не и оние кои се засадени претежно со иглолисно зеленило) и пошироките сообраќајници. Противпожарните прегради се во најтесна врска со повредливоста на едно подрачје од пожар, кои директно влијаат на запирање на ширењето на пожарите.

Во населбата Муртино како пожарни точки согласно проекцијата на овој ГУП би се јавил складот за течни горива со капацитет од 600 тони и бензинската помпа со резервоар од 60 тона како и складот за репроматеријали што се сместени на иста локација. Како пожарни точки би се појавиле и сите ново предвидени индустриски објекти и објекти за мало стопанство. Пожарните точки во терминологијата на пожарните професионалци се нарекуваат и критични точки.

Другите површини во населбата како што се становањето, школата, парковските и спортските површини, сточниот пазар и гробиштата се категоризираат како малку пожарно оптоварени, односно се предвидува пожарно оптоварување до 25 кгр./м² дрвна маса.

Како позначајни противпожарни прегради се определуваат сообраќајниците т.е. локалниот пат кој поминува низ населбата за Банско во правецот северо-запад југо-исток и други сообраќајници во населбата, односно населба - земјоделски површини-кон соседните населби. Оваа сообраќајница го дели ткивото на населбата Муртино на два скоро идентични делови по големина.

Сообраќајното решение и начинот на градбата на објектите овозможува пристап на противпожарното возило од повеќе страни. Улиците се со доволни широчини и задоволувачки осовински притисок што овозможува непречено и брзо

движење на противпожарните возила. Времетраењето потребно за пристигање и интервенција на противпожарната единица е различно во зависност дали интервенирала противпожарната единица од градот Струмица. Ако интервенира противпожарната единица од Струмица која е оддалечена од Муртино 25 км. потребното време за интервенција би изнесувало 8 - 12 мин. ако возилото се движи со просечна брзина од 60 км/час.

Водоводната мрежа со (надземни противпожарни хидранти) ќе представува основа за снабдување на противпожарните возила со вода при гасењето на пожарите. Алтернативен снабдител со вода би представувало постоечките канали кои се застапени околу населбата во полето.

III. ЗАКЛУЧОК

Од претходно изнесеното може да се заклучи дека врз основа на проекцијата со овој ГУП и тоа првенствено наменета на површините, сообраќајното решение и системот на градба, при евентуалното појавување на пожар во населбата Муртино, противпожарната интервенција би била брза и ефикасна, додека пак ширењето на пожарите би го спречиле предвидените противпожарни прегради. За оваа констатација придонесува најмногу малото пожарно оптеретување од 25 кгр./м² дрвна маса.

ОДРЕДБИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ГЕНЕРАЛНИОТ УРБАНИСТИЧКИ ПЛАН ВО НАСЕЛБАТА МУРТИНО

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овие одредби се определуваат условите и мерките за спроведување на определбите на Генералниот урбанистички план (ГУП) на населбата Муртино;

- Се дообјаснуваат некои ставови за чие правилно сваќање и спроведување од текстуалниот и графичкиот дел на планот не можат да се добијат секогаш доволно јасни одговори;

- Се укажува на надлежните органи за понатамошно донесување на акти низ кои ќе бидат поблиску и подетално согледувани и регулирани одделни конкретни зафати во рамките на опфатот на урбаното подрачје на населбата;

- Се утврдуваат глобални насоки за изработка на плановите од понизок ред;

- Овие одредби се применуваат во сите фази на разработка и реализација на ГУП и претставуваат негов составен дел.

Член 2

Начелно, ГУП има посредна примена преку понатамошна изработка и донесување на детални урбанистички планови, урбанистички проекти, разработка на локации и составување на услови за градба, согласно Законот за просторно и урбанистичко планирање ("Сл.в. на РМ", бр.4/96).

ГУП посредно се применува преку изработка и реализација на главни проекти за улична мрежа, комуналната инфраструктура и други елаборати што произлегуваат како обврска од позитивните законски прописи и овие одредби.

Член 3 ✓

ГУП ќе може непосредно да се применува на станбената градба од било каков вид и од било каков обем, во согласност со законот за просторно и урбанистичко планирање.

Член 4 ✓

Во исклучителни случаи ГУП може непосредно да се применува, т.е. да се составуваат услови за градба без претходно изработен детален урбанистички план, само за стопански објекти во деловите на работната зона за чие нормално одвивање на технолошкиот процес е потребно земјиште од најмалку 0,3 ха (3.000м²).

ГУП ќе се применува директно и во случаи кога тоа е предвидено со Закон.

Во случаи на директна примена на ГУП, инвеститорот е должен претходно да изработи и достави на надлежниот орган на одобрување урбанистички проект, согласно член 32, став 2 од Законот за просторно и урбанистичко планирање.

Член 5

Одделни поими и изрази употребени во ГУП го имаат следното значење:

- **Зона**, е земјиште наменето за функција што се користи од повеќе хомогени корисници, т.е. зона е плурална единица на користење од аспект на намената на површините во рамките на урбаното подрачје. Зоната се состои од повеќе делови, различни по големина, кои имаат а не мораат да имаат директен меѓусебен контакт;

- **Парцела** односно **локација**, е земјиште наменето за користење на еден корисник т.е. парцела (локација) е сингуларна единица на користење од аспект на намената на површините во рамките на урбаното подрачје;

- **Индивидуална станбена зграда**, е постоен или проектиран градежен објект како една градежна целина, со или без анекси, наменет за становање во кој има најмногу 4 станбени единици разместени по вертикала една до друга. Во зависност од соодносот со соседните згради, индивидуалната станбена зграда може да биде: самостојна, залепена со друга зграда; една половина од двојна зграда или во низ со други згради.

- **Колективна станбена зграда**, е постоен или проектиран градежен објект, како една градежна целина наменет за становање во кој има пет или повеќе станбени единици;

- **Граница на урбаното подрачје**, е линија до која се протега изградба или уредување на земјиште за определени намени според ГУП. Оваа граница е еднаква со границата на градежното земјиште и со границата на земјоделското земјиште за кое не е потребна посебна согласност за трајна пренамена на земјоделското земјиште;

- **Етаж**, во смисла на овие одредби, е ниво на објектот т.е. една од рамнините на подните конструкции сватени во вертикална смисла. Така на пример објект кој во висина се состои од приземје и три ката има четири етажи. Објект што има

визба, приземје и два ката исто така има четири етажи, од кои првиот под нивото на околниот терен, а трите се на и над околниот терен. Нивото на кровот или равната кровна конструкција во вид на проодна или непроодна тераса не се сметаат за етажи во колку во нив нема простори за станбена, деловна или друга намена за секојдневно користење;

- **Приземје**, е оној етаж чиј готов под се наоѓа:

- а) во рамнина на околниот терен или уличниот тротоар,
- б) на полнетици над околниот терен или уличниот тротоар до вообичаени висини од околу 1,0 м.
- в) непосредно над визба без оглед дали визбата е целосно или делумно вкопана во теренот.
- г) непосредно над сутеренот.

Одмерувањето на висините од уличниот тротоар се зема во сите оние случаи кога градежната и регулационата линија се изедначени;

- **Визба (земник)**, е оној етаж чиј готов под е повеќе од 1,0 м. вкопан во земја во однос на околниот терен. Ако теренот е во пад, визба е оној етаж во кој најмалку 2/3 (67%) од етажот има под што е вкопан во земја повеќе од 1 метар.

- **Сутерен**, е оној етаж чиј готов под е вкопан најмногу до 1,0 м. во однос на околниот терен или уличниот тротоар. Ако теренот е во пад сутерен е оној етаж во кој најмалку 1/5 (20%) од етажот има под до 1,0 м. вкопан во теренот.

- **Кат (спрат)**, е секој етаж што се наоѓа над приземјето, а не е кров или рамна проодна или непроодна тераса;

- **Поткровје**, простор помеѓу највисоката хоризонтална меѓукатна конструкција и покривот на зградата. Во овој простор е кровната конструкција преку која е поставен покривот на зградата. Освен оваа главна намена поткровјето може да се адаптира или кај новопроектираните објекти да се предвиди за станбена или друга секојдневна намена. Во новопроектираните објекти ако се предвидуваат поткровја тие ќе се сметаат за кат.

- **Мезанин (меѓукат)**, е оној етаж над приземјето или меѓу било кои два ката, што има смалена катна висина и служи за собирање на технички инсталации, вметнување на погонски елементи за технички инсталации и други потреби што се во функција на намената на објектот;

- **Станбена зграда**, е оној постоен или новопроектиран градежен објект во кој целата корисна изградена површина или најмалку 90% од таа површина е наменета за домување;

- **Деловна зграда**, е оној постоен или новопроектиран градежен објект во кој целата корисна изградена површина, или најмалку 90% од таа површина е предвидена за било која намена освен станбената;

- **Станбено-деловна зграда**, е оној постоен или новопроектиран градежен објект во кој најмалку 50% од корисната изградена или проектирана површина е наменета за домување, а помалку од 50% за други намени. Во обратни случаи зградата се смета за деловно-станбена;

- **Доградба**, е онаа градежна интервенција со која се додаваат (дозидуваат) нови делови од една или повеќе страна на постоен објект, т.е. интервенција со која се зголемува површината на основата на градежен постоен објект. Доградениот или доградените делови мораат да претставуваат една функционална целина со постојниот објект;

- **Надградба**, е онаа градежна интервенција со која се надзидува кат над постоен објект. Надградбата може, а не мора, да представува една функционална целина со постојниот објект. Површината над надградениот кад може да биде иста, поголема или помала од површината на постојниот габарит. Надградбата по површина може да биде поголема од постојниот објект само по пат на еркери, а никако со конструктивни столбови одвоени од постојниот објект;

- **Реконструкција**, е онаа градежна интервенција со која се руши постоен градежен објект и на истото место се гради нов, кој може но не мора да биде ист со постојниот;

- **Адаптација**, е онаа градежна интервенција со која се приспособува постоен градежен објект, граден за една намена да може да одговара за иста или за друга намена во колку таквата интервенција не се одразува на промената на

надворешноста на објектот т.е. фасадите. При адаптацијата основниот конструктивен систем на објектот останува непроменет;

- **Бруто густина на населеност** - е односот меѓу вкупниот број на жители и површината на опфатот на урбаното подрачје, и се искажува преку жители на 1 хектар (ж/ха).

- **Нето густина на населеност** - е односот помеѓу вкупниот број на жители и површината на станбената зона и се искажува исто така со ж/ха.

II. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

1. СТАНБЕНА ЗОНА И ДОМУВАЊЕ

Член 6

Основен а воедно и најдоминантен вид на градба во станбената зона се станбените згради.

- Во зависност од бројот на становите, станбените згради можат да бидат индивидуални или колективни.

- Според преовладувачката намена станбените згради можат да бидат: чисто-станбени, станбено-деловни или деловно-станбени.

Член 7

Во станбената зона да се предвидат и градат објекти исклучиво за нестанбена намена, првенствено оние што се комплементарни на становањето (за школство, примарна здравствена заштита, предшколска дејност, спортско-рекреативни дејности и сл.).

Член 8

Во станбената зона можна е градба на објекти со нестанбена намена со пошироко значење и тоа од областа на образованието, културата, трговијата, угостителството, управата, администрација и др. под услови што ќе произлегуваат од ДУП за соодветниот простор.

Член 9

Пренамената на постојните станбени објекти за нестанбена намена во станбената зона ќе биде дозволена во сите оние случаи што не ќе бидат во спротивност на член 7 и член 8 од овие одредби.

Член 10

Нето густина во станбената зона на ниво на ГУП, при изработката на ДУП претставува бруто густина на населеност во однос на вкупната земјишна површина за која се изработува ДУП.

Член 11

- Во ДУП за делови од станбената зона, со нивните одредби за спроведување попрецизно ќе се обработат условите за реконструкција, доградба, надградба и адаптации на постојните објекти, како и лоцирање на нови.

- Со одредбите за спроведување на ДУП, попрецизно ќе се определат висинските коти на подовите од приземјата на новопредвидените објекти и оние предвидени за реконструкција, односите кон соседите, условите за градба на поткровја и други услови со кои ќе се избегнат битни нарушувања на квалитетот на живеење и користење на постојните објекти.

Член 12

- При оценувањето дали со некоја новопредвидена градежна интервенција се врши битно нарушување на условите за живеење во постојните објекти се тргнува од следните начелни права:

- Право на сонце

- Право на непречено владение со имотот

- Според правото начело ни една градежна интервенција во постојните изградени делови на станбената зона, не смее да го намали времето за осончување на ни една од фасадите на околните објекти во време на зимскиот солстициј во споредба со постојната состојба, ако на фасадите има прозорци.

- Според второт начело треба да се почитува принципот секоја новопредвидена зграда да биде лоцирана на една парцела и да има директен контакт со јавна сообраќајна површина т.е. до максимална можна мера да се избегнуваат службености во располагањето со имотот.

- Наведените ограничувања не се однесуваат на постојните стекнати односи ни на новопроектираните комплекси на неизградени површини, т.е. онаму каде нема постојни објекти па според тоа и не постои опасност за нарушување на условите за живеење. Во тие случаи меродавни се концепциите на урбанистичките решенија и диспозицијата на објектите дадени во нив.

Член 13

- Организација на станбена зона

Во зоната на домување се разликуваат два вида на парцели:

- парцели на земјоделски производители и
- парцели на домаќинства со мешовита дејност

Во парцелите на земјоделските производители ќе живее и стопанисува население на кое главна дејност им е земјоделие.

Големината на парцелите ќе се движи во граница од 1000-2000 м² а ќе бидат составени од три основни дела:

- станбен двор од 300-500 м²
- економски двор од 500-1000 м²
- дел за земјоделие не поголем од 500 м²

Во економскиот двор од парцелата се предвидува изградба на економски објекти: главен објект - добиточна штала и пратечки објекти (склад за храна, ѓубриште, шупа, нужник, гаража и сл.).

Степенот на изграденост на поедини делови од парцелата на земјоделски производители изнесува:

- станбен двор: 20-40%
- економски двор: 20-30%
- дел за земјоделие: нема објекти

Парцели на домаќинства со мешовита дејност:

На парцелата со мешовита дејност ќе живеат домаќинства на кои главната дејност им е во секундарниот сектор а со земјоделие се бават само делумно.

Големината на овие парцели ќе се движи во граница од 600-1200м², а составена од три основни дела:

- станбен двор: 300-500 м²
- економски двор: 200-300 м²
- дел за земјоделие до 200 м²

Во економскиот двор од парцелата, во колку постојат услови да го има, се предвидува изградба на објекти со различна намена но во помал обим: штала за едно до две крави, кочина за една до две свињи, живинарник, ѓубриште, шупа, гаража, клозет и сл.

Степенот на изграденост на поедините делови од парцелите со мешовита дејност изнесува:

- станбен двор: 20-40 %
- економски двор: 20-30%
- дел за земјоделие: нема објекти

Растојанието меѓу два објекти од соседни урбанистички парцели да биде 6м (во новопредвидените простори за домување), а не помало од 4 метри (во постојното ткиво).

Катноста на објектите за живеење се утврдува од приземје до приземје и два ката.

Економските и помошните објекти во економскиот двор да бидат приземни.

Крововите по правило треба да бидат поставени во согласност со традиционалната архитектура на станбените и останати објекти во населбата.

Да се избегава градежната и регулациона линија да се поклопуваат со исклучок во веќе постојното ткиво.

Растојанието помеѓу градежната и регулациона линија да не биде помало од 6м посебно кај парцелите на поважните сообраќајници.

2. РАБОТНА ЗОНА

Член 14

Во работната зона можат да се лоцираат објекти после изготвување на техничката документација за проценка на влијанието врз животната средина. Ако од документацијата се констатира дека би се предизвикале загадувачки ефекти во една или во трите основни компоненти на животната средина, согласно член 14, став 3, точка 1 од Законот за заштита и унапредување на животната средина и природата ("Сл. в. на РМ", бр.69/96) инвеститорот треба да се задолжи соодветните мерки за заштита да ги реализира, без што нема да добие употребна дозвола.

Член 15

Во работната зона можат да се лоцираат сите оние претпријатија и дејности од областа на занаетството (услужно и производно) услугите трговијата, градежништвото, сообраќајот и др. во кои ќе бидат вработени релативно мал број работници (до 50) и кои не се:

- Големи потрошувачи на електрична енергија (макс. до 100 KW инсталирана сила);
- Големи потрошувачи на вода (макс. до 100 м³ месечно или 4 м³ дневно);
- Големи загадувачи на животната средина и произведувачи на голема бучава;
- Големи потрошувачи на нафта и нафтени деривати (макс.3 тони месечно).

3. ЗОНА НА ЗЕЛЕНИЛО, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

Член 16

Во деловите предвидени за паркови уредувањето и изградбата ќе се одвиваат според донесени ДУП изработени согласно однапред составени програми.

Во програмските содржини на парковите во најголем обем треба да бидат застапени озеленети, пошумени и со цветни партери организирани површини, променадни патеки, трим патеки и слични објекти за активна или пасивна рекреација.

Член 17

Во парковите е дозволена градба на комплементарни пратечки градежни објекти под следните услови:

- Да бидат приземни;
- Да зафаќаат најмногу до 100 м² бруто изградена површина;
- Да можат околу нив да имаат уште најмногу 200 м² бетонирана, асфалтирана или на друг начин поплочена површина;

- Под комплементарни пратечки градежни објекти се подразбираат: угостителски објекти, разни павилјони, санитарни објекти со гардероби, фонтани и др.

Член 18

- Во деловите на урбаното подрачје предвиден за развој на спортски центар уредувањето и изградбата ќе се одвиваат според донесени ДУП.

- Во програмските содржини на спортскиот центар треба да доминираат спортски објекти и спортски терени за манифестациони спортови и комерцијални спортски активности, а потоа објекти и терени за аматерска спортска рекреација.

Член 19

Локациите, големините и организациите на другите зелени и спортско-рекреативни површини во урбаното подрачје се предмет на решавање на ДУП и истите ќе бидат предвидени согласно програмските барања и локалните услови.

4. СООБРАЌАЈ

Член 20

Според значењето улиците се поделени на:

- Регионална сообраќајница;
- Собирна улица;
- Станбена улица

Критериумите за рангирање на улиците според значењето воглавно произлегуваат од Законот за јавните патишта ("Сл.в.на РМ", бр.26/96).

Член 21

Изградбата и осовременувањето на уличната мрежа мора да биде во согласност со позитивните технички прописи во секторот на нискоградбата, врз основа на претходно изработени главни проекти кои базираат на концепциите на урбанистичките планови (ГУП и ДУП) и одредбите за нивно спроведување.

Член 22

- Стационарниот сообраќај т.е. прашањето за обезбедување на паркирани и гаражни места е обврска на локалната самоуправа и на сите корисници на земјиште во опфатот на урбаното подрачје.

- Паркирните и гаражните места можат да бидат јавни или за потребите и во владение на одделни корисници на простор од населбата.

- Јавното паркирано или гаражно место е наменето за било кое патничко возило под услови што ги определува надлежниот орган на локалната самоуправа. Јавните паркирни и гаражни места се дел од јавните сообраќајни површини.

- Другите паркирни и гаражни места се наменети и за потребите на субјектите во чие владение се наоѓаат, и не се сметаат за дел од јавните сообраќајни површини.

Член 23

Градбата и условите за користење на јавните паркинзи и гаражи е обврска и право на локалната самоуправа.

Обврската од претходниот став локалната самоуправа под одредени услови може да ја пренесе на трето лице, и во определен рок со посебна одлука ќе определи поименично кои од постојните паркинзи во населбата ќе бидат јавни и под кои услови ќе се управуваат и користат.

Член 24

Градбата на другите паркинзи и гаражни места е обврска на инвеститорот. Обврската се исполнува во рамките на парцелата. Ако во парцелата нема доволно простор гаражите и паркирните места се обезбедуваат во габаритот на објектот. При тоа мора да се има во предвид Правилникот за стандарди и нормативи за планирање (сл.в. на РМ", бр. 11/97).

5. КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ И ИНСТАЛАЦИИ

Член 25

Под комунални објекти и инсталации се подразбираат системите за водовод, канализација, електрична мрежа, ПТТ мрежа и сл.

Член 26

Основните решенија за комуналните објекти и инсталации во овој ГУП имаат информативен карактер т.е. целта им е да укажат на концепциите за развој.

Понатамошната реализација и дооформување на комуналните системи ќе продолжи да се одвива по пат на претходна разработка на главни проекти.

6. ОБВРСКИ ПРИ ИЗРАБОТКА НА ДУП

Член 27

ДУП се изработува врз основа на одредбите од Законот за просторно и урбанистичко планирање ("Сл.в. на РМ", бр. 4/96), одредбите на подзаконските акти што произлегуваат од цитираниот Закон и програмската задача за изработка на ДУП.

Програмската задача е извод од ГУП и содржи:

- Податоци за големината на земјиштето за кое треба да се изработи ДУП, со опис на границите;
- Податоци за намената на површините според ГУП;
- Податоци за уличната мрежа низ или околу просторот за кој треба да се изработи ДУП;
- Податоци за главните водови на инфраструктурата;

Член 28

Програмската задача за ДУП во станбената зона, зоната на паркови, зеленило, спорт и рекреација за сервиси и мало стопанство, како и за комплекси

од јавен интерес, ја составува надлежниот орган на локалната самоуправа во соработка со државниот орган надлежен за работите од областа на урбанизмот.

Програмските задачи за ДУП за стопански дворови на индустриски објекти или други субјекти, ја составуваат инвеститорите во соработка со органите на локалната самоуправа и органот надлежен за работите од областа на урбанизмот.

Член 29

Заедно со програмската задача надлежниот орган или инвеститорот му доставува на изработувачот на ДУП ажурирана геодетска подлога, за подрачјето за кое треба да се изработува планот.

Кон подлогата ќе се приклучи и список на катастарските парцели и имотите што ги поседува РМ или општината Муртино.

7. ПОНАТАМОШНИ НАДЛЕЖНОСТИ НА ОРГАНИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

Член 30

Во рок од 6 месеци по донесувањето на планот и издавање на согласност од Министерството надлежно за работите на урбанизмот, надлежниот орган на локалната самоуправа ќе донесе одлука со која ќе ги утврди деталниот опис на опфатот на урбаното подрачје.

Описот треба да биде затворена полигонална линија што ќе оди по катастарски парцели и фиксни природни или создадени објекти.

Описот ќе биде графички нанесен на ажурирани катастарски подлоги во размер од 1:1000 до 1:10.000 зависно од тоа со какви подлоги се располага за поедини делови од опфатот на урбаното подрачје. При тоа ќе се води сметка во најголема можна мера да се користат подлогите во размер 1:2.500.

Член 31

После донесувањето на деталниот опис од претходниот член, надлежниот орган на локалната самоуправа во соработка и согласност со соодветните министерства (за урбанизам и за земјоделие) ќе преземе мерки:

- Границата на потесниот градежен реон (во чии рамки е градежното земјиште),и

- Границата на подрачјето за кое не ќе биде потребно да се издава посебна согласност за трајна пренамена на земјоделско земјиште, да се изедначат со деталниот опис на опфатот на урбаното подрачје.

Член 32

Заради внесување на подобар ред на јавните сообраќајни и други простори и заради изедначување на жителите во нивниот однос кон јавните простори, надлежниот орган на локалната самоуправа ќе донесе Правилник. За условите, за привремено отстапување на делови од јавни сообраќајни и други простори на

користење на поедини субјекти (физички и правни лица) кои имаат потреба за тоа, поткрепени со закон. Опфатот на ГУП е поделен на урбани блокови.

Под привремено користење на делови од јавни простори се подразбира: привремено депонирање на градежни материјали, градежен шут и други слични отпадоци, поставување на градежни и рекламни скели, преградување на делови од тротоари и коловози заради организирање на градилишта, резервирање на паркирни места, изедначување на кафански столови пред угостителски и други објекти, затварање на делови на улици или цели улици за изведување на градежни работи или одржување на јавни манифестации, поставување на привремени покретни објекти и сл.

Правилникот треба да ги регулира условите, времетраење на користењето, доведување на просторите во првобитна состојба - ако тоа биде потребно и материјалниот надоместок за време на користење на дел од јавниот простор. Материјалниот надоместок влегува во приходниот дел на буџетот на локалната самоуправа, или како ќе биде регулирано со закон.

Член 33

Надлежниот орган на локалната самоуправа ќе донесе Правилник за лоцирање на урбана опрема. Со Правилникот ќе треба да се определи:

- Што се подразбира под урбана опрема (жардињери, клупи, рекламни столбови, панои за реклами и огласување, постојни и повремени чешми, фонтани, автобуски постојки, киосци и др.);

- Услови под кои може да се поставува;

- Висина на материјалниот надоместок во буџетот на локалната самоуправа во вид на комунална такса или сл. во колку се работи за елемент од урбана опрема во индивидуалното користење.

По донесувањето на Правилникот од претходниот став ќе се донесе посебна одлука за забрана на градба на привремени објекти на јавни површини. Во колку е привремениот објект неопходен, потребата ќе може да се решава по пат на индустриски изработен киоск што може со соодветна механизација да се постави и по престанокот на употребата да се однесе, потоа со разни видови контејнери или со подвижни објекти (на тркала) приспособи за потребната намена.

III. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 34

Ако при изведување на градежните работи, особено земјаните, се најде на траги од човечки активности во минатото, изведувачот и инвеститорот на објектот се должни привремено да запрат со работите на тоа место, да преземат мерки трагите да не се оштетуваат и уништуваат и веднаш да го известат за тоа надлежниот Завод за заштита на спомениците на културата.

Член 35

Со донесувањето на ГУП на населбата Муртино, се сметаат донесени и овие одредби како составен дел на ГУП.

Член 36

Во интерес на подоброто спроведување на ГУП, во текот на неговата примена, можат да се менуваат и дополнуваат овие одредби. Менувањето на

одредбите не значи менување на ГУП, со тоа што при измени и дополнувања на ГУП обврзно мораат да бидат подложени на ревизија и овие одредби.

Член 37

Одредбите влегуваат во сила со денот на донесувањето на Одлуката за усвојување на ГУП на населбата Муртино, а ќе се објават како посебен сепарат во Службениот гласник на општината Муртино.

ДГТ МАСОН ДООЕЛ с.Моноспитово 363 dgtmason@yahoo.com

3.ПРОЕКТЕН ДЕЛ

ТЕХНИЧКИ ОПИС

Назив на градба: **СТАНБЕНА КУЌА (Пр+1)**
Место на градба: **КП 4416 во КО Муртино, ОПШТИНА СТРУМИЦА**
Инвеститори: **Самсон Најденов, с.Муртино бр.246**

ВОВЕД

Врз основа на Извод од план издаден од **општина Струмица** и Проектна програма доставена од инвеститорот изработен е **Идеен проект за изградба на станбена куќа** со катност приземје и кат на КП 4416 во КО Муртино, Општина Струмица.

Проектно-техничката документација е изработена во согласност со важечките локациско урбанистички параметри, важечките закони за таков вид на објекти и усогласена со барањата на инвеститорот.

ОПШТИ АРХИТЕКТОНСКИ УСЛОВИ

Проектирана е станбена куќа со катност Пр+1 и висина до венец 6,30м. Објектот е во неправилна форма со димензии 14,5м x 12,25м.

Предметната локација од тритр страни граничи со соседни парцели додека од јужната страна граничи со КП 4400 КО Муртино која е државна парцела -**улица**.

ФУНКЦИОНАЛНО ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

Основната функционална намена на објектот е за живеење на едно семејство во една станбена единица. Функционалната содржина на објектот се состои од следниве содржини со следниве нето квадратури:

ОСНОВА НА ПРИЗЕМЈЕ		
БР.	ПРОСТОРИИ	m ²
1	Хол со скали	63,20
2	Дневна соба	16,0
3	Трпезарија	11,7
4	Кујна	9,7
5	ВЦ	2,4
6	Бања	3,8
7	Спална соба	11,5
8	Тераса	34,1
ВКУПНО КОРИСНА ПОВРШИНА НА ПРИЗЕМЈЕ = 152,4m²		
ВКУПНО БРУТО ПОВРШИНА НА ПРИЗЕМЈЕ = 168,5 m²		

ОСНОВА НА КАТ		
БР.	ПРОСТОРИИ	m ²
1	Ходник со скали	28,9
2	Спална соба 1	11,2
3	Остава	5,6
4	Спална соба 2	11,4
5	Бања	6,4
6	Спална соба 3	11,5
7	Тераса	32,7
ВКУПНО КОРИСНА ПОВРШИНА НА КАТ = 107,7m ²		
ВКУПНО БРУТО ПОВРШИНА НА КАТ = 118,6 m ²		

ВКУПНО КОРИСНА ПОВРШИНА -- Пр+1 = 260,1m²
ВКУПНО БРУТО ПОВРШИНА – Пр+1 = 287,1 m²

ОПИС НА ПРЕДВИДЕНИТЕ РАБОТИ И МАТЕРИЈАЛИ ЗА ГРАДБА

За извршување на предвидените работи да се употребат материјали и елементи чии основни барања и нивни технички својства се во согласност со законот и со други прописи со кои се одредува категоријата на квалитетот, а чии технологии се современи за да се добие архитектонски изглед кој ќе соодветствува со времето во кое ќе опстојува.

ПОДГОТВИТЕЛНИ РАБОТИ

Одбележување и исколчување на објектот.

ЗЕМЈАНИ РАБОТИ

Ископување на земја во тесен откоп за лентовидни темели. После бетонирање на темелните сидови да се изврши насипување и набивање на насип од чакал. Долната ивица на темелите изнесува -0,80m.

СИДАРСКИ РАБОТИ

Надворешните сидови да се изведат од шупла блок тула д=25см со продолжен малтер. Внатрешни преградни сидови да се изведат од шупла блок тула д=12см и д=25см со продолжен малтер 1:3:9 комплет со либажен слој.

Внатрешните сидови и тавани да се малтерисаат со продолжен малтер во две раце грубо и фино со претходно прскање на истите со цементно млеко.

Сидовите во мокрите јазли да се малтерисаат со цементен малтер 1:3 во една рака, со претходно прскање на површините со цементно млеко.

Надворешните сидови да се малтерисаат со продолжен малтер во една рака грубо со претходно прскање на истите со цементно млеко.

ФАСАДЕРСКИ РАБОТИ

Надворешната фасада да се изведе како термичка од тврдо пресуван стиропор со дебелина д=8см. Завршната обработка да се изведе со органски малтер и фасадна водоодбивна боја со употреба на фасадно скеле.

БЕТОНСКИ И АРМИРАНО-БЕТОНСКИ РАБОТИ

Сите армирано-бетонски работи да се изведат со МБ30 согласно со статичката пресметка, кофражните планови и градежните норми. Сите арм. бетонски позиции да се изведат во глатка оплата. Изведувачот е должен да изврши испитување на квалитетот на бетонот и да достави соодветни атести.

Изработка на порамнителен слој со поставување на рабиц мрежа и изработка на бетон за пад во мокри јазли со додавање на адитиви за водонепропусност.

АРМИРАЧКИ РАБОТИ

Арматурата да се набави и монтира према техничките прописи и арматурни детали. Изведувачот е должен да прибави атест за вградената арматура.

ИЗОЛАЦИОНИ РАБОТИ

Хидроизолацијата на подната плоча да се изведе со битуменизирана лепенка со заварени споеви.

Хидроизолацијата во мокрите јазли да се изведе со двокомпонентен еластичен премаз произведен врз цементна основа /хидромалфлекс/ во три слоја со обработка на сливниците со трајно еластичен кит. Изолацијата да се повие по вертикала на сидовите во висина од 20см. од кота на плочите.

Пред бетонирање на подната а.б. плоча да се постави тврдопресуван стиропор д=5см заштитен со пвц фолја од двете страни поставен на подлога од посен бетон. На споевите кон сидот заради дилатација да се постават ленти од стиропор со дебелина од 1см.

ЛИМАРСКИ РАБОТИ

Сите опшивки да се изведат од пластифициран рамен лим д=0.55мм. Хоризонталните и вертикалните олуци да се изведат од пластифициран рамен лим со развиени ширини според описот во предмерот, поставени на држачи од челичен шпаринг боен во тон со лимот.

БРАВАРСКИ РАБОТИ

Оградата за влезните скали и тераси да се изведе од метал, минизиран и фарбан. Прозорците и надворешните врати да се изведат од алумински петкоморни профили застаклени со двојно стакло со д=4мм и растојание меѓу нив од д=12мм /според шема на ал. браварија.

ПОКРИВАЧКИ РАБОТИ

Покривањето на кровната конструкција да се изведе како четириводен кров изведен со ќерамида.

СТОЛАРСКИ РАБОТИ

Внатрешните врати да се изведат како двојно шперовани, фурнирани, бајцовани и лакирани. Боја по избор на инвеститорот, а диминезиите се дадени во основа на приземје.

ПОДОВИ

Подовите во станбените простории завршно да се изведат од ламинат со ќошни лајсни врз фолија од полипропилен, на претходно изработен порамнителен слој.

Подовите во санитарните јазли и кујната да се изведат од ќерамички плочки со фугирање и да се лепат со лепак за плочки врз претходно изработен порамнителен слој.

КЕРАМИЧАРСКИ РАБОТИ

Сидовите во санитарните јазли да се обложат со сидни ќерамички плочки, да се фугират и лепат со лепак за плочки.

МОЛЕРОФАРБАРСКИ РАБОТИ

Завршна обработка на сидовите и таваните во просториите со боење со поликолор.

ЕЛЕКТРО ИНФРАСТРУКТУРА

На постојната електро мрежа во согласност со изготвениот проект, инсталираната и едновремена електрична моќност како и потрошувачката на електрична енергија за корисниците од предметниот простор ќе се изврши според добиената согласност која инвеститорот треба да ја побара од EVN – Македонија.

ВОДОВОДНА ИНФРАСТРУКТУРА

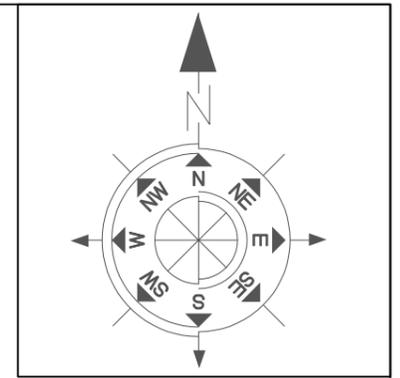
Снабдувањето со вода во објектот ќе се изврши од планираната водоводна мрежа за која приклучокот кон истата ќе се изврши во согласност со условите од надлежните комунални субјекти. Водоводната инфраструктура детално ќе се дефинира во основниот проект фаза - Водовод и канализација.

ФЕКАЛНА И АТМОСФЕРСКА ИНФРАСТРУКТУРА

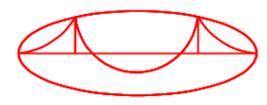
Одводот на фекалните отпадни води ќе се водат во постојната локална фекална мрежа за која приклучокот кон истата ќе се изврши во согласност со условите од надлежните комунални субјекти. Фекалната инфраструктура детално ќе се дефинира во основниот проект фаза - Водовод и канализација.

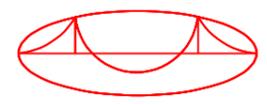
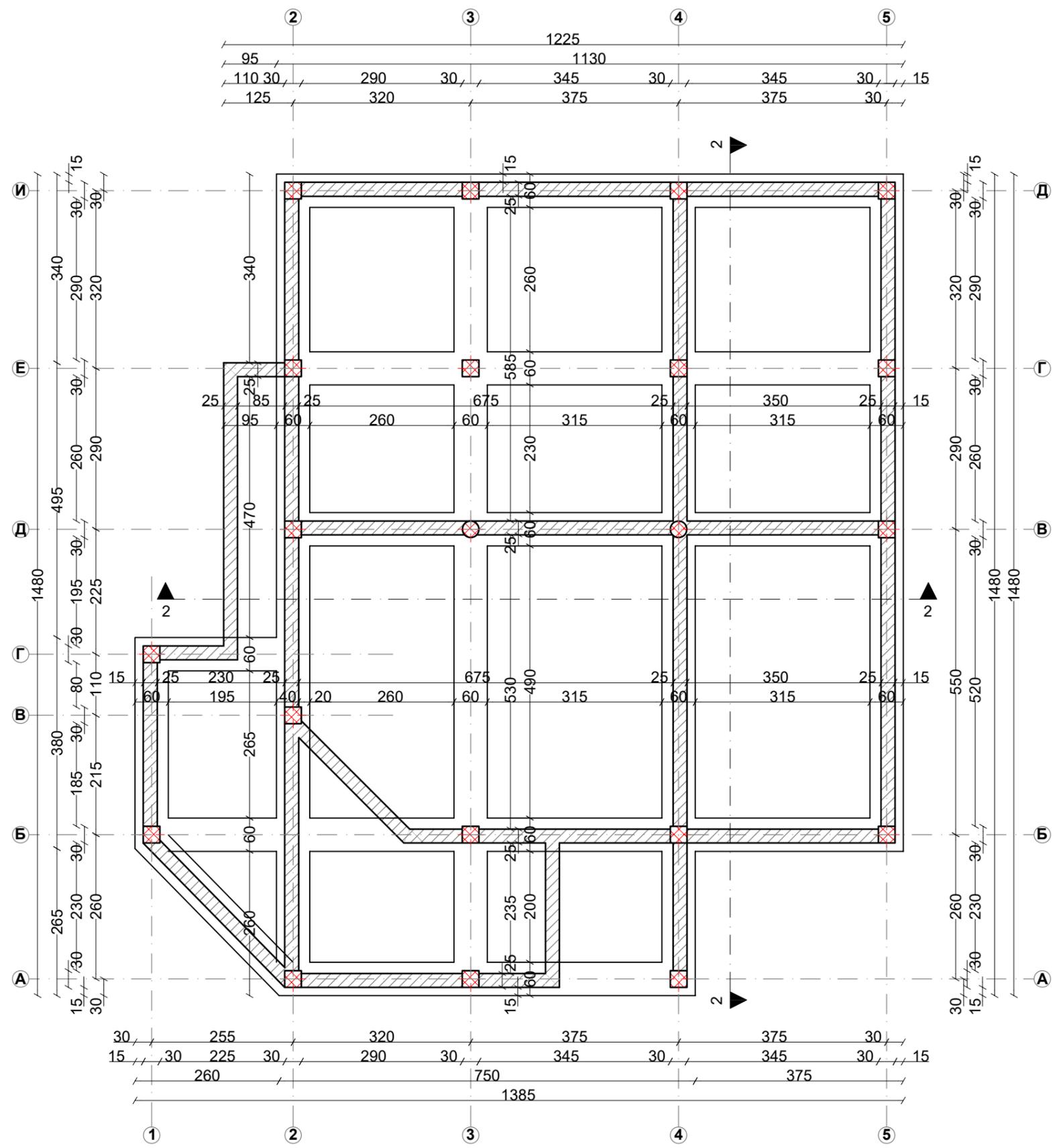
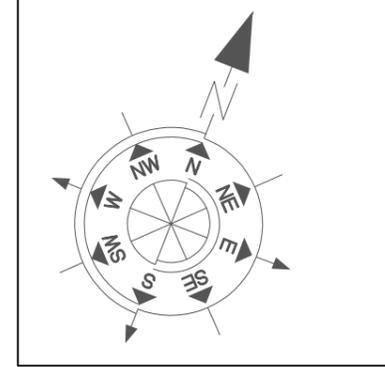
Изготвил:

Мр-Софија Митева д.и.а.

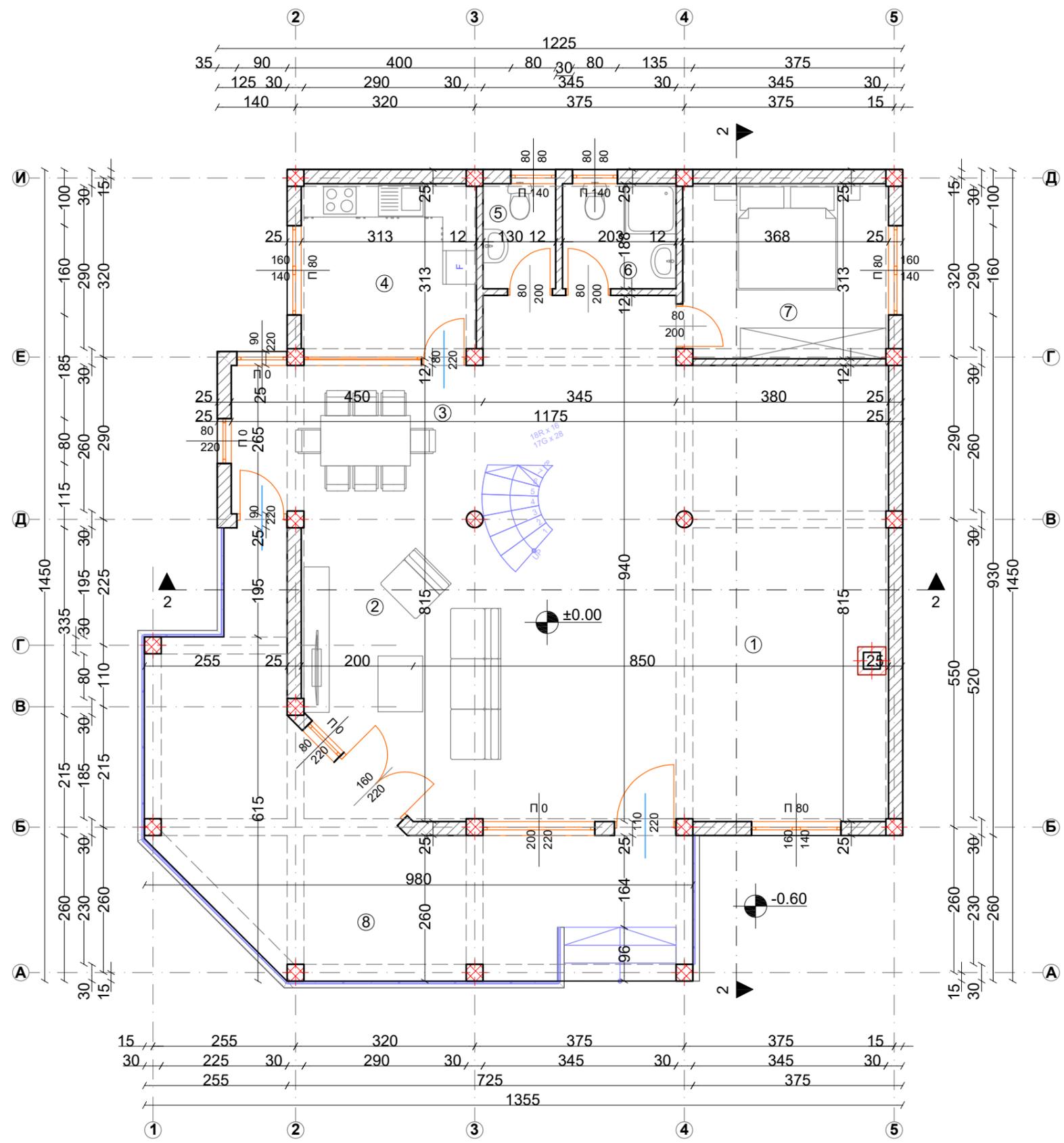
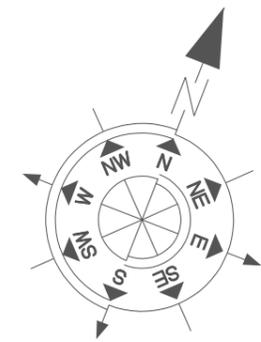
- ГРАДЕЖНА ЛИНИЈА
- ЛИНИЈА НА ПАРЦЕЛА
- П+1 МАКСИМАЛЕН БРОЈ НА СПРАТОВИ
- Н=6.30м ВИСИНА ДО ВЕНЕЦ
- 4416 БРОЈ НА КАТАСТАРСКА ПАРЦЕЛА
- А1.5 - СТАНБЕНИ КУЌИ ВО СОСТАВ НА СЕЛСКИ СТОПАНСКИ ДВОР
- НИСКО ЗЕЛЕНИЛО
- ПОСТОЕН ПРИСТАПЕН ПАТ
- ПОПЛОЧУВАЊЕ
- ПРИКЛУЧОК НА ВОДОВОДНА МРЕЖА
- СЕПТИЧКА ЈАМА СО ПРЕЧИСТИТЕЛНА
- ВЛЕЗ ВО ПАРЦЕЛА
- ВЛЕЗ ВО ОБЈЕКТ

		Проектира: ДГТ МАСОН - Моноспитово	
НАЗИВ НА ГРАДБА: СТАНБЕНА КУЌА - П+1			
ИНВЕСТИТОР: Самсон Најденов, с.Муртино бр.246			
МЕСТО: КП 4416 КО Муртино			
НИВО НА ПРОЕКТОТ: Идеен проект			
ВИД НА ПРОЕКТОТ: Архитектонски проект		ЦРТЕЖ: Ситуација со отворено приземје	
ОВЛАСТЕН ПРОЕКТАНТ: Мр-Софија Митева д.и.а		ОВЛАСТЕН РЕВИДЕНТ:	
СОРАБОТНИЦИ:		РАЗМЕР: 1:100	ТЕХ. БРОЈ: 0801_84
МЕСТО И ДАТУМ: Струмица: Ноемвр 2024		Област: А	Лист бр. 1

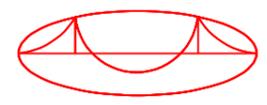
Проектира:
ДГТ МАСОН -
Моноспитово

НАЗИВ НА ГРАДБА: СТАНБЕНА КУКА - П+1	
ИНВЕСТИТОР: Самсон Најденов, с.Муртино бр.246	
МЕСТО: КП 4416 КО Муртино	
НИВО НА ПРОЕКТТОТ: Идеен проект	
ВИД НА ПРОЕКТТОТ: Архитектонски проект	ЦРТЕЖ: Основа на темели
ОВЛАСТЕН ПРОЕКТАНТ: Мр-Софија Митева д.и.а	ОВЛАСТЕН РЕВИДЕНТ:
СОРАБОТНИЦИ: МЕСТО И ДАТУМ: Струмица: Ноемвр 2024	РАЗМЕР: 1:100 ТЕХ. БРОЈ: 0801_84 Област: А Лист бр.: 2

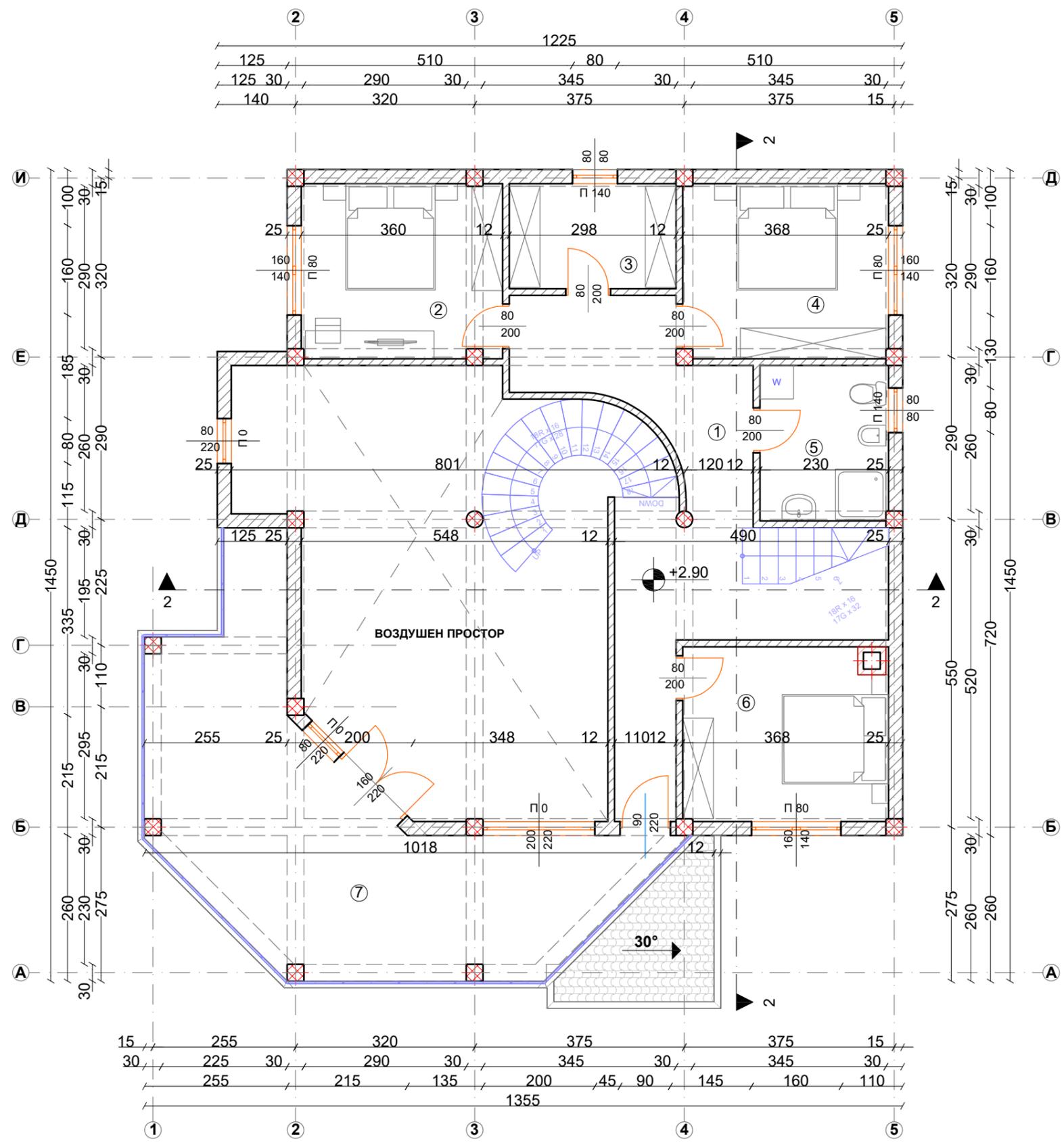
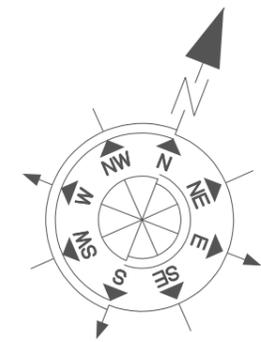
№	ПРОСТОРИЈА	м ²	ПОД	СИД	ТАВАН
1	ХОЛ СО СКАЛИ	63,2	К. ПЛОЧКИ	ПОЛИКОЛОР	ПОЛИКОЛОР
2	ДНЕВНА	16,0	ПАРКЕТ	ПОЛИКОЛОР	ПОЛИКОЛОР
3	ТРПЕЗАРИЈА	11,7	К. ПЛОЧКИ	ПОЛИКОЛОР	ПОЛИКОЛОР
4	КУЈНА	9,7	К. ПЛОЧКИ	ПОЛИКОЛОР	ПОЛИКОЛОР
5	WC	2,4	К. ПЛОЧКИ	К. ПЛОЧКИ	ПОЛИКОЛОР
6	БАЊА	3,8	К. ПЛОЧКИ	К. ПЛОЧКИ	ПОЛИКОЛОР
7	СПАЛНА	11,5	ПАРКЕТ	ПОЛИКОЛОР	ПОЛИКОЛОР
8	ТЕРАСА	34,1	К. ПЛОЧКИ	ПОЛИКОЛОР	ПОЛИКОЛОР

Нето корисна површина 152,4м²
Бруто корисна површина 168,5м²

Проектира:
ДГТ МАСОН -
Моноспитово

НАЗИВ НА ГРАДБА: СТАНБЕНА КУЌА - П+1				
ИНВЕСТИТОР: Самсон Најденов, с.Муртино бр.246				
МЕСТО: КП 4416 КО Муртино				
НИВО НА ПРОЕКТТОТ: Идеен проект				
ВИД НА ПРОЕКТТОТ: Архитектонски проект	ЦРТЕЖ: Основа на приземје			
ОВЛАСТЕН ПРОЕКТАНТ: Мр-Софија Митева д.и.а	ОВЛАСТЕН РЕВИДЕНТ:			
СОРАБОТНИЦИ: МЕСТО И ДАТУМ: Струмица: Ноемвр 2024	РАЗМЕР: 1:100	ТЕХ. БРОЈ: 0801_84	Област: А	Лист бр. 3

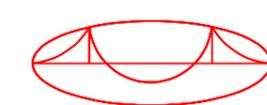
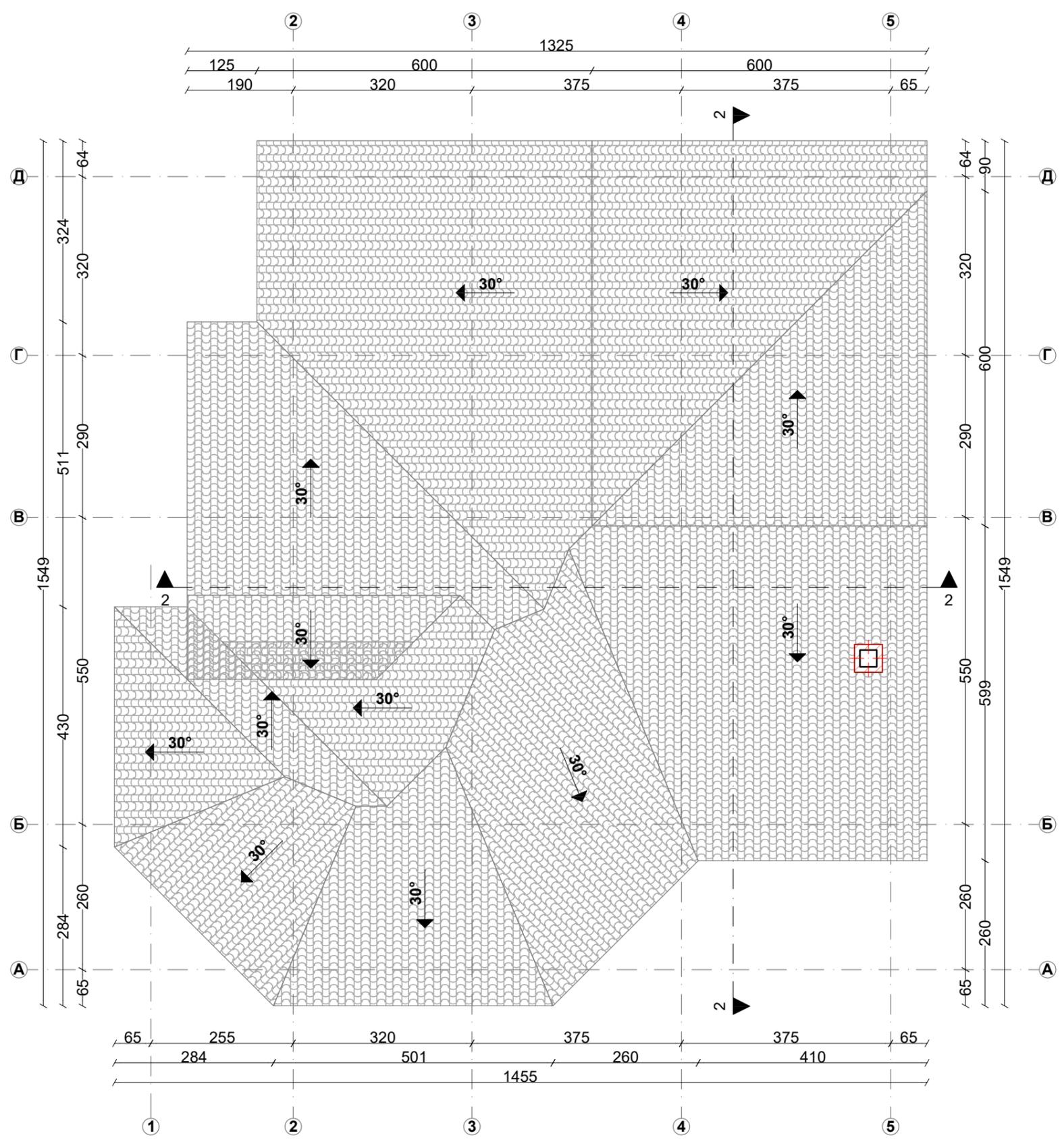
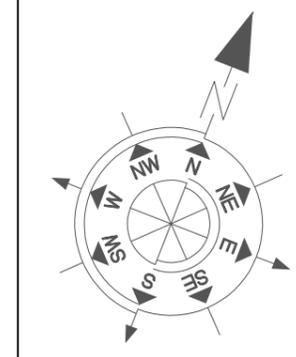
№	ПРОСТОРИЈА	m ²	ПОД	СИД	ТАВАН
1	ХОДНИК со СКАЛИ	28,9	К. ПЛОЧКИ	ПОЛИКОЛОР	ПОЛИКОЛОР
2	СПАЛНА	11,2	ПАРКЕТ	ПОЛИКОЛОР	ПОЛИКОЛОР
3	ОСТАВА	5,6	К. ПЛОЧКИ	ПОЛИКОЛОР	ПОЛИКОЛОР
4	СПАЛНА	11,4	ПАРКЕТ	ПОЛИКОЛОР	ПОЛИКОЛОР
5	БАЊА	6,4	К. ПЛОЧКИ	К. ПЛОЧКИ	ПОЛИКОЛОР
6	СПАЛНА	11,5	ПАРКЕТ	ПОЛИКОЛОР	ПОЛИКОЛОР
7	ТЕРАСА	32,7	К. ПЛОЧКИ	ПОЛИКОЛОР	ПОЛИКОЛОР

Нето корисна површина 107,7м²
Бруто корисна површина 118,6м²

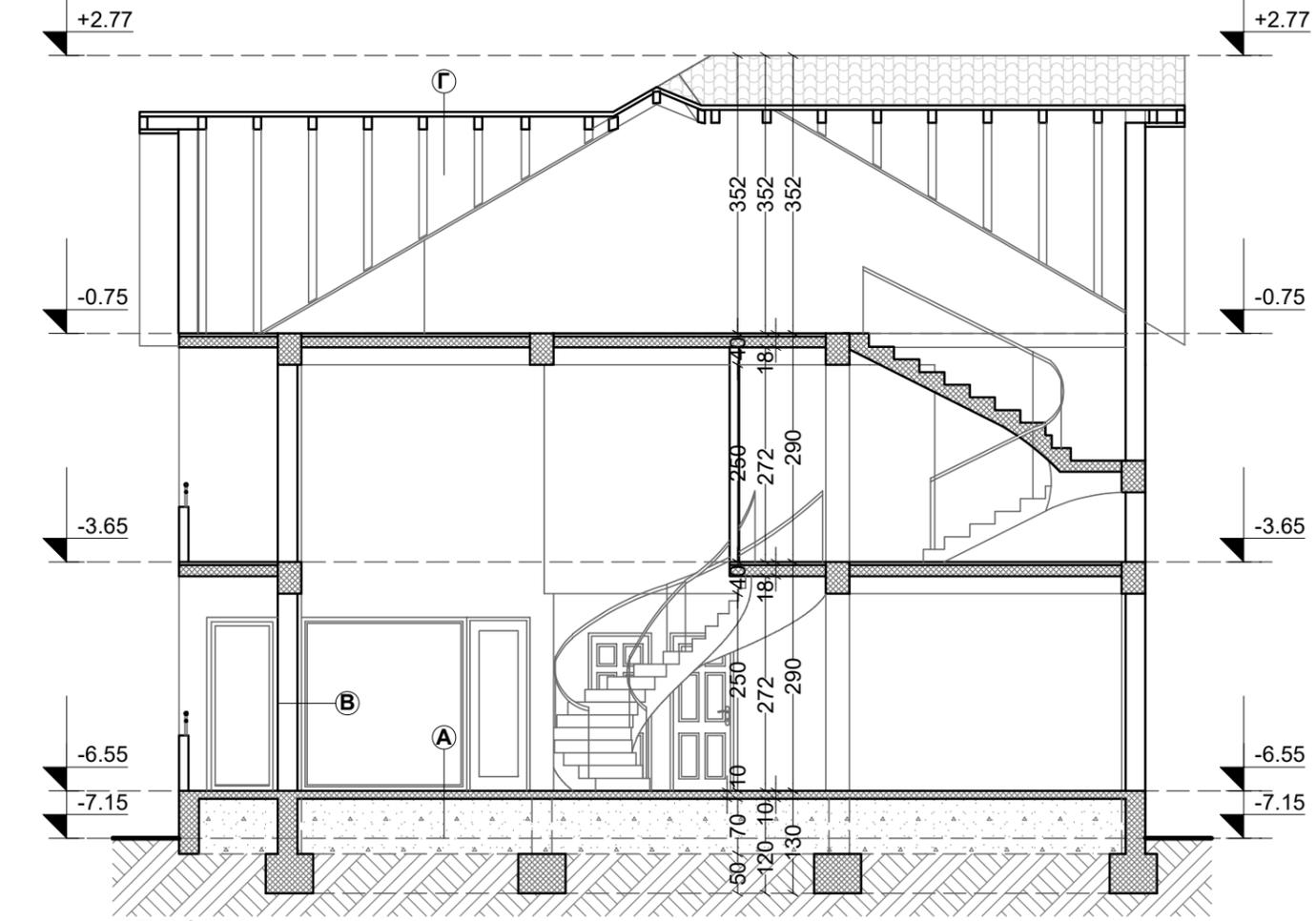
Проектира:
ДГТ МАСОН -
Моноспитово

НАЗИВ НА ГРАДБА: СТАНБЕНА КУЌА - П+1	
ИНВЕСТИТОР: Самсон Најденов, с.Муртино бр.246	
МЕСТО: КП 4416 КО Муртино	
НИВО НА ПРОЕКТТОТ: Идеен проект	
ВИД НА ПРОЕКТТОТ: Архитектонски проект	ЦРТЕЖ: Основа на кат
ОВЛАСТЕН ПРОЕКТАНТ: Мр-Софија Митева д.и.а	ОВЛАСТЕН РЕВИДЕНТ:
СОРАБОТНИЦИ: МЕСТО И ДАТУМ: Струмица: Ноемвр 2024	РАЗМЕР: 1:100 ТЕХ. БРОЈ: 0801_84 Област: А Лист бр. 4

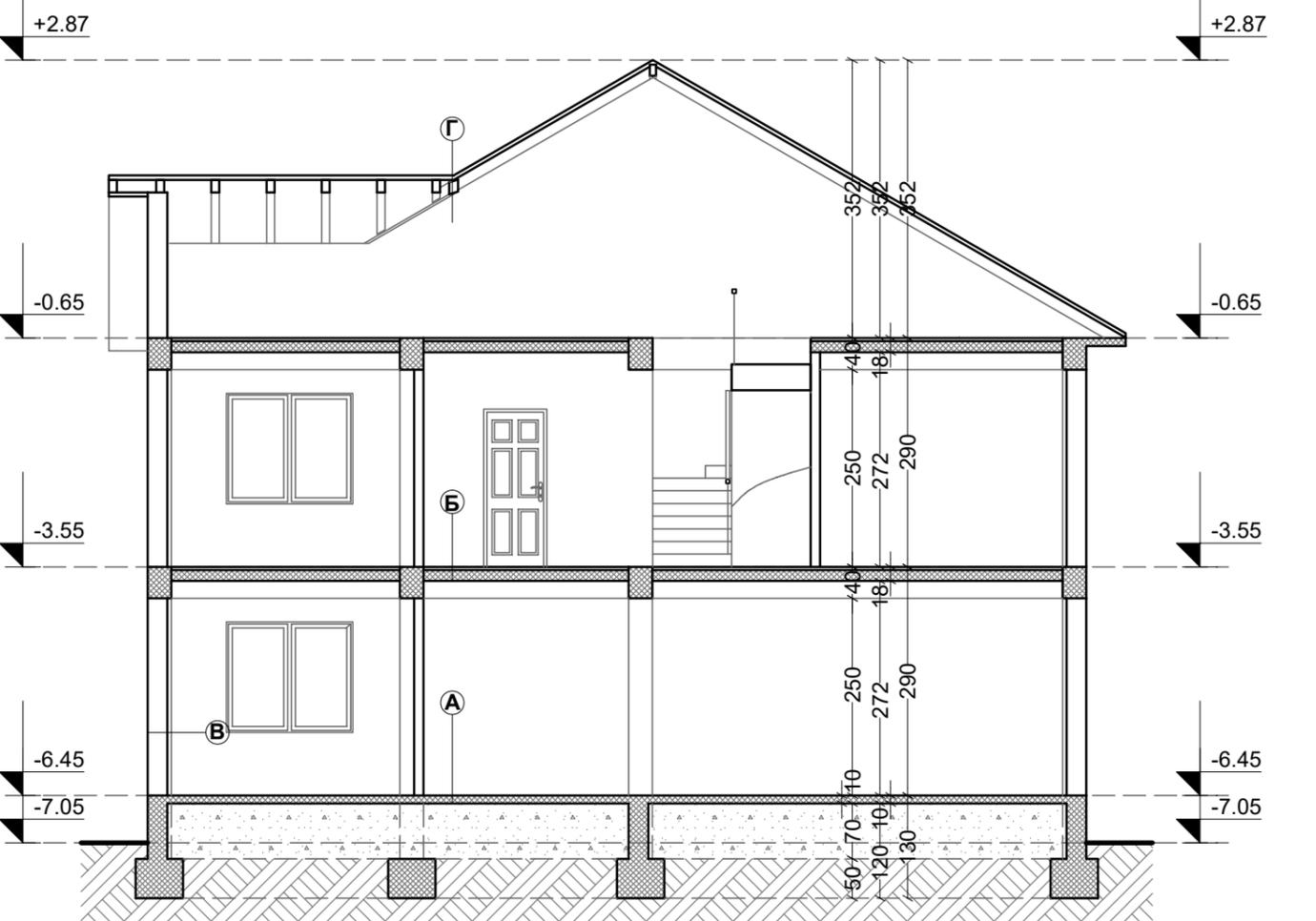

Проектира:
**ДГТ МАСОН -
 Моноспитово**

НАЗИВ НА ГРАДБА: СТАНБЕНА КУКА - П+1	
ИНВЕСТИТОР: Самсон Најденов, с.Муртино бр.246	
МЕСТО: КП 4416 КО Муртино	
НИВО НА ПРОЕКТТОТ: Идеен проект	
ВИД НА ПРОЕКТТОТ: Архитектонски проект	ЦРТЕЖ: Основа на петта фасада
ОВЛАСТЕН ПРОЕКТАНТ: Мр-Софија Митева д.и.а	ОВЛАСТЕН РЕВИДЕНТ:
СОРАБОТНИЦИ: МЕСТО И ДАТУМ: Струмица: Ноемвр 2024	РАЗМЕР: 1:100 ТЕХ. БРОЈ: 0801_84 Област: А Лист бр. 6

ПРЕСЕК 1-1

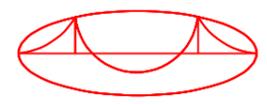
ПРЕСЕК 2-2

Детал А
 паркет 3см
 цементна кошулка 4см
 екструдиран XPS 6см
 АБ плоча 15см
 мршав бетон 5см
 чакал
 набиена земја

Детал Б
 вар
 фина малтарија 1см
 АБ плоча 14+4
 XPS 2см
 порамнителен слој
 лепак
 паркет 3см

Детал В
 -продолжен вар.
 малтер 2см
 -тула 25см
 -експанд. полистирен
 30кг/м3 , 10см
 -малтер

Детал Г
 дрвена кровна конст.
 минер.волна 10+10см
 воздушен простор 2см
 дашчана оплата 2,5см
 керамида 2см

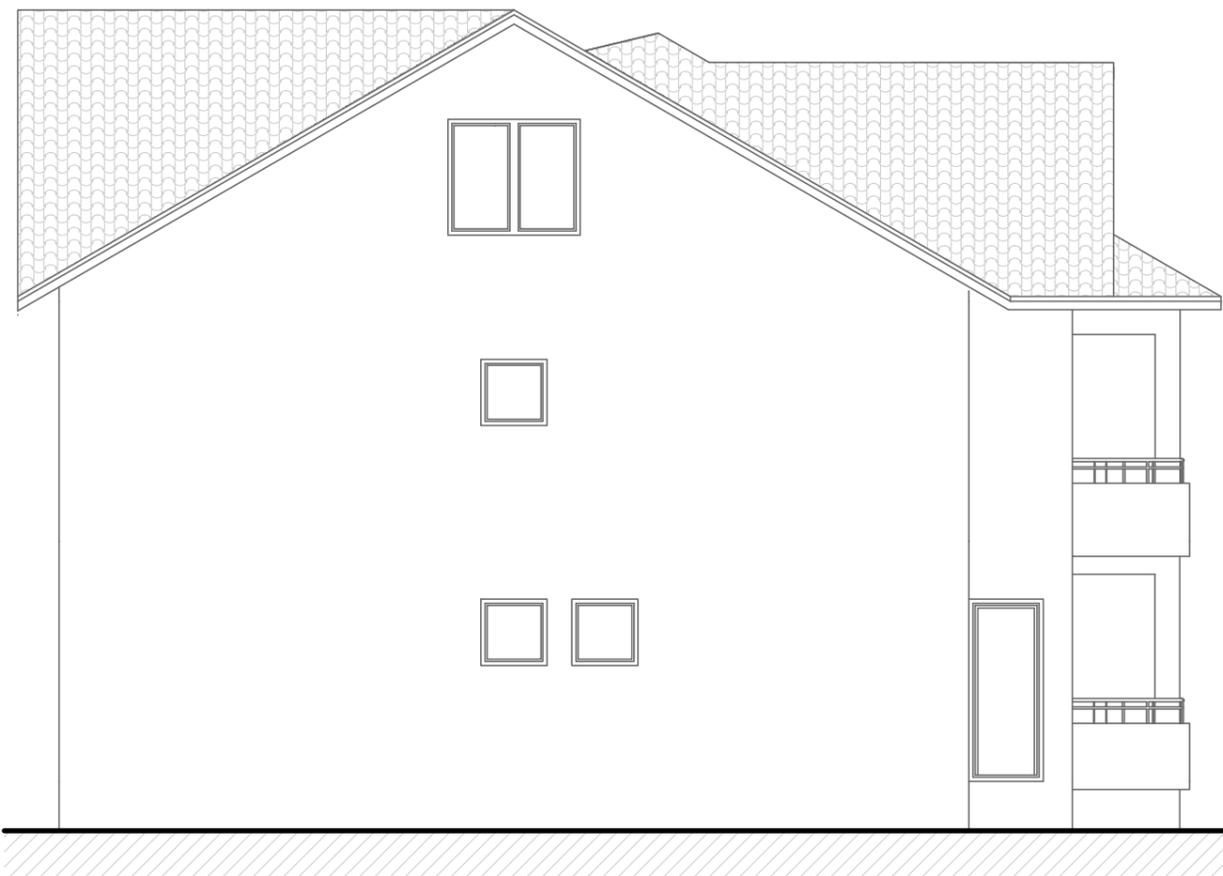

Проектира:
ДГТ МАСОН -
Моноспитово

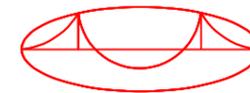
НАЗИВ НА ГРАДБА: СТАНБЕНА КУЌА - П+1	
ИНВЕСТИТОР: Самсон Најденов, с.Муртино бр.246	
МЕСТО: КП 4416 КО Муртино	
НИВО НА ПРОЕКТТОТ: Идеен проект	
ВИД НА ПРОЕКТТОТ: Архитектонски проект	ЦРТЕЖ: Пресеци
ОВЛАСТЕН ПРОЕКТАНТ: Мр-Софија Митева д.и.а	ОВЛАСТЕН РЕВИДЕНТ:
СОРАБОТНИЦИ:	РАЗМЕР: 1:100
МЕСТО И ДАТУМ: Струмица: Ноемвр 2024	ТЕХ. БРОЈ: 0801_84
	Област: А
	Лист бр. 7

ПРЕДНА ЈУЖНА ФАСАДА

ЗАДНА СЕВЕРНА ФАСАДА

Проектира:
**ДГТ МАСОН -
Моноспитово**

НАЗИВ НА ГРАДБА: **СТАНБЕНА КУЌА - П+1**

ИНВЕСТИТОР: **Самсон Најденов, с.Муртино бр.246**

МЕСТО: **КП 4416 КО Муртино**

НИВО НА ПРОЕКТТОТ: **Идеен проект**

ВИД НА ПРОЕКТТОТ:
Архитектонски проект

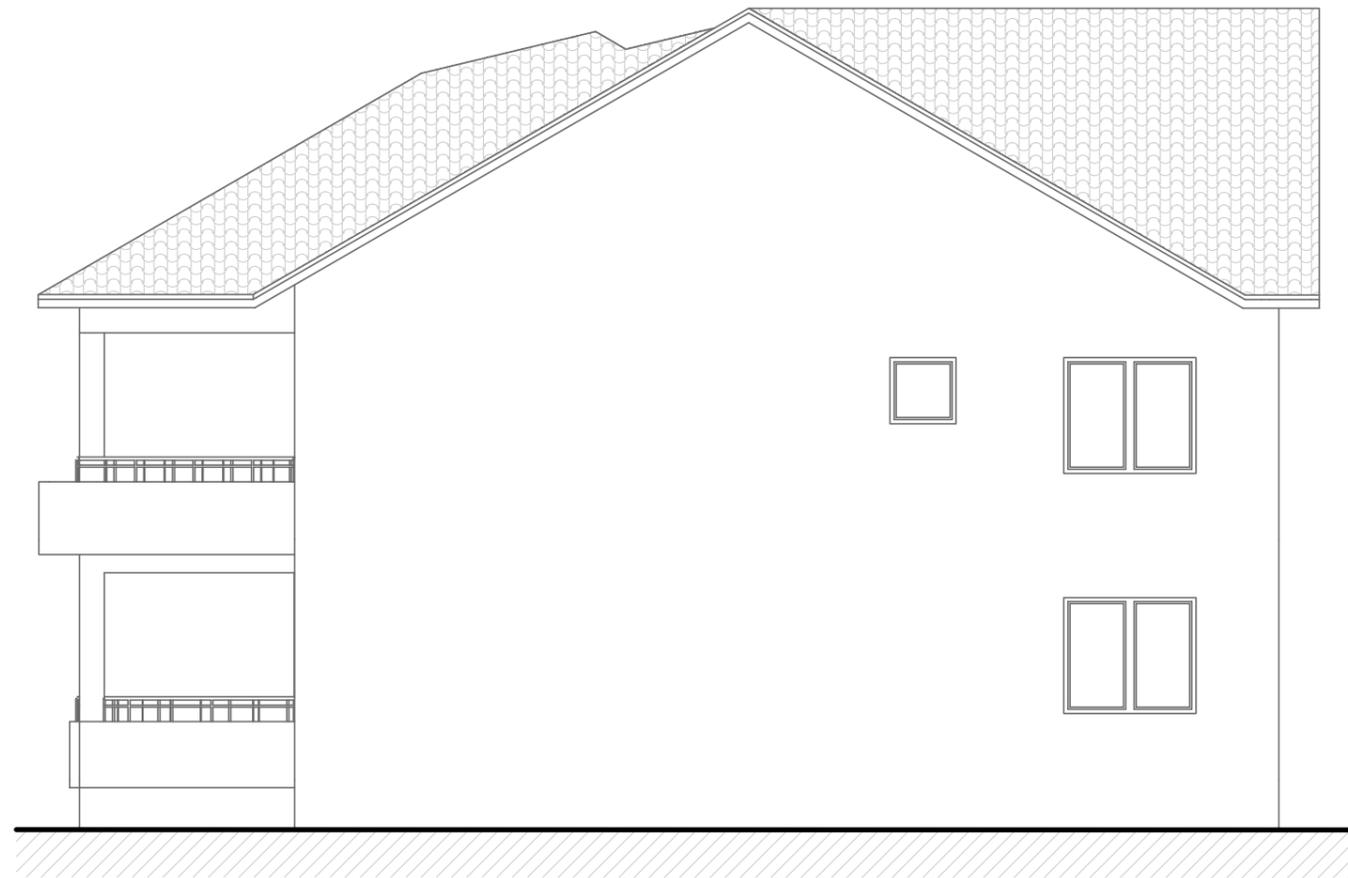
ЦРТЕЖ:
Фасади

ОВЛАСТЕН ПРОЕКТАНТ:
Мр-Софија Митева д.и.а

ОВЛАСТЕН РЕВИДЕНТ:

СОРАБОТНИЦИ:
МЕСТО И ДАТУМ: **Струмица:
Ноемвр 2024**

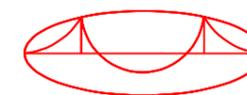
РАЗМЕР: **1:100** ТЕХ. БРОЈ: **0801_84** Област: **А** Лист бр. **8**

БОЧНА ИСТОЧНА ФАСАДА

БОЧНА ЗАПАДНА ФАСАДА

Проектира:
**ДГТ МАСОН -
Моноспитово**

НАЗИВ НА ГРАДБА: **СТАНБЕНА КУКА - П+1**

ИНВЕСТИТОР: **Самсон Најденов, с.Муртино бр.246**

МЕСТО: **КП 4416 КО Муртино**

НИВО НА ПРОЕКТТОТ: **Идеен проект**

ВИД НА ПРОЕКТТОТ:
Архитектонски проект

ЦРТЕЖ:
Фасади

ОВЛАСТЕН ПРОЕКТАНТ:
Мр-Софија Митева д.и.а

ОВЛАСТЕН РЕВИДЕНТ:

СОРАБОТНИЦИ:
МЕСТО И ДАТУМ: **Струмица:
Ноемвр 2024**

РАЗМЕР: **1:100** ТЕХ. БРОЈ: **0801_84** Област: **А** Лист бр. **9**